KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

Call No 808 MAT-N Acc. No 78907

Author ചാത്തു, വി. എം.

Title സാധാരണ വ്യാകരണ നിഘണ്ടു

BOOK To READER

* Thank you for not tearing my pages.
* Grateful for not Writing Comments or putting unsightly markings.

CALLING URGENT ATTENTION

1. Tearing of pages causes permanent damage to the Book. Please think of the Reader who finds missing pages after reading that far. It is cruelty to the innocent.

2. Writing Comments and putting markings disfigure the Book. Please take care.

Secretary

1650

Narayan Vaman Tilak

നാരായണ വാമന തിലക്

78907

BY

P. I. MATHEW.

Published by

The Malayalam Christian Literature Committee

with help from

The Board of Christian Literature.

1950

Price 9 as.] [First Edition.

നാരായണ വാമന തിലക്.

പ്രസ്താവന.

നാരായണവാമന തിലക്കിനെ ഞാൻ ആദ്യം കണ്ടതു മുപ്പത്തിഅഞ്ചു വർഷങ്ങൾക്കു മുൻപു് ബോംബെയിൽവെച്ചായിരുന്നു. ജാത്യൈകമിഷ്യനറിസംഘ (നാഷനൽ മിഷ്യനറിസംഘം) ത്തിന്റെ മഹാരാഷ്ട്രപ്രാദേശിക സമിതിയുടെ ഒരു യോഗത്തിൽ സംബന്ധിപ്പാനായിട്ടാണു് ഇദ്ദേഹം അവിടെ വന്നതു്. സംഘത്തിന്റെ സെക്രട്ടറി എന്ന നിലയിൽ ഞാനും ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. ഇൻഡ്യയിലെ ക്രിസ്ത്യാനികൾ ചേർന്നു് നടത്തുന്ന ഈ മിഷ്യനറിസംഘത്തെ ഇദ്ദേഹം ആത്മാർത്ഥമായി സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. അതിന്റെ പുരോഗമനത്തിനു കഴിവുള്ള എല്ലാ സഹായവും ചെയ്യാൻ ഇദ്ദേഹം സവ്വദാ സന്നദ്ധനായിരുന്നു. തിലകു് താമസിച്ചു് ജോലിചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന അഹമ്മദ്നഗറിൽവെച്ചു പിന്നീടു അദ്ദേഹത്തെ കാണുന്നതിനും കൂടുതൽ പരിചയപ്പെടുന്നതിനും എനിക്കു് ഇടയായി.

ഉത്തമ ക്രിസ്തുഭക്തനും, അതേസമയത്തുതന്നെ തികഞ്ഞ ദേശഭക്തനുമായിരുന്ന ഇദ്ദേഹത്തിനു മഹാരാഷ്ട്രദേശത്തെ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഒരു മഹാകവി എന്ന നിലയിൽ അത്യുൽകൃഷ്ടമായ ഒരു സ്ഥാനം സമ്പാദിപ്പാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. തിലകു് രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ദേശീയഗാനത്തിനു് മഹാരാഷ്ട്രം മുഴുവനിലും പ്രചുരപ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ മഹാത്മാവിന്റെ ചില ക്രിസ്തീയകീർത്തനങ്ങളുടെ തർജ്ജമ ഇംഗ്ലീഷു് ക്രിസ്തീയ കീർത്തനപുസ്തകങ്ങളിൽ ചേർത്തു് ഇംഗ്ലണ്ടിലും മറ്റും ആരാധനകളിൽ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നു.

മഹാനായ ഈ ക്രിസ്തുഭക്തനെപ്പറ്റിയുള്ള അറിവു കേരളീയർക്കും വേണ്ടവിധം ലഭിക്കണം എന്നുള്ള ഉദ്ദേശ്യമാണു് ഈ ജീവചരിത്രരചനയ്ക്കു് ശ്രീമാൻ പി. ഐ. മാത്യുവിനെ പ്രേരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ചർച്ചു് ഓഫ് ഇംഗ്ലണ്ടിൽപെട്ട ഒരു മിഷ്യനറിയും പൂനായിൽ ക്രിസ്തുസേവാസംഘം എന്ന ആശ്രമത്തിന്റെ സ്ഥാപകനുമായ ഫാദർ. ജെ. സി. വിൻസ്ലൊ തിലക്കിന്റെ ജീവചരിത്രം ഇംഗ്ലീഷിൽ എഴുതിയിട്ടുണ്ടു്. അതിനുപുറമെ തിലക്കിന്റെ ഏകപുത്രനും നാസിക്കിൽ ഒരു അഭി

ഭാഷകനുമായ ശ്രീമാൻ ഡി. എൻ. തിലക്കിൽനിന്നും ചില വിവരങ്ങൾ കൂട്ടത്തലായി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവയെല്ലാം അടിസ്ഥാനമാക്കി ശ്രീ. പി. ഐ. മാത്യു രചിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ജീവചരിത്രം വളരെ നന്നായിട്ടുണ്ട് എന്നു സസന്തോഷം പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ഈ കൃത്യനിർവ്വഹണത്തിൽ ഗ്രന്ഥകാരനെ ഹാർദ്ദമായി അനുമോദിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

തിലക്കിന്റെ പത്നി ശ്രീമതി ലക്ഷ്മിബായി തിലക് അവരുടെ അനുഭവങ്ങളെപ്പറ്റി മറാത്തിയിൽ ഒരു ആത്മകഥാകഥനം ചില വർഷങ്ങൾക്കു മുൻപു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ഈ പുസ്തകത്തിനു മഹാരാഷ്ട്രത്തിൽ വലിയ പ്രചാരം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ മനസ്സിലാക്കി "ഓക്സ്ഫോഡ് യൂണിവെർസിറ്റി പ്രസ്സ്" എന്ന വിഖ്യാതരായ പ്രസാധകർ ഇതിന്റെ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് തർജ്ജമ പ്രസിദ്ധംചെയ്യാൻ ഏർപ്പാട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. "ഞാൻ പിൻഗമിക്കുന്നു" (I Follow After) എന്ന തലക്കെട്ടിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്യാൻ പോകുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങൾ ബോംബെയിലെ Illustrated Weekly എന്ന വാരികയിൽ ഖണ്ഡശഃ ഈയിടെ പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. മലയാളത്തിൽ ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധംചെയ്യുന്ന ഈ ജീവചരിത്ര പുസ്തകത്തിലെ ചില സംഭവങ്ങളുടെ വിശദവിവരങ്ങൾ ലക്ഷ്മിബായി തിലക് ഹൃദയസ്പർശകമായ രീതിയിൽ അവരുടെ പുസ്തകത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ സ്നേഹത്താൽ ആകർഷിക്കപ്പെട്ട് ഒരു യഥാർത്ഥ ക്രിസ്തുഭക്തനായിത്തീർന്ന് അനുകരണയോഗ്യമായി ക്രിസ്തുസേവയിൽ ജീവിതം നയിച്ച നാരായണ വാമന തിലക്കിന്റെ ജീവിതകഥ കേരളത്തിലുള്ള ബഹുജനങ്ങൾക്കു പ്രയോജനകരമായി ഭവിക്കട്ടെ എന്ന പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടെ ഈ ഗ്രന്ഥം പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുകൊള്ളുന്നു.

പി. ഒ. ഫിലിപ്പ്
കൺവീനർ,
മലയാളക്രൈസ്തവ സാഹിത്യസമിതി.

തിരുവല്ല.
ആഗസ്റ്റ് 5–1950

മുഖവുര

ക്രിസ്താബ്ദത്തിന്റെ ആദ്യശതകങ്ങളിൽതന്നെ ക്രിസ്തുമാർഗ്ഗം ഇൻഡ്യയിൽ പ്രവേശിച്ചു, എങ്കിലും യൂറോപ്യൻമിഷ്യനറിമാരുടെ വരവോടുകൂടിയത്രെ അതു ധാരാളമായി ഇവിടെ പ്രചരിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതു്. യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളിൽ ആത്മീയഉണർവുകൾ ഉണ്ടാകയും തൽഫലമായി സുവിശേഷപ്രചരണതല്പരത അവരിൽ വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തതിനാൽ ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലേക്കും മിഷ്യനറിമാർ അയയ്ക്കപ്പെട്ട ക്രമത്തിൽ അനേകർ ഇൻഡ്യയിലും എത്തുകയുണ്ടായി. ബ്രാഹ്മണർമുതൽ ചണ്ഡാളർവരെയുള്ള എല്ലാ ജാതിമതവിഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും അനേകർ ക്രിസ്തുമതം സ്വീകരിച്ചു. ഇന്നു് ക്രിസ്തുമതം ജനസംഖ്യയിൽ ഇൻഡ്യയിലെ മൂന്നാമത്തെ പ്രധാനമതവിഭാഗമായി ഭവിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇൻഡ്യയിലെ സാമുദായിക ജീവിതത്തിന്റെ പ്രത്യേകസ്വഭാവം അനുസരിച്ചു മതപരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെടുന്നവർ ജാതിഭ്രഷ്ടരാക്കപ്പെടുകയാണു് പതിവു്. സ്വഭവനത്തിലും ജാതിയിലുംനിന്നു് നിർദ്ദയം ബഹിഷ്കൃതരാകുന്ന ഈ പരിവർത്തകരെ യൂറോപ്യൻമിഷ്യനറിമാർ സംരക്ഷിക്കയും പഠിപ്പിക്കയും വളർത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ അവർക്കു്, അറിഞ്ഞോ അറിയാതെയോ, യൂറോപ്യൻ ജീവിതചര്യകളോടും ആശയാദർശങ്ങളോടും പ്രത്യേക താല്പര്യം ജനിക്കുന്നെങ്കിൽ അതിൽഅത്ഭുതപ്പെടാനില്ല; ക്രിസ്ത്യാനികളാകുന്നവർ വേഷം, ഭാഷ, ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങൾ എന്നിവകളിലെല്ലാം വളരെ മാറ്റമുള്ളവരായി കാണപ്പെടുന്നതിനാൽ ക്രിസ്തുമതം കേവലം പാശ്ചാത്യമെന്നും, യേശുക്രിസ്തു ത

ന്നെയും ഒരു പാശ്ചാത്യനെന്നും, ക്രിസ്തുമതപ്രചരണം പാശ്ചാത്യനാഗരികതപവും രാഷ്ട്രീയാധികാരങ്ങളും ഈ ഭാരതഭൂമിയിൽ കെട്ടിപ്പണിയാനുള്ള ഒരു ഉപാധി മാത്രമാണെന്നും, ഒരാക്ഷേപം ഇൻഡ്യയിൽ എവിടെയും സാധാരണമാണ്. ദേശീയബോധം ഇവിടെ ശക്തിമത്തായി വരുന്തോറും ഈ കുറ്റാരോപണം വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടും ഇരിക്കുന്നു. കേവലം വൈദേശികമായ ഈ ചരക്ക് ഇവിടെ ആവശ്യമുള്ളതല്ല എന്നും, ഇൻഡ്യയിലെ മണ്ണിനും ശീതോഷ്ണാവസ്ഥയ്ക്കും ഇതു പറ്റിയതല്ല എന്നും അഭിപ്രായമുള്ളവരും ഉണ്ട്.

യേശുക്രിസ്തുവോ സാക്ഷാൽ പൗരസ്ത്യനാകുന്നു. ഏതു രാജ്യത്തിനും പ്രദാനം ചെയ്യുവാൻ നമുക്കുള്ളതു് ക്രിസ്തുവിനെ മാത്രമാകുന്നു. ഭൂലോകത്തിലെ ജനസംഖ്യയിൽ അഞ്ചിൽ ഒരുഭാഗം വരുന്ന മുപ്പത്തിഅഞ്ചു കോടി ഭാരതീയരെ ധന്യരാക്കുന്നതിനു് നമുക്കു് നമ്മുടെ മാതൃഭൂമിക്കു കൊടുക്കാവുന്നതിലേക്കും വലിയ സംഭാവന ക്രിസ്തു മാത്രമാകുന്നു. അങ്ങനെയെങ്കിൽ അവനെ ഭാരതീയർക്കു ഹിതകരനായും സുഗ്രാഹ്യവാനായും എങ്ങനെയാണു് പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതു് എന്നുള്ളതാണു് സാക്ഷാൽ പ്രശ്നം.

യേശുക്രിസ്തുവിനെ ഭാരതീയർക്കു ഭാരതീയനായി കാണിക്കണം. ഭാരതീയക്രിസ്ത്യാനികളിൽ തികഞ്ഞ പണ്ഡിതന്മാരും അനുഭവസ്ഥരും ആയ ഭക്തന്മാർ അവനെ ആസ്വദിച്ചു തങ്ങളുടെ സ്വന്തസഹോദരന്മാരായ ഇതര ഭാരതീയർക്കു പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കണം.

സാധുസുന്ദരസിംഗ്, നാരായണവാമനതിലക് ആദിയായ ഭാരതീയക്രൈസ്തവനേതാക്കന്മാർ ഈ സേ

വനം നിർവ്വഹിച്ചവരാണ്. സാധുസുന്ദരസിംഗിനെ ക്കുറിച്ച് നമ്മിൽ പലരും മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. എന്നാൽ നാരായണവാമന തിലക്കിനെപ്പറ്റി എന്തെങ്കിലും അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവർ വളരെ ചുരുക്കം മാത്രമേയുള്ളൂ. ഒരു ക്രൈസ്തവ വിശ്വാസി, ക്രൈസ്തവ മഹർഷി, ക്രൈസ്തവകവി, ക്രൈസ്തവചിന്തകൻ, ക്രൈസ്തവ ദേശീയ പ്രതക്കാരൻ എന്നീ നിലകളിലൊക്കെയും സവിശേഷം പ്രശോഭിച്ചിരുന്ന ഒരു ഭാരതീയ ക്രൈസ്തവ നേതാവായിരുന്നു തിലക്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവചരിത്രം അറിയുന്നതു് സ്വതന്ത്രഭാരതത്തിലെ സുവിശേഷവേലയുടെ അവസരങ്ങളെയും സ്വഭാവത്തെയും കുറിച്ച് ആശങ്കയുള്ള ഏവർക്കും ആശാജനകവും എല്ലാ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കും അനുകരണയോഗ്യവും ക്രിസ്തേതരർക്കു് ആകമാനം ആലോചനാമൃതവും ആയിരിക്കും എന്നു് എനിക്കു് ഉറപ്പുണ്ടു്. ഇൻഡ്യയുടെ കിരീടം ക്രിസ്തുവിനായിത്തീർന്നാൽ അതു ദേശീയഭാരതത്തിനു് എത്രമാത്രം ഉത്തേജകവും ഇൻഡ്യയിലെ ഏഴുലക്ഷം ഗ്രാമങ്ങൾക്കു് എത്രമാത്രം ഉദ്ധാരകവും ആയിരിക്കും എന്നു് ഈ മഹൽപുരുഷനിൽനിന്നും നാം മനസ്സിലാക്കുന്നു. ഇതിനെക്കുറിച്ച് വായിക്കയും ചിന്തിക്കയും എഴുതുകയും ചെയ്കയാൽ എന്നിൽ വിശ്വാസവും സ്നേഹവും പ്രത്യാശയും ദശഗുണീഭവിച്ചതായി എനിക്കു തോന്നുന്നു. ഇതു വായിക്കുന്ന ഏവർക്കും അതു അങ്ങനെതന്നെ ആയിരിക്കുവാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു് ഈ ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥം പൊതുജനസമക്ഷം സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഗ്രന്ഥകർത്താവു്

വിഷയവിവരം.

		പുറം
1.	പുലർവേള.	1
2.	ബാലാക്കൻ.	10
3.	സത്യാന്വേഷണം.	21
4.	പരിവർത്തനം.	30
5.	ഷോരമാരിയും കൊടുങ്കാറ്റും.	36
6.	അഹമ്മദ് നഗരിലെ സേവനം.	46
7.	വ്യക്തിവിലാസം.	59
8.	ദേശീയപ്രസ്ഥാനം.	77
9.	കവിതകൾ.	92
10.	ശിഷ്യത്വം.	114
11.	സന്യാസജീവിതം.	129
12.	സായാഹ്നം.	146

നാരായണ വാമന തിലക്.

അദ്ധ്യായം. 1.

പുലർ വേള.

ഭാരത മാതാവിനെ, പാദസ്പർശം കൊണ്ട് പരിപാവന മാക്കിത്തീർത്ത ഉത്തമ ഭക്തനും, ക്രൈസ്തവ കവി കോകില വുമായിരുന്ന ഒരു പുണ്യപുരുഷന്റെ ജീവചരിത്രമാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലെ പ്രതിപാദന വിഷയം.

മാതൃഭൂമിയെ അഭിമാന സമ്പന്നയാക്കിത്തീർത്ത അരു മ സന്താനങ്ങളിൽ ഒരുവനായ നാരായണ വാമനതിലക് ക്രിസ്തുവർഷം ആയിരത്തിഎണ്ണൂററിഅറുപത്തിരണ്ടാമാണ്ട് ബോംബെ പ്രസിഡൻസിയിൽ രത്നാഗര ജില്ലയിൽ ദാപോലി താലൂക്കിൽ കരാസ്സഗോൺ എന്ന സ്ഥലത്ത് ഒരു മഹാരാഷ്ട്ര കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ചു.

നവ ഭാരതത്തിന്റെ ഉൽക്കർഷത്തിനായി തങ്ങളുടെ സമസ്ത പ്രാണങ്ങളെയും ബലി അർപ്പിച്ച അനേകം വീരകേസരികളെ ഭാരതത്തിനു പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിനു കഥാനായകന്റെ വർഗ്ഗമായ ചിത്പാവൻ ബ്രാഹ്മണവർഗ്ഗത്തിനു സാദ്ധ്യമായി എന്നുള്ളതു് എക്കാലത്തും സ്മരണീയമാണ്. അവരിൽ ബാലഗംഗാധരടിലാക്കിനു കഥാനായകനോടു് അകന്ന രക്തബന്ധമുണ്ട്. ഗോപാലകൃഷ്ണ ഗോഖലേ പണ്ഡിത രമാബായി നെഹമിയ ഗോറെ എന്നിവർ ചിത്പാവൻ ബ്രാഹ്മണരായിരുന്നു.

ബോംബെ പട്ടണത്തിനു് ഏകദേശം നൂറുമൈൽ തെക്കു കിഴക്കായി അമ്പതുമൈൽ നീളത്തിൽ കടലിനും പശ്ചിമപർവ്വതപംക്തികൾക്കും മദ്ധ്യേ കരാസ്സഗോൺ എന്ന

സ്ഥലം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. ഈ പ്രദേശത്തിന്റെ പ്രകൃതി രമണീയമായ കാഴ്ച ആരുടെയും ഹൃദയത്തെ ആകർഷിക്കുന്നതിനും കുളിർമ്മകൊള്ളിക്കുന്നതിനും പര്യാപ്തമാണ്. ഒരു വശത്തു് പച്ചത്തഴപ്പുകളും, അവയുടെ ഭംഗിയേറിയ കൊടുമുടികളും, താഴ്വരകളും, പുൽമേടുകളും, കുന്നുകളും, സാനുപ്രദേശങ്ങളും, തഴച്ചുവളരുന്ന വൃക്ഷലതാദികളും, ശോഭയേറിയതും സൌരഭ്യം നാലുപാടും വീശുന്നതുമായ പുഷ്പങ്ങളും കാണാം. മറുവശത്തു സർവ്വനേരവും ഉയർന്നും താണും ഗർജ്ജിച്ചും കൊണ്ടു് നോക്കെത്താത്തവണ്ണം സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഇൻഡ്യൻ മഹാസമുദ്രം ആരുടെയും ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കും. അച്ഛസ്ഫടിക സമാനമായ സമുദ്രജലത്തിൽ ഓടിച്ചാടിക്കളിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മത്സ്യങ്ങളെ കാണുക എത്ര ആനന്ദപ്രദമാണു്.

ബാലനായ നാരായണനു അവന്റെ ചുറ്റുപാടും കണ്ട മനോഹരകാഴ്ചകൾ എത്രമാത്രം അത്യാനന്ദത്തെ പ്രദാനം ചെയ്തെന്നു് പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പ്രയാസം. ആംഗ്ലേയ കവികോകിലമായിരുന്ന വേഡ്സ്വേത്തിനെപ്പോലെ കഥാപുരുഷന്റെ ആദ്ധ്യാത്മിക ജീവിതത്തെ പരിപുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതിനും പ്രകൃതിയുടെ രമണീയതയെ വർണ്ണിച്ചു പിൽക്കാലത്തു് അനവധി കവിതകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും ഈ മനോഹരകാഴ്ചകൾ അദ്ദേഹത്തിനു വളരെ പ്രേരകമായി ഭവിച്ചിരുന്നു. പക്ഷികളുടെ കളകളാരവവും കുയിലിന്റെ മധുരഗാനങ്ങളും കേൾക്കുന്ന അവസരങ്ങളിൽ അവ സൃഷ്ടികർത്താവിനു് സ്തോത്രഗാനങ്ങൾ പാടി ഭജിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നിയിരുന്നു. ശീതള മന്ദമാരുതപ്രവാഹമേറ്റു് വൃക്ഷശാഖകൾ ചലിക്കുമ്പോൾ അവ പക്ഷികളുടെ മാധുര്യഗാനങ്ങൾക്കൊത്തവണ്ണം താളം പിടിക്കുകയാണെന്നദ്ദേഹം സങ്കല്പിക്കുമായിരുന്നു. വണ്ടുകൾ പുഷ്പങ്ങൾതോറും തേൻ ശേഖരിക്കാൻ പോകുന്ന കാഴ്ച വളരെ കൌതുകത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹം വീക്ഷിച്ചുവന്നു.

കഥാനായകന്റെ പിതാവായ വാമനറാവു ഒരു ഡിസ്ട്രിക്ട് രജിസ്ട്രാർ ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു പലപ്പോഴും ഔദ്യോഗികമായി ചുറ്റുപാടുമുള്ള ഗ്രാമങ്ങൾ സന്ദർശിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. വാമനറാവുവിനു ദിനംപ്രതി ഐഹികകാര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധകുറഞ്ഞും പാരത്രികകാര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധവർദ്ധിച്ചുംവന്നു. തന്നിമിത്തം പലപ്പോഴും ഏകാന്തമായി ഈശ്വരഭജനത്തിലേർപ്പെടുന്നതിൽ അദ്ദേഹം പ്രത്യേക താല്പര്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇക്കാരണത്താൽ ഭാര്യയേയും കുട്ടികളെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജോലിസ്ഥലത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകാതെ ഭാര്യയുടെ പിതൃദേശമായ കുരാസ്സഗോൺ നഗരത്തിൽ അവരെ താമസിപ്പിച്ചു. കഥാനായകന്റെ മാതാമഹൻ, ഒരു തികഞ്ഞ ഈശ്വരഭക്തനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം (മാതാമഹൻ) പാണ്ഡനഗരത്തേക്കു തീർത്ഥയാത്ര പോയശേഷം വാർദ്ധക്യകാലം പ്രപഞ്ചകാര്യങ്ങളിൽ നിന്നും വേർപെട്ട് ഈശ്വരഭജനത്തിനും ധ്യാനത്തിനുമായി മാത്രം വേർതിരിച്ചു. സ്വഭവനത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു തനിയെയിരുന്നു ഈശ്വരഭജനം നടത്തുന്നതിനു് പ്രത്യേകം ഒരു മുറി സൌകര്യപ്പെടുത്തി വേർതിരിച്ചിരുന്നു. ഈ ഈശ്വരഭക്തന്റെ സ്വാധീനശക്തി, പൌത്രനായ നാരായണന്റെ മേൽ വളരെ നിഴലിച്ചിരുന്നു. വലിയച്ഛൻ കഥാനായകന്റെ ഒരു കളിച്ചങ്ങാതി എന്നവണ്ണം അവനോടുകൂടെ കളിക്കുകയും പിതൃസഹജമായ ലാളന അവനോടു പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അദ്ദേഹം ബാലനായ നാരായണനെ പലപ്പോഴും പുഷ്പമാല്യങ്ങൾ അണിയിക്കുകയും തൊട്ടിയിൽ കിടത്തി താരാട്ടുപാടി ഉറക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ചിലപ്പോഴെല്ലാം ബാലനായ നാരായണനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് വിജനപ്രദേശത്തേക്കു പോയി അവിടെ വച്ചു ഈശ്വരസ്തോത്രപ്രാർത്ഥനകൾ അർപ്പിക്കുകയും, ഭക്തിരസം തുളുമ്പുന്ന സ്തുതിഗാനങ്ങൾ, പാടുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. ഈ അവസരങ്ങളിൽ വലിയച്ഛന്റെ ഗാനങ്ങൾ

കേട്ടു രസിക്കാൻ നാരായണൻ എത്രമാത്രം ഉത്സാഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചു എന്നു് പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പ്രയാസം. ആ വൃദ്ധൻ ഈശ്വരനെ സാധാരണമായി നാരായണൻ എന്നു സംബോധന ചെയ്യുവന്നു. ആ ഈശ്വരഭക്തനാണു് അദ്ദേഹത്തിനു് വളരെ ഇഷ്ടമുള്ള പേരായ നാരായണനെന്നു് കഥാനായകനെ നാമകരണം ചെയ്തതു്. അതിനു മുൻപു് കഥാനായകനെ മാരുതി എന്നാണു് വിളിച്ചു വന്നിരുന്നതു്. വലിയച്ഛൻ പ്രപഞ്ചകാര്യങ്ങളിൽ നിന്നെല്ലാം വിരമിച്ചു ഈശ്വരധ്യാനത്തിൽ മുഴുകി, ഭക്തിപരവശനായി, ശിശുപ്രകൃതത്തിലെത്തിയിരുന്നു. അപ്രകാരം ശിശുപ്രകൃതത്തിലെത്തിയിരുന്ന ആ വൃദ്ധപിതാവു് സാധാരണമായി നാരായണനോടുകൂടെ ഓടുകയും ചാടുകയും കളിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു കണ്ടിട്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഭ്രാന്തുപിടിച്ചു എന്നു് പലരും ശങ്കിച്ചു.

കഥാനായകനെ മഹൽപദത്തിലേക്കു ആനയിച്ച മറെറാരു പ്രേരകശക്തി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാത്സല്യമാതാവായ ജാനകിഭായി അയിരുന്നു. ആ മഹതിയുടെ സ്വാധീനം പുത്രന്റെ സ്വഭാവരൂപീകരണത്തിൽ എത്രമാത്രം സഹായകരമായിത്തീർന്നെന്നും പറഞ്ഞറിയിപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ആ സ്ത്രീരത്നം ഒരു ഉത്തമ ദൈവഭക്തയും ആർദ്രമനസ്സ്കയുമായിരുന്നു. മാതാവിന്റെ അഗാധമായ ദൈവഭക്തിയും സേവനതല്പരതയും പുത്രനെ അത്യധികം ആകർഷിച്ചു. പലപ്പോഴും കഥാപുരുഷൻ ഇപ്രകാരം പറയുമായിരുന്നു "എന്റെ പ്രിയമാതാവിനെപ്പോലെ സൽഗുണസംപൂർണ്ണയായ ഒരു സ്ത്രീരത്നത്തെ ഇതേവരെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല." ആ ഉത്തമ മാതാവിന്റെ മരണശേഷം ഒരിക്കൽ പുത്രൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "എന്റെ സ്നേഹമൂർത്തിയായ മാതാവു മരിച്ചിട്ടു് ഇപ്പോൾ വർഷങ്ങൾ നാല്പത്തിഅഞ്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോഴും എനിക്കു് ആ മഹതിയോടുള്ള അളവററ സ്നേഹത്തിനു് അല്പം പോലും കുറവുണ്ടായിട്ടില്ല. ഞാൻ എല്ലാക്കാലത്തും എന്റെ

അമ്മയെ ഭയഭക്തിപൂർവ്വം സ്മരിക്കും. ആ മഹതിക്കുണ്ടായിരുന്ന കവിതാവാസനയാണ് എനിക്കും ജന്മസിദ്ധമായി ലഭിച്ചിരിക്കുന്നത്. എന്നെ വിദ്യാസമ്പന്നനാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു അടിസ്ഥാനമിട്ടത് എന്റെ വാത്സല്യമാതാവാണെന്നോർക്കുന്നത് എനിക്ക് എത്ര സന്തോഷപ്രദമായിരിക്കുന്നു." വാമനറാവു അപൂർവ്വം അവസരങ്ങളിൽ മാത്രമെ ഭാര്യയെയും കുട്ടികളെയും സന്ദർശിക്കാറുണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

പുത്രനായ നാരായണന്റെ ജനനം ഒരു അശുഭമായ നാളിലാണെന്നും അവൻ ഒരു കാലത്തു ഹിന്ദുമതം കൈവെടിഞ്ഞു മറെറാരു മതത്തിലേക്കു പരിവർത്തനം ചെയ്യുമെന്നും അവന്റെ ജാതകമെഴുത്തുകാർ പറഞ്ഞിരുന്നു. ജാതകത്തിലും ജ്യോതിഷത്തിലും അതിയായ വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്ന വാമനറാവു ഇക്കാരണംകൊണ്ടു പിതൃസഹജമായ വാത്സല്യം പുത്രനോടു പ്രദർശിപ്പിച്ചില്ല. ഇപ്രകാരം പിതൃവാത്സല്യമോ ലാളനയോ ലഭിച്ചിട്ടില്ലാതിരുന്ന പുത്രൻ വലിയച്ഛനിൽ മാത്രം മുഴുവൻ സ്നേഹവും ആശ്രയവും അർപ്പിച്ചിരുന്നതിൽ അതിശയിപ്പാനില്ല.

ഏറെനാൾ കഴിയുന്നതിനു മുൻപു് വാമനറാവുവിനെ നാസിക്കു് ഡിസ്ട്രിക്ടിൽ മോക്കു് ഹഡാ എന്ന പ്രദേശത്തേക്കു സ്ഥലംമാറി. ആ അവസരത്തിൽ വാമനറാവു ഭാര്യയെയും കുട്ടികളെയും ബോംബെ പട്ടണത്തിനടുത്തുള്ള കല്യാൺ എന്ന ഇപ്പോഴത്തെ തീവണ്ടിസ്റ്റേഷ്യനടുത്തുള്ള ഒരു സ്ഥലത്തേക്കു മാറി താമസിപ്പിച്ചു. ആ മാതാപിതാക്കന്മാർക്കു് ആകെ പതിനേഴു സന്താനങ്ങൾ ജനിച്ചു. അവരിൽ പന്ത്രണ്ടുപേർ ശൈശവത്തിലെ മരിച്ചുപോയി. ശേഷിച്ചവരിൽ ഒന്നാമത്തേതു ഒരു പെൺകുട്ടിയായിരുന്നു. രണ്ടാമത്തെ കുട്ടിയായിരുന്ന നമ്മുടെ കഥാനായകൻ. രണ്ടാമത്തെ പുത്രിയായ സുമുഖിയോടും രണ്ടാമത്തെ പുത്രനായിരുന്ന സുഖരാമിനോടും പിതാവിനു വിശേഷാൽ പ്രതിപത്തി തോന്നിയിരുന്നു. എന്നാൽ

അഞ്ചാമത്തെ കുട്ടിയായിരുന്ന മാധവനോട്ട് നാരായണനോടെന്നവണ്ണം നിർവ്യയമായി പിതാവു വത്തിച്ചിരുന്നു.

നാരായണനു അഞ്ചുവയസു തികഞ്ഞപ്പോൾ അവനെ കല്യാണ് എന്ന പട്ടണത്തിലുള്ള ഒരു പ്രാഥമിക പാഠശാലയിലേക്കയച്ചു. ബാലനായ നാരായണൻ പ്രായത്തെക്കവിഞ്ഞ ബുദ്ധിശക്തിയും പാരായണാസക്തിയും പ്രദർശിപ്പിച്ചു. ഗ്രന്ഥപാരായണത്തിലുള്ള അതിരറ്റ താല്പര്യം നിമിത്തം നാരായണൻ ചിലപ്പോൾ നിശ്ചിതസമയങ്ങളിൽ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിനോ ഉറങ്ങുന്നതിനോപോലും മറന്നുപോയിട്ടുണ്ട്. ഒരു ബാലവിദ്യാർത്ഥിയായിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ അവൻ പ്രകൃതിയുടെ മനോഹരതയെ കണ്ടാനന്ദിക്കയും പ്രകൃതിയിൽ കൂടി സൃഷ്ടികർത്താവിനെ സ്മരിക്കുകയും പ്രകൃതിയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെ വർണ്ണിച്ചു കവിതകൾ എഴുതുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു.

കഥാനായകന്റെ മാതാവായ ജാനകിഅമ്മയിയും വാസനാവൈഭവമുള്ള ഒരു കവയിത്രിയായിരുന്നു എന്നു് മുൻപു് പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. ആ മഹതി സാധാരണമായി സാരസ്യം തുളുമ്പുന്ന കവിതകൾ ചമയ്ക്കുമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഭർത്താവു അവരുടെ താമസസ്ഥലത്തു വന്നപ്പോൾ ഭാര്യയുടെ മേശപ്പുറത്തു് സങ്കീർത്തനങ്ങൾ, സുഭാഷിതങ്ങൾ, ആദിയായ ക്രൈസ്തവ വേദപുസ്തക ഭാഗങ്ങളും അവർ ചമച്ച ചില കവിതകളുടെ കൈയ്യെഴുത്തു പ്രതികളും കാണുന്നതിനിടയായി. യാഥാസ്ഥിതിക ഹിന്ദുവായിരുന്ന വാമനറാവുവിനു് അവ കണ്ടമാത്രയിൽ ക്ഷോഭം ജനിച്ചു. അവയെല്ലാം അദ്ദേഹം എടുത്തു് പല കഷണങ്ങളാക്കിക്കീറി അഗ്നിക്കിരയാക്കി. ഭർത്താവിന്റെ ഇപ്രകാരമുള്ള നിഷ്കാരുണ്യപ്രവൃത്തിമൂലം ആ മഹതി എഴുതിയ മനോഹരമായ കവിതകളിൽ മുക്കാൽഭാഗം ചില വരികളൊഴിച്ചു് ശേഷമുള്ളവയെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടു.

ഏതാനും വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു് ഒരിക്കൽ വാമനറാവുവിനു് അതികലശലായ ഒരു രോഗം പിടിപെട്ടു മിക്കവാറും മരിക്കുമെന്നുള്ള നിലയിലായി. ഭാര്യ ഭർത്താവിന്റെ രോഗവിവരം അറിഞ്ഞയുടനെ യാത്രക്ലേശമോ, ക്ഷീണമോ അശേഷം വകവയ്ക്കാതെ കുട്ടികളെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് കാൽനടയായി നാല്പതിൽപ്പരം മൈൽ ദൂരമുള്ള മോക്കുംഹഡാ എന്ന സ്ഥലത്തേക്കു യാത്ര പുറപ്പെട്ടു. സ്വതവേതന്നെ ക്ഷീണ അയിരുന്ന ജാനകിബായി വെയിലിന്റെ കാഠിന്യമേറ്റു് വാടിത്തളർന്നു കഠിനജ്വരത്തിനധീനയായിത്തീർന്നു. അവരുടെ രോഗം ദിനംപ്രതി വർദ്ധിച്ചു. ഏറെദിവസങ്ങൾ കഴിയുന്നതിനു മുൻപു് ആ മഹതി അവരുടെ അരുമസന്താനങ്ങളോടും പ്രിയ ഭർത്താവിനോടും അന്ത്യയാത്ര പറഞ്ഞു.

എത്ര മർമ്മഭേദകമായ ഒരു സംഭവം! ആ പൈതങ്ങൾ അനാഥരായിത്തീർന്നു. അവരെ ലാളിക്കുന്നതിനോ ശുശ്രൂഷിക്കുന്നതിനോ ആരുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മാതാവിന്റെ മരണസമയത്തു് നാരായണനു് പതിനൊന്നുവയസ്സു മാത്രമെ പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അച്ഛന്റെ ലാളനയോ സ്നേഹമോ എന്താണെന്നുപോലും അറിയുന്നതിനോ അനുഭവിക്കുന്നതിനോ അവനു സാധിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നുവെന്നു് പറഞ്ഞുവല്ലൊ. മറെല്ലാവരെക്കാളും നാരായണന്റെ അവസ്ഥ കൂടുതൽ ചരിതാപകരം ആയിരുന്നു. അവന്റെ വലിയച്ഛൻ നേരത്തെതന്നെ മരിച്ചുപോയിരുന്നു. ഇനിയും അവനെ കരുതുന്നതിനോ ലാളിക്കുന്നതിനോ ഭൂമുഖത്തു ഒരുത്തരും ശേഷിച്ചിരുന്നില്ല. അവൻ കണ്ണീർ പ്രവാഹത്തിനധീനനായി. മാതാവിന്റെ ശവശരീരം ദഹിപ്പിച്ച ഭസ്മം എടുത്തു് നദിയിൽ വിതറുന്ന കൃത്യം നാരായണൻ നിറവേറ്റി. പുണ്യനദിയെന്നു് അവൻ കരുതിയിരുന്ന ഗോദാവരി നദിയുടെ ഉത്ഭവസ്ഥാനത്തു് ഭസ്മം അവൻ കൊണ്ടുചെന്നു വിതറി. വികസിക്കപ്പെട്ട കുസുമംപോലെ വളർന്നു വന്ന നാരായണനെ മാതാ

വിന്റെ വേർപാടു് മാനവദനനാക്കിത്തീർത്തു എന്നു വിശേഷിച്ചു പറയേണ്ടതില്ലല്ലൊ. അവൻ വാടിക്കരിഞ്ഞ പുഷ്പം പോലെ നിരാശാഭരിതനായിത്തീർന്നു. കവിൾത്തടങ്ങളെ ഇടതു കൈകൊണ്ടു താങ്ങി അധോമുഖനായി ഗോദാവരി നദിയുടെ തീരത്തു അവൻ ചെന്നിരുന്നു. അവന്റെ നയനങ്ങളിൽ നിന്നു അശ്രുകണങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞു. ഇടക്കിടെ അവൻ നെടുവീർപ്പിട്ടുകൊണ്ടു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "ഹാ ദൈവമെ, ഞാൻ അശരണനായിത്തീർന്നുപോയല്ലൊ. എന്റെ പ്രിയമാതാവു് ഇത്രവേഗത്തിൽ എന്നെ പിരിഞ്ഞു പോകുമെന്നു ഞാൻ സ്വപ്നേപി വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല. അഗതിയായ എന്നെ കരുതാനോ രക്ഷിക്കാനോ ആരുമില്ലല്ലൊ. എന്റെ പിതാവിനു് എന്നോടു് അശേഷം സഹതാപമോ കരുണയോ തോന്നിയിട്ടില്ല. ഈശ്വരാ! അവിടുത്തെ തൃപ്പാദം മാത്രം ഈ അഗതിക്കു ശരണം."

ഏതാനും മണിക്കൂറുകൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മായേലി എന്ന പേരിനാൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു ബാലൻ നദിയിൽ കുളിക്കുന്നതിനു അവിടേവന്നു. സന്താപസാഗരത്തിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്ന നാരായണനെക്കണ്ടിട്ടു അവനു സഹതാപം തോന്നി അവൻ നാരായണനോടിപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "നിങ്ങൾ എന്താണിങ്ങനെ ഏകാകിയായി ഇവിടെ ഇരിക്കുന്നതു്. നിങ്ങളുടെ വിഷാദത്തിനുള്ള കാരണം എന്താണെന്നോടു പറയുന്നതിനു ദയവുണ്ടായാലും." ആ ബാലനു് നാരായണനെപ്പോലെ പതിനൊന്നു വയസുമാത്രമെ പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. നാരായണന്റെ ദുർനിയോഗസംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി കേട്ടപ്പോൾ അവന്റെ ഹൃദയം വേദനപ്പെട്ടു. മായേലി മനസ്സലിഞ്ഞു നാരായണനെ അവന്റെ വീട്ടിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. യശോബായി എന്ന വിധവയുടെ ഏക പുത്രനായിരുന്നു മായേലി. അവർ നിർദ്ധനരെങ്കിലും സാധുക്കളിൽ അനുകമ്പയുള്ളവർ ആയിരുന്നു. ഔദാര്യനിധിയായ അ

വിധവ സ്വപുത്രനെയെന്നവണ്ണം നാരായണനെ സ്നേഹിക്കയും ശുശ്രൂഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ വീട്ടുകാർക്കു അഹോവൃത്തിക്കു തന്നെ യാതൊരുമാർഗ്ഗവും ഇല്ലായിരുന്നു. പകൽ സമയം മുഴുവൻ അദ്ധ്യാപനം ചെയ്താണു് അവർ നിത്യവൃത്തിക്കു് നേടിവന്നതു്. നാരായണനും അവരോടു ചേർന്നു് ആഹാരസമ്പാദനത്തിനായി അദ്ധ്യാപനിക്കാതെ ഗത്യന്തരമില്ലായിരുന്നു. നാരായണനു വിദ്യാഭ്യാസം തുടരണമെന്നു് വലിയ ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു, എന്നാൽ ആ കാര്യത്തിൽ അവനെ സഹായിക്കുന്നതിനു് ആ വീട്ടുകാർക്കു് യാതൊരു നിവൃത്തിയുമില്ലായിരുന്നു. രാത്രിമാത്രം അല്പസമയം നാരായണനു് വിശ്രമം ലഭിച്ചിരുന്നു. പകലത്തെ ക്ലേശമോ തന്നിമിത്തം ഉണ്ടായ ക്ഷീണമൊ വകവയ്ക്കാതെ രാത്രിയിൽ ഏതാനും മണിക്കൂറുകൾ ഗ്രന്ഥപാരായണത്തിനായി വേർതിരിക്കാൻ അവൻ തീരുമാനിച്ചു. എന്നാൽ രാത്രിയിൽ ഗ്രന്ഥപാരായണം ചെയ്യുന്നതിനു് വിളക്കെണ്ണയ്ക്കു മാർഗ്ഗമില്ലാതെ അവൻ വിഷമിച്ചു. ഒടുവിൽ ഒരു നിവാരണമാർഗ്ഗം അവൻ കണ്ടുപിടിച്ചു. നദീതീരത്തുള്ള ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുറ്റത്തുള്ള വിളക്കുകളുടെ മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ ഇരുന്നു രാത്രിതോറും ഗ്രന്ഥപാരായണംചെയ്യുന്നതിനു നാരായണൻ ഒരുങ്ങി. ഇങ്ങനെ പലദിവസങ്ങൾ അവൻ ക്ഷേത്രമുറ്റത്തുള്ള ദീപങ്ങളുടെ അടുത്തിരുന്നു ഗ്രന്ഥപാരായണം ചെയ്തുവന്നു. ഒരു രാത്രിയിൽ ലേലെ എന്ന ഹൈന്ദവ വേദശാസ്ത്രപണ്ഡിതൻ, നാരായണൻ വിളക്കുകളുടെ അടുത്തിരുന്നു് പുസ്തകങ്ങൾ വായിക്കുന്നതു കാണുന്നതിനിടയായി. അദ്ദേഹം പല രാത്രികളിൽ നാരായണനെ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. നാരായണന്റെ പാരായണാസക്തി കണ്ടിട്ടു് ആ പുരോഹിതനു് അവനിൽ വിശേഷാൽ പ്രതീപത്തിതോന്നി. അദ്ദേഹം യാതൊരു പ്രതിഫലവും കൂടാതെ കഥാനായകനെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിക്കാമെന്നു കരാർ ചെയ്തു. മുരുങ്ങിയ മാസങ്ങൾകൊണ്ടു് കഥാനായകൻ സംസ്കൃതത്തിൽ സാമാന്യം ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു.

അക്കാലത്തു നാസിക്കിലെ ജഡ്ജിയായിരുന്ന റാനഡേയും വേറെ ചില മഹാന്മാരുംകൂടെ ചേർന്നു ആ സ്ഥലത്തുള്ള പരിശ്രമശാലികളായ യുവജനങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി പ്രസംഗമത്സരം, കഥനമത്സരം ആദിയായ മത്സരപരീക്ഷകൾ ഏർപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ലേലെ എന്ന ഗുരുവിന്റെ സഹായംമൂലം നാരായണനു പ്രസ്തുത പരീക്ഷകളിൽ ചേരുന്നതിനും ഒന്നാം സമ്മാനാർഹനായി തീരുന്നതിനും ഇടയായി. ഇപ്രകാരം മത്സരപരീക്ഷകളിൽ പ്രശസ്ത വിജയം നേടിയ നാരായണനോട്ടു ജഡ്ജി റാനഡേയ്ക്കു അതിയായ സന്തോഷം തോന്നി. പലപ്പോഴും കഥാനായകൻ ഇപ്രകാരം പറയുമായിരുന്നു. "എന്റെ പ്രിയ മാതാവിനെ ഒഴിച്ചാൽ പിന്നത്തെ എന്റെ ഗുരുനാഥൻ ലേലെ എന്ന ആ വന്ദ്യപുരുഷനാണു്. ഈ രണ്ടു ഗുരുഭൂതരാണു് എന്റെ ശോഭനമായ പിൽക്കാലജീവിതത്തിനു അടിസ്ഥാനമിട്ടവർ."

ലേലെ എന്ന വേദശാസ്ത്രപണ്ഡിതൻ മുരുങ്ങിയ കാലം കൊണ്ടു് നാരായണനെ ഒരു സംസ്കൃത പണ്ഡിതനാക്കിത്തീർത്തു.

അദ്ധ്യായം 2.

ബാലാർക്കൻ.

ബാലനായ നാരായണൻ ഇംഗ്ലീഷുപഠിക്കുന്നതിനു് വളരെ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നെങ്കിലും അതിനുള്ള സൌകര്യം ലഭിച്ചില്ല. ഒരിക്കൽ ഒരു സ്നേഹിതനോട്ടു് സ്കൂളിൽ ചേരാതെ ഇംഗ്ലീഷുപഠിക്കുന്നതിനു് വല്ല മാർഗ്ഗവുമുണ്ടോ എന്നു് അയാൾ ചോദിച്ചു. ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടുവിലെ വാക്കുകളും അവയുടെ അർത്ഥങ്ങളും ആദ്യവസാനം പഠിക്കാൻ നാരായണനെ ആ സ്നേഹിതൻ ഉണർത്തിച്ചു. സ്നേഹിതന്റെ ഉപദേശമനു

സരിച്ച് നാരായണൻ നിഘണ്ടുവിലെ വാക്കുകൾ പഠിക്കു വാനാരംഭിച്ചു. പ്രതിദിനം അനവധി വാക്കുകൾ അവൻ മനഃപാഠമാക്കി. ഒരു ദിവസം നാസിക്കു് ഹൈസ്കൂളിലെ ഹെഡ്മാസ്റ്റർ നാരായണനെ കാണുന്നതിനിടയായി. സംഭാ ഷണമദ്ധ്യേ അദ്ദേഹം നാരായണനോടു് ഇപ്രകാരം ചോദി ച്ചു. "നിങ്ങൾക്കു് ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിൽ എത്രത്തോളം ജ്ഞാ നമുണ്ടു്." "നിഘണ്ടുവിൽ "എം" എന്ന അക്ഷരംവരെയുള്ള വാക്കുകൾ പഠിച്ചിട്ടുണ്ടു്" എന്നു നാരായണൻ മറുപടി പറ ഞ്ഞു. കഥാപുരുഷന്റെ മറുപടി കേട്ടു് ഹെഡ്മാസ്റ്റർ പു ഞ്ചിരി തൂകി. അദ്ദേഹത്തിനു് നാരായണനിൽ വിശേഷാൽ പ്രതിപത്തി തോന്നുന്നതിനു് ആ സംഭാഷണം കാരണമാ യി ഭവിച്ചു. അവനെ ഫീസുകൂടാതെ സ്കൂളിൽ ചേർത്തു് പഠി പ്പിക്കാമെന്നു് അദ്ദേഹം സമ്മതിച്ചു. രണ്ടു വർഷങ്ങൾകൊ ണ്ടു് നാരായണൻ അഞ്ചാംഫാറംവരെയുള്ള പാഠങ്ങൾ പഠി ച്ചു. ചരിത്രം, സാഹിത്യം ആദിയായ വിഷയങ്ങളിൽ അ വൻ അസാധാരണമായ സാമർത്ഥ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. എ ന്നാൽ നാസിക്കു് ഹൈസ്കൂളിൽ അധികനാൾ വിദ്യാഭ്യാസം തുടരുന്നതിനു് അവനു സാധിച്ചില്ല. പിതാവായ വാമന റാവു സഹോദരങ്ങളെക്കൂടി നാസിക്കു് ഹൈസ്കൂളിൽ ചേ ർത്തു പഠിപ്പിക്കുന്ന ചുമതല നാരായണനെ ഏല്പിച്ചു. സഹോ ദരങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി പ്രതിമാസം എട്ടുരൂപാ മാത്ര മെ പിതാവു നാരായണനെ ഏല്പിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസച്ചുമതല വളരെ ഭാരമേറിയതായിരുന്നെങ്കിലും നാരായണൻ സസന്തോഷം അതു കൈയേറ്റു. തന്നിമിത്തം നാരായണൻ ഹൈസ്കൂൾപഠനം അവസാനിപ്പിക്കാതെ ഗത്യ ന്തരമില്ലെന്നായി. അവൻ വേല ചെയ്തു പണമുണ്ടാക്കി സ ഹോദരങ്ങളുടെ വിദ്യാഭ്യാസച്ചെലവുകളും അവന്റെ അത്യാ വശ്യങ്ങളും നിർവ്വഹിക്കാൻ നിർബന്ധിതനായിത്തീർന്നു. എ ന്നാൽ ഇതുകൊണ്ടൊന്നും കഥാനായകന്റെ പാരായണാസ ക്തിക്കു് ഒട്ടും കുറവു വന്നില്ല.

കഥാനായകന്റെ സഹോദരൻ സുഖരാം മുരുങ്ങിയ കാലംകൊണ്ടു് ഹൈസ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കി കോളജ് ക്ലാസുകളിൽ പ്രവേശിച്ചു് സഹ്യകലാശാലാബിരുദങ്ങൾ സമ്പാദിച്ചു് ഹൈക്കോടതിയിലെ ഒരു അഭിഭാഷകനായിത്തീർന്നു. എന്നാൽ കനിഷ്ഠസഹോദരൻ മാധവൻ കോളജിൽചേർന്നു പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഐഹികവാസം വെടിഞ്ഞു. അന്തരിച്ചുപോയ മാധവന്റെ വ്യക്തിവിലാസത്താൽ അനവധി യുവാക്കൾ ആകർഷിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. വിദ്യാർത്ഥികളിൽ ആരെങ്കിലും വസ്ത്രമില്ലാതെ വിഷമിക്കുന്നതു കണ്ടാൽ മാധവൻ സ്വന്ത വസ്ത്രങ്ങളിൽ ഒരു ഭാഗം അവർക്കു കൊടുക്കുമായിരുന്നു. പലപ്പോഴും അത്യാവശ്യങ്ങൾക്കു പണമില്ലാതെ സഹപാഠികൾ വിഷമിക്കുന്ന കാര്യം മാധവനെ വേദനിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. അങ്ങനെ കുട്ടികൾക്കു വിഷമം നേരിട്ടുന്ന അവസരങ്ങളിൽ ഒക്കെയും സ്വന്ത ആവശ്യങ്ങളെ മറന്നു കൈവശമുള്ള പണം മുഴുവൻ കൊടുത്തു അവരെ അവൻ സഹായിക്കുമായിരുന്നു. സാധാരണമായി മാധവൻ തെരുവീഥിയിലേക്കു പോകുമ്പോൾ അവിടെ കാണുന്ന സാധുക്കൾ, അഗതികൾ ആദിയായവർക്കു അവന്റെ ആവശ്യങ്ങളെ മറന്നു് ദ്രവ്യസഹായം ചെയ്യുമായിരുന്നു. പലപ്പോഴും പട്ടണത്തിൽ ചില സാധനങ്ങൾ വാങ്ങാൻ പോയിട്ടു് അവ വാങ്ങാതെ കൈവശമുള്ള പണം സാധുക്കൾക്കു് ദാനംചെയ്തശേഷം അവൻ മടങ്ങിപ്പോന്നിരുന്നു. മാധവന്റെ ഭ്രാതൃദയ, ദീനാനുകമ്പ ആദിയായ സൽഗുണങ്ങളാൽ ആകർഷിക്കപ്പെട്ട യുവാക്കന്മാരിൽ ഒരാൾ നാരായണനും മറ്റൊരാൾ സഹപാഠികളിൽ ഒരാളായ പട്ടുവർദ്ധനനും ആയിരുന്നു. (ഇദ്ദേഹം പിൽക്കാലത്തു് പൂനാ ഫെർഗ്യൂസൻകോളജിലെ ഒരു അദ്ധ്യാപകനായിത്തീർന്നു.)

കഥാനായകൻ അക്ഷീണപരിശ്രമം ചെയ്തു ദിനംപ്രതി പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. നിത്യവൃത്തിക്കായി

ജോലി ചെയ്തശേഷം വിശ്രമത്തിനായി ലഭിച്ചിരുന്ന അല്പ സമയം ഗ്രന്ഥപാരായണത്തിനും ഈശ്വരധ്യാനത്തിനുമായി അവൻ പ്രത്യേകം വേർതിരിച്ചിരുന്നു. ചില അവസരങ്ങളിൽ അവൻ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിനും ഉറങ്ങുന്നതിനുപോലും അനാസ്ഥ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നെന്നു് മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചല്ലൊ. കഥാനായകന്റെ ഇപ്രകാരമുള്ള പാരായണാസക്തിയും ഈശ്വരഭക്തിയും കണ്ടിട്ടു ബന്ധുമിത്രാദികൾ അന്ധാളിച്ചു. നാരായണൻ ഭ്രാന്തനായിത്തീർന്നേക്കാൻ ഇടയുണ്ടെന്നു് അവർ ശങ്കിച്ചു. അതിനാൽ അവന്റെ ചിന്ത ലൌകിക കാര്യങ്ങളിൽക്കൂടി പതിപ്പിക്കേണ്ടതു അത്യാവശ്യമാണെന്നു അവർക്കു തോന്നി. അതിനുള്ള ഏക പ്രതിവിധി നാരായണനെക്കൊണ്ടു വിവാഹം കഴിപ്പിക്കയാണെന്നു് അവർ തീരുമാനിച്ചു. ബന്ധുമിത്രാദികളുടെയും സ്നേഹിതന്മാരുടെയും ഈ അഭിപ്രായത്തിനു വഴിപ്പെടാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നു നാരായണൻ അവരെ അറിയിച്ചു. എങ്കിലും അവർ വീണ്ടുംവീണ്ടും നാരായണനെ ഈ കാര്യത്തിൽ നിർബന്ധിച്ചു. എന്നാൽ അവർ അവനുവേണ്ടി തിരഞ്ഞെടുത്ത യുവതി പിൽക്കാലജീവിതത്തിൽ ഒരു ഉത്തമ സ്നേഹിതയും എല്ലാവിധത്തിലും കൂട്ടാളിയുമായിരിക്കാൻ പറ്റിയ ഒരാളാണെന്നു് അവനു പിന്നീടു മനസ്സിലായി. തന്നിമിത്തം, അദ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ച വൈമുഖ്യം കൈവെടിഞ്ഞു ബന്ധുമിത്രാദികളുടെ ഹിതോപദേശം സ്വീകരിക്കുന്നതിനു അവനു ഒരുങ്ങി. വധുവിന്റെ കുടുംബക്കാരെ മുമ്പുതന്നെ നാരായണനു പരിചയമായിരുന്നു. നാസിക്കിനടുത്തു ജലാപുരം എന്ന സ്ഥലത്തു താമസിച്ചിരുന്ന ഈ ഗോഖലെ വംശക്കാരും നാരായണന്റെ കുടുംബക്കാരും തമ്മിൽ പല വിധത്തിൽ പൊരുത്തമുണ്ടായിരുന്നു. വാമനറാവുവിനെപ്പോലെ തന്നെ വധുവിന്റെ പിതാവും ഒരു അമിത യാഥാസ്ഥിതിക ഹിന്ദുവായിരുന്നു. വധുവിന്റെ പിതാവും വാമനറാവുവിനെപ്പോലെ ഭാര്യയോടും കുട്ടികളോടും സ്നേഹമായി പെരുമാറിയിരുന്നില്ലെന്നതിനെയുമല്ല വധു

വിന്റെ അച്ഛൻ കുട്ടികളുടെയും ഭാര്യയുടെയും സംരക്ഷണത്തിൽ അവശ്യംവേണ്ട ശ്രദ്ധ പതിച്ചിരുന്നുമില്ല. അക്കാരണത്താൽ കുട്ടികളുടെ സംരക്ഷണത്തിന്റെ മുഴുവൻ മുമതലയും മാതാവുതന്നെ കയ്യേൽക്കേണ്ടിവന്നു. ബ്രിട്ടീഷ് ഗവമ്മെൻറ് ഹിന്ദുമതത്തെ ഇൻഡ്യയിൽനിന്നു് ധ്വംസനംചെയ്യുമെന്നായിരുന്നു വധുവിന്റെ പിതാവിന്റെയും മറ്റും മിഥ്യാബോധം. തൽഫലമായി അയാളുടെ (വധുവിന്റെ അച്ഛന്റെ) അമ്മായിഅച്ഛൻ ഇൻഡ്യയിൽ 1857-ൽ നടന്ന ശിപായിലഹളയിൽ ഭാഗഭാക്കായി. അക്കാരണത്താൽ ബ്രിട്ടീഷ് ഗവമ്മെൻറ് അയാളെ തൂക്കിക്കൊന്നു. ഇപ്രകാരം ബ്രിട്ടീഷ് ഗവമ്മെൻറു അയാളെ കൊന്നതിനാൽ വധുവിന്റെ പിതാവു് ക്രൂരമാനസ്സനായിത്തീർന്നു. വധുവിന്റെ ഭവനത്തിലും അതുകെ പതിനെട്ടു സന്താനങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ പന്ത്രണ്ടുപേരും ശൈശവത്തിലെ മരിച്ചുപോയിരുന്നു.

ആ കുടുംബത്തിൽ അതുകെ മൂന്നു പെൺകുട്ടികളുണ്ടായിരുന്നതിൽ മൂന്നാമത്തെ പുത്രിയായിരുന്ന മാനുബായിയെയാണു് കഥാനായകന്റെ വധുവായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതു്. ആ യുവതിയ്ക്കു് നാരായണനെക്കാൾ ഏഴുവയസ്സു് പ്രായക്കൂറുണ്ടായിരുന്നു. ചെറുപ്പത്തിലെ ഈ രണ്ടു ഭവനങ്ങളിലെയും കുട്ടികൾ തമ്മിൽ ചങ്ങാതിമാരായിരുന്നു. മുമ്പുതന്നെ പരിചയവും മതിപ്പും ഉള്ള ഒരു പെൺകുട്ടിയെയാണു് അദ്ദേഹത്തിനു വധുവായി നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ആദ്യം പ്രകടിപ്പിച്ച വൈമനസ്യം എല്ലാം മാറി. നാരായണന്റെ മാതാവിനെപ്പോലെതന്നെ മാനുബായിയുടെ മാതാവും ഒരു വാസനാവൈഭവം ഉള്ള കവയിത്രി ആയിരുന്നു. പുരാതന മാമൂൽ സമ്പ്രദായം അനുസരിച്ചു് ഗോഖലെ വംശക്കാർ അടുത്ത ചാർച്ചക്കാരുമായി മാത്രമെ വിവാഹബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നുള്ളു. എന്നാൽ തിലക വംശക്കാരും ഗോഖലെ വംശക്കാരും തമ്മിൽ അല്പം അകന്ന ഒരു ബന്ധം മാത്രമെ ഉ

ണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അതിനാൽ തിലക വംശക്കാരുമായി ബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനു് വധുവിന്റെ അച്ഛൻ ചില തടസ്സങ്ങൾ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ അയാളുടെ പ്രഥമപുത്രിയെ വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നതു് നാസിക്കിലെ മുൻസിഫായിരുന്ന നാനാസാഹിബ് പെൻഡ്സെ എന്ന ദേഹമായിരുന്നു. ജഡ്ജി റാനഡേയെപ്പോലെ തന്നെ അദ്ദേഹത്തിനും മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ പരീക്ഷയിൽ പ്രഥമസമ്മാനത്തിനർഹനായിത്തീർന്ന നാരായണനോടു് വളരെ വാത്സല്യം തോന്നിയിരുന്നു. നാരായണനെക്കൊണ്ടു് മാനുബായിയെ വിവാഹം കഴിപ്പിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വളരെ സന്തോഷമുണ്ടായിരുന്നു. മുമ്മൂൽ പ്രതിബന്ധങ്ങളെ അകറ്റുന്നതിനായി മാനുബായിയെ അവളുടെ മാതുലനായ ഗോവിന്ദറാവുവിന്റെ ഭവനത്തിലേക്കു് അദ്ദേഹം ദത്തെടുത്തു.

ആ ഭവനത്തിൽനിന്നും മാനുബായിയെ തിലക കുടുംബത്തിലേക്കു് വിവാഹം കഴിപ്പിക്കുന്നതിനു നിശ്ചയിച്ചു. ഇപ്രകാരം ദത്തെടുത്തു് രണ്ടു ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവരുടെ വിവാഹം യഥാവിധി ആഡംബരപൂർവ്വം നടത്തി. ആ സമയത്തു നാരായണനു പതിനെട്ടും മാനുബായിക്കു പതിനൊന്നും വയസ്സു മാത്രമെ പ്രായം ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. വിവാഹിതനായെങ്കിലും നാരായണന്റെ പാരായണാസക്തിക്കും ഈശ്വരധ്യാനത്തിനും ഒട്ടും കുറവു വന്നില്ല. അവ ഒന്നിനൊന്നു വർദ്ധിച്ചുവന്നതേയുള്ളു. ഇക്കാലങ്ങളിലെല്ലാം അദ്ദേഹം ഹൃദയശാന്തിക്കായി പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ശ്രോതാക്കളെ ആകർഷിക്കത്തക്ക വിധത്തിൽ പ്രസംഗിക്കുന്നതിനുള്ള സാമർത്ഥ്യം നാരായണനുണ്ടായിരുന്നു. അതുപോലെതന്നെ സംഭാഷണചാതുര്യത്താൽ ആളുകളെ സ്വാധീനപ്പെടുത്തുന്നതിനു അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു പ്രത്യേക കഴിവുണ്ടായിരുന്നു.

ബർക്കു് മുതലായ പ്രസിദ്ധ വാഗ്മികളുടെ പ്രസംഗപരമ്പരകൾ അദ്ദേഹം മനഃപാഠമാക്കിയിരുന്നു. മാത്രമല്ല

സംസ്കൃതം, മറാത്തി, ഇംഗ്ലീഷ് ആദിയായ ഭാഷകളിലുള്ള സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയെ പ്രത്യേകം ആകർഷിച്ചു. അദ്ദേഹം ദിനംപ്രതി കവിതകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കഥാനായകന്റെ ബാല്യകാല കവിതാവാസന ദിനംപ്രതി ഭാവനാവിലാസത്തിലും സരളതയിലും പരിപുഷ്ടിപ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതോടൊപ്പം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്ഞാനതൃഷ്ണയും സത്യാന്വേഷണബുദ്ധിയും ഒന്നിനൊന്നു വർദ്ധിച്ചുവന്നു. ഹൃദയശാന്തിക്കായി വിവിധമാർഗ്ഗങ്ങൾ അദ്ദേഹം അന്വേഷിക്കുകയും വിവിധ മതഗ്രന്ഥങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്യുകയുംചെയ്തു. എന്നാൽ പരിശ്രമങ്ങൾക്കു യാതൊരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. കഥാനായകൻ സമാധാനമില്ലാതെ വിഷമിച്ചു ദിവസങ്ങൾ കഴിച്ചുകൂട്ടി.

വിവാഹശേഷം ഭാര്യയെ ലക്ഷ്മീബായി എന്നാണു വിളിച്ചുവന്നതു്. നാരായണൻ പന്ത്രണ്ടോ പതിമ്മൂന്നോ വയസുപ്രായമുള്ള ഭാര്യ ലക്ഷ്മീബായിയെ ബന്ധുക്കളെ എല്പിച്ചശേഷം പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിൽ തീർത്ഥാടനം ചെയ്യുന്നതിനു് ഒരുങ്ങി. തീർത്ഥാടനംകൊണ്ടു് ശാന്തി ലഭിച്ചേക്കാൻ ഇടയുണ്ടെന്നദ്ദേഹത്തിനു തോന്നിയിരുന്നു. യാത്രയിൽ ആവശ്യമുള്ള ഭക്ഷണസാധനങ്ങളൊ മറ്റു എന്തെങ്കിലുമോ അദ്ദേഹം കരുതിയിരുന്നില്ല. ഒരു ഭിക്ഷുസന്യാസിയായി അദ്ദേഹം തീർത്ഥാടനത്തിനു പുറപ്പെട്ടു. യാത്രാമദ്ധ്യേ അവശ്യംവേണ്ട ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ അപ്പോഴപ്പോൾ ഭിക്ഷാടനം ചെയ്തു സമ്പാദിച്ചുവന്നു. പല തീർത്ഥസ്ഥലങ്ങളും കഥാനായകൻ സന്ദർശിച്ചു. അപൂർവ്വം ചില അവസരങ്ങളിൽ മാത്രമെ അദ്ദേഹം സ്വഭവനത്തിലേക്കു മടങ്ങിയിരുന്നുള്ളു. വീണ്ടും തീർത്ഥാടനം തുടരും. ഇങ്ങനെ എത്രയോ വർഷങ്ങൾ അദ്ദേഹം കഴിച്ചുകൂട്ടി. ആ കാലഘട്ടത്തിനിടയിൽ അദ്ദേഹം കുറേക്കാലത്തേക്കു ഒരു അദ്ധ്യാപകവൃത്തി സ്വീകരിച്ചു. കുറേക്കഴിഞ്ഞു വീണ്ടും തീർത്ഥാടനം തുടർന്നു. എന്നാൽ ഈ പരി

ശ്രമങ്ങൾകൊണ്ടൊന്നും അദ്ദേഹത്തിനു ശാന്തി ലഭിച്ചില്ല. ഇനിയും ശാന്തി ലഭിക്കുവാനായി എന്താണു മാർഗ്ഗമെന്നു അദ്ദേഹം ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു; എങ്കിലും യാതൊരു മാർഗ്ഗവും കണ്ടില്ല. അടുത്ത കായ്പരിപാടികളെപ്പറ്റി ഒരു നിശ്ചയവുമില്ലാതെ അദ്ദേഹം അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞു പല സ്ഥലങ്ങളിലും മുറ്റി സഞ്ചരിച്ചു. ചെല്ലുന്ന സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം പുരാണ ശ്ലോകങ്ങൾ ചൊല്ലി അവയുടെ അർത്ഥം വ്യാഖ്യാനിച്ചു ജനങ്ങളെ കേൾപ്പിച്ചുവന്നു. ദ്വാരക, ബോംബെ, പൂനാ, നാഗപ്പൂർ ആദിയായ പ്രദേശങ്ങളിലെ പുണ്യസ്ഥലങ്ങൾ എല്ലാം അദ്ദേഹം സന്ദർശിച്ചു ഈശ്വരഭജനം നടത്തി. അയിടയ്ക്കു് ഒരു അച്ചടിശാലയിൽ അദ്ദേഹം കുറേക്കാലത്തേക്കു് ഒരു ജോലി സ്വീകരിച്ചു. പിന്നീടു് വീണ്ടും കുറേക്കാലത്തേക്കു് അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടു. ഇങ്ങനെ യാത്രയ്ക്കു് ആവശ്യമുള്ള പണം സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടു് പിന്നെയും തീർത്ഥാടനത്തിനു പുറപ്പെട്ടു. ബ്രാഹ്മണമേധാവിത്വത്തെയും അവരുടെ ദുരധികാരത്തെയും അദ്ദേഹം പാടേ വെറുത്തിരുന്നു. മോക്ഷമാർഗ്ഗം അവരെ ദൈവം ഏല്പിച്ചിരിക്കയാണെന്നു പറഞ്ഞു് സാധുജനങ്ങളെ കബളിപ്പിച്ചു അവരിൽനിന്നും പണം അപഹരിക്കുന്ന കായ്യം അദ്ദേഹത്തെ വളരെ വേദനപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ ഭാരപ്പെടുത്തിയിരുന്ന മറ്റൊരു ദുരാചാരം ഹൈന്ദവരുടെ ഇടയിലുണ്ടായിരുന്ന ജാതിവ്യത്യാസമായിരുന്നു. ഈശ്വരസ്നേഹം മനുഷ്യഹൃദയങ്ങളിൽനിന്നു് ഉദിച്ചുയർന്നു പ്രകാശിച്ചുകാണ്മാൻ അഗ്രഹിക്കുന്ന ജഗൽപിതാവു്, മനുഷ്യർ എല്ലാവരും സഹോദരഭാവത്തിൽ വർത്തിച്ചുകാണ്മാൻ അഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചിരുന്നതു്.

അന്തരിച്ചുപോയ മാതാവിന്റെ ആത്മാവിന്റെ നിത്യശാന്തിക്കായി അവർ വർഷംതോറും അവരുടെ ഭവനത്തിൽ ശ്രാദ്ധമടിയന്തിരം നടത്തുക പതിവായിരുന്നു. ഈ ശ്രാദ്ധമ

ടിയന്തിരങ്ങളിൽ കമ്മാദികൾ നടത്തുന്ന ബ്രാഹ്മണപുരോഹിതന്മാർക്ക് ഒരു ഭീമമായ സംഖ്യ പ്രതിവർഷം പ്രതിഫലമായി കൊടുത്തുവന്നു. എന്നാൽ ശ്രാദ്ധമടിയന്തിരങ്ങൾ കൊണ്ടോ, കമ്മാദികൾ കൊണ്ടോ വിശേഷാൽ യാതൊരു പ്രയോജനവും ഉണ്ടാകുകയില്ലെന്നു് കഥാനായകനു തോന്നിയിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് നാരായണന്റെ പതിനാലാമത്തെ വയസ്സിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തിൽ നടത്തിവന്ന ശ്രാദ്ധമടിയന്തിരവും അതോടു ചേർന്ന കമ്മാദികളും നിറുത്തി. കമ്മാദികൾ നടത്തിവന്ന പുരോഹിതന്മാരുടെ വരുമാനം നഷ്ടപ്പെട്ടതുകൊണ്ടു് അവർ നാരായണനോടു പിണങ്ങി. നാരായണന്റെ കുടുംബക്കാർക്കു് യാതൊരു വിധമായ പൌരോഹിത്യകർമ്മങ്ങളും മേലാൽ നടത്തിക്കൊടുക്കുന്നതല്ല എന്നു് പുരോഹിതന്മാർ ശഠിച്ചു. കഥാനായകൻ ഇതുകൊണ്ടൊന്നും അശ്ലേഷം ഇളകിയില്ല. കമ്മാദികൾ കുടുംബത്തിൽ നടത്തേണ്ട അവസരങ്ങൾ ഉണ്ടായപ്പോൾ നാരായണൻ തന്നെ പുരോഹിതകൃത്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിച്ചു.

ഭാരതഭൂമിയെ അടിമത്വത്തിൽനിന്നു സ്വതന്ത്രയാക്കി ജാതിക്കോട്ടകളെ തകർത്തു് സാഹോദര്യവും സമത്വവും സ്ഥാപിക്കുന്നതിനു് അവളെ വിദ്യാസമ്പന്നയാക്കിത്തീർക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. ഈ ഉദ്ദേശ്യനിവൃത്തിക്കായി മൂന്നു സ്ഥലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഓരോ ചെറിയ വിദ്യാലയങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു. അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയിൽ കഥാനായകനു് പ്രത്യേകമായ വാസനാവൈഭവമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് കുട്ടികളെയും പ്രായമുള്ളവരെയും ഒന്നുപോലെ ആകർഷിക്കുന്നതിനു അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. തൽഫലമായി അദ്ദേഹത്തിനു് അവരുടെയിടയിൽ വലിയ സ്വാധീനം ലഭിച്ചു.

1881-ൽ തിലകിനു് വൈദ്യനാഥർ എന്ന പുത്രൻ ജനിച്ചു. എന്നാൽ നിർഭാഗ്യവശാൽ ഒരു വയസ്സു തികയുന്നതി

ന മുൻപു് അ കുട്ടി മരിച്ചുപോയി. അ അവസരത്തിൽ പുത്രവിയോഗത്താൽ വികാരഭരിതനായിത്തീർന്ന കഥാനായകൻ ഹൃദയസ്പൃക്കായ ഒരു കവിത "ഒരു പിതാവിന്റെ കണ്ണുനീർത്തുള്ളികൾ" എന്ന പേരിൽ ചമച്ചു. ശോകരസം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന അ കവിത എങ്ങനെയോ നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയതു ഭാരതീയരായ നമ്മുടെ നിർഭാഗ്യമെന്നല്ലാതെ എന്തുപറയേണ്ടു? 1889-ൽ നമ്മദാ എന്ന പെൺകുട്ടി അദ്ദേഹത്തിനു ജനിച്ചു. എന്നാൽ ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം അ ഓമനപ്പൈതലും മരണമടഞ്ഞു. കണ്ണിലുണ്ണിയെപ്പോലെ സ്നേഹിച്ചിരുന്ന പുത്രിയുടെ മരണം പിതാവിനെ സന്താപസാഗരത്തിൽ മുഴുകിച്ചെന്നു വിശേഷാൽ പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. 1891-ൽ ദേവദത്തൻ എന്ന പുത്രൻ അദ്ദേഹത്തിനു ജനിച്ചു. ദേവദത്തന്റെ ജനനശേഷം കഥാനായകൻ ദേശാടനം മതിയാക്കി. ഭാര്യയോടൊന്നിച്ചു ഒരു സ്ഥലത്തു താമസിക്കുന്നതിനു തീരുമാനിച്ചു.

ഈ അവസരത്തിൽ നാഗപ്പൂരിലെ ഒരു ധനാഢ്യൻ ഹൈന്ദവവേദശാസ്ത്രങ്ങൾ എല്ലാം ശേഖരിച്ചു് മറാത്തിയിലേക്കു് പരിഭാഷ ചെയ്യുന്നതിനായി പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അ പരിശ്രമത്തിലേക്കു് ആവശ്യമുള്ള പണം ചെലവാക്കാൻ അദ്ദേഹം ഒരുങ്ങി. പ്രസ്തുത കൃത്യം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനു് തക്കതായ ഒരാളെ അ ധനാഢ്യൻ അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അ കൃത്യനിർവഹണത്തിനു് എല്ലാവിധത്തിലും പറ്റിയ ആൾ തിലകനാണെന്നദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രസ്തുത പരിഭാഷ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനുമായി തിലകനെ അദ്ദേഹം നിയമിച്ചു. കഥാനായകനു താമസിക്കുന്നതിനു് ഒരു വീടും പ്രതിമാസം നാല്പതുരൂപ ശമ്പളവും പ്രതിഫലമായി കൊടുത്തു. തിലകൻ ദിവസം ഒരു മണിക്കൂർ അ ധനാഢ്യന്റെ പുത്രനെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു വിനിയോഗിച്ചു. ശേഷിച്ചുണ്ടായ

സമയത്തിൽ ഭ്രരിഭാഗവും ഗ്രന്ഥപാരായണത്തിനു് അദ്ദേഹം ചെലവഴിച്ചിരുന്നതിനാൽ പരിഭാഷാജോലി തക്കസമയത്തു ചെയ്യുതീക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. അക്കാലത്തു നാഗപ്പൂരിലെ ഒരു വേദശാസ്ത്രപണ്ഡിതൻ തിലക്കുമായി ചില വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനു അദ്ദേഹത്തെ വെല്ലുവിളിച്ചു. ആ വാദപ്രതിവാദത്തിൽ കഥാനായകൻ എതിരാളിയെ തോല്പിച്ചു വിജയശ്രീലാളിതനായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഖ്യാതി വർദ്ധിക്കുന്നതിനു് പ്രസ്തുത വാദപ്രതിവാദം കാരണമായിത്തീർന്നു. "പണ്ഡിതാഗ്രേസരൻ" എന്ന സ്ഥാനപ്പേർ പൊതുജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു നൽകി.

മാത്രമല്ല നാഗപ്പൂരിൽ വച്ചു തിലകു അതിമനോഹരങ്ങളായ ചില കവിതകൾ എഴുതി. തന്നിമിത്തം തദ്ദേശവാസികളുടെ പ്രശംസയ്ക്കും സ്നേഹബഹുമാനാദികൾക്കും വിശേഷാൽ അദ്ദേഹം പാത്രീഭൂതനായി. നാഗപ്പൂരിൽവച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രക്ഷാധികാരിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ഹൈന്ദവതത്വങ്ങളെക്കുറിച്ചു് പ്രതിപാദിക്കുന്ന 'ഋഷി' എന്ന ഒരു മാസിക പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. എന്നാൽ ഏറെനാൾ കഴിയുന്നതിനുമുൻപു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്ധ്യാത്മിക ചിന്താഗതി അക്കാലത്തു നിലവിലിരുന്ന പുരാതന ഹൈന്ദവശാസ്ത്രത്തിൽനിന്നും പാടേ വ്യതിചലിച്ചിരുന്നതിനാൽ മാസികാപ്രസിദ്ധീകരണം തുടരാൻ അദ്ദേഹത്തിനു നിവൃത്തിയില്ലാതായി. ഈ കാലഘട്ടംകൊണ്ടു് ഒരു ഒറവേദശാസ്ത്രം മാത്രമേ പരിഭാഷപ്പെടുത്താൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചുള്ളു. അയിടയ്ക്കു അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ചിരുന്ന ജോലി ഉപേക്ഷിച്ചു് ശാന്തിക്കായി പരിശ്രമിക്കേണ്ടതാണെന്നു് തെളിവായ ബോദ്ധ്യമുണ്ടായി. അതുകൊണ്ടു് കയ്യേറ്റിരുന്ന പരിഭാഷാജോലി ഉപേക്ഷിച്ചു് സത്യാന്വേഷണസംരംഭം തുടർന്നു. അദ്ദേഹം നാഗപ്പൂർ വിട്ടു.

അദ്ധ്യായം 3.

സത്യാന്വേഷണം

കഥാനായകന്റെ ആദ്ധ്യാത്മീയ പുരോഗമനത്തിനു പ്രേരകമായി ഭവിച്ചിട്ടുള്ള രണ്ടാളുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവും മാതാമഹനുമായിരുന്നെന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ.

ഈശ്വരൻ മനുഷ്യരെ സ്നേഹിക്കുന്നവനും പരിപാലിക്കുന്നവനും അവരുടെ പ്രാർത്ഥനകൾ കേൾക്കുന്നവനുമാണെന്നുള്ള ചിന്ത വലിയച്ഛൻ ബാലനായ നാരായണനിൽ ഉളവാക്കി. മനുഷ്യർ ദൈവത്തിന്റെ സന്താനങ്ങൾ ആണെന്നും അവർ അന്യോന്യം സഹോദരഭാവേന സ്നേഹിക്കുകയും ശുശ്രൂഷിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടവരാണെന്നുമുള്ള ആദർശം ഉത്തമയും ദൈവഭക്തയുമായിരുന്ന മാതാവു് അദ്ദേഹത്തിനു നൽകി.

കഥാനായകൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവിനെക്കുറിച്ചു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. "എന്റെ പ്രിയമാതാവിന്റെ ദൈവഭക്തിയെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പ്രയാസമാണു്. ആ മഹതി ഞങ്ങളോടു് യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി യാതൊന്നും പറഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിലും അവർക്കു് അഗാധമായ ദൈവഭക്തിയും സമസ്തജീവികളിൽ അതിയായ കരുണയുമുണ്ടായിരുന്നു. നാം ദൈവത്തെ ഭയപ്പെടണമെന്നും സമസ്തജീവികളെ സ്നേഹിക്കണമെന്നും അവർ ഞങ്ങളെ പഠിപ്പിച്ചു."

കഥാനായകന്റെ പിതാവു് അന്ധവിശ്വാസിയും യാഥാസ്ഥിതികഹിന്ദുവുമായിരുന്നു എന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. പിതാവിന്റെ മൂഢവിശ്വാസം പുത്രനായ നാരായണനോടു നിർബ്ബന്ധമായി വർത്തിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെ പ്രേരിപ്പിച്ചു. ഇക്കാരണത്താൽ യുവാവായ നാരായണനു യാഥാസ്ഥിതികഹിന്ദുമതത്തോടു് അതിയായ വിരക്തി തോന്നിയിരുന്നു. ബാല്യത്തിൽ തന്നെ കഥാനായകനു് ഹിന്ദുമതത്തിലെ ജാതിവ്യത്യാ

സങ്കടത്തോടും വെറുപ്പുതോന്നിയിരുന്നു. കൌമാരദശയിലേക്കു കാലൂന്നിയ തിലക് ഹിന്ദുമതത്തിൽ നിലവിലിരുന്ന പല ദുരാചാരങ്ങളോടും പടവെട്ടി അവയുടെ ക്രൂരഹസ്തങ്ങളിൽ നിന്നും സാധുജനങ്ങളെ രക്ഷിക്കുമെന്നു തീരുമാനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ വളരെ വേദനപ്പെട്ടുത്തിയ ദുരാചാരങ്ങളിൽ ഒന്നു് ബ്രാഹ്മണരുടെയിടയിലുണ്ടായിരുന്ന ശൈശവവിവാഹസമ്പ്രദായമായിരുന്നു. മറെറാന്നു് ബ്രാഹ്മണവിധവമാർക്കു് പുനർവിവാഹം നിരോധിച്ചിരുന്ന അതിദുഷിച്ച മാമൂലായിരുന്നു. അഞ്ചും ആറും വയസുമാത്രം പ്രായമുള്ള വിധവകൾ തലമുണ്ഡനംചെയ്തു തുണി മൂടിക്കൊണ്ടു നടക്കുന്നതായ പരിതാപകരമായ കാഴ്ച അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തെ എത്രമാത്രം വേദനപ്പെട്ടുത്തിയെന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ഈ വിധവമാരെ ശകുനം കണ്ടാൽ ദോഷഫലം ഉണ്ടാകുമെന്നായിരുന്ന യാഥാസ്ഥിതിക ഹിന്ദുക്കളുടെ വിശ്വാസം.

മരിച്ചുപോയ പിതൃക്കളുടെ പുണ്യത്തിനായി സാധാരണമായി ബ്രാഹ്മണർ വർഷംതോറും ശ്രാദ്ധം കഴിക്കുക പതിവായിരുന്നു. ആ അവസരങ്ങളിൽ അവർ പിതൃക്കൾക്കു ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ അർപ്പിക്കുമായിരുന്നു. രാത്രികാലങ്ങളിൽ പിതൃക്കൾ വന്നു് അവക്കായി അർപ്പിച്ച ഭക്ഷണസാധനം ഭക്ഷിക്കുമെന്നായിരുന്ന ആ അജ്ഞാനികളുടെ വിശ്വാസം. മാത്രമല്ല ശ്രാദ്ധമടിയന്തിരം പ്രമാണിച്ചു അക്കാലങ്ങളിൽ അനവധി ബ്രാഹ്മണർക്കു സദ്യ കൊടുത്തുവന്നിരുന്നു. പിതൃക്കളുടെ ആത്മാക്കൾക്കും ബ്രാഹ്മണർക്കും സദ്യകൊടുക്കുന്നതു കൊണ്ടു് വിശേഷാൽ പ്രയോജനമൊന്നുമില്ലെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. കഥാനായകന്റെ പരിശ്രമഫലമായി, ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ എല്ലാം അടിയന്തിരങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചു് കുടുംബസ്ഥന്മാരായ ബ്രാഹ്മണർക്കു സദ്യ കൊടുത്തുവന്ന പതിവു് നിർത്തലാക്കി. അതിനുപകരം സാധുക്കളും അഗതികളുമായ അനേകരെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി അവർക്കു മൃഷ്ടാന്നഭോജനങ്ങൾ

നല്ലിവന്നു. ഈ കാരണംകൊണ്ടു് പല പുരോഹിതന്മാരും അദ്ദേഹത്തോടു പിണങ്ങി. എന്നാൽ കഥാനായകൻ അവരുടെ എതിർപ്പിനെ അശേഷം വകവെച്ചില്ല. തിലക്കിന്റെ ജീവിതാദർശത്തെ രൂപീകരിച്ച മറെറാരാൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അദ്ധ്യാപകരിലൊരാളായിരുന്നു. ആ അദ്ധ്യാപകന്റെ സ്വാധീനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽ ആഴമായി നിഴലിച്ചിരുന്നു.

മാതൃഭൂമി ഒരു കാലത്തു വളരെ ഉന്നതവും മഹനീയവുമായ ഒരു നിലയിലെത്തിയിരുന്നു എന്നും പിൽക്കാലത്തു അവൾ ആ നിലയിൽനിന്നും അധഃപതിച്ചുപോയെന്നും ശിഷ്യഗണങ്ങളെ ആ അദ്ധ്യാപകൻ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. "ഭഗവൽ ഗീത" എന്ന അതിമനോഹരമായ ആ വേദഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഉത്ഭവം ഇൻഡ്യയിലാണെന്നറിയുമ്പോൾ ഭാരതീയരുടെ ആദ്ധ്യാത്മീയ നില എത്ര ഉയർന്നതായിരുന്നെന്നു നമുക്കു് ഊഹിക്കാമല്ലൊ. ശങ്കരാചാര്യർ മുതലായ തത്വജ്ഞാനികളുടെയും വേദാന്തികളുടെയും ജന്മഭൂമി ഭാരതമാണെന്നുള്ളതു് എക്കാലത്തും പ്രസിദ്ധമാണു്. കാളിദാസമഹാകവിയേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശിഷ്ട കൃതികളെയും കുറിച്ചു നാം ചിന്തിക്കുമ്പോൾ ഭാരതഭൂമിയുടെ കഴിഞ്ഞ കാലത്തെ പ്രശസ്ത നില ഏറെക്കുറെ അനുമാനിക്കാമല്ലൊ. ഇൻഡ്യയിലെ ചക്രവർത്തിയായിരുന്ന അശോക മഹാരാജാവിന്റെ സമാധാനപരിശ്രമങ്ങൾ എത്ര പ്രശംസാർഹമായിരിക്കുന്നു. യുദ്ധംചെയ്യുന്നതിനു അദ്ദേഹത്തിനു അശേഷം ഇഷ്ടമില്ലായിരുന്നു. ലോകത്തിലെ അതിസമർത്ഥ ഭരണതന്ത്രജ്ഞനായ അക്ബർ ചക്രവർത്തിയുടെ ജന്മസ്ഥലം ഭാരതമാണെന്നറിയുന്നതു് എത്ര സന്തോഷപ്രദമായിരിക്കുന്നു. ശിവാജിയെപ്പോലെ അതിസമർത്ഥന്മാരായ യുദ്ധവീരന്മാരെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുക. അപ്രകാരമുള്ള വീരകേസരികളെ പ്രസവിച്ചതു ഭാരതമാതാവു തന്നെയാണു്. അപമാനം സഹിച്ചു ജീവിച്ചിരിക്കാ

തെ മരണം വരിച്ചുപോലും ജാത്യഭിമാനം പുലർത്തുന്നതിനു സന്നദ്ധരായ അനേക വീരവനിതകളുടെ ജന്മഭൂമിയും ഭാരതം തന്നെയാണു്. ഭാരതത്തിലെ കൊത്തുപണികൾ ആരെയാണു് അത്ഭുതപരതന്ത്രരാക്കാത്തതു്? ഭൂലോകത്തിലെ ഏഴു അതിശയങ്ങളിൽ ഒന്നായ ടാജ്മഹാൾ ഈ ഭാരതത്തിലല്ലേ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. അതു മനോഹരമായ മാർബിൾകല്ലുകളാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സർവ്വസംഗപരിത്യാഗികളായിരുന്ന സന്യാസിവര്യന്മാരെ ഒരുകാലത്തു് ധാരാളമായി പ്രദാനംചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നതു് ഭാരതഭൂമിയായിരുന്നു. ഇപ്രകാരമെല്ലാം ഭാരതം ഒരു കാലത്തു് മഹനീയ പദത്തിലെത്തിയേിരുന്നെങ്കിലും ഇന്നു് അവളുടെ നില എത്ര ശോചനീയമായിരിക്കുന്നു. നിരക്ഷരകുക്ഷികളായ ഒരു വമ്പിച്ച ജനാവലിയെക്കൊണ്ടു ഭാരതം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വിവിധ തരത്തിലുള്ള അന്ധവിശ്വാസവും മൂഢാചാരവും ഭാരതത്തിൽ നടമാടുന്നു.

ജനിച്ചതിൽപിന്നെ ഒരൊറ്റനേരംപോലും വയറുനിറയെ ആഹാരം കഴിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ലാത്ത നാലുകോടിയിൽപരം ജനങ്ങൾ ഇന്നു ഭാരതത്തിലുണ്ടു്. ഒരു ഇൻഡ്യാക്കാരന്റെ ഒരു ദിവസത്തെ ശരാശരി വരവു് ഒന്നരയണ മാത്രമാണു്, എന്നിപ്രകാരമുള്ള അദ്ധ്യാപകന്റെ വിവരണങ്ങൾ കഥാനായകനെ അസ്വാസ്ഥ്യചിത്തനാക്കിത്തീർത്തു. ഭാരതമാതാവിനെ അദ്യമുണ്ടായിരുന്ന ഉന്നത പദത്തിലേക്കു വീണ്ടും ഉയർത്താൻ അദ്ദേഹം അതിയായി വാഞ്ഛിച്ചു. ഇപ്രകാരം തന്നിൽ സ്വരാജ്യസ്നേഹം ഉളവാക്കിയ അദ്ധ്യാപകനെക്കുറിച്ചു് അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "എന്റെ ഗുരുനാഥൻ ഒരു തികഞ്ഞ രാജ്യഭക്തനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാധീനം മറ്റു വിദ്യാർത്ഥികളുടെമേൽ എന്നവണ്ണം എന്റെമേലും ശക്തിയായി നിഴലിച്ചു. പലപ്പോഴും അദ്ധ്യാപകൻ ഭൂമിശാസ്ത്രം പഠിപ്പിക്കുന്ന അവസരങ്ങ

ളിൽ എന്റെ ശ്രദ്ധ ക്ലാസ്സിൽ പഠിപ്പിക്കുന്ന വിഷയങ്ങളിൽ പതിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഞാൻ സ്വാത്മനാ സ്നേഹിക്കുന്ന ഭാരത മാതാവിന്റെ അധഃപതനാവസ്ഥയെക്കുറിച്ചു ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈ സ്ഥിതിയിൽനിന്നു ഭാരതത്തെ എങ്ങനെ ഉദ്ധരിക്കാം എന്നു ചിന്തിക്കുമായിരുന്നു." ഭാരതഭൂമിയിൽ സ്വാതന്ത്ര്യവ്യാപരിച്ചിരിക്കുന്ന വർഗ്ഗീയ വിദ്വേഷം, ദുരാചാരങ്ങൾ, ദാരിദ്ര്യം, എന്നിവയിൽ നിന്നു അവളെ മോചിപ്പിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം നെടുവീർപ്പിട്ടുകൊണ്ടു് തീരുമാനിച്ചു.

78907

ഇൻഡ്യയിലെ വിഗ്രഹാരാധനയും ജാതിവ്യത്യാസവും കഥാനായകനെ വളരെ വേദനിപ്പിച്ചിരുന്നു. ദൈവം നമ്മുടെ പിതാവും നാം എല്ലാവരും സഹോദരങ്ങളുമാണു്. ഒരു കുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങളായ നാം അന്യോന്യം സ്നേഹിക്കാനും ശുശ്രൂഷിക്കാനും കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള ചിന്ത എന്റെ രാജ്യക്കാരിൽ ഉളവാക്കാൻ ഞാൻ എന്നെത്തന്നെ സ്വരാജ്യത്തിനുവേണ്ടി സമർപ്പിക്കും. മനുഷ്യർ ലോകത്തിൽവച്ചു് അനുഭവിക്കുന്ന സുഖദുഃഖങ്ങൾ അവർ മുൻജന്മത്തിൽ ചെയ്ത സുകൃതങ്ങളുടെയോ പാപകർമ്മങ്ങളുടെയോ ഫലങ്ങളാണെന്നുള്ള ഹൈന്ദവമതതത്വം വഹിക്കുന്നതിനു അദ്ദേഹത്തിനു അശേഷം നിവൃത്തിയില്ലായിരുന്നു. സന്യാസിയായി പല സ്ഥലങ്ങളിലും മുററിത്തിരിഞ്ഞു ഒരിക്കൽ കാൻഡേഷ് എന്ന സ്ഥലത്തു് അദ്ദേഹമെത്തി. അവിടെവച്ചു് തീർത്ഥയാത്രക്കാരനായ മറെറാരു സന്യാസിയുമായി പരിചയപ്പെട്ടുന്നതിനിടയായി. വേറൊരവസരത്തിൽ അവർ തമ്മിൽ സുദീർഘമായ ഒരു സംഭാഷണം നടന്നു. കാൻഡേഷിൽവച്ചു കണ്ട ആ ബംഗാളി സന്യാസി കഥാനായകനോടിപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "ഇൻഡ്യയെ ഉദ്ധരിച്ചു സർവ്വോപരി ഉയർത്തുന്നതിനു് ഒരു ആദ്ധ്യാത്മിക ഉണർവ്വ് ഭാരതത്തിൽഉണ്ടാകേണ്ടതു അത്യാവശ്യമാണു്. സനാതന ഹിന്ദുമതം ഈ ഭാരതത്തിന്റെ പുരോഗമനത്തിനു ഒരു നാളും പററിയതല്ല."

യഥാസ്ഥിതിക ഹിന്ദുമതം ഉപേക്ഷിച്ചു് ഭാരതത്തിന്റെ നാനാപ്രകാരേണയുള്ള ഉൽക്കർഷത്തിനുതകുന്ന ഒരു നൂതനമതം ഈ ഭാരതഭൂമിയിൽ സ്ഥാപിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു എന്നു ദേഹത്തിനു തോന്നി. അപ്രകാരം ഭാരതത്തിന്റെ ഉദ്ധാരണത്തിനായി ഒരു നൂതനമതം ആദേഹം തന്നെ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനു തീരുമാനിച്ചു. എന്നാൽ ഇപ്രകാരം സ്ഥാപിക്കുന്ന നവീനമതം ഭാരതത്തിലെ ജനാവലിയെ ആകർഷിക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തമായിരിക്കണമെന്നു് തോന്നി. ഇങ്ങനെ മനുഷ്യരെ ആകർഷിക്കണമെങ്കിൽ ആ നൂതന മത സ്ഥാപകൻ അത്ഭുതങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചു ജനാവലിയെ ആശ്ചര്യപരതന്ത്രരാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു കഴിവുള്ളവനായിരിക്കണം. യോഗാഭ്യാസംകൊണ്ടും ശിക്ഷണജീവിതം കൊണ്ടും അത്ഭുതങ്ങളും അത്തരത്തിലുള്ള മറ്റു മഹൽ കൃത്യങ്ങളും പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തി ലഭിക്കുമെന്നു ആദേഹം പ്രത്യാശിച്ചിരുന്നു. ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്കായി യോഗാഭ്യാസം പരിശീലിക്കുവാനാരംഭിച്ചു. ഒരു മലയുടെ അഗ്രത്തിൽ കയറി ധ്യാനനിരതനായി സമയം ചെലവഴിക്കാൻ ആദേഹം തീരുമാനിച്ചു. പകലത്തെ വെയിലിന്റെ കാഠിന്യമോ രാത്രിയിലെ മഴയുടെയും മഞ്ഞിന്റെയും ക്ലേശമോ ആദേഹം അശേഷം വകവെച്ചില്ല. അവിടെ ഏകാന്തധ്യാനത്തിൽ ദിവസങ്ങൾ കഴിച്ചു. ആ കാട്ടിലുണ്ടായിരുന്ന കായ്കനികൾ മാത്രമായിരുന്നു ആദേഹത്തിന്റെ ഭക്ഷണം. ഇപ്രകാരം ഈ ശരീരചിന്തയിൽ രണ്ടുവർഷങ്ങൾ കഴിച്ചു. ഏതോ ഒരു ദിവ്യമനുഷ്യൻ മലയുടെ മുകളിൽ തപസുചെയ്യുന്നു എന്നുള്ള വാർത്ത ചുറ്റുപാടുമുള്ള മനുഷ്യർ എങ്ങനെയോ ഗ്രഹിച്ചു. ആ ദിവ്യപുരുഷനെ കാണുന്നതിനായി ജനങ്ങൾ ഓടിക്കൂടി. അനവധി രോഗികളെ ആദേഹത്തിന്റെ അടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു. ആ രോഗികളിൽ പലരെയും ദിവ്യശക്തിയാൽ ആദേഹം സൌഖ്യമാക്കി. ഏറെത്താമസിയാതെ തന്നെപ്പറ്റി പലരും അറിഞ്ഞു. ദിനംപ്രതി അനവധി

രോഗികളും കാഴ്ചക്കാരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തു വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ക്രമേണ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി അനേകായിരങ്ങൾ അറിയുന്നതിനും ആ വിധത്തിൽ ഒന്നിനൊന്നു ഖ്യാതി വർദ്ധിച്ചു വരുന്നതിനുമിടയായി. ജനാവലി അദ്ദേഹത്തെ ഒരു ആരാധ്യപുരുഷനായി ഗണിച്ചുവന്നു. പ്രതിദിനം അനവധി ജനങ്ങൾ തന്റെ പാദത്തിങ്കൽ വീണു സാഷ്ടാംഗപ്രണാമം ചെയ്തു നമസ്കരിക്കാനും ആരാധിക്കാനും തുടങ്ങി. എന്നാൽ ജനാവലി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശങ്ങൾ കേൾക്കുന്നതിനോ ആദർശങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനോ അശേഷം താല്പര്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചില്ല. ഇപ്രകാരമുള്ള ജീവിതംകൊണ്ടു ജനാവലിയെ സ്വാധീനപ്പെടുത്താമെന്നുണ്ടായിരുന്ന ധാരണ അബദ്ധമാണെന്നു ക്രമേണ മനസ്സിലാവായി. കഥാനായകൻ ഇപ്രകാരം തന്റെ യോഗാഭ്യാസത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "സാധാരണയായി ജനാവലി എന്നെക്കാണുന്നതിനും എന്നിൽ നിന്നും ചില താൽക്കാലിക നന്മകൾ ലഭിക്കുന്നതിനുമായിട്ടാണ് അടുത്തുവരുന്നതു്. അതിൽ ക്രൂടതലായി അവക്കു യാതൊരുദ്ദേശ്യവുമില്ല. അവക്കു് എന്റെ ഉപദേശങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കണമെന്നോ ശ്രേഷ്ഠവും ഉന്നതവും ആയ അനുഭവങ്ങൾ പ്രാപിക്കണമെന്നോ അശേഷം ആഗ്രഹമില്ല. എന്റെ നൂതനപ്രസ്ഥാനം കൊണ്ടു് ഫലമുണ്ടാകണമെങ്കിൽ ഞാൻ എന്നെത്തന്നെ പരിപൂർണ്ണമായി ത്യജിക്കേണ്ടതു അത്യന്താപേക്ഷിതമാണു്."

ഏറെത്താമസിയാതെ നാരായണവാമനതിലക് യോഗാഭ്യാസവും തപോവൃത്തിയും അവസാനിപ്പിച്ചു മലയിൽ നിന്നിറങ്ങിപ്പോന്നു.

കുറെ ശിഷ്യന്മാരെ ചേർത്തു ഒരു ആശ്രമം സ്ഥാപിച്ചു്, ഭാരതത്തിന്റെ ഉന്നമനത്തിനു പറ്റിയതെന്നു തോന്നിയിരുന്ന ഏതാനും ഉപദേശങ്ങൾ അവരെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു അ

ദ്ദേഹമൊരുങ്ങി. ഈ നവീന പ്രസ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ച് അ
ദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "നാഗപ്പൂരിൽ എനി
ക്കു ഒരു സ്നേഹിതനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അനേകായിരം
രൂപാ വില പിടിക്കുന്ന അനവധി ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും വേദ
ഗ്രന്ഥങ്ങളും തത്വശാസ്ത്രപരമായ പുസ്തകങ്ങളും എനിക്കു വാ
ങ്ങിത്തന്നു. ഞാൻ മൂന്നുവർഷക്കാലം മുഴുവൻ ആ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ
സശ്രദ്ധം പഠിക്കുന്നതിനു വിനിയോഗിച്ചു. അക്കാലത്തെ
എന്റെ സർവ്വവിധമായ ചെലവുകളും ആ മനുഷ്യസ്നേഹിതൻ
തന്നെ വഹിച്ചു. അപ്രകാരം മൂന്നുവർഷത്തെ പഠനം പൂ
ർത്തിയായശേഷം ഞാൻ പുതിയ ഉപദേശങ്ങൾ രൂപീക
രിച്ചു." അവ താഴെപ്പറയുന്നവയാണ്.

അഖിലാണ്ഡത്തെ മുഴുവൻ സൃഷ്ടിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കു
കയും ചെയ്യുന്ന അതിബുദ്ധിമാനായ ഒരു അധിപൻ ഉണ്ട്.
നാമെല്ലാവരും ആ അധിപന്റെ സന്താനങ്ങളാണ്.

എല്ലാ മതഗ്രന്ഥങ്ങളും ഒരുപോലെ മനുഷ്യനിർമ്മിതങ്ങ
ളാണ്. എന്നാൽ യഥാർത്ഥരൂപത്തിൽ ദൈവത്തെ മനുഷ്യക്കു
വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്ന ഏക വേദഗ്രന്ഥം പ്രകൃതി മാ
ത്രമാണ്.

മുൻജന്മ വിശ്വാസം ഒരു തരത്തിലും നീതീകരിക്കത്ത
ക്കതല്ല. ഒരുവൻ ഈ ലോകത്തിൽ വച്ച് അനുഭവിക്കുന്ന സു
ഖദുഃഖങ്ങൾ അവൻ മുൻജന്മത്തിൽ ചെയ്ത കൃത്യങ്ങളുടെ ഫ
ലമാണെന്നുള്ള വിശ്വാസം വെറും മൌഢ്യമാണ്. ഒരുവന്റെ
സുഖദുഃഖങ്ങൾ അവന്റെ പാരമ്പര്യങ്ങൾ, സാഹചര്യങ്ങ
ൾ, പ്രവൃത്തികൾ, പരിശ്രമങ്ങൾ ആദിയായവയെ ആശ്ര
യിച്ചിരിക്കും.

ദൈവത്തെയും മനുഷ്യനെയും സ്നേഹിക്കണമെന്നുള്ളതാ
ണ് എല്ലാ മതോപദേശങ്ങളുടെയും സാരം. വിഗ്രഹാരാ
ധന യഥാർത്ഥമതത്തിന്റെ കണ്ണുകോടാലിയാണ്. മനുഷ്യർ
ആരാധിക്കേണ്ടതു് വിഗ്രഹങ്ങളെയല്ല സ്നേഹം, സത്യം, ഭ്രത

ദയ എന്നീ വിശിഷ്ട ഗുണങ്ങളെയാണ്. "ഞാൻ പല മത സ്ഥാപകന്മാരുടെയും ചരിത്രം അവധാനപൂർവ്വം പഠിച്ചു. എന്നാൽ അവരിൽ ആരുടെയും ജീവിതഗതികളോ പ്രവൃത്തികളോ എനിക്കു അശേഷം ഇഷ്ടമായില്ല. ശ്രീ ബുദ്ധനിൽ മാത്രം എനിക്ക് അല്പം സന്തോഷവും ബഹുമാനവും തോന്നി. അദ്ദേഹത്തിനു ചില സ്ഥാനങ്ങളിൽ ചില സ്ഖലിതങ്ങൾ പറ്റീട്ടുണ്ടെങ്കിലും നല്ല വശം അതേപടി അനുകരിക്കുന്നതിനു ഞാൻ പരിശ്രമിച്ചു. ബൈബിളിനെക്കുറിച്ചോ യേശുക്രിസ്തുവിനെക്കുറിച്ചോ എനിക്ക് അക്കാലങ്ങളിൽ അത്ര കായ്മമായ ബഹുമാനം തോന്നിയിരുന്നില്ല. വേദപുസ്തകത്തിലെ ആശയങ്ങളും ഭാഷാരീതികളും ഒരു ചിന്തകന്റെ അഭിരുചിക്കു പറ്റാത്തവണ്ണം ഗഹനങ്ങളല്ലെന്നെനിക്കു തോന്നിയിരുന്നു. ബ്രാഹ്മണരായ ഞങ്ങൾ സാധാരണമായി ബുദ്ധിക്കും ചിന്തക്കും രസപ്രദമായി തോന്നുന്ന താത്വിക വിഷയങ്ങളിലാണ് കൂടുതൽ ശ്രദ്ധപതിപ്പിക്കുന്നതു്. പല സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളും മാതൃഭാഷയിലേക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയാൽ ജനങ്ങൾ അവയ്ക്കു വേണ്ടവിധത്തിൽ വില കല്പിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പുരോഹിതന്മാർ ജനങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാത്ത ഭാഷയിൽ മന്ത്രങ്ങൾ ഉച്ചരിച്ചാൽ അവർ അവയെ വളരെ വിലമതിക്കും. എന്നാൽ ആ മന്ത്രങ്ങൾ മാതൃഭാഷയിൽ ഉച്ചരിച്ചാൽ അവർ അവയെ വേണ്ടവിധത്തിൽ കായ്മമായി ഗണിക്കാതെ നിസ്സാരമായി കരുതും. ബൈബിൾ വലിയ തത്വോപദേശങ്ങൾ അടങ്ങിയിട്ടില്ലാത്ത ഒരു ശ്രുഷ്കിച്ച ഗ്രന്ഥമാണെന്നെനിക്കു തോന്നിയിരുന്നു. മാത്രമല്ല, ശ്രീയേശു ക്രിസ്തുവിനെക്കുറിച്ചു യാതൊന്നും അവർ എന്നോടു പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നുമില്ല. മറാത്തിഭാഷയിൽ ഒരു ഒറ്റ ക്രിസ്തുമതഗ്രന്ഥംപോലും കാണുന്നതിനു എനിക്ക് സാധിച്ചിരുന്നില്ല. മതതത്വങ്ങളെക്കുറിച്ചു പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു മാസിക പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തണമെന്ന് എന്റെ രക്ഷാധികാരിയായിരുന്ന ആ മാന്യദേഹം എന്നോടു് 1889-ൽ ആവശ്യപ്പെ

ട്ടു. എന്നാൽ ആ മാസികയുടെ രണ്ടു ലക്കങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയപ്പോഴേക്കു ഹിന്ദുമതത്തോടുള്ള എന്റെ പഴയ മനോഭാവം മാറുന്നതിനിടയായി. അക്കാരണത്താൽ എന്റെ മാന്യസ്നേഹിതന്റെ അഭീഷ്ടമനുസരിച്ചു മാസിക തുടർന്നു നടത്തുന്നതിനു എനിക്കു സാധിച്ചില്ല. പത്രാധിപജോലിയും അതിനു പ്രതിഫലമായി ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന എല്ലാ ആനുകൂല്യങ്ങളും മറ്റു സഹായസഹകരണങ്ങളും ഞാൻ ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടതായി വന്നു.

നാഗ്പൂരിൽ നിന്നു 170 മൈൽ ദൂരമുള്ള രാജ്നന്ദഗാവൻ എന്ന രാജ്യത്തെ രാജാവു് എനിക്കു് ഒരു ജോലി തരാമെന്നു പറഞ്ഞതനുസരിച്ചു ഞാൻ അങ്ങോട്ടു പുറപ്പെട്ടു.

അദ്ധ്യായം 4.

പരിവർത്തനം.

കഥാനായകൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതപരിവർത്തനത്തെക്കുറിച്ചു ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "ഞാൻ തീവണ്ടിയിൽ രണ്ടാം ക്ലാസ്സു് മുറിയിലാണു് സഞ്ചരിച്ചതു്. ഞാൻ വണ്ടിയിൽ കയറിയ ഉടനെ മാന്യനായ ഒരു വെള്ളക്കാരൻ പുഞ്ചിരി തൂകിക്കൊണ്ടു് എനിക്കിരിക്കാൻ സ്ഥലം തന്നു. സംസ്കൃതകവിയായിരുന്ന ഭവഭൂതിയുടെ ചില കൃതികൾ അടങ്ങിയ ഒരു പുസ്തകം അപ്പോൾ എന്റെ കൈയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ മാന്യദേഹം ചില സംസ്കൃതകവികളെക്കുറിച്ചും അവരുടെ കൃതികളെക്കുറിച്ചും എന്നോടു സംസാരിക്കാനാരംഭിച്ചു. ആ സംഭാഷണത്തിൽനിന്നും അദ്ദേഹത്തിനു സംസ്കൃതത്തിൽ നല്ല പാണ്ഡിത്യമുണ്ടെന്നു് ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി. ആ മാന്യന്റെ സംഭാഷണം എനിക്കു വളരെ രസപ്രദമായി തോന്നി. അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ വെള്ളക്കാരന്റെ സംഭാഷണം മതതത്വങ്ങളിലേക്കു് തിരിഞ്ഞു. യേശുക്രി

സ്വവിനെപ്പററി എനിക്കു എന്തു തോന്നുന്നു എന്നു അദ്ദേഹം എന്നോടു ചോദിച്ചു. ഞാൻ എന്റെ നൂതനപ്രസ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചും ഉപദേശങ്ങളെക്കുറിച്ചും അദ്ദേഹത്തോടു പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം എന്റെ വാക്കുകൾ സശ്രദ്ധം കേട്ടശേഷം ഇപ്രകാരം മറുപടിപറഞ്ഞു. "നിങ്ങൾ രണ്ടു വർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയായിത്തീരും." അതു വെറും ഭ്രാന്തു പറഞ്ഞതാണെന്നു് എനിക്കപ്പോൾ തോന്നി. ഞങ്ങൾ സംഭാഷണം തുടർന്നു. അദ്ദേഹം എന്നോടു് "സ്നേഹിതാ ദൈവം നിങ്ങളെ നടത്തുന്നു. നിങ്ങൾ യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പററി ക്രൂടുതലായി ഗ്രഹിക്കണം. വേദപുസ്തകപഠനം വഴിയായി നിങ്ങൾക്കു് യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പററി ക്രൂടുതൽ കാര്യങ്ങൾ അറിയാൻ സാധിക്കും. ഏറെത്താമസിയാതെ നിങ്ങൾ ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ഒരു ശിഷ്യനായിത്തീരും. അതിനു യാതൊരു സംശയവുമില്ല" എന്നിപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "ആ മാന്യസ്നേഹിതന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ എനിക്കു വളരെ ഫലിതംതോന്നി. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കളിയാക്കി. ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ പിരിയേണ്ട സമയമായപ്പോൾ അദ്ദേഹം എനിക്കുവേണ്ടി പ്രത്യേകം പ്രാർത്ഥിച്ചു. അതിന്റെ ശേഷം എനിക്കൊരു പുതിയനിയമം തന്നു. ഞാൻ ആ പുസ്തകം പതിവായി ദിവസംതോറും വായിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം എന്നെ ഗ്രഹണോഷിച്ചു. ഞാൻ അപ്രകാരം ചെയ്യാമെന്നു സമ്മതിച്ചു. എനിക്കു് ആ പുസ്തകത്തോടു വലിയ താൽപര്യം തോന്നിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ആ സ്നേഹിതനോടു് എനിക്കു വളരെ ഭക്തി തോന്നിയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തോടു സ്നേഹബഹുമാനാദികൾ തോന്നിയിരുന്നതുകൊണ്ടും വായിക്കാമെന്നു് ഞാൻ വാഗ്ദത്തം ചെയ്തിരുന്നതുകൊണ്ടും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതുപോലെ ചെയ്യുന്നതിനു ഞാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു. ഞാൻ രാജ്നന്ദഗാവൻ സ്റ്റേഷനിലിറങ്ങി. അദ്ദേഹം ആരാണെന്നു ഞാൻ ചോദിക്കുകയോ ഞാൻ ആരാണെന്നു് അദ്ദേഹം ചോദിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. പിന്നീടു് ആ

മാനുഷദേഹം ആരാണെന്നറിയുന്നതിനു ഞാൻ പരിശ്രമിച്ചു. പക്ഷെ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റിയുള്ള പൂർണ്ണവിവരങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു എനിക്കു സാധിച്ചില്ല. ഒരുപക്ഷെ ബാൻഡ്യാ എന്ന സ്ഥലത്തെ റവ: ജെ. ആർ. ഹിൽ എന്ന മിഷ്യനറി ആയിരുന്നിരിക്കാം എന്നു തോന്നുന്നു. അദ്ദേഹം എനിക്കുതന്ന പുതിയനിയമം ഞാൻ തുടർച്ചയായി ദിവസങ്ങളോളം വായിച്ചുവന്നു. പ്രധാനപ്പെട്ട ഭാഗങ്ങൾ എന്നെനിക്കു തോന്നിയ വാചകങ്ങളുടെ അടിയിൽ ചായപ്പെൻസിൽകൊണ്ടു ഞാൻ അങ്ങിങ്ങായി വരച്ചു. എന്നാൽ വിശുദ്ധ മത്തായിയുടെ സുവിശേഷത്തിൽ അഞ്ചും ആറും ഏഴും അദ്ധ്യായങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന ഗിരി പ്രഭാഷണങ്ങൾ എന്റെ ശ്രദ്ധയ്ക്കു പ്രത്യേകം വിഷയമായി. സ്നേഹം, കരുണ, സത്യം ഇവ കവിഞ്ഞൊഴുകുന്ന ക്രിസ്തുനാഥന്റെ മൊഴികൾ എന്റെ ഹൃദയത്തെ ഹഠാൽ ആകർഷിച്ചു. ആ മൂന്നു അദ്ധ്യായങ്ങളിൽ ഇന്നുവരെ ഹിന്ദുശാസ്ത്രങ്ങൾക്കു് മറുപടി തരാൻ കഴിവില്ലാതെ എന്നെ വിഷമിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്കു പരിഹാരം ഞാൻ കണ്ടു. ഞാൻ യേശുനാഥനെപ്പറ്റി കൂടുതലായി അറിയാനുള്ള വാഞ്ഛയാൽ പ്രേരിതനായി പുതിയനിയമം അവസാനംവരെ വായിച്ചു. അഞ്ചാറുമാസങ്ങൾ യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി മാത്രം പഠിക്കുന്നതിനായി ഞാൻ ചെലവഴിച്ചു. അവസാനത്തിൽ ആ പുസ്തകത്തിലെ ഉപദേശങ്ങൾ സ്വീകാര്യമാണെന്നു എനിക്കു പരിപൂർണ്ണബോദ്ധ്യമായി. ഭൂലോകത്തിനും പ്രത്യേകിച്ചു ഭാരതത്തിനും ആവശ്യമായിരിക്കുന്നതു് ദിവ്യഗുരുവായ യേശുവിനെയാണെന്നു് എനിക്കു മനസ്സിലായി.

സർവ്വപ്രധാനമായി ക്രിസ്തുനാഥനെ സംബന്ധിച്ചു് അഞ്ചുകാര്യങ്ങൾ എന്റെ ഹൃദയത്തെ ഗാഢമായി സ്പർശിച്ചു. ഒന്നാമതു ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ ഒരു ഉത്തമ ആദർശപുരുഷനായി കാണുന്നു. രണ്ടാമതു് അദ്ദേഹം മാത്രമേ ദൈവത്തെയും, സമസ്തജീവജന്തുക്കളെയും ഒരുപോലെ സ്നേഹിക്കണമെന്നു് ജീവിതം

കൊണ്ടും ഉപദേശംകൊണ്ടും ലോകത്തെ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ള. മൂന്നാമതായി യേശുക്രിസ്തുവും, സ്വർഗ്ഗസ്ഥനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവും തമ്മിൽ പരിപൂർണ്ണമായി ഏകീഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. നാലാമതു് ലോകത്തിന്റെ ജീവനും, വെളിച്ചവും ക്രിസ്തുവാണെന്നദ്ദേഹത്തിനു് പരിപൂർണ്ണ നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഷ്ടപ്പാടും ക്രൂശുമരണവും അവയിൽക്കൂടെ വെളിപ്പെട്ട ദിവ്യസ്നേഹവും എന്നെ അത്യധികം ആകർഷിച്ചു."

കഥാനായകൻ ആദ്യകാലങ്ങളിൽ യേശുക്രിസ്തുവിനെ ഒരു തികഞ്ഞ ആദർശപുരുഷനായി മാത്രമെ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നുള്ളു. തിന്മകളുടെ മേലും, ദോഷശക്തികളുടെ മേലും ജയം പ്രാപിക്കുന്ന ജീവശക്തി യേശുക്രിസ്തുവിൽ നിന്നു ലഭിക്കാമെന്നു് പിന്നീടു് മാത്രമെ അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചുള്ളു.

ബാല്യംമുതൽ പരിചയിച്ചിരുന്നതുപോലെ ദിനംപ്രതി പ്രാർത്ഥനയ്ക്കായി അദ്ദേഹം പ്രത്യേകസമയം വേർതിരിച്ചിരുന്നു. "രാജ്നന്ദഗാവൻ എന്ന സ്ഥലത്തു് ഒരു ക്രിസ്തുഭക്തനായ പോചീസു് സുപ്രണ്ടു് ഉണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എനിക്കു് സുവിശേഷഗ്രന്ഥകർത്താക്കൾ അടങ്ങിയ ഏതാനും ലഘുലേഖകൾ സമ്മാനിച്ചു. അവയിൽ ഒന്നു് ബുഷ്നൽ എന്ന മഹാനെഴുതിയ "യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ വിശിഷ്ട സ്വഭാവങ്ങൾ" എന്ന ഒരു ചെറുപുസ്തകമായിരുന്നു. ഞാൻ യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി ക്രമേണ കൂടുതലായി അറിയുന്നതിനുള്ള ആകാംക്ഷയാൽ ആവേശനായി ആ പുസ്തകം വായിച്ചു. അതിൽ "യാചിപ്പിൻ എന്നാൽ നിങ്ങൾക്കു് ലഭിക്കും" എന്ന ക്രിസ്തുനാഥന്റെ മൊഴികളെക്കുറിച്ചു് പ്രതിപാദിക്കുന്ന ചില ഭാഗങ്ങൾ ഞാൻ കണ്ടു. ക്രിസ്തുനാഥന്റെ മൊഴികൾ അക്ഷരപ്രകാരം ശരിയോ എന്നു് പരീക്ഷിക്കുവാൻ ഞാൻ തീരുമാനിച്ചു. "കർത്താവേ അങ്ങയെക്കുറിച്ചു് എനിയ്ക്കു് പലകാര്യങ്ങളും അറിയാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടു്. അവിടുന്നു് ലോകത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന കാലഘട്ടത്തെപ്പറ്റി

യും അവിടുത്തെ ജന്മഭൂമിയായ പലസ്തീൻ നാടിനെപ്പററി യും പലതും ഗ്രഹിക്കണമെന്നു് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അ വക കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു പുസ്തകം എ നിക്കു തരണമെ. അതു് എനിക്കു ലഭിക്കാത്തപക്ഷം അവിടു ന്നു് ഒരുനാളും പ്രാർത്ഥനകേൾക്കുന്ന ദൈവമല്ല എന്നു് ഞാൻ തീരുമാനിയ്ക്കും" എന്നിപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിച്ചു. "ബാല സഹജമാ യ എന്റെ പ്രാർത്ഥന ഒരർത്ഥത്തിൽ വളരെ ഭോഷത്വമായിരു ന്നെങ്കിലും, ദൈവം എന്റെ പ്രാർത്ഥനയ്ക്കു മറുപടി നല്കി.

"അടുത്തദിവസം എന്നെ വേറൊരാപ്പീസിലേക്കു സ്ഥ ലംമാററി. അവിടുത്തെ ആപ്പീസുമുറിയുടെ ഒരുകോണിൽ കുറെ അഴുക്കു കടലാസുകൾ കൂട്ടിയിട്ടിരിക്കുന്നതു കണ്ടു. ആ ക ടലാസുകളുടെ ഇടയിൽ പലസ്തീൻ നാടിനെപ്പററിയും, യേ ശുക്രിസ്തുവിനെപ്പററിയും, അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്ന കാലഘട്ട ത്തെപ്പററിയും ഞാൻ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നതുപോലെയുള്ള കാര്യ ങ്ങൾ പ്രസ്താവിക്കുന്ന മൂന്നു പുസ്തകങ്ങൾ കാണുന്നതിനിട യായി. എന്റെ ഹൃദയം സന്തോഷാധിക്യത്താൽ നിറഞ്ഞുക വിഞ്ഞു. ഞാൻ ഒരു ശിശുവിനെപ്പോലെ ഓരോ ദിവസ വും എനിക്കുണ്ടാകുന്ന ആവശ്യങ്ങളെ എന്റെ സ്വർഗ്ഗസ്ഥ നായ പിതാവിനെ അറിയിച്ചു. എന്റെ പിതാവു് അപേക്ഷകൾക്കെല്ലാം അതിശയകരമായ വിധത്തിൽ മറുപ ടി തന്നു. അതു ഓർക്കുമ്പോൾ എന്റെ ഹൃദയം നന്ദികൊണ്ടു നിറയുന്നു. എന്റെ കണ്ണുകളിൽ നിന്നു സന്തോഷാശ്രുക്കൾ പൊഴിയുന്നു."

"എന്നാൽ എന്റെ അത്മനാഥനുമായി ആഴമേറിയ സ്നേ ഹബന്ധത്തിലേക്കു് എന്നെ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നതിനു സാധി ച്ച ചില സ്നേഹിതന്മാരുടെ പേരുകൾ ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കു ന്നതു് നന്നായിരിക്കുമെന്നു് തോന്നുന്നു. ഇപ്രകാരം എന്നെ സ ഹായിച്ച കൂട്ടത്തിൽ യുണൈറഡ് ഫ്രീചർച്ചിലെ പട്ടക്കാ രനായിരുന്ന റവ. സിഡോബാ മിസാലിന്റെയും അദ്ദേഹത്തി

ന്റെ പുത്രൻ ജയവന്തറാവുവിന്റെയും ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കു് മുൻപു് ക്രിസ്തുമതംസ്വീകരിച്ച പണ്ഡിതനായ ബാബാ പദംജിയുടെയും പേരുകൾ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യമാണു്. കത്തുകൾ മുഖേനയും, മറ്റു പലവിധത്തിലും ക്രിസ്തുനാഥന്റെ ഒരു പൂർണ്ണദർശനം പ്രാപിക്കുന്നതിനു് അവർ എന്നെ വളരെ സഹായിച്ചു.

1894 മാർച്ചുമാസം പത്താംതീയതി പ്രസിദ്ധ എഴുത്തുകാരനായ ഒരു ക്രിസ്തീയ സ്നേഹിതനു് എന്റെ പുതിയ അനുഭവങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കാനിച്ചു ഞാൻ ഒരു കത്തെഴുതി. ഏതാനും മാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ക്രിസ്തുനാഥന്റെ ഒരു യഥാർത്ഥശിഷ്യനായി ഞാൻ തീർന്നിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള പരിപൂർണ്ണ ബോദ്ധ്യമെനിക്കുണ്ടായി."

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇതുയുംകാലത്തെ ആകാംക്ഷകൾക്കും വാഞ്ഛകൾക്കും പൂർണ്ണതൃപ്തി ജഗൽഗുരുവായ ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിൽ കണ്ടെത്തി. അദ്ദേഹത്തെ ക്രിസ്തുനാഥനുവേണ്ടി സമർപ്പിച്ചു. ആ ക്രിസ്തുഭക്തന്റെ ഹൃദയം ആനന്ദംകൊണ്ടുനിറഞ്ഞു മുഖം പ്രസന്നമായി. ക്രിസ്തുനാഥനോടുള്ള പ്രേമപാരവശ്യത്താൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞു് കവിതകളായി പ്രവഹിച്ചു.

അവയിൽ ഒരെണ്ണത്തിന്റെ അർത്ഥം ഏകദേശം ഇപ്രകാരമാണു്. "എന്റെ കർത്താവും, സ്നേഹിതനും, ജീവനും, സകലത്തിലും സകലവുമായിരിക്കുന്ന ശ്രീയേശുദേവാ, പ്രാണനാഥാ, അവിടുന്നു എന്നെവിട്ടു് എവിടേക്കാണു പോയിരിക്കുന്നതു്? അങ്ങയെ പിരിഞ്ഞു് അരനിമിഷം ഇരിക്കുന്നതിനു എനിക്കു നിവൃത്തിയില്ല. ദിവ്യഗുരുവെ, അങ്ങയെ കാണാനുള്ള വാഞ്ഛയാൽ ഞാൻ ആവേശനായിരിക്കുന്നു. അവിടുത്തെ ദിവ്യപ്രഭനിറഞ്ഞ തിരുമുഖം കണ്ടു് സംതൃപ്തിയടയാനുള്ള അത്യാശയാൽ ഞാൻ ദാഹിച്ചു തളർന്നു് വിവശനായിരിക്കുന്നു, ദിവ്യരക്ഷകാ, എനിക്കു് അങ്ങയെ കാണാതെ അ

രനിമിഷംപോലും ജീവിച്ചിരിക്കണമെന്നു് തെല്ലും മോഹമില്ല. എന്റെ ചുറ്റുപാടും അന്ധകാരം സർവ്വത്രവ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു. അവിടുന്നു് എന്റെ അടുക്കൽ വരാത്തപക്ഷം എനിക്കു് ഭക്ഷണം കഴിക്കണമെന്നോ ദാഹത്തിനു് വെള്ളംകുടിക്കണമെന്നോ അശേഷം ആഗ്രഹമില്ല.

"ദിവ്യസ്നേഹമൂർത്തിയേ, അങ്ങയെ കാണാഞ്ഞു് എന്റെ ഹൃദയം ഉരുകി കഞ്ഞിയെരിയുന്നു. അരിഷ്ടപാപിയാകുന്ന അടിയന്റെ മേൽ അവിടുത്തെ കൃപാകടാക്ഷം ഉണ്ടാകണമെ. അവിടുന്നു് ബലഹീനരും, ദോഷികളും ആയവരെ സ്നേഹിക്കുന്നവനാണല്ലൊ. പ്രാണനാഥാ, അവിടുന്നുമാത്രം എന്റെ ഏക സ്നേഹിതൻ, കാരുണ്യവാനെ അവിടുത്തെ തിരുപാദംമാത്രം ഏഴയായ ഈ അഗതിക്കു് ശരണം—അവിടുന്നു് അടിയനെ ഒരുനാളും കൈവിടരുതെ."

അദ്ധ്യായം 5.

ഘോരമാരിയും കൊടുങ്കാറ്റും.

നാരായണ വാമനതിലകു് യേശുക്രിസ്തുവിനെ രക്ഷിതാവായി സ്വീകരിച്ചു എന്നു് പരസ്യമായി പ്രഖ്യാപനംചെയ്തു കഴിഞ്ഞ മാത്രയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉറ്റമിത്രങ്ങളിൽ പോലും പലർ ശത്രുക്കളായിത്തീർന്നു. ശത്രുക്കളിൽ നിന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു് നാനാപ്രകാരേണ നേരിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പീഡകൾ എത്രമാത്രമെന്നു് വർണ്ണിക്കുവാൻ വിഷമമാണു്. "എന്റെ നിമിത്തം എല്ലാവരും നിങ്ങളെ പകയ്ക്കും" എന്നു് പ്രസ്താവിച്ച ക്രിസ്തുവിന്റെ മൊഴികൾ അക്ഷരപ്രകാരം അനുഭവമായി.

അദ്ദേഹം ആ അനുഭവങ്ങളെക്കുറിച്ചു് ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. "ഇതുവരെ എനിക്കു് സ്വാഗതം അരുളിയിരുന്ന ഭവനങ്ങളിൽ എനിക്കു് പ്രവേശനം നിരോധിച്ചു." രാജ്നന്ദഗാ

വിലെ രാജാവു് അദ്ദേഹത്തെ ജോലിയിൽനിന്നു് പിരിച്ചു വിട്ടു. അത്യാവശ്യങ്ങൾ നിവ്വഹിക്കുന്നതിനു് കയ്യിൽ ഒരു കാശുപോലും ഇല്ലെന്നായി. ആരും അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരുകാശുപോലും കടംകൊടുത്തില്ല. സ്വന്തചാർച്ചക്കാരും അദ്ദേഹത്തെ കൈവെടിഞ്ഞു. ക്രിസ്ത്യാനികളായി വളരെ മുക്കാൽ പേരെമാത്രമെ തിലക്കിനു് അക്കാലങ്ങളിൽ പരിചയം ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ദേശത്തെ അലക്കുകാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസ്ത്രങ്ങൾ അലക്കികൊടുക്കുന്നതല്ലെന്നു് ശഠിച്ചു. ക്ഷുരകന്മാർ മുടിവെട്ടുന്നതിനു് വൈമുഖ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. വസ്ത്രങ്ങൾ തന്നത്താൻ അലക്കേണ്ടിയിരുന്നു. ചില അവസരങ്ങളിൽ അടുത്തനേരത്തെ ആഹാരത്തിനുപോലും മാർഗ്ഗമില്ലാതെ വിഷമിക്കേണ്ടിവന്നു; എങ്കിലും പട്ടിണികിടക്കേണ്ടിവന്ന അവസരങ്ങൾ വളരെ മുക്കുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ആ കാലഘട്ടത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. "ഭാരതത്തിലെ ഒരു സവർണ്ണഹിന്ദു ക്രിസ്തുമതാവലംബിയായിത്തീരുമ്പോൾ മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്നു് അയാൾക്കുണ്ടാകുന്ന പീഡകളും ക്ലേശങ്ങളും എത്രമാത്രമെന്നു് ആർക്കും ഊഹിക്കാൻപോലും നിവൃത്തിയില്ല. എന്നാൽ കാരുണ്യവാനായ ദൈവം ആവക ഉപദ്രവങ്ങളിൽ നിന്നു് എന്നെ അത്ഭുതകരമായി സംരക്ഷിച്ചു. എന്റെ ശത്രുക്കൾ കാൺകെ അവരുടെ മദ്ധ്യേ കർത്താവു് എനിക്കു് വിരുന്നൊരുക്കി. ഞാൻ ഒരുകാശിനു വകയില്ലാത്തവനായി തീർന്നു. എന്റെ ഉദ്യോഗം നഷ്ടപ്പെട്ടു. സ്നേഹിതന്മാർ എന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചു. എനിക്കു് ക്രിസ്ത്യാനികളിൽ അധികംപേരെ അക്കാലത്തു് പരിചയം ഇല്ലായിരുന്നു. ക്രിസ്തുവിനെ പരിപൂർണ്ണമായി സ്വീകരിച്ചെന്നു് ഭാവിച്ചു്, എന്റെ ഭാര്യപോലും അക്കാലത്തു എനിക്കെതിരായി പ്രവർത്തിച്ചു. ബന്ധുമിത്രാദികളുടെ സഹായത്തോടുകൂടെ ജ്ഞാനസ്നാനം സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ നിന്നു് എന്നെ തടസ്സപ്പെടുത്തുവാൻ അവൾ തീവ്രയത്നങ്ങൾ ചെയ്തു. 1894 നവംബർ മാസത്തിൽ എനിക്കു്

തുടരെ മൂന്നുരാത്രികളിൽ യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ദർശനം ഉണ്ടാ
യി. "എന്നെ അനുഗമിക്കുക, യാതൊന്നുകൊണ്ടും ഭയപ്പെടേ
ണ്ട, ധൈര്യമായിരിക്കുക" എന്നിപ്രകാരം ക്രിസ്തുനാഥൻ
എന്നോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ പിറ്റെദിവസം തന്നെ അമേരിക്ക
ൻ മറാത്തി മിഷ്യനിലെ പട്ടക്കാരനായ റവ: ജെ. ഇ. ആൽ
ബെട്ട് എന്നദ്ദേഹത്തിനു് ഇപ്രകാരം എഴുതി:-"ഞാൻ ഒരു
ക്രിസ്ത്യാനി ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്ന വിവരം പരസ്യപ്പെ
ടുത്തുന്നതിനു് അവിടുത്തേക്കു് ദയവുണ്ടാകണം." അദ്ദേഹം എ
ന്റെ അപേക്ഷപ്രകാരം പരസ്യപ്പെടുത്തി. അതോടുകൂടെ എ
ന്റെ മനോഭാരംനീങ്ങി. ഏതാനും മാസങ്ങൾക്കുശേഷം 1895
ഫെബ്രുവരിമാസം 10-ാം തീയതി ബോംബെയിൽവച്ചു് ഞാ
ൻ ജ്ഞാനസ്നാനം സ്വീകരിച്ചു്, ക്രിസ്തുസഭയിൽ ചേർന്നു.
തീവണ്ടിയിൽവെച്ചു് എനിക്കു് വേദപുസ്തകംസമ്മാനിച്ച മി
ഷ്യനറി പറഞ്ഞതുപോലെ കൃത്യം രണ്ടുവർഷംതികഞ്ഞ ദിവ
സമാണു് ഞാൻ ജ്ഞാനസ്നാനം സ്വീകരിച്ചതെന്നറിയുന്നതു്
വായനക്കാർക്കു് രസാവഹമായിരിക്കുമല്ലോ. ദൈവം തന്റെ
കുഞ്ഞുങ്ങളെ എത്ര ഭദ്രമായി കരുതുന്നു. എത്ര അതിശയകര
മായി നടത്തുന്നു. അതെ, എന്നെ അത്ഭുതകരമായി അദ്ദേ
ഹം നടത്തി."

അക്കാലങ്ങളിൽ തിലകിനു് നേരിട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന
ഉപദ്രവങ്ങളുടെ കാഠിന്യം എത്രമാത്രമായിരുന്നെന്നു് നമു
ക്കൂഹിക്കുന്നതിനു നിവൃത്തിയില്ല. ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഉ
പദ്രവങ്ങളെപ്പറ്റി മറ്റുള്ളവരോടു പറയുവാൻ തനിക്കു്
തീരെ ഇഷ്ടമില്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും ചുരുക്കം ചില കാര്യങ്ങൾ
നമുക്കറിയാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഒരിക്കൽ ബോംബെയിൽ വച്ചു് കഥാനായകനു് തപാ
ലിൽ ഒരു പാഴ്സൽ കിട്ടി. അദ്ദേഹം അതു കെട്ടഴിച്ചു നോ
ക്കി. അതിൽ നിക്ഷേപിച്ചിരുന്നതു് കുറെ മധുര പലഹാര
ങ്ങളായിരുന്നു. അവയിൽ കുറെ ഭക്ഷിക്കുന്നതിനായി കയ്യിൽ

എട്ടത്ത ഉടനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേലക്കാരൻ ഓടിവന്നു് "യജമാനനെ അങ്ങയേ ഒരു സ്നേഹിതൻ വിരുന്നിനു് ക്ഷണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. അവിടെ പോകാനുള്ള സമയമായിരിക്കുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു. നേരത്തെതന്നെ ആ സ്നേഹിതന്റെ ഭവനത്തിൽപോകാമെന്നു് സമ്മതിച്ചിരുന്നു എങ്കിലും വേലക്കാരൻ ഓർമ്മിപ്പിച്ചപ്പോൾ മാത്രമെ ആ കാര്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്മരണയിൽവന്നുള്ളു. അഴിച്ചപൊതി കെട്ടുന്നതിനുപോലും ഭാവിക്കാതെ സ്നേഹിതന്റെ ഭവനത്തിലേക്കു ഉടൻ തന്നെ പുറപ്പെട്ടു. പിറ്റെദിവസം അദ്ദേഹം തിരികെ വന്നപ്പോൾ കണ്ടകാഴ്ച എത്ര ഭയാനകമായിരുന്നു. മേശപ്പുറത്തു അഴിച്ചുവച്ചിരുന്ന കെട്ടിനുസമീപം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂച്ച ചത്തുകിടന്നു. ആ കെട്ടിലെ മധുരപലഹാരങ്ങളിലൊരംശം പൂച്ച തിന്നതുകൊണ്ടാണു് അതു ചാകാനിടയായതു്. കഥാപുരുഷനെ കൊല്ലുന്നതിനായി ആരോ ആ പലഹാരങ്ങളിൽ വിഷം ചേർത്തു് അയച്ചുകൊടുത്തതായിരുന്നു. സർവ്വശക്തനായ ദൈവത്തിന്റെ കാരുണ്യത്തെയും അത്ഭുതകരമായ സംരക്ഷണത്തെയും ഓർത്തു് അദ്ദേഹം ദൈവത്തെ സ്തുതിച്ചു.

വേറൊരവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒരു കടത്തുകടവിൽ എത്തി, അക്കര കടക്കുന്നതിനു് ഭാവിച്ചു് നില്ക്കുമ്പോൾ മക്കടമുഷ്ടികളായ ഒരുകൂട്ടം യുവാക്കന്മാർ കയ്യിൽ കുറുവടികളുമായി തന്റെ നേരെ പാഞ്ഞടുത്തു. നിങ്ങൾ ഹിന്ദുമതം ഉപേക്ഷിച്ചു് ക്രിസ്ത്യാനിയായിത്തീർന്നെന്നു ഞങ്ങൾ അറിയുന്നു. ഞങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ കഥ ഇപ്പോൾതന്നെ കഴിക്കും എന്നിപ്രകാരം പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് പ്രഹരിക്കുന്നതിനു് ഭാവിച്ചു. കഥാനായകൻ അവരോടു്, "എന്റെ പ്രിയ സ്നേഹിതരെ നിങ്ങൾ പലരാകുന്നുവല്ലൊ. ഞാൻ ഒറ്റ ആൾ മാത്രമെയുള്ളു. നിങ്ങളുടെ എല്ലാവരുടെയും കൈവശം വടികൾ ഉണ്ടല്ലൊ; സ്വയരക്ഷാർത്ഥം ഞാൻ നിങ്ങളോടു് എതിർക്കുന്നതിനു് എനിക്കും കൂടി ഒരു വടിതരേണമെ" എന്നു പറഞ്ഞു. അവരി

ൽ നിന്നു് രക്ഷപെടുന്നതിനു തനിക്കു യാതൊരുമാർഗ്ഗവും ഇ ല്ലായിരുന്നു. മുൻവശത്തു് നദി, ചുറ്റും ശത്രുക്കൾ. പരമകാ രുണ്യവാനായ ദൈവത്തോടു അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം രഹസ്യമാ മായി പ്രാർത്ഥിച്ചു. "പ്രിയ പിതാവെ! അവിടുന്നല്ലാതെ ആ രും അടിയനു് സഹായമില്ല." പെട്ടെന്നു് അല്പം അകലെ യായി ചില കുതിരകളുടെ കാലൊച്ചുമാറ്റം കേൾക്കുന്നതി നിടയായി. ആ ശബ്ദം കേട്ടമാത്രയിൽ ക്രൂരന്മാരായ ആ യുവാക്കന്മാർ അതിവേഗത്തിൽ അവിടെ നിന്നും ഓടിപ്പോ യി. ദൈവം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രാർത്ഥനകേട്ടു. ആ ദൈവ ഭൃത്യൻ അദ്ദേഹത്തെ രക്ഷിച്ച കുതിരക്കാരോടു നന്ദിപറയു ന്നതിനായി അവരുടെ വരവിനെ പ്രതീക്ഷിച്ചു് കുറെ അ ധികസമയം അവിടെ കാത്തിരുന്നു. പക്ഷെ അവരിൽ ആരെ യും കാണാൻ സാധിച്ചില്ല. പരമകാരുണ്യവാനായ ദൈവ ത്തോടു് അകമഴിഞ്ഞു് നന്ദിപ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം നദി അക്കരെ കടന്നു.

ഭാര്യയെയും കുട്ടികളെയും ജബൽപൂരിൽ താമസിപ്പിച്ച ശേഷം ആയിരുന്നു അദ്ദേഹം സ്ഥാനം സ്വീകരിക്കുന്നതിനാ യി ബോംബെയിലേക്കു പോയതു്. താൻ അവിടെ വച്ചു് ക്രിസ്ത്യാനിയായിത്തീരാൻ പോകുന്നു എന്ന വിവരം ഭാര്യയോ ടു് പറഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഭർത്താവു് ക്രിസ്തുവിനെ പൂർണ്ണമാ യി കൈക്കൊണ്ടു് ജ്ഞാനസ്നാനം സ്വീകരിച്ചെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ലക്ഷ്മീബായിക്കുണ്ടായ ഹൃദയവേദന എത്രമാത്രം എന്നു് വർണ്ണിക്കാൻ പ്രയാസം. കഥാനായകനെക്കാണുന്നതിനായി ബോംബെയിലേക്കു വന്ന ഒരു സ്നേഹിതനോടു അദ്ദേഹം ഇ പ്രകാരം പറഞ്ഞു. "നിങ്ങൾ ലക്ഷ്മീബായിയെ പ്രത്യേകം സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം. അവൾ സങ്കടഭാരവശ്യത്താൽ മതി മറന്നു് എന്തെല്ലാം പ്രവർത്തിക്കുമെന്നു് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. അവൾ ഒരു പക്ഷെ ആത്മഹത്യചെയ്യാൻപോലും ഭാവിച്ചേ ക്കാം. ഒരു പക്ഷെ അവൾ ഗോദാവരി നദിയിൽ ചാടിയെ

ന്നും വന്നേക്കാം." അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഊഹം അക്ഷരപ്രകാരം ശരിയായിരുന്നു. ആ മഹതി സങ്കടമടക്കുന്നതിനു് നിവൃത്തിയില്ലാതെ പല പ്രാവശ്യം ഗോദാവരിനദിയിൽ ചാടിമരിക്കുന്നതിനു ഭാവിച്ചു. വേറെ ചില അവസരങ്ങളിൽ കിണറ്റിൽ ചാടിമരിക്കാൻ അവൾ ഒരുങ്ങി. എങ്കിലും ഈശ്വരകാരുണ്യത്താൽ ആ അബലയായ മഹിളയെ അതിൽ നിന്നൊക്കെയും രക്ഷിക്കാൻ സാധിച്ചു. അനേക ദിവസങ്ങൾ ആ മഹതി സങ്കടാധിക്യത്താൽ ഒരു ഭ്രാന്തിയെപ്പോലെ സുബോധരഹിതയായി പലതും പ്രവർത്തിച്ചു. ഹാ! അവരുടെ ഭർത്താവിനൊ മറ്റു ബന്ധുക്കൾക്കൊ മരണം സംഭവിച്ചാൽ പോലും ഇത്രമാത്രം ഹൃദയവേദന ഉണ്ടാകുമൊ എന്നു് സംശയിക്കേണ്ടിയിരുന്നു.

അയിടയ്ക്കു്, അവരുടെ അടുത്ത ചാർച്ചക്കാരനായിരുന്ന എൻ. ആർ. പെൻഡ്സെ എന്നദ്ദേഹത്തെ പന്ഢർപുരത്തേക്കു് സ്ഥലംമാറി. ലക്ഷ്മീബായിയും പുത്രനും അവരോടുകൂടെ പന്ഢർപുരത്തേക്കു പോയി. ശിലകൾ പോലും അലിയത്തക്കവിധത്തിൽ ഹൃദയസ്പൃക്കായ അനവധി കത്തുകൾ ലക്ഷ്മീബായി ഭർത്താവിനെഴുതി. ആ കത്തുകളിലെല്ലാം ഭർത്താവു് ക്രിസ്തുമതം ഉപേക്ഷിച്ചു് തിരിച്ചുപോരണമെന്നു് പ്രത്യേകം അപേക്ഷിച്ചിരുന്നു. ആ മഹതിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ അടക്കാൻ പാടില്ലാത്തവണ്ണം തിങ്ങിവന്ന സങ്കടപാരവശ്യം ചിലപ്പോൾ പുളകോൽഗമകാരകങ്ങളായ കവിതകളായി കവിഞ്ഞൊഴുകുമായിരുന്നു. ആ അബലയായ സ്ത്രീരത്നത്തിന്റെ ഹൃദയവേദനയെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന ചില കവിതകൾ അവർ എഴുതി ഭർത്താവിനയച്ചുകൊടുത്തു. ഭർത്താവു് ഹിന്ദുമതം ഉപേക്ഷിച്ചു് ക്രിസ്ത്യാനിയായി തീർന്നുവെന്നുള്ളതു ചിന്തിക്കുന്നതിനുപോലും ശക്തിയില്ലാതെ ആ സാധു സ്ത്രീയുടെ ഹൃദയം മരണവേദനപോലെ അതിദുഃഖിതമായി തീർന്നിരുന്നു. ഭർത്താവിനെ വേർപെട്ടു് അരനിമിഷംപോലും ജീവിച്ചിരി

ക്കുന്നതിനു് ആ മഹതി ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നില്ല. അവർ ഇപ്രകാരം ഭർത്താവിനെഴുതി:—"പ്രാണനാഥാ! ഒരു സാധുസ്ത്രീ അവളുടെ ഭർത്താവിന്റെ വേർപാടിനാൽ സങ്കടപ്പെട്ടു മൃതിയടയുന്ന ശോകപര്യവസായിയായ ഒരു നാടകം എഴുതി ഞാൻ അവിടുത്തെ പാദത്തിങ്കൽ സമർപ്പിക്കും."

കഥാനായകൻ ഭാര്യയെ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നതിനായി വളരെ പരിശ്രമിച്ചു. അദ്ദേഹം പലതവണ ഇപ്രകാരമെഴുതി. "പ്രിയതമേ! നിന്നെ ഞാൻ അകമഴിഞ്ഞു സ്നേഹിക്കുന്നു. ഞാൻ എന്റെ അന്ത്യശ്വാസംവരെയും നിന്നോടു് വിശ്വസ്തനായിരിക്കുമെന്നു ഉറപ്പു പറയുന്നു. ഞാൻ ക്രിസ്ത്യാനിയായിത്തീർന്നതുകൊണ്ടു് മറ്റാരെയെങ്കിലും വിവാഹം കഴിക്കുമെന്നു്, ഭവതി ആശേഷം ശങ്കിക്കേണ്ടാ! മാത്രമല്ല കുട്ടിയെ നിന്റെ പക്കൽനിന്നു് വാങ്ങിക്കുമെന്നു് നീ ഭയപ്പെടുകയും വേണ്ടാ." (കുട്ടിയെ ഭാര്യയുടെ പക്കൽനിന്നും വാങ്ങി തന്നോടു കൂടെ കൊണ്ടുപോയി താമസിപ്പിച്ചാൽ ഭാര്യയും കൂടെവന്നു താമസിക്കും എന്നു പലരും കഥാനായകനെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചിരുന്നു.) എന്നാൽ അപ്രകാരം പ്രവർത്തിച്ചാൽ ലക്ഷ്മീബായിക്കു് കൂടുതൽ സങ്കടം ഉണ്ടായേക്കാൻ ഇടയുണ്ടു് എന്നു് അദ്ദേഹത്തിനറിയാമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നതിനു് അദ്ദേഹം ഭാവിച്ചില്ല.

"ഒരു കായ്പുമാത്രം എന്റെ പ്രിയതമേ! ഓമനേ! നീ എന്നോടു് പറയരുതു്. ക്രിസ്തുനാഥനുമായുള്ള പ്രേമത്താൽ ഞാൻ ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്റെ അരുമനാഥനെ ഉപേക്ഷിച്ചു് തിരികെ ഹിന്ദുമതത്തിലേക്കു് പോരാൻ ഭവതിയെന്നെ നിർബന്ധിക്കരുതെന്നു് അപേക്ഷിക്കുന്നു." എന്നാൽ ഭർത്താവിന്റെ ഇപ്രകാരമുള്ള ആശ്വാസവചനങ്ങളൊന്നും ആ മഹതിയെ സമാധാനപ്പെടുത്തിയില്ല. അവർ ദുഃഖപാരവശ്യത്താൽ വാടിത്തളർന്നു് രോഗശയ്യയെ അവംലബിച്ചു. അവർ മിക്കവാറും മരിച്ചുപോകുമെന്നുള്ള സ്ഥിതിയിലെ

ത്തി. ഈ വാർത്ത അറിഞ്ഞയുടനെ ആ പ്രിയ ഭർത്താവു് ഭാര്യയെ കാണ്മാനായി പാണ്ഢർപുരത്തേക്കു് തിരിച്ചു. ആ സന്ദർഭത്തെക്കുറിച്ചു് അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "എന്റെ പ്രിയ ഭാര്യ ഞാൻ ക്രിസ്ത്യാനിയായിത്തീർന്നുള്ള വിവരമറിഞ്ഞു് ദുഃഖഭാരവശ്യത്താൽ രോഗിണിയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഹാ! ആ സാധുവിന്റെ അവസ്ഥ എത്ര പരിതാപകരമായിരിക്കുന്നുവെന്നു് പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ വിഷമം. അവൾ സാക്ഷാൽ ഒരു ഉത്തമ സ്ത്രീരത്നം തന്നെ, സംശയമില്ല. അവൾക്കു് എന്നോടുള്ള സ്നേഹം എത്ര അത്യഗാധമായിരിക്കുന്നു. എന്റെ നേർക്കുള്ള പ്രേമഭാരവശ്യത്താൽ അവളുടെ ഹൃദയം കത്തിയെരിയുന്നു. എന്റെ പേർക്കു് അവൾ മരിക്കാൻക്രുടെ സന്നദ്ധയാണു്.

"എന്നാൽ ക്രിസ്തുനാഥനെ സ്നേഹിക്കുന്നതിനോ അദ്ദേഹത്തെ അനുഗമിക്കുന്നതിനോ അവൾക്കു് ഒരുക്കമില്ല. ക്രിസ്തുനാഥനുവേണ്ടി അവളെത്തന്നെ സമർപ്പിച്ചെങ്കിൽ എത്ര നന്നായിരുന്നു. യേശുക്രിസ്തുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നതിനും ആ മഹൽപുരുഷനെ അനുഗമിക്കുന്നതിനും എത്രപ്രാവശ്യം ഞാൻ അവളോടു" അപേക്ഷിച്ചു. പക്ഷെ എന്റെ അഭ്യർത്ഥനകളെല്ലാം അവൾ തിരസ്കരിച്ചു." ഭർത്താവിനെ തിരികെ ഹിന്ദുമതത്തിലേക്കു് കൊണ്ടുവരുന്നപക്ഷം പാണ്ഢർപുരത്തുള്ള ബ്രാഹ്മണർക്കു് നാലായിരത്തോളം രൂപാ വിലവരുന്ന ആഭരണങ്ങൾ പ്രതിഫലമായി കൊടുക്കാമെന്നു് ലക്ഷ്മീബായി വാഗ്ദാനംചെയ്തിരുന്നു. ബാലഗംഗാധരതിലകു് നാസിക്കിലുള്ള ഹൈന്ദവപുരോഹിതന്മാരോടു് അദ്ദേഹത്തെ തിരികെ സ്വീകരിക്കണമെന്നു് അപേക്ഷിച്ചു. ഒരു പ്രായശ്ചിത്തത്തോടുകൂടെ തിരികെ സ്വീകരിക്കാമെന്നു് പുരോഹിതന്മാർ സമ്മതിച്ചു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തെ തിരികെ ഹിന്ദുമതത്തിലേക്കു കൊണ്ടുവരാൻ പുരോഹിതന്മാർ പഠിച്ച വിദ്യകളെല്ലാം പ്രയോഗിച്ചെങ്കിലും യാതൊരു ഫലവും ഉണ്ടായില്ല.

അഞ്ചുവർഷം ഒരുപോലെ അദ്ദേഹം ഭാര്യയുടെ വരവി
നെ പ്രതീക്ഷിച്ചു് അക്ഷമനായി കാത്തിരുന്നു. പക്ഷെ ഭാര്യ
അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ വരുന്നതിനു് ഒരുങ്ങിയില്ല.

അമേരിക്കൻ മറാത്തിമിഷ്യൻകാർ അദ്ദേഹത്തെ അഹ
മ്മദ്നഗരിലെ ഒരു സുവിശേഷപ്രവർത്തകനായി നിയ
മിച്ചു. ഏറെനാൾ കഴിയുന്നതിനു മുൻപു് കഥാനായകന്റെ
ഭാര്യയുടെ ചാർച്ചക്കാരനായ എൻ. ആർ. പെൻഡ്സെയെ
അഗമ്മദ്നഗരിലെ ഡെപ്യൂട്ടികലക്ടറായി നിയമിച്ചു. ഈ
അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെകൂടെ താമസിച്ചിരുന്ന
ലക്ഷ്മീബായി സ്വദേശമായ ജബൽപൂരിലേക്കു് മടങ്ങി. മൂന്നു
വർഷം അവർ സ്വദേശത്തു പാർത്തു. പലപ്പോഴും ഭർതൃ
സഹോദരനായ സുഖറാമിന്റെ കൂടെ പണ്ഢർപുരത്തു
പോയി താമസിച്ചാൽ എന്താണെന്നു് ആ മഹതി ചിന്തിക്കു
മായിരുന്നു. എന്നാൽ സ്വജനങ്ങളോടു കൂടെയുള്ള താമസം എ
രിയുന്ന തീയിൽ എണ്ണ ഒഴിച്ചാൽ എന്നപോലെ അവളുടെ ദുഃ
ഖം വർദ്ധിക്കുന്നതിനു് കാരണമായേക്കും എന്നു് അവർക്കു്
തോന്നിയിരുന്നു. ആ അവസരത്തിൽ തിലക് ഭാര്യയെ
കാണുന്നതിനായി ജബൽപൂരിൽ വന്നു. അപ്പോൾ ലക്ഷ്മീബാ
യി ഭർത്താവിനോടിപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "പ്രിയ ഭർത്താവേ അ
വിടുന്നു് എനിക്കു് തനിയേതാമസിക്കുന്നതിനു് ഒരു വീടു്
സൌകര്യപ്പെടുത്തി തരാമെങ്കിൽ ഞാൻ അങ്ങയുടെ
കൂടെ അഹമ്മദ്നഗരിലേക്കു പോരാം." തിലക് ഭാര്യ
യുടെ ഇപ്രകാരമുള്ള സമ്മതമറിഞ്ഞു സന്തോഷഭരിതനായി
അവരുടെ ഇഷ്ടാനുസരണം പ്രവർത്തിക്കാമെന്നു് സമ്മതിച്ചു.
എല്ലാ ദിവസവും ലക്ഷ്മീബായി താമസിച്ചിരുന്ന ഭവനത്തി
ൽ ചെന്നു് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതിനു് അവർ ഭർത്താവിനെ അനുവ
ദിച്ചു. എന്നാൽ യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി യാതൊന്നും ത
ന്നെ അവരോടു പറയുന്നതിനു് അവർ അനുവ
ദിച്ചിരുന്നില്ല. ഏതാനും മാസങ്ങൾക്കു ശേഷം ആ മഹതി
താമസിച്ചിരുന്ന വീടിനോടടുത്തു് ഒരു വീടു് വാടകക്കെടു
ത്തു താമസിക്കണമെന്നു അവർ ഭർത്താവിനോടാവശ്യപ്പെട്ടു.

കുറെനാളുകൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അഹമ്മദ്നഗരിൽ മുഴുവനും പ്ലേഗുരോഗം പടർന്നുപിടിച്ചു. അതിനാൽ അവർ ഇരുവരും രാഹൂരിയിലുള്ള മിഷ്യൻ ബംഗ്ലാവിലേക്കു മാറിത്താമസിക്കാതെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നായി. അവിടെ വച്ചു് യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി അവരോടു് പറയുന്നതിനു് ചില ക്രിസ്ത്യീയസ്നേഹിതന്മാരെ ലക്ഷ്മീബായി അനുവദിച്ചു. യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി ദിനംപ്രതി ആ സ്ത്രീരത്നം കൂടുതൽ കൂടുതലായി പലതും ഗ്രഹിച്ചു. അവരുടെ പ്രയാസങ്ങൾ ക്രമേണ കുറഞ്ഞു തുടങ്ങി. ഭർത്താവുമായി ഉണ്ടായിരുന്ന അകൽച്ച ദിനംപ്രതി കുറഞ്ഞുവന്നു. ഭർത്താവു് ഉപയോഗിച്ചുപാത്രങ്ങൾ കൈകൊണ്ടു് തൊടുകയോ അദ്ദേഹം കോരിക്കൊണ്ടുവന്ന വെള്ളം കുടിക്കുകയോ പാകപ്പെടുത്തിയ ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയോ ലക്ഷ്മീബായി അതുവരെ ചെയ്തിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ ആ മഹതി അവരുടെ ജാതിവ്യത്യാസങ്ങളും, ജാത്യഭിമാനങ്ങളുമെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ താമസിക്കുന്നതിനും ഒന്നിച്ചു ഭക്ഷിക്കുന്നതിനും വൈമുഖ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചില്ല. ലക്ഷ്മീബായിയുടെ സ്വഭാവത്തിൽ വലിയ വ്യത്യാസങ്ങൾ ഉണ്ടായി. സമസ്തഗുണങ്ങളിൽ അവക്കുള്ള സ്നേഹം മുൻപിലത്തേതിൽ പതിന്മടങ്ങു വർദ്ധിച്ചു. രണ്ടു ഹരിജനകുട്ടികളെ അവരുടെ വീട്ടിൽ എടുത്തുവളർത്തുന്നതിനു് ആ മഹതി ഒരുക്കമായി. ഏറെത്താമസിയാതെ ലക്ഷ്മീബായിയും, അവരുടെ പുത്രനും രാഹൂരിയിൽ വച്ചു് യേശുക്രിസ്തുവിനെ പരസ്യമായി സ്വീകരിച്ചു് ജ്ഞാനസ്നാനം കൈക്കൊണ്ടു. ഇതുവരെ കാണാതിരുന്ന മുഖപ്രസന്നത ആ മഹതിയുടെ മുഖത്തു വിളങ്ങി. അന്നേദിവസം മുതൽ കഥാനായകന്റെ മരണംവരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുഖദുഃഖങ്ങളിൽ ആ മഹതി ഭാഗഭാക്കായിത്തീർന്നിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ എല്ലാവിധമായ ദൈവരാജ്യപ്രവർത്തനങ്ങളേയും ആലോചനകൾകൊണ്ടും സഹകരണം കൊണ്ടും ആ മഹതി പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരുന്നു.

അദ്ധ്യായം 6.

അഹമ്മദ്നഗരിലെ സേവനം.

ഏകദേശം 40000–ൽപരം ജനങ്ങൾ അധിവസിക്കുന്ന ഡക്കാനിലുള്ള മൂന്നാമത്തെ ഒരു വലിയ പട്ടണമാണു് അഹമ്മദ്നഗർ. ഒരു കച്ചവടകേന്ദ്രമെന്നുള്ള നിലയിൽ ആ പട്ടണത്തിനു് വിശേഷാൽ പ്രാധാന്യമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ചുറ്റുപാടുമുള്ള ഗ്രാമവാസികൾ കൃഷികൊണ്ടാണു് നിത്യവൃത്തി കഴിച്ചുവന്നതു്. എന്നാൽ പലപ്പോഴും ജലദൗർലഭ്യത്താൽ കൃഷിക്കു് നാശങ്ങൾ നേരിടുക സാധാരണമായിരുന്നു. തൽനിമിത്തം ആ ഗ്രാമങ്ങളിൽ പലപ്പോഴും കഠിനക്ഷാമം ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു.

അക്കാലങ്ങളിൽ പട്ടിണി നിമിത്തം ഗ്രാമവാസികളിൽ പലരും കണ്ണുകൾ കുഴിഞ്ഞു് കവിൾത്തടങ്ങൾ ഒട്ടി അസ്ഥിപഞ്ജരങ്ങൾ മാത്രമായി ശേഷിക്കുമായിരുന്നു. ദാരിദ്ര്യത്താൽ ദിനംപ്രതി അനേകർ മൃതിയടഞ്ഞുവന്നു. ക്ഷാമകാലങ്ങളിൽ ഗ്രാമവാസികളിൽ പലരും നാടുവിട്ടു് ഉപജീവനാർത്ഥം മറ്റു പ്രദേശങ്ങളെ അഭയം പ്രാപിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അടുത്ത കാലങ്ങളിൽ ആ പ്രദേശത്തു ചില ക്ഷാമനിവാരണപദ്ധതികൾ ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെൻറു് ഏർപ്പെടുത്തി. എങ്കിലും ഇപ്പോഴും അവിടുത്തെ ക്ഷാമബാധയ്ക്കു് പൂർണ്ണശമനം ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അഹമ്മദ്നഗർ അമേരിക്കൻ മറാത്തി മിഷ്യൻകാരുടെയും ആംഗ്ലേയ സഭക്കാരുടെയും ഒരു പ്രധാന പ്രവർത്തനകേന്ദ്രമാണു്. പട്ടണത്തിനു ചുറ്റുമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ ഈ രണ്ടു സഭാവിഭാഗക്കാരുടെയും അനവധി ഉപകേന്ദ്രങ്ങൾ ഉണ്ടു്. ഈ പട്ടണത്തിൽ ഏതാനും ഇംഗ്ലീഷ് ഹൈസ്കൂളുകളും അമേരിക്കൻ മറാത്തി മിഷ്യൻകാരും ആംഗ്ലേയസഭക്കാരുംകൂടെ യോജിച്ചു നടത്തുന്ന ഒരു വൈദിക സിമ്മനാരിയും ഉണ്ടു്. ഈ വൈദിക സിമ്മനാരി

ഇപ്പോൾ സെറാംപൂർ സച്ചകലാശാലയുമായി സംഘടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ഈ പട്ടണം സമുദ്രനിരപ്പിൽനിന്നു് രണ്ടായിരം അടി ഉയരത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. പതിനാറാംനൂറ്റാണ്ടിൽ മഹമ്മദീയരുടെ ഒരു പ്രധാന പട്ടണമായിരുന്നു അഹമ്മദ്നഗർ. അവിടത്തെ വൈദിക സിമ്മനാരിയിൽ അമേരിക്കൻ മറാത്തി മിഷ്യൻകാരുടെ ഒരു പ്രതിനിധി എന്ന നിലയിൽ തിലക് അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. വൈദിക സിമ്മനാരിയിലെ ഒരദ്ധ്യാപകനായിരുന്ന ഡോക്ടർ ഹൂം എന്ന അമേരിക്കൻ മിഷ്യനറിയുമായി അദ്ദേഹം അവിടെവച്ചു് പരിചയപ്പെട്ടതിനിടയായി. ഏറെത്താമസിയാതെ അവർ ഇരുവരും ആത്മമിത്രങ്ങളായിത്തീർന്നു. ആദ്ധ്യാത്മിക മണ്ഡലങ്ങളിൽ പഴക്കവും തഴക്കവും ഉള്ള ഡോക്ടർ ഹൂമിന്റെ സ്വാധീനം കഥാനായകന്റെ ജീവിതത്തെ ഗാഢമായി സ്പർശിച്ചു. ക്രിസ്ത്യാനിയായിത്തീർന്ന കാലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു നേരിട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ക്ലേശങ്ങളിലും, വൈഷമ്യങ്ങളിലും ഡോക്ടർ ഹൂം കഥാനായകനെ ഒരു പിതാവെന്നവണ്ണം ധൈര്യപ്പെടുത്തുകയും, കൈതാങ്ങൽ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

ഡോക്ടർ ഹൂമിനോടു് കഥാനായകനുണ്ടായിരുന്ന ഭക്തി ബഹുമാനാദികൾ എത്രമാത്രമായിരുന്നുവെന്നു് താഴെപറയുന്ന സംഭവത്തിൽനിന്നും നമുക്കു് ഗ്രഹിക്കാം. തിലക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണപത്രികയിൽ ഇപ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. "നിങ്ങൾ എന്റെ ഒരു ഛായാപടവും അതോടുചേർത്തു് എന്റെ ആദ്ധ്യാത്മിക പിതാവും ഉത്തമസുഹൃത്തുമായ ഡോക്ടർ ഹൂമിന്റെ പടവും, അഹമ്മദ്നഗരിലെ വൈദിക സിമ്മനാരിയിൽ വയ്ക്കണം. എന്റെ ചിത്രത്തിനടിയിൽ വളർത്തുപുത്രനെന്നും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിത്രത്തിനടിയിൽ വളർത്തുപിതാവെന്നും രേഖപ്പെടുത്തണം."

തിലക്കിനെപ്പോലെതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയും കവിതാവാസന ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നു് മുൻപു പറഞ്ഞുവല്ലോ.

"പതി പത്നി" (ഭാര്യയും ഭർത്താവും) എന്ന പേരിൽ ഒരു കവിത ആ മഹതി നിർമ്മിച്ചു.

അഹമ്മദ്നഗരിലെ വൈദികസിമ്മനാരിയിൽ ഇരുപതു വർഷത്തോളം തിലക് അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നു.

ക്രിസ്തുവർഷം 1886-ൽ തിലക് ഈ സിമ്മനാരിയിൽ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയായി വന്നുചേർന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം ഒരു വൈദിക വിദ്യാർത്ഥി ആയിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ ചില പ്രത്യേക വിഷയങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തെ അധികൃതർ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഏറെത്താമസിയാതെതന്നെ തിലകനെ ആ വൈദിക സിമ്മനാരിയിലെ ഒരു അദ്ധ്യാപകനായി നിയമിച്ചു.

ഡോക്ടർ ഹൂമും അദ്ദേഹവും തമ്മിലുള്ള സമ്പർക്കം എല്ലാവിധത്തിലും കഥാനായകനു് അനുഗ്രഹപ്രദമായിരുന്നുവെന്നു് മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. തിലക് വൈദികസിമ്മനാരിയിൽ ഹിന്ദുമതം, ഹൈന്ദവ ആചാരങ്ങളും നടപടികളും, ഭഗവൽഗീത, കീർത്തനങ്ങൾ, സഭാചരിത്രം, ആദിയായ വിഷയങ്ങൾ ഡോക്ടർ ഹൂമിനോടു ചേർന്നു പഠിപ്പിച്ചുവന്നു. ഗഹനങ്ങളായ വിഷയങ്ങൾ ലളിതമായ ഭാഷയിൽ സാധാരണക്കാർക്കു് മനസ്സിലാകുന്ന വിധത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സാമർത്ഥ്യം അസാധാരണമായിരുന്നു. 1904-ൽ അദ്ദേഹത്തെ പുരോഹിതസ്ഥാനത്തേക്കു് പ്രവേശിപ്പിച്ചു. പുരോഹിതനായശേഷം അഹമ്മദ്നഗരിലെ പള്ളിയിൽ പ്രസംഗിക്കുക, ആരാധനകൾ നടത്തുക ആദിയായ ശുശ്രൂഷകൾ നിർവ്വഹിക്കേണ്ട ചുമതല അദ്ദേഹത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നു. ആദ്യകാലങ്ങളിലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസംഗം അക്ഷരാഭ്യാസമില്ലാത്തവർക്കു് ഗ്രാഹ്യമാകാത്ത വിധത്തിൽ അത്യുന്നത ഗഹനങ്ങളായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തീക്ഷ്ണതയും, മുഖപ്രസന്നതയും ഏവർക്കും

ഒന്നുപോലെ ആകർഷണീയമായിരുന്നു. അമേരിക്കൻ കോൺ ഗ്രിഗേഷനൽ സഭയുടെ വിശ്വാസരീതികൾ എല്ലാവിധ ത്തിലും വളരെ സ്വീകാര്യമായി അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നിയി രുന്നു എങ്കിലും ബാഹ്യാലങ്കാരപ്രകടനങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത ആരാ ധനാസമ്പ്രദായത്തോടു് അദ്ദേഹത്തിനു് അശേഷം ഇഷ്ടമി ല്ലായിരുന്നു. ഹൈചർച്ചുകാരുടെ ആരാധനാരീതിയോടാണു് തനിക്കു് കൂടുതൽ പ്രതിപത്തി തോന്നിയിരുന്നതു്. ഫാദർ. വിൻസ്ലോ എന്ന ആംഗ്ലേയാസഭയിലെ മിഷ്യന റിയോടു കഥാനായകൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "ഭാരതീയ ക്രി സ്ത്യാനികൾക്കു് ഭക്തിയും, പ്രചോദനവും വർദ്ധിച്ചു വരുന്ന തിനു് പര്യാപ്തമായ ഒരു ആരാധനാസമ്പ്രദായമാണു് നമു ക്കിന്നു് ആവശ്യമായിരിക്കുന്നതു്. മനോഹരമായ പള്ളിക്കെ ട്ടിടങ്ങളും, ആകർഷണീയമായ പരിസരങ്ങളും, പള്ളിക്കക ത്തു് ഭംഗിയായി വിരിച്ചിരിക്കുന്ന വിരികളും, കത്തിച്ചുവച്ചി രിക്കുന്ന മെഴുകുതിരികളും, നമ്മുടെ കർത്താവിന്റെയും രക്ത സാക്ഷികളുടെയും ചിത്രങ്ങൾകൊണ്ടു് അലങ്കരിച്ചിരിക്കു ന്ന ഭിത്തികളും ആരാധനക്കാർക്കു് ഭക്തിയെ പ്രദാനംചെയ്യുന്ന ഒരന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിനു് വളരെ സഹായിക്കു മെന്നാണു് എനിക്കു തോന്നുന്നതു്".

സഭകൾ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന പെരുനാളുകളും ഉപവാ സങ്ങളും ആചരിക്കുന്നതു് വിശ്വാസികളുടെ ഭക്തിയെ ഉദ്ദീ പിപ്പിക്കുന്നതിനു് പ്രേരകമായി ഭവിക്കുമെന്നു് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നു.

"നോമ്പിന്റെ പ്രാധാന്യം" എന്ന പേരിൽ വളരെ ആ ദ്ധ്യാത്മികപ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥം എഴുതി ക്രിസ്തുസഭയ്ക്കു് പ്രദാനംചെയ്തു. ഈ ഗ്രന്ഥം എക്കാലത്തു മുള്ള ക്രിസ്തുസഭയ്ക്കു് ഒരു അമൂല്യസമ്പത്താണെന്നുള്ളതിനു് യാതൊരു സംശയവും ഇല്ല.

കഥാനായകൻ അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയ്ക്കും വൈദികവൃത്തി ക്കും പുറമെ അനേകതരമായ സേവനങ്ങളിലും ഏർപ്പെട്ടി

രുന്നു. സാധുക്കളുടെയും, അഗതികളുടെയും ഒരു ഉറ്റ മിത്രമായിരുന്നു തിലക്.

പട്ടണത്തിലെ നാനാജാതിമതസ്ഥർ തമ്മിൽ സ്നേഹവും പരസ്പരവിശ്വാസവും പുലർത്താൻ കഥാനായകൻ അശ്രാന്ത പരിശ്രമം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. പട്ടണവാസികൾക്ക് സാഹിത്യപരമായും, ഇതരകലാപരമായുമുള്ള വിജ്ഞാനം പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിനു് അദ്ദേഹം വളരെ പ്രവർത്തിച്ചുവന്നു. മറാത്തി കവിതകൾ അവരെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനായി പ്രത്യേകം ഒരു ക്ലാസ്സ് പട്ടണത്തിൽ ഏർപ്പെടുത്തി.

1903-ൽ അഹമ്മദ്നഗർ മുഴുവൻ പ്ലേഗുരോഗം വ്യാപിച്ചു. രോഗം പെട്ടെന്നു പടർന്നു് കഥാനായകന്റെ താരാ എന്ന വളർത്തുപുത്രിക്കും ബാധിച്ചു. അവളെ പട്ടണത്തിലുള്ള ആശുപത്രിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. മാതാപിതാക്കന്മാരും അവളോടുകൂടെ ആ ഘട്ടത്തിൽ ആശുപത്രിയിൽ താമസിച്ചു. ആ അവസരത്തിൽ ആശുപത്രി വാർഡുകളും വരാന്തകളും പല വിധത്തിലുള്ള രോഗികളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരുന്നു. ഈ രോഗികളെയെല്ലാം വേണ്ടവിധത്തിൽ അനേഷിക്കുന്നതിനോ, ശുശ്രൂഷിക്കുന്നതിനോ ആവശ്യമുള്ള പരിചാരികമാരോ, മറ്റു ജോലിക്കാരോ അവിടെയില്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് രോഗികൾ വളരെ കഷ്ടപ്പെട്ടു. അവരുടെ ഈ നിസ്സഹായാവസ്ഥ കണ്ടിട്ടു് കഥാനായകന്റെ ഹൃദയം വെന്തുരുകി. അദ്ദേഹവും ഭാര്യയുംകൂടി സഹായം ആവശ്യമായിരുന്ന രോഗികൾക്കു ദിനംപ്രതി വേണ്ട ശുശ്രൂഷകൾ യാതൊരു പ്രതിഫലവും ഇച്ഛിക്കാതെ ചെയ്തുകൊടുക്കുന്നതിനു സന്നദ്ധരായി. ഏതാനും മാസങ്ങൾ അവർ ആശുപത്രിയിൽ താമസിച്ചു. അനവധി രാത്രി അവർ ഉറക്കമുപേക്ഷിച്ചു രോഗികളെ ശുശ്രൂഷിച്ചു. ആസന്നമരണരായ ചില രോഗികൾക്കു അവർ വെള്ളം കൊടുത്തു; സുവിശേഷത്തിന്റെ ആശ്വാസവചനങ്ങൾ ആവശ്യമായിരുന്നവർക്കു

നൽകി. സമാധാനത്തോടുകൂടി മരിക്കുന്നതിനു പലർക്കും സാധിച്ചു. ചിലരുടെ കണ്ണുകൾ അവർ തിരുമ്മിയടച്ചു. ചിലരുടെ കൈകാലുകൾ നിവർത്തു. ചിലർ അവരുടെ മടിയിൽ തല വച്ചുകൊണ്ടു ശാന്തമായി മരണമടഞ്ഞു.

രോഗികൾക്കു് കൃത്യസമയത്തു മരുന്നു കൊടുക്കുക, എഴുന്നേൽക്കാൻ കഴിവില്ലാത്തവരെ താങ്ങിപ്പിടിച്ചു എഴുന്നേൽപ്പിക്കുക, ചിലരെ തൈലം തൊട്ടു തിരുമ്മുക ആദിയായ വിവിധ ശുശ്രൂഷകൾ അവർ നിറവേറ്റി.

ഒരിക്കൽ ആ ആശുപത്രിയിലെ ജോലിക്കാർ എല്ലാം കൂടി ചേർന്നു് പണിമുടക്കി. ആ അവസരത്തിൽ ആശുപത്രിക്കെട്ടിടങ്ങളും മുറ്റവും അടിച്ചുവാരുന്നതിനു തുപ്പുകാർ പോലുമില്ലായിരുന്നു. ആ ഘട്ടത്തിൽ ആശുപത്രി മുറികളും വരാന്തകളും, പരിസരങ്ങളും അടിച്ചുവാരി വൃത്തിയാക്കുന്ന ജോലി തിലകും ഭാര്യയും കയ്യേറ്റു. അടിച്ചുവാരുക, തറകൾ കഴുകുക, ലോഷ്യൻ തളിക്കുക, രോഗികളുടെ മലമൂത്രാദികൾ കഴിച്ചുമൂടുക, എന്നിങ്ങനെയുള്ള കൃത്യങ്ങൾ ദിവസേന അവർ നിറവേറ്റി.

അവസരം ലഭിക്കുമ്പോഴൊക്കെയും തിലകു് മുറുപാട്ടുമുള്ള ഗ്രാമങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചു് ഗ്രാമവാസികളുടെ ആദ്ധ്യാത്മികവും സാമ്പത്തികവുമായ കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റിയും, അവരുടെ ജീവിതസൗകര്യങ്ങളെപ്പറ്റിയും അന്വേഷിച്ചുവന്നു.

മുറുപാട്ടുമുള്ള ഗ്രാമവാസികൾ വളരെ മുമ്പുതന്നെ ക്രിസ്ത്യാനികളായിത്തീർന്നവരാണെങ്കിലും വേണ്ട വിധത്തിൽ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിച്ചുവന്നില്ല. അവരെ ആവശ്യാനുസരണം പഠിപ്പിക്കുകയോ, ആദ്ധ്യാത്മികപരിശീലനം നൽകുകയോ, ചെയ്യാതിരുന്നതിനാൽ അവർ ദൈവദർശനം ഇല്ലാത്തവരായും, ക്രൂശിന്റെ സേവയിൽ താല്പര്യം നശിച്ചവരായും തീർന്നിരുന്നു. അവരുടെ അഭ്യുന്നതിക്കായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു് തിലകു് നിശ്ചയിച്ചു. 1900-ാമാണ്ടു് ഒക്ടോബർ

മാസത്തിൽ അവരുടെ ഉദ്ധാരണത്തിനുള്ളനൂതന പരിപാടികൾ അദ്ദേഹം തയ്യാറാക്കി. ഗ്രാമവാസികളിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷവും നിരക്ഷരകുക്ഷികളായിരുന്നു. ആ ദൈവഭൃത്യൻ അവരിൽ പലരെയും എഴുത്തും വായനയും അഭ്യസിപ്പിച്ചു. അവരുടെയിടയിൽ രോഗികളായിരുന്നവരെ ശുശ്രൂഷിച്ചു. വൈദ്യസേവനം വേണ്ടിയിരുന്നവർക്ക് വൈദ്യസഹായം നൽകി. മിഷ്യനറിമാരും, മറ്റു ക്രിസ്തീയപ്രവർത്തകരും നല്ല ശമ്പളം പറ്റി സുഖമായി ജീവിച്ചുകൊണ്ട് ദാരിദ്ര്യത്തിലും പ്രയാസങ്ങളിലും ജീവിക്കുന്ന ഗ്രാമീണരുടെ ഇടയിൽ ക്രിസ്തീയസേവനം ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതു ഒരുതരത്തിലും നീതീകരിക്കത്തക്കതല്ല എന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. അതുകൊണ്ടു് പ്രതിമാസം കിട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന ശമ്പളമുപേക്ഷിച്ചു് എല്ലാവിധത്തിലും ഗ്രാമീണരുമായി ഐക്യീഭവിച്ചു് അവരുടെയിടയിൽ ദൈവരാജ്യപ്രവർത്തനങ്ങൾ ചെയ്യണമെന്നു അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു് സാധുക്കളായ ഗ്രാമീണരുടെ സുഖദുഃഖങ്ങളിൽ ഭാഗഭാക്കായി. ക്രിസ്തുനാഥനെപ്പോലെതന്നെ ആ ഗ്രാമീണരുടെ കഷ്ടപ്പാടുകളും അദ്ദേഹത്തിനേറ്റതായി സ്വീകരിച്ചു. കവിതകൾ എഴുതിയതിനു ലഭിച്ചുവന്ന തുച്ഛമായ തുകകളുംചില സ്നേഹിതന്മാരിൽനിന്നു ലഭിച്ചുവന്ന നിസ്സാരമായ സംഭാവനകളുംകൊണ്ടു മാത്രമാണു് അദ്ദേഹവും, കുടുംബവും ഉപജീവനം കഴിച്ചുവന്നതു്.

ആവശ്യങ്ങളിലും, ഞെരുക്കത്തിലും ഇരിക്കുന്ന സാധുക്കളെ കണ്ടാൽ അവരെ സഹായിക്കാതെ അദ്ദേഹം കടന്നുപോകയില്ലായിരുന്നു. സ്വന്തമായ എത്ര അത്യാവശ്യങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നാലും അവയെപ്പറ്റി അശ്ലേഷം ഗൗനിക്കാതെ ആവശ്യത്തിലിരിക്കുന്ന അഗതികളെ സഹായിക്കുമായിരുന്നു. 1904-ാമാണ്ടു് അദ്ദേഹം എഴുതിയ ഒരു കത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. "ഞാൻ കഴിഞ്ഞ ജനുവരിമാസംമുതൽ മിഷ്യനിൽനിന്നു യാതൊരു പ്രതിഫലവും സ്വീകരിക്കാതെ

ദൈവരാജ്യപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നു പറയുന്നതിൽ സീമാതീതമായ സന്തോഷമുണ്ട്. യാതൊരു ശമ്പളവും പറ്റാതെ സ്വന്തപ്രവർത്തനംകൊണ്ടു ഉപജീവനം നേടി ദൈവരാജ്യത്തിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കാൻ സന്നദ്ധരായ യുവതീയുവാക്കന്മാരെ ഇന്നു ഭാരതഭൂമിക്കു അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതേസമയം പാശ്ചാത്യമിഷ്യനറിമാരുടെ സഹായസഹകരണങ്ങളും ആലോചനകളും ആവശ്യമാണെന്നുള്ളതു നാം വിസ്മരിച്ചുകളയരുതു്."

"ഞങ്ങൾ രാഹൂരിയിൽ ഏറ്റവും യോജിച്ച സ്ഥാനത്തു വിശാലവും മനോഹരവും ആയ ഒരു മിഷ്യനറി ഭവനം ചുരുങ്ങിയ ചെലവിൽ നിർമ്മിച്ചു. ദിനംപ്രതി എന്നെയും ഭാര്യയെയും പലർ സമീപിക്കുന്നു. നിരാശ്രയരായിത്തീർന്നവർ, ഹൃദയശാന്തിക്കായി ഇറങ്ങിത്തിരിച്ചവർ, പല ദോഷശക്തികൾക്കും അടിമപ്പെട്ടു ജീവിതത്തിൽ അധഃപതിച്ചവർ, മദ്യപാനികൾ, ധൂർത്തന്മാരായി സർവ്വവും നഷ്ടപ്പെട്ടുഴിയുവർ, ആരോഗ്യം നഷ്ടപ്പെട്ടുഴിക്കുഞ്ഞവർ, വ്രണരോഗികൾ ആദിയായവർ ആ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. ആശയറ്റവരായ ആ ജനാവലിക്കു സന്തോഷവും സമാധാനവും പ്രദാനം ചെയ്യാൻ സ്വർഗ്ഗമഹിമകളെ വെടിഞ്ഞു ക്രൂശുമരണമനുഭവിച്ച ക്രിസ്തുനാഥനെ ഞാൻ അവർക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ഏറെത്താമസിയാതെ ഗ്രാമവാസികൾക്കായി ഒരു സ്കൂൾ ഞങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. അവർ എഴുത്തും വായനയും അഭ്യസിക്കേണ്ടതു് ജീവിതത്തിനു അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ള ചിന്ത ഞങ്ങൾ അവരിൽ ഉളവാക്കി. തൽഫലമായി നിർദ്ധനരായ ഗ്രാമവാസികൾതന്നെ പ്രസൂത ആവശ്യത്തിലേക്കു ഒരു സ്കൂൾകെട്ടിടം സ്വന്തചെലവിൽ നിർമ്മിച്ചു. ആ കെട്ടിടം മുളകൊണ്ടും മണ്ണുകൊണ്ടും നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതാണെന്നിരുന്നാലും സാധുക്കളും അഗതികളുമായ ഗ്രാമീണർ അവരുടെ പ്രാപ്തിയെക്കവിഞ്ഞു് നിർവ്വഹിച്ച ഒരു സേ

വനമാണെന്നുള്ളതു് നാം പ്രത്യേകം ധരിക്കണം. ഇന്നു ലോകത്തിൽ കാണുന്ന അതിവിശിഷ്ട രമ്യഹർമ്മ്യങ്ങളെക്കാൾ അവരുടെ പ്രവർത്തനം എല്ലാ വിധത്തിലും അതിമനോഹരവും പ്രശംസാർഹവുമായിരിക്കുന്നു. ആ നിർദ്ധനഗ്രാമീണർ അവരുടെ സ്വന്തം ചെലവിൽ അദ്ധ്യാപകന്മാരെ സന്ധിക്കുന്നെന്നറിയുമ്പോൾ ആർക്കാണു് സന്തോഷം തോന്നാതിരിക്കുന്നതു്?. ഈ ഗ്രാമീണപാഠശാലയിൽ എഴുത്തും വായനയും പഠിപ്പിക്കുന്നതിനുപുറമേ ശിശുപരിപാലനം, ആരോഗ്യരക്ഷ, ശാസ്ത്രീയരീതിയിൽ ആദായകരമായി കൃഷിചെയ്യുന്ന സമ്പ്രദായങ്ങൾ ആദിയായ വിഷയങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചുവരുന്നു."

ചില യുവാക്കന്മാർ കഥാനായകന്റെ വ്യക്തിവിലാസത്താൽ ആകർഷിക്കപ്പെട്ടു് തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെ ദൈവനാമ മഹത്വത്തിനായി വേർതിരിച്ചു. അവരിൽ ഒരു യുവാവു് അടുത്ത ഗ്രാമങ്ങളിൽ ദൈവരാജ്യപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി തന്നെത്തന്നെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു.

കഥാനായകൻ വേറൊരു സന്ദർഭത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. "കഴിഞ്ഞവർഷം ഇൻഡ്യയുടെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും അനവധി സത്യാന്വേഷികളുടെ കത്തുകൾ എനിക്കു ലഭിച്ചു. അപ്രകാരം ഹൃദയശാന്തിക്കായി വാഞ്ഛിച്ചിരുന്ന സത്യാന്വേഷികൾക്കു് ഞാൻ നൂറിപ്പതിനൊന്നിൽപ്പരം മറുപടിക്കത്തുകൾ അയച്ചു."

"ക്രിസ്തുഭവനം (മിഷ്യനറിഭവനം) അനവധി സാധുക്കൾക്കും, അഗതികൾക്കും, അനാഥർക്കും, പീഡിതർക്കും, ആശയറ്റവർക്കും ആശ്വാസത്തിന്റെയും, സമാധാനത്തിന്റെയും സങ്കേതസ്ഥാനമായിത്തീർന്നിരുന്നു എന്നോർക്കുമ്പോൾ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ സർവ്വശക്തനായ ജഗൽപിതാവിനോടുള്ള നന്ദി നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞൊഴുകുന്നു. മാത്രമല്ല, ഇത്തരത്തിലുള്ള

മഹത്തായ ശുശ്രൂഷയ്ക്കു അനവധി യുവതീയുവാക്കന്മാരെ ഒരുക്കാനും അവരെ ഞങ്ങളുടെ ശുശ്രൂഷകളിൽ ഭാഗഭാക്കുകളാക്കാനും സാധിച്ചു എന്നറിയുന്നതു എത്ര സന്തോഷജനകമായിരിക്കുന്നു."

"ഹൃദയസമാധാനത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളെപ്പറ്റി അരായുന്നതിനായി എന്റെ അടുക്കൽ ഇൻഡ്യയുടെ നാനാ ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും പലർ വന്നു താമസിച്ചിട്ടുണ്ടു".

തിലക്കിന്റെ പ്രസംഗങ്ങൾക്കു വിശേഷാൽ ഒരു ആകർഷണീയതയുണ്ടായിരുന്നു. ശ്രവണമധുരങ്ങളായ അനവധി ഗാനങ്ങൾ നിമ്മിച്ചു് പ്രസംഗമദ്ധ്യേ സന്ദർഭമനുസരിച്ചു പാടി കേൾവിക്കാരെ ആനന്ദിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. ആദ്യമായി ഇപ്രകാരമുള്ള കീർത്തനങ്ങൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചതു രാഹുരിയിലെ താമസവേളയിലായിരുന്നു.

ഇപ്രകാരം ഭക്തിരസം തുളുമ്പുന്നതും കർണ്ണാനന്ദകരവുമായ കീർത്തനങ്ങൾ ഭാരതത്തിലെ ദൈവരാജ്യപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു അത്യാവശ്യമാണെന്നു അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നിയ സന്ദർഭമറിയുന്നതു വായനക്കാർക്കു രസാവഹമായിരിക്കുമല്ലോ.

ഒരു സായാഹ്നത്തിൽ തിലക് ഏതാനും സ്നേഹിതന്മാരോടുചേർന്നു് "മുള" എന്ന നദീതീരത്തുക്കൂടെ യാത്രചെയ്കയായിരുന്നു. ആ ഘട്ടത്തിൽ പാണ്ഢർപുരത്തേക്കു പോകുന്ന അനവധി തീർത്ഥയാത്രക്കാർ ദൈവസ്തുതിക്കായി വിത്തോഭാദേവനു അനവധി കീർത്തനങ്ങൾ പാടിക്കൊണ്ടു് ആനന്ദചിത്തരായി യാത്രചെയ്യുന്ന കാഴ്ച അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചു. താൻ ഇപ്രകാരം ചിന്തിച്ചു:— "ഹാ! ഈ തീർത്ഥയാത്രക്കാരുടെ ഗാനങ്ങൾ എത്ര മധുരവും, മനോഹരവും, ഭക്തിരസപ്രദവുമായിരിക്കുന്നു. നൂറമ്പതിൽപരം മൈൽ ദൂരമുള്ള പാണ്ഢർപുരത്തേക്കു കാൽനടയായി യാത്രചെയ്യുന്ന ഈ തീർത്ഥയാത്രക്കാർക്കു യാതൊരു ക്ഷീണമോ, ക്ലേശമോ തോന്നിക്കാത്തതു എത്ര ആശ്ചര്യമായിരിക്കുന്നു. ഇപ്ര

കാരം തീർത്ഥയാത്രക്കാരെ പ്രചോദനമുള്ളവരാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു ഈ ഭജനകീർത്തനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെട്ടുമെങ്കിൽ ഇത്തരം ഭക്തിസംവർദ്ധകങ്ങളായ ക്രിസ്തീയഗാനങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചാൽ അവ ഭാരതത്തിലെ ജനാവലിയെ യേശുക്രിസ്തുവിങ്കലേക്കു ആകർഷിക്കുന്നതിനു സഹായമായിത്തീരുമല്ലൊ." ഉടൻ ആ യാത്രയിൽ അവിടെവച്ചുതന്നെ ഭക്തിരസപ്രദവും ശ്രവണമധുരവുമായ ഏതാനും മനോഹരകീർത്തനങ്ങൾ രചിച്ചു കൂടെയുണ്ടായിരുന്നവരെ പാടിക്കേൾപ്പിച്ചു. "എന്റെ മാതാവും ഗുരുഭ്രതനുമായ ക്രിസ്തു" എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന കീർത്തനം അദ്ദേഹവും സ്നേഹിതന്മാരുംകൂടെ "മുളാ" എന്ന നദീതീരത്തുകൂടെ യാത്രചെയ്യുമ്പോൾ രചിച്ചതാണു്. യാത്രാമദ്ധ്യേ ആ കീർത്തനം അവർ പാടി ക്രിസ്തുനാഥനോടുള്ള ഭക്തിപാരവശ്യത്തെ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് സോല്ലാസം യാത്ര തുടർന്നു.

അന്നുമുതൽ അദ്ദേഹമെഴുതിയ കീർത്തനങ്ങൾ എക്കാലത്തുമുള്ള ക്രിസ്തുസഭയുടെ അമൂല്യസമ്പത്തായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. മറാത്തിഭാഷയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീർത്തനങ്ങൾക്കു ധാരാളം പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചു. മാത്രമല്ല കഥാനായകന്റെ കീർത്തനങ്ങൾ എല്ലാ ക്രിസ്തീയ ആരാധനകളിലും പ്രസംഗയോഗങ്ങളിലും മുഖ്യസ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കിയിരുന്നു. 1900-ൽ "ക്രിസ്ത്യൻ" എന്ന പേരിൽ ഒരു പ്രതിമാസപത്രിക അദ്ദേഹമാരംഭിച്ചു. ഈ പത്രപ്രവർത്തനത്തിനു് മിഷ്യനറിസമൂഹങ്ങളിൽനിന്നോ മറ്റു സ്നേഹിതന്മാരിൽനിന്നോ യാതൊരു ധനസഹായവും അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചിരുന്നില്ല. കഥാനായകന്റെയും സഹധർമ്മിണിയുടെയും മേൽ ആ പത്രപ്രവർത്തനത്തിന്റെ മുഴുവൻ ഭാരവും സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നു. ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കും, ക്രിസ്തേതരർക്കും അനുയോജ്യമായ സരസവും പ്രൗഢവുമായ അനവധി വിഷയങ്ങൾ ആ പത്രത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരുന്നു.

1904-ൽ "ക്രിസ്ത്യൻ പൗരൻ" എന്ന അഭിധാനത്തിൽ ഒരു ആംഗ്ലേയ മറാത്തിപ്പത്രം അദ്ദേഹം ആരംഭിച്ചു. ഈ പത്രത്തിനു് ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ ഇടയിലും ക്രിസ്തേതരരുടെയിടയിലും ധാരാളം പ്രചാരം ഉണ്ടായി. എന്നാൽ മൂന്നു വർഷക്കാലം മാത്രമെ ഈ പത്രപ്രവർത്തനം നടത്തുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചുള്ളു. "ക്രിസ്താനുകരണം" (Imitation of Christ) എന്ന പ്രസിദ്ധഗ്രന്ഥം ഈ പത്രംമുഖേന അദ്ദേഹം മറാത്തിയിലേക്കു് പരിഭാഷ ചെയ്തു. പന്നീട്ടു് പ്രസ്തുത പുസ്തകം രണ്ടു വാല്യങ്ങളായി മറാത്തിഭാഷയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി.

കൃത്യാന്തരബാഹുല്യങ്ങൾക്കിടയിൽ പണ്ഡിതരമാബായിയുടെ ക്ഷണമനുസരിച്ചു് മറാത്തിഭാഷയിലേക്കു് പുതിയ നിയമം വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിനു് ആ മഹതിയെ സഹായിക്കാൻ അദ്ദേഹം ഒരുങ്ങി. എന്നാൽ ആ ജോലി പൂർത്തിയാക്കാൻ സാധിച്ചില്ല.

അക്കാലത്തു മിസ്സ് ബ്രൂക്കു്സ്മിത്തു് എന്ന പാശ്ചാത്യവനിത കുട്ടികളെ ഉദ്ദേശിച്ചു് മറാത്തിഭാഷയിൽ ഒരു പത്രം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ പത്രത്തിന്റെ ആരംഭകാലംമുതൽ കഥാനായകൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗദ്യപദ്യലേഖനങ്ങൾ കൊണ്ടു് ആ പത്രത്തെ അലങ്കരിച്ചിരുന്നു.

തിലക്കിന്റെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ച മറെറാരു പത്രം "ജ്ഞാനോദയ" എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് മറാത്തി പ്രതിവാരപ്പത്രമായിരുന്നു. ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തിപ്പന്ത്രണ്ടിൽ കഥാനായകൻ പ്രസ്തുത വാരികയുടെ പത്രാധിപത്യം കയ്യേറ്റു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണംവരെ ആ ജോലി തുടർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ പത്രംമൂലം ഭാരതീയർ അത്യാവശ്യമായ അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ട സാമൂഹ്യവും, സാമ്പത്തികവും, രാഷ്ട്രീയവും, ആദ്ധ്യാത്മികവുമായ എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളെയും പരാമർശിച്ചു് സ്വതന്ത്രമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായങ്ങൾ പറ

യുന്നതിനു് സൗകര്യം ലഭിച്ചു. പ്രസ്തുത പത്രത്തിൽ അദ്ദേഹമെഴുതിയ ലേഖനങ്ങൾ എപ്പോക്കാലത്തും ഉള്ള ഭാരതീയരെ പുളകിതഗാത്രരാക്കിത്തീർക്കത്തക്കവണ്ണം അവ അത്ര പ്രൗഢഗംഭീരങ്ങളായിരുന്നു. മാതൃഭൂമി പുരോഗമിച്ചുകാണുവാനുള്ള വാഞ്ഛകളും, ചിന്താഗതികളും ആ ലേഖനങ്ങളിൽ സ്പഷ്ടമായി കാണാൻ കഴിയും. ആ പത്രത്തിൽ അദ്ദേഹമെഴുതിയ പദ്യലേഖനങ്ങൾ ഇന്നും ഭദ്രമായി സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗദ്യലേഖനങ്ങൾ എങ്ങനെയോ നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയി.

ഈ കാലങ്ങൾകൊണ്ടു അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധനായ ഒരു വാഗ്മി ആയിത്തീർന്നു. കേൾവിക്കാരെ ഇത്രമാത്രം ആകർഷിക്കത്തക്കവിധം വാസനാവൈഭവവും പ്രസംഗപാടവവുമുള്ള മറെറാരു പ്രാസംഗികൻ അടുത്തകാലത്തെങ്ങും ഭാരതത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. "മനോരഞ്ജൻ" എന്ന മാസികയിൽ എഴുതിയ സരസവും, സാരഗർഭവുമായ ലേഖനങ്ങൾ കഥാനായകന്റെ പേരും പെരുമയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു വളരെ സഹായിച്ചു.

"സൗശീല്യമാണു് ഭംഗിയേറിയ ആഭരണം" എന്ന നാമധേയത്തിൽ ഹൃദയസ്പർശകമായ ഒരു നാടകം അദ്ദേഹം എഴുതി. ഉൽകൃഷ്ടസന്മാർഗ്ഗോപദേശം ഭാരതീയർക്കു നൽകുന്ന ഈ നാടകത്തിനു ധാരാളം പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചതിൽ അതിശയിപ്പാനില്ലല്ലൊ.

1915-ൽ നടനസമ്മേളനമെന്ന പ്രസിദ്ധ നാടകസമൂഹത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷപദം അദ്ദേഹം സ്വീകരിക്കണമെന്നു് പൊതുജനങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ചു് അവരുടെ അപേക്ഷ സ്വീകരിച്ചു് ആ സ്ഥാനം കയ്യേറ്റു.

മറാത്തി സാഹിത്യലോകത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിക്കാവുന്ന ഏറെറവും ഉന്നതമായ സ്ഥാനമാണു്, ആ സംഘത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷപദം. ഈ സമൂഹത്തിന്റെ അഭിമുഖ്യത്തിലായിരുന്നു മറാത്തിദേശത്തുള്ള വിവിധതരത്തിലുള്ള നാടകങ്ങ

ൽ, വിനോദകലാപ്രകടനങ്ങൾ ആദിയായവ നടത്തിവന്നിരുന്നതു്. ഈ നടനസമ്മേളനസമൂഹത്തിനു് അവശ്യം വേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയാണു് ആ സമൂഹത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷന്റെ ജോലി. പ്രസ്തുതജോലി ഭംഗിയായി നിവ്വഹിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ യോഗ്യനായി മറാരുമില്ലായിരുന്നു.

അദ്ധ്യായം 7.

വ്യക്തിവിലാസം.

കഥാനായകന്റെ വിശാലമായ നെറ്റിത്തടവും മന്ദസ്മിതാനുവിതമായ നോട്ടവും ആരേയും ആകർഷിക്കുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹജന്യങ്ങളായ മൊഴികൾ കേൾവിക്കാർക്കു പ്രചോദനത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നവയായിരുന്നെന്നു വിശേഷിച്ചു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ആഡംബരരഹിതമായ വസ്ത്രധാരണരീതിയായിരുന്നു താൻ സ്വീകരിച്ചിരുന്നതു്. "ഭാരതഭൂമിയിലെ ലക്ഷോപലക്ഷം ജനങ്ങൾ ഒരു ദിവസം ഒരുനേരത്തെ ആഹാരത്തിനു ഗതിയില്ലാതെയും മുട്ടുവരെ മാത്രം മറയുന്ന ഒരു തുവത്തിനുപോലും വകയില്ലാതെയും കഷ്ടപ്പെട്ടുമ്പോൾ വിദേശത്തുള്ള കോടീശ്വരന്മാരുടെ മില്ലുകളിൽ നെയ്യുണ്ടാക്കുന്ന പട്ടുവസ്ത്രങ്ങൾ സ്വരാജ്യസ്നേഹിയായ ഒരു ഭാരതീയനു എങ്ങനെ ധരിക്കാൻ കഴിയും" എന്നിങ്ങനെ അദ്ദേഹം പറയുമായിരുന്നു. 1906-ാമാണ്ടുമുതൽ ഇൻഡ്യയിൽ, നൂൽനൂത്തു കൈത്തറിയിൽ നെയ്യുണ്ടാക്കിയ വസ്ത്രങ്ങൾ മാത്രമേ അദ്ദേഹം ധരിക്കാറുണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

ഭാരതീയസന്ന്യാസിമാർ ധരിച്ചുവരുന്ന ഒരുമാതിരി കുപ്പായമാണു് അദ്ദേഹം ധരിച്ചിരുന്നതു്. എന്നാൽ ഭാരതീയ സന്ന്യാസിമാർ ധരിച്ചിരുന്നപോലെ കാവിക്കുപ്പായങ്ങൾ ധരിക്കുന്നതിനു അദ്ദേഹത്തിനിഷ്ടമില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ വെള്ളക്കുപ്പായമായിരുന്നു താൻ ഉപയോഗിച്ചുവന്നതു.

എല്ലാദിവസവും രാവിലെ കൃത്യം നാലരമണിക്ക് എ
ഴുന്നേറ്റു വേദപുസ്തകവായന, ഏകാന്തധ്യാനം, പ്രാർത്ഥന ആ
ദിയായവയ്ക്കായി പ്രത്യേകം സമയംവിനിയോഗിക്കുമായിരുന്നു.
അതിന്റെശേഷം തനിയേ ചായയുണ്ടാക്കി കുടിക്കുകയും, അ
തിഥികൾ ആരെങ്കിലുമുണ്ടെങ്കിൽ അവക്ക് കൊടുക്കുകയും ചെ
യ്യുമായിരുന്നു. പിന്നീട് കുടുംബാരാധന നടത്തും.

സംസ്കൃതത്തിലും മറാത്തിയിലുമുള്ള ഭക്തിരസപ്രദങ്ങ
ളായ പല ഗാനങ്ങൾ അദ്ദേഹം സദാ പാടി ആനന്ദിക്കുമാ
യിരുന്നു. തന്റെ ഗുരുവും, നാഥനും, കർത്താവുമായ ശ്രീയേശു
ക്രിസ്തുവിനോടുള്ള സ്നേഹബഹുമാനാദികൾ പ്രകടമാക്കുന്ന
ഗാനങ്ങൾ പാടാതെ ഒരു ഒറ്റ ദിവസംപോലും അദ്ദേഹം
ആരംഭിക്കുകയോ, അവസാനിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുകയില്ലായി
രുന്നു. രാവിലത്തെ ചായക്കുടാതെ ദിവസം രണ്ടുനേരം മാത്ര
മേ ആഹാരം കഴിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഹാരംഇ
ൻഡ്യയിലെ സാധാരണ ഗ്രാമീണരുടെ രീതിയിലുള്ളതുമാത്ര
മായിരുന്നു. "ഒരു പാവപ്പെട്ട ഇൻഡ്യാക്കാരൻ ഭക്ഷിച്ചുവരു
ന്ന രീതിയിലുള്ള ഭക്ഷണം മാത്രമേ കഴിക്കാൻ എനിക്കു നി
വൃത്തിയുള്ളൂ" എന്നു് തിലക് പലപ്പോഴും പറയുമായിരുന്നു.
എന്നാൽ അദ്ദേഹം അരോഗദൃഢഗാത്രനായിരുന്നു. അന്യദിവ
സങ്ങളിൽ രോഗബാധിതനായിത്തീർന്നെങ്കിലും ആ സമയം
വരെ തനിക്കു വൈദ്യന്മാരുടെയോ മരുന്നിന്റെയോ ആവ
ശ്യം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

മാതൃകാപരമായ ഒരു ക്രിസ്തീയകുടുംബമെന്നു് അവരുടെ
ഭവനത്തെപ്പറ്റി പറയാൻ നമുക്കു കഴിയും. ദമ്പതിമാർ ത
മ്മിലുള്ള സഖിത്വം പരസ്പരം ഒന്നുപോലെ ആദ്ധ്യാത്മിക
ചൈതന്യത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതായിരുന്നു. അവർ സ്വയ
പരിത്യാഗികളായി അന്യോന്യം ശുശ്രൂഷിക്കുന്നതിൽ സച്ഛാ
ബദ്ധശ്രദ്ധരായിരുന്നു. സന്താനങ്ങൾക്കു് ആ ദമ്പതികൾ ഉത്ത
മരും ആദർശയോഗ്യരുമായ മാതാപിതാക്കന്മാരായിരുന്നു. അ

വർ സന്താനങ്ങളെ ദൈവരാജ്യത്തിനുവേണ്ടി വളർത്തി. കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ എല്ലാവിധത്തിലും മാതൃകാപരമായ ക്രിസ്തീയജീവിതം അവർ നയിച്ചു. അവരുടെ ഭവനം അതിഥിസൽക്കാരത്തിന്റെ ഒരു കേന്ദ്രമായിരുന്നു. ഒരു ഒറ്റ ദിവസംപോലും അവിടെ ഒരതിഥിയെങ്കിലും ഇല്ലാതിരുന്നിട്ടില്ല.

ക്രിസ്ത്യാനിയാകുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ പലപ്പോഴും സന്ധ്യാസമയത്തു അടുത്തുള്ള സത്രത്തിൽ ചെന്നു രാത്രിയിലെ തണുപ്പിൽനിന്നും മഴയിൽനിന്നും അഭയംനേടാൻ അവിടെ വന്നിട്ടുള്ള അഗതികൾ, അനാഥർ, ഭവനരഹിതർ, കുരുടർ, മുടന്തർ, വിശപ്പുകൊണ്ടു വലഞ്ഞവർ ആദിയായവരെ സ്വഭവനത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരികയും അവരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെകൂടെ ഇരുത്തി ഭക്ഷണം കഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുകപതിവായിരുന്നു. എന്നാൽ ഒരു ക്രിസ്തുഭക്തനായിത്തീർന്നതിൽ പിന്നീട് ഈ പതിവു് പതിന്മടങ്ങു വർദ്ധിച്ചു. അഗതികൾ ഏതു ജാതിക്കാരെന്നോ ദേശക്കാരെന്നോ അദ്ദേഹത്തിനു നോട്ടമില്ലായിരുന്നു. അവരെയെല്ലാം സ്വന്തസഹോദരങ്ങളെപ്പോലെ കരുതിയും, ആദരിച്ചും, ബഹുമാനിച്ചും വന്നു. സാധാരണയായി രാത്രിയാമസത്തിനു അടുത്തുള്ള സത്രത്തിൽ വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന അഗതികളിൽ പലരും വ്രണരോഗികളായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവരുടെ വ്രണങ്ങൾ കഴുകി മരുന്നുപുരട്ടി കെട്ടുമായിരുന്നു. അവരിൽ പലർക്കും ജീർണ്ണവസ്ത്രങ്ങൾ മാത്രമേ ധരിക്കുന്നതിനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. തന്റെ കുപ്പായങ്ങൾ അവർക്കു ധരിക്കുന്നതിനു കൊടുക്കുമായിരുന്നു. വേറെ ചിലർ രാത്രിയിലെ തണുപ്പു സഹിക്കുന്നതിനു നിവൃത്തിയില്ലാതെ വിഷമിക്കുന്ന കാഴ്ച അദ്ദേഹത്തെ വളരെ വ്യസനിപ്പിച്ചു. രാത്രിയിൽ അവർ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുമ്പോൾ അവരറിയാതെതന്നെ അദ്ദേഹം ധരിച്ചിരുന്ന വസ്ത്രത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം കീറി അവരെ പുതപ്പിക്കുമായിരുന്നു. "ഈ ചെറിയവരിൽ ഒരുത്തനു നിങ്ങൾ ചെയ്തതെല്ലാം എനിക്കു ചെയ്തു" എ

ന്നുള്ളതായ ക്രിസ്തുനാഥന്റെ മൊഴികൾ അദ്ദേഹം ശിരസ്സാ വഹിച്ചു.

ഒരിക്കൽ അഹമ്മദ്നഗരിൽ ഭയങ്കരമായ ക്ഷാമമുണ്ടായി. ദേശവാസികൾ ഭക്ഷണദൌർല്ലഭ്യംകൊണ്ടു ക്ഷീണിച്ചു എല്ലും തൊലിയും മാത്രമായി അവശേഷിച്ചു. അഹമ്മദ്നഗരിലുള്ള ഒരു മിഷ്യൻസ്കൂളിലെ ബോർഡിംഗ് കുട്ടികൾക്കു ഭക്ഷണം കൊടുക്കുന്നതിനു ആഹാരസാധനങ്ങൾ ലഭിക്കാതെ അധികൃതർ വിഷമിച്ചു. ആ ഘട്ടത്തിൽ കഥാനായകൻ ആ ബോർഡിംഗ്സ്കൂളിലെ ഇരുപത്തിരണ്ടു കുട്ടികളെ സ്വഭവനത്തിൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു താമസിപ്പിച്ച് അവർക്കു ഭക്ഷണം കൊടുത്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ ഒരു അമ്മയെന്നവണ്ണം ആ കുട്ടികളെ പോറ്റിപുലർത്തി. ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ കിട്ടാൻ വളരെ വിഷമമായിരുന്നെന്നു മാത്രമല്ല ഉണ്ടെങ്കിൽതന്നെ അവയ്ക്കു അമിതമായ വില കൊടുക്കേണ്ടിയുമിരുന്നു.

ആ ക്ഷാമകാലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഭക്ഷണം കഴിക്കാനായി മേശയ്ക്കുചുറ്റും വന്നിരുന്ന പാത്രങ്ങളിൽ കൈതൊടാൻ ഭാവിക്കുന്ന അവസരങ്ങളിൽ പലപ്പോഴും ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു ചിന്ത മനസ്സിൽ ഉദിക്കുമായിരുന്നു. "ഹാ ദൈവമേ! ഈ ഭാരതഭൂമിയിൽ ഒരു ദിവസം ഒരുനേരത്തെ ആഹാരം പോലും ലഭിക്കാതെ അനേകായിരങ്ങൾ വലയുന്നു. എന്റെ അസ്ഥിയിൽനിന്നു് അസ്ഥിയും മാംസത്തിൽനിന്നു മാംസവും രക്തത്തിൽനിന്നു രക്തവുമായിരിക്കുന്ന സഹോദരങ്ങൾ കഷ്ടപ്പെട്ടു പട്ടിണികൊണ്ടു വലയുമ്പോൾ ഞാൻ എങ്ങനെയാണു് ആഹാരം കഴിക്കുന്നതു്. ഈ പട്ടണത്തിൽതന്നെ ദിവസംപ്രതി അനേകർ ക്ഷാമബാധയാൽ മൃതിയടയുന്നു. മറനേകർ എല്ലും, തൊലിയും മാത്രമായി ശേഷിക്കുന്നു." ഇപ്രകാരം ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകളിൽനിന്നു കണ്ണുനീർ പൊഴിയുകയും കവിൾത്തടങ്ങൾ നനയുകയും, ഇടയ്ക്കിടെ നെടുവീർപ്പിടുകയും

ചെയ്യുമായിരുന്നു. ആ ഘട്ടങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ഭക്ഷണത്തിൽ അശേഷം രുചി തോന്നിക്കാതിരുന്നതിനാൽ അതിൽ കൈതൊടുകപോലും ചെയ്യാതെ ഭക്ഷണമേശയിൽ നിന്നെഴുന്നേല്ക്കുമായിരുന്നു. പലപ്പോഴും അസ്ഥിപഞ്ജരങ്ങളായ സാധുജനങ്ങളെ ഓർത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം കത്തിയെരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ഭാരതഭൂമിയിലെ ദാരിദ്ര്യം ഇല്ലാതാക്കാൻ ഞാൻ എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നോർത്തു് പലപ്പോഴും അദ്ദേഹം ചിന്താനിമഗ്നനായിട്ടിരിക്കുമായിരുന്നു.

കഥാനായകൻ ഒരിക്കൽ തീവണ്ടിയിൽ യാത്രചെയ്യുമ്പോൾ ഒരു സ്റ്റേഷനിൽ ഒരു സ്ത്രീ ഏങ്ങൽ അടിച്ചു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു് നില്ക്കുന്ന കാഴ്ച കാണുന്നതിനിടയായി. അദ്ദേഹം ഉടൻ ആ സ്റ്റേഷനിലിറങ്ങി ആ സ്ത്രീയുടെ അടുത്തുചെന്നു് ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു. "നിങ്ങൾഎന്താണു് കരയുന്നതു്" "നിർഭ്ഭാഗ്യന്മാരായ തീവണ്ടിയുദ്യോഗസ്ഥന്മാർ എന്റെ ഭർത്താവു കയറിയിരുന്ന വണ്ടിയിൽനിന്നെന്നെ പിടിച്ചിറക്കി. തന്നിമിത്തം ഞാനും ഭർത്താവും തമ്മിൽ വണ്ടിയിൽവെച്ചു വേർപിരിഞ്ഞുപോയി". തിലകു് ഇതു കേട്ടമാത്രയിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ വണ്ടിക്കുള്ള യാത്ര അവസാനിപ്പിച്ചു. ആ സ്ത്രീയോടു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു് അവളെ സമാധാനപ്പെടുത്തി. "നിങ്ങൾ വിഷമിക്കേണ്ട. ഞാൻ നിങ്ങളെ നിങ്ങളുടെ ഭർത്താവിന്റെ അടുത്തു് കൊണ്ടുപോകാം." ഉടൻ തിലകു് ആ സ്ത്രീയുടെ ഭർത്താവിനു കമ്പിയടിച്ചു. അതിന്റെശേഷം അദ്ദേഹം ആ സ്ത്രീയെ അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു സത്രത്തിലേക്കു് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അവിടെ അവൾക്കു താമസിക്കുന്നതിനും വിശ്രമിക്കുന്നതിനും വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. വീണ്ടും ടിക്കറ്റു വാങ്ങി യാത്ര തുടരുന്നതിനു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈവശം കഷ്ടിച്ചുമാത്രമെ പണമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. എന്നാൽ ആപത്തിൽ ഇരുന്ന ഒരാളെ രക്ഷിക്കാൻ സാധിച്ചല്ലോ എന്നോർത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം ആനന്ദംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞു.

ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു സ്നേഹിതൻ വലിയ കടത്തിനധീനനായിത്തീർന്നു. ആ സ്നേഹിതനു കടം വീട്ടുന്നതിനു് യാതൊരു വഴിയും കാണാതെ വിഷമിച്ചു. സ്നേഹിതന്റെ പ്രയാസമറിഞ്ഞു് തിലക്കിന്റെ ഹൃദയം തകർന്നു. കഥാനായകൻ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സ്വൽപ്പസ്വത്തും വിറ്റു് സ്നേഹിതന്റെ കടം മുഴുവൻ തീർത്തു. എന്നാൽ ഇപ്രകാരം കടം തീർത്ത ആളാരാണെന്നു ആക്കും അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. തിലക്കിനു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരു വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ അശേഷം ഇഷ്ടമില്ലായിരുന്നു. ഭാര്യയോടുപോലും ഈ കാര്യം അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഏതോ ഒരു പാശ്ചാത്യമിഷ്യനറി അയാളെ സഹായിച്ചു എന്നുള്ള ധാരണയായിരുന്നു ആ സ്നേഹിതന്റെ ഹൃദയത്തിൽ മരണംവരെ സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നതു്. വളരെക്കാലങ്ങൾക്കുശേഷം മാത്രമാണു് ഒരു പാശ്ചാത്യമിഷ്യനറിയിൽനിന്നും മിസ്സസ് തിലക്കിനു് ഈ കാര്യത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മാവസ്ഥ ഗ്രഹിക്കുവാൻ സാധിച്ചതു്.

തിലക്കിനു അമേരിക്കൻ മറാത്തി മിഷ്യൻകാർ കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്ന ശമ്പളമുപേക്ഷിച്ചുവെന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ.

ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കനിഷ്ഠസഹോദരൻ കുറെ ഏറെമാസക്കാലം രോഗബാധിതനായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം ആ സഹോദരൻ അത്യാവശ്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനുപോലും പണമില്ലാതെ വിഷമസ്ഥിതിയിലായിരിക്കുന്നെന്നു അരോ പറഞ്ഞു് അറിയുകയാൽ കഥാനായകൻ വളരെ വേദനപ്പെട്ടു. എന്തുചെയ്യാം! തന്റെ കൈവശം അരപ്പൈസപോലും ഇല്ല. ഒരുദിവസം അദ്ദേഹവും ഭാര്യയും കുട്ടികളും ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിനു് മേശക്കു ചുറുമിരുന്നു. സാധനങ്ങൾ മേശപ്പുറത്തു വിളമ്പി നിരത്തി. അദ്ദേഹം ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിനു് മുൻപുള്ള പ്രാർത്ഥന കഴിച്ചു. എന്നാൽ ആ കുടുംബനായകൻ പാത്രങ്ങളിൽ കൈതൊടാനുള്ള ഭാവമേ കാണിച്ചില്ല. കുടുംബാംഗ

ങ്ങൾ എല്ലാവരും അദ്ദേഹം ആരംഭിക്കുവാൻ നോക്കിക്കാത്തി രുന്നു. ഏതാനും മിനിട്ടുകൾ മൗനമായിരുന്നതിന്റെശേഷം തിലക് എഴുന്നേറ്റു രാന്റെ മുറിയിലേക്കു പോയി. ഭാര്യ യും കുട്ടികളും ഭക്ഷണം കഴിക്കാതെ അദ്ദേഹം എന്തുചെയ്യു യാണെന്നറിയുന്നതിനായി ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. തിലക് ഏങ്ങലടിച്ചു പൊട്ടിക്കരയുന്ന ശബ്ദം അവർ കേട്ടു. കുട്ടിക ൾക്കു പിതാവിന്റെ സങ്കടകാരണം മനസ്സിലായി. അവർ പിതാവിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു "പ്രിയ അച്ഛാ! അ ങ്ങു്, അവിടുത്തെ സഹോദരന്റെ വിഷമാവസ്ഥയോർത്തു് ഖേദിക്കേണ്ടാ. അവധികഴിഞ്ഞു ബോംബയിലേക്കു (സ്കൂളിലേ ക്കു) പോകുന്ന യാത്രയ്ക്കുവേണ്ട പണം ഞങ്ങളുടെ കൈവശ മുണ്ടു്. ആ പണം അച്ഛൻ അവിടുത്തെ സഹോദരനു കൊടുത്തുകൊള്ളുക". തിലക് അതു വാങ്ങി ഉടൻ തപാലാ പ്പീസിലേക്കു പോയി. സഹോദരനു ആ പണം കമ്പി മണിയോർഡറായി അയച്ചുകൊടുത്തു. അതിന്റെശേഷം മാത്രമെ അദ്ദേഹം ഭക്ഷണംകഴിക്കുന്നതിനൊരുമ്പെട്ടുള്ളു.

ചുറ്റുപാടും ആരെങ്കിലും പ്രയാസത്തിലും, ഞെരുക്ക ത്തിലും ഇരിക്കുന്നു എന്നറിഞ്ഞാൽ അവരെ സഹായിക്കുന്നതി നു താൻ ഉടനെ സന്നദ്ധനാകും. ഇക്കാരണത്താൽ കഥാനായ കൻ പലപ്പോഴും കടത്തിനധീനനായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. മാത്ര മല്ല, ചിലപ്പോൾ കുടുംബത്തിലെ അത്യാവശ്യങ്ങൾക്കുപോ ലും പണമില്ലാത്ത സന്ദർഭങ്ങളുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ചില അവസ രങ്ങളിൽ അടുത്ത നേരത്തെ ആഹാരം കുട്ടികൾക്കു കൊടു ക്കുന്നതിനു വക കാണാതെ തിലക്കിന്റെ ഭാര്യ വിഷമിച്ചിട്ടു ണ്ടു്. മറ്റു ചില അവസരങ്ങളിൽ ഒന്നും രണ്ടും നേരം ഭക്ഷ ണം കഴിക്കാൻ അവർക്കു യാതൊരു വകയുമില്ലാതെ പട്ടിണി കിടക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ടു്. ആ പട്ടങ്ങളിൽ ഒക്കെയും ആ ദൈ വഭക്തനു് അശ്ലിഷ്ടം ചാഞ്ചല്യം ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഭക്ഷണം കഴി ക്കുന്നതുതന്നെ അതു അത്യാവശ്യമായി അദ്ദേഹത്തിനു തോ

ന്നിയിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനു അവരുടെ കൈവശം യാതൊരു വകയുമില്ലായിരുന്നു. തിലക്കിന്റെ ഭാര്യയുടെ കൈവശം ഒരു രൂപാ മാത്രം ശേഷിച്ചിരുന്നു. ആ മഹതി ആ രൂപായും ഒരു സഞ്ചിയും ഭർത്താവിന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു് ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനായി അദ്ദേഹത്തെ ചന്തയിലേക്കയച്ചു. എന്നാൽ ചന്തയിൽ ചെന്നപ്പോൾ അവിടെ ഒരു സ്ഥലത്തു വളരെ ഭംഗിയുള്ള ഒരു സ്റ്റടിഗമഷിക്കുപ്പിയിരിക്കുന്നതുകണ്ടു് ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ വാങ്ങിക്കേണ്ട ആവശ്യത്തെപ്പറ്റി അശേഷം ചിന്തിക്കാതെ ആ കുപ്പിയുടെ ഭംഗിയിൽ ആകൃഷ്ടനായി കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന രൂപാ കൊടുത്തു് അതുവാങ്ങി അദ്ദേഹം വസതിയിലേക്കു മടങ്ങി. ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ വാങ്ങാതെ സ്റ്റടികക്കുപ്പിവാങ്ങിയതിൽ ഭാര്യ വളരെ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. അവരുടെകൈവശം വേറെ ഒറ്റരൂപപോലുംഇല്ലായിരുന്നു. അവർ ഭർത്താവിന്റെ ബുദ്ധിശൂന്യമായ പ്രവർത്തിയെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തെ കഠിനമായിശകാരിച്ചു. കഥാനായകൻ ഒരക്ഷരംപോലും മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. അദ്ദേഹം ശാന്തനായി നിലകൊണ്ടതേയുള്ളൂ. അതിന്റെശേഷം അദ്ദേഹം മുറിയിലേക്കു പോയി രണ്ടുമണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സച്ഛക്തനായ ദൈവത്തിന്റെ അത്ഭുതമായ സ്നേഹത്തെയും, കരുതലിനെയും വർണ്ണിക്കുന്ന അതിമനോഹരമായ ഒരു കവിതയെഴുതിക്കൊണ്ടുവന്നു. ആ കവിതയെഴുതിയതിനു അപ്പോൾത്തന്നെ ഇരുപത്തിഅഞ്ചു രൂപാ പ്രതിഫലം കിട്ടി. അവരുടെ ഭക്ഷണത്തിനാവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങൾ ഉടൻ വാങ്ങി. ഇപ്രകാരം അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ അതതു സമയത്തു ഭംഗിയായി നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. തക്ക സമയത്തു് സ്വർഗ്ഗസ്ഥനായ പിതാവു് അതിശയകരമായി പോറ്റുമെന്നുള്ള ദൃഢവിശ്വാസം തിലക്കിനുണ്ടായിരുന്നു. "ആകാശത്തിലെ പറവകളെ നോക്കുവിൻ, അവ വിതയ്ക്കുന്നില്ല, കൊയ്യുന്നില്ല, പണ്ടകശാലകളിൽ കൂട്ടിവെക്കുന്നതുമില്ല; വയലിലെ താമര എങ്ങനെ വളരുന്നു, അവ നൂൽ നൂൽക്കു

ന്നില്ല എങ്കിലും സ്വർഗ്ഗസ്ഥനായ പിതാവു് അവയെ ഏ
ത്ര ഭംഗിയായി അലങ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു" എന്നിപ്രകാരമുള്ള
ക്രിസ്തുനാഥന്റെ മൊഴികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഭവ
ത്തിൽ വളരെ യഥാർത്ഥമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും ഭാ
ര്യയോടും, കുട്ടികളോടും ഇപ്രകാരം പറയുമായിരുന്നു. "എനി
ക്കു് രോഗം അതികലശലാകുന്ന അവസരത്തിൽ ഡോക്ട
റെ വരുത്തുന്നതിനും, എന്റെ മരണസമയത്തു ശവസംസ്കാ
രം നടത്തുന്നതിനും അതുകഴിഞ്ഞു് ഒരു മാസത്തേക്കു നിങ്ങ
ളുടെ ആവശ്യം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനും വേണ്ടുന്ന ധനം ദൈ
വം നിങ്ങളെ മുൻകൂട്ടിഏല്പിക്കും. പിന്നീടു നിങ്ങൾക്കുണ്ടാകു
ന്ന ആവശ്യങ്ങൾക്കു നിങ്ങൾതന്നെ അദ്ധ്വാനിക്കേണ്ടിയിരി
ക്കുന്നു." തിലക്കിന്റെ ഈ മൊഴികൾ അതുപോലെതന്നെ
സംഭവിച്ചു.

ശിഷ്യക്കളെപ്പോലെ കഥാനായകനു ലളിതവിശ്വാസ
വും, ദൈവാശ്രയവും നിഷ്കളങ്കഹൃദയവുമുണ്ടായിരുന്നു. അതു
കൊണ്ടായിരിക്കാം അദ്ദേഹത്തിനു ശിഷ്യക്കളോടു അതിയാ
യ വാത്സല്യം തോന്നിയിരുന്നതു്. ശിഷ്യക്കളുടെ ചിന്താഗ
തികൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും അവരോടു സഹതപിക്കുന്ന
തിനും അദ്ദേഹത്തിനു പ്രത്യേകമായ ഒരു കഴിവുണ്ടായിരുന്നു.
അതുകൊണ്ടു് ശിഷ്യക്കളുടെ സ്നേഹബഹുമാനാദികൾക്കു അദ്ദേ
ഹം വിശേഷാൽ പാത്രീഭവിച്ചു. കഥാനായകന്റെ പുത്രൻ
അവന്റെ ബാല്യകാലസ്മരണകളിൽ ചിലതിനെക്കുറിച്ചു് ഇ
പ്രകാരം പറയുന്നു. "ഒരിക്കൽ അമ്മയും, ഞങ്ങളും ജബൽ
പൂരിൽ മാതുസഹോദരനോടുകൂടെ താമസിക്കുകയായിരുന്നു.
ആ അവസരത്തിൽ അച്ഛൻ ഞങ്ങളെ കാണാൻ വന്നു.
അദ്ദേഹം വരുന്നെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ എന്റെ അമ്മയുടെ കനി
ഷ്ടസഹോദരൻ എന്നോടിങ്ങനെ പറഞ്ഞു:— "നിന്റെ അ
ച്ഛൻ ഇങ്ങു വരട്ടെ, ഞാൻ എന്റെ കൈവശമുള്ള ഈ
വാൾകൊണ്ടു് നിന്റെ അച്ഛനെ, ആ നീചനെ, ആ
പരമദ്രോഹിയെ, ആ മ്ലേച്ഛനെ കഴുത്തുവെട്ടി കൊല്ലും."

അദ്ദേഹം കളിയായിട്ടാണോ, കായ്മയായിട്ടാണോ, ഈ വാക്കുകൾ പറഞ്ഞതെന്നെനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. അമ്മാവന്റെ സംസാരത്തിൽനിന്നും എനിക്ക് അച്ഛനെപ്പറ്റി ഉണ്ടായിരുന്ന ധാരണ അദ്ദേഹം സംഹാരരുദ്രനായ ഒരു ഭയങ്കര രാക്ഷസനാണെന്നായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അടുത്ത ദിവസം വന്ന് ഞങ്ങളെ മ്ലേച്ഛന്മാരും നികൃഷ്ടന്മാരും വൃത്തിഹീനരുമായ ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേർത്ത് ഗോമാംസം തീറ്റുകയും മദ്യം സേവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്നു ഞങ്ങൾക്കുതോന്നിയിരുന്നു.

"അദ്ദേഹം വീട്ടിൽ വന്ന ദിവസം മുഴുവൻ ഞാൻ പേടിച്ചു വിറച്ചു വീടിന്റെ ഒരു കോണിൽ ആരും കാണാതെ ഒളിച്ചിരുന്നു. ലജ്ജകൊണ്ട് അന്നേദിവസം അമ്മാവന്റെ കുട്ടികളുടെ മുഖത്തു നോക്കുന്നതിനു എനിക്കു ധൈര്യം തോന്നിയില്ല. എന്റെ പിതാവു് മ്ലേച്ഛന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേർന്നതിനാൽ ഞങ്ങൾ എല്ലാവിധത്തിലും മറ്റുള്ളവരെക്കാൾ മോശക്കാരായിത്തീർന്നുപോയെന്നു എനിക്കു തോന്നി. അന്നേദിവസം രാവിലെ ഏകദേശം ഒമ്പതു മണി കഴിഞ്ഞു് എന്റെ അമ്മാവൻ പുറത്തേക്കു് എവിടെയോ പോയി. ആ അവസരത്തിൽ എന്റെ അച്ഛനും ഒരു യൂറോപ്യൻസ്ത്രീയും നാസ്സിക്കിൽനിന്നു വന്നു. അവർ ഭവനത്തോടടുത്തുള്ള പഴുത്തൊഴുത്തിനു സമീപം അല്പനേരംനിന്നു. എന്റെ അമ്മ ഓടിച്ചെന്നു അവരെ സ്വീകരിച്ചു വീട്ടിലേക്കു് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു. ഞാൻ മുമ്പിലത്തെപ്പോലെ ഒളിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ആഗതരെ കാണുന്നതിനും അവർ എന്താണു് ചെയ്യുന്നതെന്നു് അറിയുന്നതിനുമുള്ള ജിജ്ഞാസകൊണ്ടു് ഞാൻ ഇടയ്ക്കിടെ തല ഉയർത്തി നോക്കി. എനിക്കു് ഒർമ്മയായതിൽ പിന്നെ അച്ഛനെ ആദ്യമായി കാണുന്നതു് ഈ പ്രാവശ്യമാണെന്നു തോന്നുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു് വളരെ നീണ്ട താടിമീശയുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ ഇതിനുമുമ്പു് താടിമീശയുള്ള

ഒരു മഹമ്മദീയനെ മാത്രമെ കണ്ടതായി ഓർമ്മിക്കുന്നുള്ളൂ. ഇ പ്രകാരം ഭയാനകമായ മീശ എന്റെ അച്ഛനുണ്ടല്ലോ എന്നോർത്തു ഞാൻ വളരെ മനോവേദനപ്പെട്ടു. എന്നാൽ മ ന്ദസ്മിതം തൂകുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖഭാവം കണ്ടപ്പോൾ എനിക്കല്പം ആശ്വാസം ഉണ്ടായി. പെട്ടെന്നു കോപിക്കുന്ന ഒരാളല്ല എന്റെ അച്ഛനെന്നു് എനിക്കു തോന്നി. എന്നി ട്ടും ഞാൻ അവിടെത്തന്നെ ഒളിച്ചിരുന്നു. അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോ ൾ എന്റെ അമ്മ അടുത്തുവന്നു് "കുഞ്ഞേ നിന്റെ അച്ഛൻ ന ല്ലയോ വന്നിരിക്കുന്നതു്, നിനക്കു അദ്ദേഹത്തെ കാണണ്ടാ യോ എന്നു് എന്നോടു ചോദിച്ചു. ഞാൻ അമ്മയോടു ചേർന്നു് അല്പം പ്രയാസപ്പെട്ടു് അച്ഛന്റെ അടുത്തു ചെന്നു നിന്നു. അദ്ദേഹമെന്നെ കോരിയെടുത്തു മടിയിൽ ഇരുത്തി പലപ്രാ വശ്യം മുംബിച്ചു. അപ്രകാരം അച്ഛൻ എന്നെ മുംബിച്ച തു് എനിക്കു് വലിയ പുതുമയായി തോന്നി. അതിനുമുമ്പു് എന്നെ ആരും മുംബിച്ചതായി ഞാൻ ഓർക്കുന്നില്ല. എന്റെ ഭയം ക്രമേണ മാറി. എനിക്കു് അദ്ദേഹത്തോടു് അതിര റ്റ സ്നേഹം തോന്നി. അതിൽ പിന്നീടു് 1899-ാമാണ്ടു് അ ഹമ്മദ്നഗരിൽവെച്ചാണു് ഞാൻ എന്റെ അച്ഛനെ ക ണ്ടതു്. അദ്ദേഹം ഒരു അമാനുഷനാണെന്നു് എനിക്കു തോ ന്നിയിരുന്നു. കുട്ടികളെ ആകർഷിക്കത്തക്ക ഏതോ ഒരു ദിവ്യ ശക്തി അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നെന്നു് മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചു വല്ലോ. എന്റെ അച്ഛൻ കുട്ടികളെപ്പറ്റിയും കുട്ടികൾ ക്കായും രചിച്ചിട്ടുള്ള കവിതകൾ ഒട്ടനവധിയായിരുന്നു. കു ട്ടികളെ ഉദ്ദേശിച്ചു് അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ കവി തകൾ മറാത്തിഭാഷയിൽ മറാരും ഇതുവരെ നിർമ്മിച്ചിട്ടില്ല എന്നു് എനിക്കു് ധൈര്യമായി പറയാൻ സാധിക്കും."

തിലകിന്റെ വളർത്തുപുത്രി താരാ അവരുടെ ബാല്യകാ ല പിതൃസ്മരണകളെപ്പറ്റി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "എന്റെ ബാല്യകാലസ്മരണകളിൽ സുപ്രധാനമായി മു

ന്നിട്ടു നിൽക്കുന്നതു് എന്റെ ഏഴാമത്തെ വയസ്സിൽ നടന്ന ഒരു സംഭവമാണു്. ബാല്യത്തിൽ ഞാൻ പലപ്പോഴും ഗൗരവം നടിച്ചിരിക്കുമായിരുന്നു. ആ ഘട്ടങ്ങളിൽ എല്ലാം എന്റെ പിതാവു് എന്നെ "കൊച്ചു തത്ത്വജ്ഞാനി" എന്നു് ഹാസ്യമായി വിളിച്ചുവന്നു. ഞാൻ സാധാരണമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തുചെന്നു് എന്റെ സമപ്രായക്കാർക്കു് ചോദിക്കാൻ കഴിവില്ലാത്ത പല ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുമായിരുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള എന്റെ ചോദ്യങ്ങൾക്കെല്ലാം അദ്ദേഹം സന്തോഷസമേതം മറുപടിതരുന്ന ആ രസകരമായ ബാല്യസ്മരണകൾ ഇന്നും എന്റെ സ്മൃതിപഥത്തിൽനിന്നും മറഞ്ഞിട്ടില്ല. പലപ്പോഴും ഞാൻ ചിന്താമഗ്നനായും നിരുത്സാഹയായും ഇരിക്കുന്നതു കൂട്ടുകാരുടെ അഭാവം എനിക്കു ഉള്ളതുകൊണ്ടാണെന്നു് അച്ഛനറിയാമായിരുന്നു. ആ കുറവു പരിഹരിച്ചു് എന്നെ ഉത്സാഹഭരിതയാക്കിത്തീർക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം തീർച്ചയാക്കി. ഒരുദിവസം ഞാൻ ഉന്മേഷരഹിതയായി മൗനം അവലംബിച്ചു നിൽക്കുന്ന വേളയിൽ അച്ഛൻ എന്റെ അടുത്തു വന്നു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "മകളേ! നീ എന്നോടുകൂടെ കളിക്കാൻ വരിക." അച്ഛന്റെ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടു് എന്റെ അമ്മ അല്പം ദ്വേഷ്യപ്പെട്ടു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "ഇവിടെ അത്യാവശ്യമായ പല ജോലികൾ ചെയ്യാനുള്ളപ്പോൾ നിങ്ങൾ എന്താണു് ഇപ്രകാരം കളിക്കുട്ടിചമയുന്നതു്." അമ്മയുടെ ഇപ്രകാരമുള്ള വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ അച്ഛന്റെകൂടെ കളിക്കുന്നതിനു് എനിക്കു വളരെ സന്തോഷമായിരുന്നെങ്കിലും പ്രത്യക്ഷത്തിൽ ഞാൻ അല്പം വൈമനസ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം എന്റെ കൈയ്യുപിടിച്ചു് അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന പൂന്തോട്ടത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. ശിശുക്കളുടെ സ്വഭാവലക്ഷണങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിവുണ്ടായിരുന്ന അച്ഛൻ എന്റെ ജീവിതത്തിൽ എനിക്കുള്ള പോരായ്മകൾ മനസ്സിലാക്കിയതുപോലെ മറ്റാരും മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നില്ല. എന്നിൽ നിക്ഷിപ്ത

ക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ജന്മസിദ്ധമായ കഴിവുകളെ വികസിപ്പിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണെന്നു അച്ഛൻ തോന്നിയിരുന്നു. അദ്ദേഹം എന്നെക്കൂടെ ഓടാനും ചാടാനും കളിക്കാനും തുടങ്ങി. അന്നേദിവസം അതിനുമുൻപു് ഒരിക്കലും അനുഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത സന്തോഷം ഞാൻ അനുഭവിച്ചു. എന്നെ സുഖദുഃഖങ്ങളിൽ ഭാഗഭാക്കാക്കുന്ന ഒരാളാണു് എന്റെ അച്ഛനെന്നു അന്നുമാത്രമെ ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയുള്ളൂ. അന്നുമുതൽ അച്ഛനെ ഒരു ഉത്തമസ്നേഹിതനായി ഞാൻ കരുതിപ്പോന്നു. എന്നാൽ എന്റെ അച്ഛന്റെ ചിന്താഗതികളും മനോഭാവവും അമ്മയ്ക്കു് വേണ്ടവിധത്തിൽ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു് പലപ്പോഴും കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. പല അവസരങ്ങളിലും അച്ഛൻ ബാലലീലകൾക്കു് അധീനനായിത്തീർന്നുപോകുന്നെന്നു പറഞ്ഞു് അമ്മ അദ്ദേഹത്തെ ശകാരിക്കുമായിരുന്നു. ഉയർന്ന ആദ്ധ്യാത്മിക അനുഭവങ്ങളാൽ ആനന്ദതുന്ദിലനായ ഒരു മാൻകുട്ടിയെപ്പോലെ തുള്ളിച്ചാടി ഓടിനടന്നു് അച്ഛൻ ശിശുപ്രായപ്രകൃതിയിലായിത്തീർന്നു. പ്രസന്നതകൊണ്ടു മുഖം അത്യധികം ശോഭിച്ചു. ഒരിക്കൽ അച്ഛനെ, കളിക്കുട്ടി ചമയുന്നെന്നുപറഞ്ഞു് അമ്മ ശകാരിച്ചപ്പോൾ ഒരക്ഷരംപോലും മറുപടിപറയാതെ മുറിയിലേക്കുപോയി അരമണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സരസമായ ഒരു കവിത എഴുതി കൊണ്ടുവന്നു അമ്മയെ ഏല്പിച്ചു. അമ്മ ആ കവിത ഞങ്ങളെയെല്ലാം വായിച്ചുകേൾപ്പിച്ചു. ആ കവിതയുടെ അർത്ഥം വേണ്ടവണ്ണം ഗ്രഹിക്കത്തക്ക പ്രായം എനിക്കു ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിലും അതിന്റെ ചുരുക്കം ഏകദേശം ഇപ്രകാരമാണെന്നു തോന്നുന്നു. "ഈ അഖിലാണ്ഡം മുഴുവൻ തേജസ്സുകൊണ്ടും ഈശ്വരചൈതന്യംകൊണ്ടും ആനന്ദം കൊണ്ടും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അഖിലാണ്ഡത്തിൽ കാണുന്ന സർവ്വ ചരാചരങ്ങളും അവയുടെ ഉള്ളിൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന സന്തോഷത്തെ പ്രകടമാക്കുന്നു.

അതിനാൽ നമുക്കും നമ്മുടെ ഹൃദയസന്തോഷത്തെ പ്രകാശിപ്പിച്ചു ഈശ്വരചൈതന്യത്തെ വർണ്ണിക്കാം. അതുകൊണ്ടു

നീയും വന്നു് എന്നോടുകൂടെ സന്തോഷിക്കുക". എന്റെ പിതാവു് ഒരു കവിയായിരുന്നതിനാൽ മനുഷ്യനിൽ ഉള്ള ശക്തികൾ വികസിപ്പിച്ചു പൂർണ്ണമാക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണെന്നറിയാമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എന്റെ കൈയ്യും പിടിച്ചുകൊണ്ടു് എന്റെകൂടെചേർന്നു് അരമണിക്കൂറോളം നൃത്തംചെയ്യുവുള്ളിച്ചാടി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം ആനന്ദം കൊണ്ടു് നിറഞ്ഞു കവിഞ്ഞിരുന്നതിനാൽ ഭൂലോകം മുഴുവൻ അദ്ദേഹത്തോടുചേർന്നു് ആനന്ദിക്കുന്നതായിതോന്നി. അച്ഛൻ മറ്റുള്ളവരുടെ അഭിപ്രായത്തെ എത്രമാത്രം ബഹുമാനിച്ചിരുന്നെന്നുള്ളതു് താഴെപ്പറയുന്ന സംഭവത്തിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാം. ഞങ്ങളുടെകൂടെ താമസിച്ചിരുന്ന ഒരു സ്നേഹിതനു് ഒരു കുട്ടിയുണ്ടായിരുന്നു. ആ കുട്ടി വളരെ സമർത്ഥയായിരുന്നെങ്കിലും മറ്റുള്ളവർക്കു് ഒരുപ്രകാരത്തിലും അവളെ വഴക്കുന്നതിനു് നിവൃത്തിയില്ലാത്തവിധം അവൾ അത്ര ദുശീലയായിരുന്നു. ഈ കാരണത്താൽ ആ കുട്ടിയെ എല്ലാവരും സദാ കുറ്റപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ അച്ഛൻ അവളുടെ നല്ല വശങ്ങളെ കാണുകയും അതിനെ അഭിനന്ദിക്കയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ആ കുട്ടി കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഞാനും അച്ഛനുംകൂടെ അവളുടെ അടുത്തുചെന്നു. ഞാൻ അവളോടു് "കുഞ്ഞേ നീ എന്തിനാണു് കരയുന്നതു്" എന്നു ചോദിച്ചു. അവൾ എന്നോടു് യാതൊന്നും മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. അച്ഛൻ അവളെ മുമലിൽ എടുത്തു പലവട്ടം മുംബിച്ചു. അരുമരക്ഷകനെപ്പോലെ മറ്റുള്ളവരുടെ നന്മയെ കാണാനും അവയെ വിലമതിക്കാനും എല്ലാവരെയും ഉള്ളഴിഞ്ഞുസ്നേഹിക്കാനും എന്റെ പിതാവിനു കഴിയുമായിരുന്നു.

അച്ഛന്റെ ഇപ്രകാരമുള്ള സ്നേഹജന്യങ്ങളായ പെരുമാറ്റങ്ങളാൽ ക്രമേണ ആ പെൺകുട്ടി ഒരു സൽസ്വഭാവിയായിത്തീരാനും എന്റെ അച്ഛനെ അവളുടെ ഒരു ആരാധനാമൂർത്തിയായും സ്നേഹിതനായും കരുതുന്നതിനും ഇടയായി."

ക്രിസ്തുമതാവലംബിയായിത്തീർന്ന ഒരു ഹൈന്ദവൻ ഒരിക്കൽ കഥാനായകന്റെ ഭവനത്തിൽ വന്നു. അയാൾ യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി കൂടുതലായി അറിയുന്നതിനു് ആഗ്രഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. തിലകു് അവനെ സ്വഭവനത്തിൽ താമസിപ്പിച്ചു. യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി കൂടുതലായി പല കാര്യങ്ങളും അവനെ പഠിപ്പിച്ചുവന്നു. ക്രമേണ അവനെ ഒരു വിശ്വസ്തമിത്രമായി കരുതി തന്റെ കുടുംബത്തിലെ ഒരംഗമെന്നവണ്ണം ഗണിച്ചു. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹത്തിനും ശേഷം കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും അത്യാവശ്യമായി ഒരു സ്ഥലത്തേക്കു് പോകേണ്ടിയിരുന്നു. ആ അവസരത്തിൽ വീട്ടം അതിന്റെ സകല ചുമതലകളും ക്രൂടെത്താമസിച്ചിരുന്ന മതാനുസാരിയെ ഏതാനും ദിവസത്തേക്കു് ഏൽപ്പിച്ചു. രണ്ടാഴ്ചക്കുശേഷം മാത്രമെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കു് സ്വഭവനത്തിൽ മടങ്ങിയെത്തുന്നതിനു സാധിച്ചുള്ളു. അവർ തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ സർവ്വ ചുമതലകളും ഏറ്റിരുന്ന ആ മതാനുസാരിയെ അവിടെയെങ്ങും കാണ്മാനില്ലായിരുന്നു. വീടിന്റെ വാതിലുകളെല്ലാം തുറന്നുകിടന്നിരുന്നു. പരമഭക്തനെന്നു കരുതിയിരുന്ന ആ സ്നേഹിതൻ അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന വിലപിടിച്ച വീട്ടുസാമാനങ്ങൾ രണ്ടുമൂന്നു വണ്ടികളിൽ കയറ്റിക്കൊണ്ടു് എവിടെയോ പോയി. തിലകു് അവനെ അന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിച്ചു. അവനോടു് അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "പ്രിയ സ്നേഹിതാ! നിങ്ങൾക്കു് ആവശ്യപ്പെട്ട ഏതെല്ലാം സാധനങ്ങൾ വേണമെങ്കിലും എന്നോടു ചോദിച്ചാൽ ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു് തരാമായിരുന്നല്ലോ. നിങ്ങൾ കൊണ്ടുപോന്നിട്ടുള്ള സർവ്വ സാധനങ്ങളും എടുത്തുകൊൾക. ഞാൻ നിങ്ങളോടു സർവ്വവും ക്ഷമിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇനിയും മേലാൽ നിങ്ങൾ കർത്താവിന്റെ നാമത്തിനു് അപമാനം വരുത്താതെ വിശ്വസ്തനായി ജീവിക്കണം" എന്നിപ്രകാരം ഗുണദോഷിച്ചു. അവന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു പരിവർത്തനം ഉണ്ടാകുന്നതിനായി കണ്ണുനീരൊഴുക്കി അനവധി ദിവസ

ങ്ങൾ അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു. തെറ്റുകുറ്റങ്ങളെ ഒരിക്കലും നിസ്സാരമാക്കി കരുതുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നീതി വൈരാഗ്യം അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ ആറു വയസ്സു് മാത്രം പ്രായമുള്ള പുത്രി ചന്തയിൽ പോയി തിരികെ വന്നപ്പോൾ ഒരുക്കൂട്ടം ഇഞ്ചി കൊണ്ടുവന്നു. അവൾ അതു് ഒരു കടയിൽനിന്നും എടുത്തതായിരുന്നു. അങ്ങനെ അനുവാദം ക്രടാതെ സാധനങ്ങൾ എടുക്കുന്നതു തെറ്റാണെന്നുള്ള ബോധം അവൾക്കില്ലായിരുന്നു. കാരണം അവൾ അത്ര ചെറുപ്പമായിരുന്നു. കഥാനായകൻ പുത്രിയെ മുറിയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി അവളുടെ കുറ്റത്തിന്റെ ശിക്ഷയായി ഒരു ചൂരൽവടിയെടുത്തു് ഒരുഡസൻ അടിയോളം തന്റെ കാലിൽ അടിച്ചു. തിലക് "മകളെ! നിന്റെ കുറ്റത്തിന്റെശിക്ഷ നിനക്കുവേണ്ടി ഞാൻ അനുഭവിക്കുന്നു" എന്നുപറഞ്ഞു. പുത്രി പിൽക്കാലത്തു് ആ സംഭവത്തെപ്പറ്റി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "അച്ഛന്റെ അന്നത്തെ ശിക്ഷപോലെ പ്രയോജനപ്രദമായ ശിക്ഷ വേറെ ഇല്ലായിരുന്നു. അതേസമയം ആ ശിക്ഷ മറ്റു ശിക്ഷകളെക്കാൾ ആയിരം മടങ്ങു കഠിനമായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു യാതൊരു സംശയവുമില്ല. അന്നത്തെ ആ സംഭവം ഇന്നും ഞാൻ നല്ലവണ്ണം ഓർക്കുന്നു. അതിൽ പിന്നീടു് ഉടമസ്ഥന്മാരുടെ അനുവാദം ക്രടാതെ അവരുടെ തീരെ വിലപിടിച്ചില്ലാത്ത സാധനങ്ങൾപോലും കൈകൊണ്ടു് തൊട്ടുനതിനോ മാറ്റിവെക്കുന്നതിനോ എനിക്കു് പരീക്ഷ നേരിട്ടിട്ടില്ല."

സാധാരണമായി മിഷ്യനറിമാർ ഇൻഡ്യയിൽ ക്രിസ്തീയപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി വിദേശങ്ങളിൽനിന്നും പണം എഴുതി അയച്ചു വരുത്തുന്ന സമ്പ്രദായത്തോടു് തനിക്കു യോജിപ്പില്ലായിരുന്നു. ഭാരതീയക്രിസ്ത്യാനികൾ എല്ലാവിധത്തിലുമുള്ള ത്യാഗങ്ങൾ സഹിച്ചു് ഇൻഡ്യയിലെ ക്രിസ്തീയപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു് അവരാൽ കഴിവുള്ള പണം ഉണ്ടാക്കിയശേഷമെ വിദേശീയരുടെ സഹായം അഭ്യർത്ഥിക്കാവു എ

ന്നായിരുന്നു തിലക്കിന്റെ അഭിപ്രായം. ഓരോ ക്രിസ്ത്യാനിയും കഴിവുള്ളിടത്തോളം മറ്റുള്ളവരെ ആശ്രയിക്കാതെ സ്വന്ത കാലിൽ നിൽക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണെന്നായിരുന്നു തന്റെ ദൃഢബോദ്ധ്യം. കഥാനായകൻ ഒരാഴ്ച മുഴുവൻ ഒരു പട്ടണത്തിൽ പ്രസംഗംനടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ സ്ഥലത്തെ പ്രസംഗം അവസാനിച്ചതിന്റെ പിറ്റേദിവസം മറ്റൊരു സ്ഥലത്തേക്കു പോകുന്നതിനു് ആവശ്യമുള്ള പണം തന്റെ കൈവശമില്ലായിരുന്നു. അത്യാവശ്യങ്ങൾ കഴിവുള്ളിടത്തോളവും മറ്റുള്ളവരെ അറിയിക്കാതെ തന്നെത്താൻ വേലചെയ്യണ്ടതാണെന്നതു് ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയുടെ കടമയാണെന്നു അദ്ദേഹത്തിനു ബോദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. യാത്രപുറപ്പെടുന്നതിന്റെ തലേദിവസം മാത്രമെ തീവണ്ടിക്കൂലിക്കു് ആവശ്യമുള്ള പണം കൈവശമില്ലെന്നു് താൻ മനസ്സിലാക്കിയുള്ളു. അദ്ദേഹം അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു കൊല്ലപ്പണിക്കന്റെ തൊഴിൽ ശാലയിൽ ചെന്നു് ഒരു ദിവസത്തെ കൂലിവേലയ്ക്കു് എന്തു പ്രതിഫലം കൊടുക്കുമെന്നു് ചോദിച്ചു. കൂലി പറഞ്ഞു സമ്മതിച്ചു് അവിടെ ജോലിചെയ്യാൻ ആരംഭിച്ചു. ഉല ഊതാനും കൂടം എടുത്തു് അടിക്കാനും തുടങ്ങി. ഏതാനും മണിക്കൂറുകൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സ്ഥലത്തുള്ള ചില സ്നേഹിതന്മാർ ഈ വിവരമറിഞ്ഞു് കൊല്ലപ്പണിക്കന്റെ തൊഴിൽശാലയിലേക്കു് ചെന്നു. അപ്പോൾ മാത്രമെ തിലക്കിനു പണത്തിന്റെ ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നെന്നു് അവർ ഗ്രഹിച്ചുള്ളു. അവർ ഉടനെ അത്യാവശ്യത്തിനുള്ള പണം ശേഖരിച്ചു് അദ്ദേഹത്തെ നിർബന്ധിച്ചു് ഏല്പിച്ചു. എന്നാൽ താൻ ഏറ്റിരുന്ന ജോലി തുടർന്നു. സ്നേഹിതന്മാർ ആ ജോലിയിൽനിന്നു വിരമിക്കുന്നതിനു ഗുണദോഷിച്ചെങ്കിലും തിലക് അവരുടെ ഗുണദോഷത്തെ സ്വീകരിച്ചില്ല. വളരെ നിലയും വിലയുമുള്ള ഒരാളാണു് തൊഴിൽശാലയിൽ വേല ചെയ്യുന്നതെന്നു അറിഞ്ഞപ്പോൾ കൊല്ലപ്പണിക്കനു ആശ്ചര്യം തോന്നി. ക്രൂരവും മറ്റും താഴെവെക്കുന്നതിനു അവൻ അദ്ദേഹത്തെ നിർബ

ന്ധിച്ചു. പക്ഷെ ഫലമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. കഥാനായകൻ നിശ്ചിത സമയംവരെ ജോലിചെയ്തു. താൻ കൊല്ലുപ്പണിക്കനോട്ടു് അരക്കാശുപോലും പ്രതിഫലം വാങ്ങിയില്ല.

സാധാരണമായി അഭ്യസ്തവിദ്യരായ യുവജനങ്ങൾ ചില ജോലികൾ ചെയ്യുന്നതു് അവരുടെ വിലയ്ക്കും നിലയ്ക്കും ചേരുന്നതല്ലെന്നു് വിചാരിക്കുന്ന സമ്പ്രദായത്തെ തിലകു് വളരെ വെറുത്തിരുന്നു.

ഒരിക്കൽ കഥാനായകൻ പുരത്തൊഴുത്തു് അടിച്ചുവാരി വൃത്തിയാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. ആ അവസരത്തിൽ തന്റെ കീർത്തിമാഹാത്മ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു കേട്ടിരുന്ന ഒരു അമേരിക്കൻ കഥാപുരുഷനെ കാണാൻ വന്നു. തിലകിന്റെ വേലക്കാരനായിരിക്കണം പുരത്തൊഴുത്തു വൃത്തിയാക്കുന്നതു് എന്നു അയാൾ വിചാരിച്ചു് ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു:— "മി: തിലകു് ഇവിടെയുണ്ടോ? അദ്ദേഹത്തെ കാണാൻ ഒരാൾ വന്നിരിക്കുന്നു എന്നു ചെന്നുപറയുക." അദ്ദേഹം ആ ധ്വരയോടു്, നിങ്ങൾ ആ മുറിയിൽ ചെന്നിരിക്കു, അദ്ദേഹം ഉടൻ വരും എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞശേഷം പെട്ടന്നു് കൈകാലുകൾ കഴുകി വസ്ത്രങ്ങൾ മാറി ധ്വരയിരുന്ന മുറിയിലേക്കു പ്രവേശിച്ചു. അപ്പോൾ മാത്രമെ ആ ധ്വരയ്ക്കു് കാര്യം മനസ്സിലായുള്ളു. ഇത്രമാന്യനായ ഒരാൾ ഏതു താണ ജോലിയും ചെയ്യുന്നതിനു സന്നദ്ധനാണെന്നറിഞ്ഞു് ധ്വര വളരെ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു.

അസാധാരണമായ കഴിവുകളും ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യവും കഥാനായകനുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽപോലും അവയിൽ പുകഴുകയോ, അഹങ്കരിക്കുകയോ ചെയ്തിരുന്നില്ല. തനിക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള വിശിഷ്ട താലന്തുകളെല്ലാം ദൈവം തന്നെ ഏല്പിച്ചതാണെന്നും അവയെ ദൈവമഹത്വത്തിനായി വിനിയോഗിക്കേണ്ടതാണെന്നും തിലകിനു പരിപൂർണ്ണ ബോദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു.

തിലകു് തന്റെ പുത്രനു് എഴുതിയ ഒരു കത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. "നിന്നെ മറ്റുള്ളവർ പ്രശംസി

ക്കുമ്പോൾ കുറെക്കൂടെ വിനയപ്പെടണം. എനിക്കു ചില പ്പോൾ പ്രശംസിച്ചുപോകാനുള്ള പരീക്ഷ നേരിട്ടുണ്ട്. എ ന്നാൽ വിശു: പൗലൂസിനെപ്പോലെ എനിക്കു ഒരർത്ഥത്തിൽ പ്രശംസിക്കാൻ വകയുണ്ടെങ്കിലും മറുവശം ചിന്തിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ ഏതുമില്ല. പരമകാരുണ്യവാനായ ദൈവംതമ്പുരാനു് എന്നോടുള്ള സ്നേഹാധിക്യത്താൽ ദൈവരാജ്യസേവനങ്ങൾ ക്കു് അദ്ദേഹം എന്നെ വിളിച്ചിരിക്കുന്നേയുള്ളൂ."

കഥാനായകന്റെ മരണപത്രികയിലെ ചില വാചക ങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിനയത്തിനു് മകുടോദാഹരണമാ യിരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത വാചകങ്ങൾ ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊ ള്ളുന്നു. "നിങ്ങൾ എന്റെ ശവകുടീരത്തിൽ എന്റെ പേരെ ഴുതിയശേഷം ഞാൻ എഴുതിയ ഒരു ഗാനത്തിലെ താഴെ പ്പറയുന്ന വാചകങ്ങൾ ചേർക്കണം." "കർത്താവേ, അടിയൻ ഇതേവരെ യാതൊന്നും ആയിട്ടില്ല. ഞാൻ എല്ലാവിധത്തിലും അപൂർണ്ണനായിരിക്കുന്നു." അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു കവിതയി ൽ സ്വയപ്രശംസയാകുന്ന പരീക്ഷയോടു് പോരാടി വിജ യം പ്രാപിക്കുന്നതിനു് ഈശ്വരകൃപയെ ശരണം പ്രാപിക്കു ന്നതായി കാണുന്നു. ആ കവിതയുടെ മൂലരൂപം ഏകദേശം ഇ പ്രകാരമാകുന്നു.

"എന്റെ അരുമനാഥാ അവിടുന്നു് എനിക്കു സ്ഥാനമാന ങ്ങൾ തരണമെന്നു് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. എല്ലാവരുടെ യും ദാസനായി പാദസേവ ചെയ്യാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അവിടുന്നു് അടിയനെ അതിനു പ്രാപ്തനാക്കേണമേ."

അദ്ധ്യായം 8.

ദേശീയ പ്രസ്ഥാനം.

കഥാനായകന്റെ കാലത്തു് മഹാരാഷ്ട്രത്തുള്ള ക്രിസ്ത്യാ നികളുടെ നില വളരെ ശോചനീയമായിരുന്നു. അവരിൽ

ഭൂരിഭാഗവും അധസ്ഥിതരിൽ നിന്നു് ക്രിസ്തുമതത്തിലേക്കു് ചേർന്നവരായിരുന്നു. സവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾ അവരെ സഹോദരങ്ങളെന്നോ ഭാരതമാതാവിന്റെ അരുമസന്താനങ്ങളെന്നോ കരുതിയിരുന്നില്ല. മാത്രമല്ല അവർക്കു ന്യായമായി ലഭിക്കേണ്ട അവകാശങ്ങളെയോ പദവികളെയോ സവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾ വേണ്ടവിധത്തിൽ വകവെച്ചു് കൊടുക്കുന്നതിനും ഒരുക്കമില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ പ്രസ്തുത കാര്യങ്ങളിൽ അവരെ സഹായിക്കുന്നതിനു് പാശ്ചാത്യമിഷ്യനറിമാരെ ആശ്രയിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. ഇപ്രകാരം പരാശ്രയരായി അനേകനാൾ ജീവിച്ചതിന്റെ ഫലമായി അവരുടെ പൌരബോധവും സ്വാശ്രയബുദ്ധിയും സ്വതന്ത്രചിന്തകളും നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. ന്യായമായി ലഭിക്കേണ്ട പദവികളെക്കുറിച്ചു് അവകാശവാദം ചെയ്യുന്നതിനു് ഒരു വിധത്തിലും അവർക്കു പ്രാപ്തിയില്ലായിരുന്നു. മഹാരാഷ്ട്ര സഭകളുടെ ആരാധനകളും ആചാരനടപടികളും എല്ലാം പാശ്ചാത്യരീതിയിലായിരുന്നു. ആ സഭകളുടെ സന്ധാരണത്തിനാവശ്യമായിരുന്ന പണം വിദേശത്തു നിന്നാണു് ലഭിച്ചിരുന്നതു്. മഹാരാഷ്ട്ര സഭകളുടെ പട്ടക്കാരുടെ വസ്ത്രധാരണരീതി ഈ നാട്ടിലെ രീതിയിൽ നിന്നു് വളരെ വ്യത്യസ്തപ്പെട്ട നിലയിൽ വൈദേശികമായിരുന്നു. പള്ളികൾ തന്നെ പണികഴിപ്പിച്ചിരുന്നതു് ഈ നാട്ടിലെ ശീതോഷ്ണാവസ്ഥക്കു് ഒരു പ്രകാരത്തിലും യോജിച്ച വിധത്തിലില്ലായിരുന്നു. മാത്രമല്ല ഭാരതീയകലകളെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രകടമാക്കുന്നതിനും ആ പള്ളിക്കെട്ടിടനിർമ്മാണം ഒരു പ്രകാരത്തിലും പ്രയോജനമായിരുന്നില്ല. പാശ്ചാത്യദേശങ്ങളിലെ പള്ളികളുടെ ശരിപ്പകർപ്പായിരുന്നു അവ. മറാത്തിക്രിസ്ത്യാനികൾ സംസാരിച്ചുവന്ന ഭാഷതന്നെ ഭാരതീയമായിരുന്നില്ല. അവരുടെ സംസാരം തന്നെ പാശ്ചാത്യരെ അനുകരിച്ചു് ഇംഗ്ലീഷും മറാത്തിയും കൂടെ കൂട്ടിച്ചേർത്തു് ഒരുമാതിരി മണിപ്രവാള രീതിയിൽ ആയിരുന്നു. കേരള ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ ഭാഷയെ

സാധാരണമായി ഹൈന്ദവ പണ്ഡിതന്മാർ പാതിരിമലയാ
യാളം എന്നു് ഹാസ്യമായി പറഞ്ഞുവരുന്നതുപോലെ അവ
രുടെ ഭാഷയെ ക്രിസ്ത്യീയ മറാത്തിയെന്നു് ഇതരന്മാർ ഹാ
സ്യമായി വിളിച്ചുവന്നു. മനോഹരങ്ങളായ അനവധി ഭാ
രതീയഗാനങ്ങൾ ആരാധനകളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനു
പകരം മറാത്തി ക്രിസ്ത്യാനികൾ പാശ്ചാത്യരെ അനുക
രിച്ചു് ഇംഗ്ലീഷ് കീർത്തനങ്ങൾ മറാത്തിയിലേക്കു പരിഭാഷ
പ്പെടുത്തി ഉപയോഗിച്ചുവന്നു. അത്തരം പാട്ടുകളിൽ പല
തിന്റെയും രാഗങ്ങൾ ഭാരതീയരുടെ അഭിരുചികൾക്കും വാ
സനകൾക്കും യാതൊരു വിധത്തിലും, യോജിച്ചതല്ലായിരു
ന്നു. മാത്രമല്ല ആ കീർത്തനങ്ങൾ പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയപ്പോ
ൾ അവയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന തന്മയത്വവും മേന്മയും മുഴുവൻ ന
ഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. പണ്ഡിതനായ ഒരു സവർണ്ണഹിന്ദുക്രിസ്ത്യാ
നി ഇംഗ്ലീഷ്പാട്ടു മലയാളത്തിലേക്കു് വിവർത്തനം ചെയ്യു
ന്നതിനെപ്പറ്റി ഒരിക്കൽ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. " Enlighten
me, enlighten me" എന്നപാട്ടു് മലയാളത്തിലേക്കു് ഗാന
രൂപത്തിൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ "തീ കത്തിക്ക എ
ന്നിൽ തീ കത്തിക്ക" എന്നായി. ആ മാന്യസ്നേഹിതന്റെ വി
മർശനത്തിൽ ഏറെക്കുറെ വാസ്തവമില്ലെ എന്നു നാം ചി
ന്തിക്കേണ്ടതാണു്. ഭാരതത്തിലെ സഭകൾ ഭാരതീയ സം
സ്കാരത്തെയും, പാരമ്പര്യസിദ്ധിയെയും പുലർത്തി പരിപോ
ഷിപ്പിക്കുന്നതിനുതകുന്ന ആരാധനാസമ്പ്രദായങ്ങൾ സ്വീക
രിക്കണമെന്നു് തിലകിനു വളരെ നിർബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു.
ദേവാലയങ്ങൾ ഈ നാട്ടിലെ കാലാവസ്ഥകൾക്കു യോജിച്ച
രീതിയിലും ഭാരതീയകലകളെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതിനു് സ
ഹായകമായ വിധത്തിലും നിർമ്മിക്കണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേ
ഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം. വടക്കെ അർക്കാട്ടിൽ തിരുപ്പത്തൂ
ർ ആശ്രമക്കാരുടെ വക പള്ളി ഏകദേശം ഭാരതീയ രീതിയി
ലാണു് നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ അതുപോലെ ഭീമ
മായ സംഖ്യകൾ ചെലവു ചെയ്തു് പള്ളികൾ നിർമ്മിക്കാൻ

എല്ലായിടത്തും സാധിച്ചെന്നു വരികയില്ല. എങ്കിലും അതെ മാതൃകയിൽ വലിയ പണച്ചെലവുകൂടാതെ ഭംഗിയായ ദേവാലയങ്ങൾ പണികഴിപ്പിക്കാൻ നാം ഉത്സാഹിക്കേണ്ടതാണു്.

വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്ന കാലത്തു അദ്ദേഹത്തിൽ അങ്കുരിച്ചിരുന്ന സ്വരാജ്യസ്നേഹം നാൾക്കുനാൾ വളർന്നുവന്നു. തിലകന്റെ മരണപത്രികയിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു. "എന്റെ മാതൃഭൂമിയെ ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെ എന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരെയോ കുട്ടികളെയോ സ്നേഹിതന്മാരെയോ, എന്നെത്തന്നെയോ സ്നേഹിക്കുന്നില്ല." സ്വരാജ്യസ്നേഹമാണു് കഥാപുരുഷനെ ക്രിസ്ത്യാനിയാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു കാരണമാക്കിയതെന്നു് മുൻപു് പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. മറ്റു ജാതിക്കാരെയോ, ദേശക്കാരെയോ, മുൻവിധിയോടുകൂടി വീക്ഷിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശാലഹൃദയം അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. തിലകൻ വലിയ സ്വരാജ്യസ്നേഹിയായിരുന്നെങ്കിലും എല്ലാ രാജ്യക്കാരെയും സഹോദരങ്ങളെപ്പോലെ സ്നേഹിക്കയും ബഹുമാനിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. എല്ലാ രാജ്യക്കാരും അന്യോന്യം സഹോദരങ്ങളെപ്പോലെ വർത്തിച്ചു് ഭൂലോകം മുഴുവൻ ഒരു ഒറ്റ കുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങളെന്നവണ്ണം ജീവിക്കുന്ന ഒരു സുവർണ്ണയുഗം സമാഗതമായിക്കാണ്മാൻ താൻ അതിയായി വാഞ്ഛിച്ചിരുന്നു. കഥാപുരുഷനു സ്വരാജ്യത്തോടുള്ള ഭക്തിബഹുമാനാദികൾ എത്രമാത്രമായിരുന്നെന്നു് "മാതൃഭൂമി" എന്ന തന്റെ കവിതവെളിവാക്കുന്നു. ആ കവിതയിലെ ഒരു ഭാഗത്തിന്റെ ആശയം ഏകദേശമിപ്രകാരമാണു്. "ഭാരതമാതാവേ, ഭവതിയോടുള്ള സ്നേഹം നിമിത്തം എന്തെല്ലാം കഷ്ടനഷ്ടങ്ങൾ സഹിക്കാനും ഞാൻ സന്നദ്ധനാണു്. ഭവതിയെപ്രതി എനിക്കുള്ള സകലവും ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിവന്നാലും അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നതിനു ഞാൻ വൈമനസ്യം പ്രദർശിപ്പിക്കയില്ല. ഭവതിയുടെ ഉന്നമനത്തിനായി വേണ്ടിവന്നാൽ കീറിയവസ്ത്രം ധരി

ക്കാനും തവിട്ടപോലും തിന്നാനും സന്നദ്ധനാണു്. എനിക്കുള്ള എല്ലാ സുഖങ്ങളും സ്ഥാനമാനങ്ങളും തൃണവൽഗണിച്ചു് ദൂരെ വലിച്ചെറിയുന്നതിനു് ഞാൻ തയ്യാറാണു്. എന്റെ ദേഹി, ദേഹത്തെ വേർപിരിയുന്ന ഒരു അവസരം ഉണ്ടാകുമെന്നെനിക്കറിയാം. എന്നാൽ മരണത്തിന്റെ ക്രൂരഹസ്തങ്ങൾക്കു് മാതൃഭൂമിയുമായിട്ടുള്ള സ്നേഹബന്ധത്തിൽ നിന്നെന്നെ അകറ്റാൻ ഒരുനാളും കഴിയുന്നതല്ല. ഭവതിയുടെ ഉദരത്തിൽ (മനോഹരമായ ഭാരതഭൂമിയിൽ) ജനിക്കാൻ ഇടയായതുതന്നെ മഹാ ഭാഗ്യമായി ഞാൻ കരുതുന്നു. എനിക്കു് ലഭിച്ചിരിക്കുന്ന പദവികൾ എത്ര ശ്രേഷ്ഠം! എന്നിൽ നിന്നു ഈ വിശിഷ്ട പദവികൾ അപഹരിച്ചെടുക്കുന്നതിനു് ആരാലും സാദ്ധ്യമല്ല. മരണത്തിനാകട്ടെ, കാലദൈർഘ്യങ്ങൾക്കാകട്ടെ കഴിയുമോ? ഇല്ല, ഒരുനാളും ഇല്ല. എന്റെ വാത്സല്യ മാതാവേ! ഭവതിയ്ക്കുവേണ്ടി എന്റെ ശരീരം ബലിയർപ്പിക്കാൻ ഞാൻ ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള എന്റെ അകമഴിഞ്ഞ സ്നേഹമൊഴികൾ കേൾക്കുമ്പോൾ ചിലർ കണ്ണുനീരൊഴുക്കും, ചിലർ പരിഹസിക്കും, എന്നാൽ ഇതരന്മാരുടെ പരിഹാസങ്ങൾ അത്രകാര്യമായി ഞാൻ ഗണിക്കുന്നില്ല. ഭാരതമാതാവിന്റെ അരുമസന്താനങ്ങളിൽ ഒരുവനായ എനിക്കു് ഭവതിയോടു് ചില കടമകൾ നിറവേറ്റാനുണ്ടു്. അതിനു ദൈവമേ അടിയനേ തുണയ്ക്കണമെ. ഞങ്ങളുടെ വസ്തുവകകളോ സ്ഥാനമാനങ്ങളോ ഭവതി ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. ഞങ്ങൾക്കു ഭവതിയിൽ സ്നേഹപാരവശ്യമുണ്ടായി കാണാൻ മാത്രമാണു് അവിടെ നിന്നും ആഗ്രഹിക്കുന്നതു്. എന്റെ സ്നേഹമേറിയ മാതാവേ! അടിയൻ ഇതാ അവിടുത്തെ സ്നേഹമേറിയ പാദത്തിങ്കൽ എന്നെ സമർപ്പിക്കുന്നു. എന്റെ ആത്മസമർപ്പണം എത്ര ബലഹീനമായിരുന്നാലും അവിടുന്നു് കനിവുണ്ടായി എന്നെ സ്വീകരിക്കേണമെ. ഭവതിയുടെ ഉന്നമനത്തിനുവേണ്ടി ഇതാ ഞാൻ എന്റെ ഗുരുവും കർത്താവും സ്നേഹിതനുമായ ക്രിസ്തുനാഥനെ അനുഗമിക്കു

ന്നു. അദ്ദേഹം എന്റെ സ്നേഹിതൻ മാത്രമല്ല എല്ലാവരുടെയും സ്നേഹിതനാണു്. എന്റെ കുഞ്ഞാവും സ്നേഹിതനുമായ ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിനെ പൂർണ്ണമായി അനുഗമിച്ചു് അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ ഭൂലോകത്തിനുവേണ്ടി, വിശിഷ്യാ, ഭാരതത്തിന്റെ അഭ്യുന്നതിക്കുവേണ്ടി, പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു്, ജഗൽപിതാവേ! അടിയനു സഹായിക്കേണമേ. അനേകായിരങ്ങൾ കാലാകാലങ്ങളിൽ അവിടുത്തെ പാദസേവയിലേർപ്പെട്ടു തങ്ങളുടെ ജീവനെ അവിടുത്തെ മഹനീയ സേവയിൽ ബലിയർപ്പിച്ചു. അപ്രകാരം കാലാകാലങ്ങളിൽ ഭവതിക്കുവേണ്ടി ജീവനെ ബലി അർപ്പിച്ച മഹതീമഹാന്മാരുടെ സംഖ്യ എത്രയെന്നു് നിശ്ചയിക്കുന്നതിനു് എനിക്കോ ഭവതിക്കോ ഇപ്പോൾ സാദ്ധ്യമല്ല. എന്നാൽ ജഗൽപിതാവു് എന്റെ കണ്ണുതുറക്കുന്നവേളയിൽ എനിക്കു് അവരുടെ സംഖ്യ എത്രയെന്നു് ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കും."

ഭാരതമാതാവിന്റെ നാനാജാതിമതസ്ഥരായ അരുമസന്താനങ്ങളെല്ലാം ഒരു പുഷ്പമാല്യംപോലെ ഒരു ചരടിൽ കോർത്തു് സംയോജിപ്പിക്കുന്ന ഏക ഘടകം അവരുടെ സ്വരാജ്യസ്നേഹമാകുന്നുവെന്നു അദ്ദേഹം സദാ പറയുമായിരുന്നു. എന്നാൽ കഥാനായകന്റെ മതപരിവർത്തനകാലത്തു് അദ്ദേഹത്തെ പലരും തെറ്റിദ്ധരിച്ചിരുന്നു. പലർക്കും തിലക്കിന്റെ ദേശീയപ്രസ്ഥാനങ്ങളെക്കുറിച്ചും, സ്വരാജ്യ സേവനങ്ങളെക്കുറിച്ചും ധാരാളം സംശയങ്ങൾ തോന്നിയിരുന്നു. എന്നാൽ ക്രമേണ ആ ധാരണകൾ എല്ലാം മാറി. എപ്പോ ജാതിമതസ്ഥർക്കും ഒന്നുപോലെ ആ ദേശീയ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ വിശ്വാസം ജനിച്ചു. പലരും തിലക്കിനോടു സഹകരിച്ചു് ഭാരതത്തിന്റെ അഭ്യുന്നതിക്കായി പ്രവർത്തിക്കാൻ സന്നദ്ധരായി. ആദ്യകാലങ്ങളിൽ സഹോദരനായ സുഖറാം സഹോദരീഭർത്താവായ പെൻഡ്സെ എന്നിവർ അദ്ദേഹത്തെ തിരികെ ഹിന്ദുമതത്തിലേക്കു കൊണ്ടുവരുന്നതിനു് വളരെ ബദ്ധപ്പെട്ടു. എ

ന്നാൽ പിൽക്കാലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായഗതികളോട്ട് അവർ പരിപൂർണ്ണമായി യോജിച്ചു. ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിനു മാത്രമെ ഇൻഡ്യയെ സാമൂഹ്യമായും, സാമ്പത്തികമായും, രാഷ്ട്രീയമായും, ആദ്ധ്യാത്മികമായും ഉയർത്തുന്നതിനു കഴിവുള്ളു എന്നു തനിക്കു പരിപൂർണ്ണബോദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ ഭാരതത്തെ യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ പാദത്തിങ്കൽ അർപ്പിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണെന്നദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു.

കഥാനായകൻ അഹമ്മദ്നഗരിൽ താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് എല്ലാ ജാതിമതസ്ഥരുടെയും സ്നേഹബഹുമാനാദികൾക്കു് ഒന്നുപോലെ പാത്രീഭൂതനായിരുന്നു.

പട്ടണത്തിലെ അഭിഭാഷകപ്രമുഖന്മാരും, പണ്ഡിതന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരും തിലക്കിനെ സാധാരണയായി അവരുടെ ഭവനങ്ങളിൽ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി ഭാരതത്തിന്റെ പുരോഗമനമാർഗ്ഗങ്ങളെപ്പറ്റി ഒന്നിച്ചുകൂടി ആലോചിക്കുമായിരുന്നു. അപ്രകാരം കൂടുന്ന സുഹൃൽസമ്മേളനങ്ങളുടെ അവസാനത്തിൽ തിലക്കിന്റെ അഭിപ്രായഗതികളോടെല്ലാവരും ഒന്നുപോലെ യോജിക്കുമായിരുന്നു.

വിനായക വിഷ്ണുജോഷി എന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതൻ ഹിന്ദുമതം മാത്രമെ ഭാരതഭൂമിയുടെ സർവ്വപ്രകാരേണയുള്ള ഉൽക്കർഷങ്ങൾക്കു് നിദാനമായിരിക്കുന്നുള്ളുവെന്നു വാദിച്ചു. ക്രിസ്തുമതം ഒരു വിധത്തിലും ഭാരതത്തിന്റെ അഭ്യുന്നതിക്കു പറ്റിയതല്ലെന്നായിരുന്നു അയാളുടെ വിശ്വാസം. കാരണം യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ഉപദേശങ്ങളോട്ട് അയാൾക്കു് വലിയ ബഹുമാനം തോന്നിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ തിലക്കിനു് ആ പണ്ഡിതനോടും അയാൾക്കു തിലക്കിനോടും വളരെ സ്നേഹവും, ബഹുമാനവും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ ഇരുവരും ഒരുമിച്ചു ചേർന്നു് ഭഗവൽഗീത പഠിക്കുന്നതിനു് തീരുമാനിച്ചു. ഏറെനാൾ കഴിയുന്നതിനു മുൻപു് ജോഷിക്കു കാര്യങ്ങളുടെ യാഥാർത്ഥ്യം മനസ്സിലായി. അവസാന

ത്തിൽ യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പോലെ മനുഷ്യജാതിയുടെ ഉദ്ധാരണത്തിനായി പ്രവർത്തിച്ച ഒരു പുണ്യപുരുഷനെ മറെറങ്ങും കാണാനില്ലെന്നയാൾക്കു് പരിപൂർണ്ണബോദ്ധ്യമായി. ഏറെ താമസിയാതെ ജോഷി, തിലക്കിൻെറ കൈയ്യാൽ ജ്ഞാനസ്നാനം സ്വീകരിച്ചു. ഇതരമതസ്ഥർ പോലും തിലക്കിൻെറ ചിന്താഗതികളെ എല്ലാ വിധത്തിലും ആദരിച്ചിരുന്നു. ബാലഗംഗാധരതിലകു് എന്ന പ്രസിദ്ധ രാഷ്ട്രീയ നേതാവിനു കഥാനായകനോടു വളരെ സ്നേഹബഹുമാനാദികൾ തോന്നിയിരുന്നു. ബാലഗംഗാധരതിലകു് എഴുതിയ "ഭഗവൽ ഗീതയുടെ ഒരു വ്യാഖ്യാനം" എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൻെറ ഒരു പ്രതി നാരായണ വാമനതിലക്കിനോടുള്ള ഭക്തിബഹുമാനാദികളെ പ്രകടമാക്കുന്നതിനായി അദ്ദേഹം കഥാനായകനു സമ്മാനിച്ചു. തിലക്കിൻെറ സ്വരാജ്യസ്നേഹം എന്നപോലെ അദ്ദേഹത്തിൻെറ എളുയസ്സുറുക്കായ കവിതകളും ഏതു ഭാരതീയനെയും അഭിമാനസമ്പന്നനാക്കി പുളകംകൊള്ളിക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തമായിരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതകളിൽ കവിതൊത്താഴുകുന്ന ഭക്തിരസവും അവയിൽ നിഴലിച്ചു കാണുന്ന എഴുത്തുകാരൻെറ തികഞ്ഞ വ്യക്തിവിലാസവും ഏവരെയും ഒന്നുപോലെ ആകർഷിക്കുമായിരുന്നു.

അഹമ്മദ്നഗരിൽ താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് സാധാരണമായി മനോരഞ്ജൻ എന്ന മറാത്തിമാസികയിൽ കവിതകൾ അദ്ദേഹം എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ മാസികയുടെ പത്രാധിപരായിരുന്ന ശ്രീ. മിത്രാ കഥാനായകൻെറ ആപുമിത്രങ്ങളിൽ ഒരാളായിരുന്നു. മാത്രമല്ല അദ്ദേഹത്തിൻെറ സമകാലികന്മാരായി ജീവിച്ചിരുന്ന മൂന്നു ഹൈന്ദവ മാറാത്തി കവികളും തൻെറ ഉറ്റ സ്നേഹിതന്മാരായിരുന്നു. കേശവദാസ് എന്ന പേരിലറിയപ്പെട്ടിരുന്ന നിരീശ്വരവാദിയായിരുന്നു അവരിൽ ഒരാൾ. എന്നാൽ തിലക്കിൻെറ ക്രിസ്തീയ

സ്വാധീനം അയാളുടെ മേൽ ധാരാളം നിഴലിച്ചു. കേശവ ദാസ് ബാഹ്യമായി ക്രിസ്ത്യാനിയായില്ലെങ്കിലും ഏറെ ത്താമസിയാതെ യേശുക്രിസ്തുവിനെ രക്ഷിതാവായി സ്വീകരിച്ചു. രണ്ടാമത്തെ സ്നേഹിതനെ ഡാറാ എന്ന പേരിലാണറിയപ്പെടുന്നത്. ഡാറായിക്ക മറാത്തിഭാഷയിൽ ഒട്ടധികം കവിതകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള ഭാഗ്യം ലഭിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം ചെറുപ്പത്തിൽ തന്നെ ഐഹികവാസം വെടിഞ്ഞു. എന്നാൽ അയാളുടെ മരണത്തിനു് വളരെ മുൻപുതന്നെ ആ യുവകവിയെ യേശുക്രിസ്തുവിങ്കലേക്കു കൊണ്ടുവരുന്നതിനു് കഥാനായകനു സാധിച്ചു. മൂന്നാമത്തെ സ്നേഹിതൻ മറാത്തി കവിയായിരുന്ന തോമ്പെ ആയിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം പതിനാലാമത്തെ വയസുമുതൽ മറാത്തിഭാഷയിൽ കവിതകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. തന്നിമിത്തം ഇദ്ദേഹത്തെ "ബാലകവി" എന്നാണു് വിളിച്ചുവന്നതു്. തോമ്പെയുടെ കവിതാവാസന കണ്ടു് തിലക്കു് വളരെ സന്തോഷിച്ചു. ഇപ്രകാരം വാസനാവൈഭവമുള്ള തോമ്പെയെ എല്ലാവിധത്തിലും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനു കഥാനായകൻ തീരുമാനിച്ചു. അദ്ദേഹം അയാളെ പത്തുവർഷം ക്രൂടെത്താമസിപ്പിച്ചു. സ്വന്തം കയ്യിൽനിന്നു ധാരാളം ധനം ചെലവുചെയ്തു് അനവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വാങ്ങിക്കൊടുത്തു. മാത്രമല്ല മുൻപറഞ്ഞ പത്തുവർഷം മുഴുവൻ തോമ്പെയുടെ സർവ്വ ചെലവുകളും കഥാനായകൻ തന്നെ വഹിച്ചു. ദിവസവും അടുത്തുള്ള ഒരു ബ്രാഹ്മണ ഭവനത്തിൽ നിന്നു ഭക്ഷണം വരുത്തി അദ്ദേഹത്തിനു കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. തോമ്പെ തിലക്കിന്റെ വ്യക്തിവിലാസത്താൽ ക്രമേണ ആകർഷിക്കപ്പെട്ടു. ആ ബാലകവി വേദപുസ്തകം പഠിക്കുന്നതിനു് വളരെ താല്പര്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. ഏറെത്താമസിയാതെ അയാൾ യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ഒരു ഉത്തമ ശിഷ്യനായിത്തീർന്നു. എന്നാൽ ജ്ഞാനസ്നാനം സ്വീകരിക്കുന്നതിനു തോമ്പെയ്ക്കു ചില പ്രതിബന്ധങ്ങൾ നേരിട്ടു. കഥാനായകനെ ആ ബാലകവി തന്റെ വ

ളത്തുപിതാവായിക്കരുതി ബഹുമാനിച്ചുവന്നു. പിലപ്പോഴും കഥാനായകനും തോമ്മറെയും ഒന്നിച്ചിരുന്നു കവിതകൾ ചൊല്ലി ഭക്തിരസത്തിൽ മുഴുകി ആനന്ദിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ തോമ്മറെയുടെ സചിത്വം അധികനാൾ അനുഭവിക്കുന്നതിനു തിലക്കിനു സാധിച്ചില്ല. പെട്ടെന്നു് ഏതോ ഒരു ത്യാഹിതം നേരിട്ടു് ആ ബാലകവി മരിച്ചു.

സാധാരണമായി ഹൈന്ദവസ്നേഹിതന്മാർ ആവേശത്തോടും അത്യാശയോടും കൂടെ ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി കേൾക്കുന്നതിനും പഠിക്കുന്നതിനുമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ വരുമായിരുന്നു. അപ്രകാരം വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന സത്യാന്വേഷികളെ കാണുന്നതു കഥാപുരുഷനു് ആനന്ദപ്രദമായിരുന്നെന്നുമാത്രമല്ല അദ്ദേഹം ഉള്ളഴിഞ്ഞു സ്നേഹിച്ചിരുന്ന മാതൃഭൂമിയുടെ വിശപ്പും, ദാഹവും തീർക്കുന്നതിനു ക്രിസ്തുനാഥനു മാത്രമെ കഴിവുള്ളൂ എന്നിങ്ങനെ അവരോടു പറയുമായിരുന്നു.

ഭാരതീയരെ യേശുക്രിസ്തുവിങ്കലേക്കു കൊണ്ടുവരികയും അതേസമയം അവരെ സ്നേഹത്തിൽ അന്യോന്യം ബന്ധിക്കയും ചെയ്യുന്നതിനു താൻ പരിശ്രമിച്ചുവന്നു. തിലക്കുമായി പരിചയപ്പെട്ടവാനിടയായ എല്ലാ ക്രിസ്തുഭക്തന്മാരിലേക്കും, അദ്ദേഹത്തിൽ സംപൂർണ്ണമായിരുന്ന സ്വരാജ്യസ്നേഹം കവിഞ്ഞൊഴുകി.

ഒരിക്കൽ തിലക്കിന്റെകൂടെ ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന രണ്ടു വൈദിക വിദ്യാർത്ഥികൾ ഭാരതമാതാവിനെയും ഭാരതീയരെയും അനാശാസ്യമായി വിമർശിക്കുന്നതു താൻ കേൾക്കുന്നതിനിടയായി. അവരുടെ അപ്രകാരമുള്ള നിർഭ്ഭാഗ്യമായ വിമർശനം കേൾക്കുന്നതിനു ക്ഷമയില്ലാതെ തിലക് ധൃതിയിൽ ഭക്ഷണമേശയിൽ നിന്നു കണ്ണുനീർ പൊഴിച്ചുകൊണ്ടു് എഴുന്നേറ്റു. അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു കവിത എഴുതി അദ്ദേഹം അവരെ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹപ്രവർത്തകരെക്കൊണ്ടു് മറാത്തി സാഹിത്യഗ്രന്ഥ

ങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്യിക്കുന്നതിനു് താൻ വളരെ പരിശ്രമിച്ചുവന്നു. അപ്രകാരം മറാത്തി സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ചാൽ അവരുടെ ദേശഭക്തിയും സ്വരാജ്യസ്നേഹവും ശതഗുണീഭവിക്കുമെന്നായിരുന്നു കഥാനായകന്റെ വിശ്വാസം. "ഒരു ജാതിയുടെ സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കണമെങ്കിൽ അവരുടെ പ്രവർത്തനപരിപാടികൾക്കു് ഹേതുഭൂതമായ മനോഭാവമെന്താണെന്നു് സൂക്ഷ്മമായി ഗ്രഹിക്കേണ്ടതത്യാവശ്യമാണു്. ഒരു സമൂഹത്തിന്റെ സംഗീതവും സാഹിത്യവും വേണ്ടവണ്ണം ഗ്രഹിക്കാതെ ആ സമൂഹത്തെപ്പറ്റി സംപൂർണ്ണമായ വിവരങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല" എന്നിങ്ങനെ അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞു. പ്രസിദ്ധകവിയായ തുക്കാറാമിന്റെ കൃതികൾ കഥാനായകനെ ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിങ്കലേക്കു ആനയിക്കുന്നതിനു വളരെ സഹായിച്ചുവെന്നു് അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ പ്രസ്താവിച്ചു. "എല്ലാ മതഭക്തന്മാരെയും ഞങ്ങൾ ദൈവത്തിന്റെ പ്രവാചകന്മാരായി കരുതുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവരെല്ലാവരും ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിങ്കലേക്കു് നമ്മെ വഴി നടത്തുന്നു. ഒരു ഭാരതീയനായ ഞാൻ തുക്കാറാമിനേയും ജ്ഞാനേശ്വരനേയും എന്റെ പ്രാരംഭകാലത്തെ മതഗുരുക്കന്മാരായി കരുതി ബഹുമാനിക്കുന്നു."

ഭാരതത്തിലെ ക്രിസ്തുസഭയെ ദേശീയമാക്കുന്നതിനായി തിലക് ചെയ്തിട്ടുള്ള പരിശ്രമങ്ങളിൽ സർവ്വപ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു ഭക്തിരസം പ്രവഹിക്കുന്ന അനവധി കീർത്തനങ്ങളായിരുന്നു. അതിനു മുൻപുവരെ മറാത്തിഭാഷയിൽ ദേശീയകീർത്തനങ്ങൾ വളരെ ചുരുക്കമായിരുന്നു. അപൂർവ്വമായിട്ടുണ്ടായിരുന്ന കീർത്തനങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷിൽ നിന്നു പദാനുപദം വിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടവയായിരുന്നു. അവ മറാത്തിയിലേക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ അവയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന തന്മയത്വവും, മേന്മയും, സാരസ്യവും നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു.

എക്കാലത്തുമുള്ള മറാത്തിസഭയ്ക്ക് തിലകിന്റെ കീർത്തനങ്ങൾ അമൂല്യസമ്പത്തുകളായി പരിശോഭിക്കുന്നു. അതുകൂടാതെ അനവധി ഇംഗ്ലീഷ് കീർത്തനങ്ങൾ തന്മയത്വത്തോടുകൂടെ മറാത്തിയിലേക്കു സ്വതന്ത്രമായി പരിഭാഷ ചെയ്തു. ദൃഷ്ടാന്തമായി "ശുദ്ധ, ശുദ്ധ, സർവ്വശക്തദേവാ," (Holy, Holy, Holy, Lord God Almighty) എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് കീർത്തനം വളരെ മനോഹരമായ ഒരു മറാത്തി കീർത്തനമാക്കി അദ്ദേഹം വിവർത്തനം ചെയ്തു.

അക്രൈസ്തവരുടെയിടയിൽ സുവിശേഷം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനു സഹായകമായവിധത്തിൽ നവീനരീതിയിലുള്ള അനേകം കീർത്തനങ്ങൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചു. ഇത്തരത്തിലുള്ള മധുരഗാനങ്ങൾ സാധാരണമായി ഒരു ഗായകസംഘത്തിലെ നായകൻ ആദ്യം പാടുകയും കൂടെയുള്ളവർ രാഗതാളമേളാദികളോടുകൂടെ ഏറ്റു പാടുകയും ചെയ്യും. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു നായകൻ പാടുന്ന പാട്ടുകളുടെ അർത്ഥം സദസ്യർക്കു വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊടുക്കും. ഇപ്രകാരം ശ്രോതാക്കൾക്കു് ആസ്വാദ്യതരമായ രീതിയിൽ സുവിശേഷസത്യങ്ങൾ നൽകുന്നതിനു കഥാനായകന്റെ കീർത്തനങ്ങൾ വളരെ പ്രയോജനപ്പെട്ടു. നമ്മുടെയിടയിലുള്ള കഥാപ്രസംഗപ്രസ്ഥാനവും ഈ രീതിയും തമ്മിൽ വളരെ സാമ്യമുണ്ടു്.

ഇൻഡ്യാക്കാർ അവരുടെ സ്വന്തം കാലിൽ നിന്നുകൊണ്ടു് സ്വതന്ത്രമായി ഭാരതത്തിന്റെ ഉദ്ധാരണത്തിനായി പ്രവർത്തിച്ചു കാണ്മാൻ അദ്ദേഹം അതിയായി ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ തിലകൻ ഭാരതീയർക്കു പാശ്ചാത്യമിഷ്യനറിമാരെ ആവശ്യമില്ലെന്നുള്ള അഭിപ്രായക്കാരനായിരുന്നില്ല. പാശ്ചാത്യമിഷ്യനറി പിതാവും, ഭാരതീയർ സന്താനങ്ങളും എന്ന നിലയിലുള്ള വിദേശമിഷ്യനറിമാരുടെ വർത്തനരീതി ഒരു വിധത്തിലും നീതീകരിക്കാൻ നിവർത്തിയില്ലെന്നായിരുന്നു തിലകിന്റെ ഉത്തമബോദ്ധ്യം. പാശ്ചാത്യമിഷ്യനറിമാർ

ഇൻഡ്യാക്കാരുടെ തോളോടുതോൾചേർന്ന് കൈകോർത്തു പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവരോടു സഹകരിച്ചു ഇൻഡ്യയുടെ ഉന്നമനത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണെന്നായിരുന്നു തന്റെ വിശ്വാസം.

തിലക്കിന്റെ ഒരു കത്തിൽ ഇങ്ങനെ കാണുന്നു. "പാശ്ചാത്യമിഷ്യനറിമാരായ നിങ്ങൾ ഭാരതത്തിൽ ദൈവരാജ്യം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനല്ല പരിശ്രമിച്ചതു്. സ്വതന്ത്രമായി ആലോചിക്കുന്നതിനും ചിന്തിക്കുന്നതിനും പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുമുള്ള എല്ലാവിധ കഴിവുകളെയും നഷ്ടപ്പെടുത്തിയ ഒരു കൂട്ടം മനുഷ്യപ്രാവുകളെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനാണു് ബദ്ധപ്പെട്ടതു്. നിങ്ങൾ സഹകാര്യങ്ങളുടെയും ചരടുപിടിക്കുകയും ഞങ്ങളെ നിങ്ങളുടെ താളത്തിനൊത്തവണ്ണം തുള്ളിക്കുകയുമായിരുന്നു ചെയ്തതു്. എന്തുനാൽ നിങ്ങൾ ഇപ്രകാരം ഞങ്ങളോടു പാവകൾകണക്കെ പെരുമാറും? നിങ്ങളുടെ അത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ മതിയാക്കുക."

നാരായണ വാമനതിലക് ഭാരതത്തിന്റെ സ്വയംഭരണലബ്ധിക്കായി ഒരു രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകൻ എന്ന നിലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതായി നാം കാണുന്നില്ല.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണത്തിനു ഏതാനും മാസങ്ങൾക്കു മുൻപു് സ്വപുത്രനെഴുതിയ ഒരു കത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. 'ഇൻഡ്യാ യേശുക്രിസ്തുവിനെ പിന്തുടരാതിരിക്കുന്നിടത്തോളംകാലം അവളുടെ ഉദ്ധാരണത്തിനായി ചെയ്യുന്ന എല്ലാ പരിശ്രമങ്ങളും നിഷ്ഫലമായിരിക്കും. വിശുദ്ധ പൌലൂസിനെപ്പോലെ ക്രൂശിക്കപ്പെട്ട ക്രിസ്തുവിനെ മാത്രം പ്രസംഗിക്കുന്നവനായി ജീവിക്കണമെന്നു ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. മാതൃഭൂമിയുടെ ഉദ്ധാരണത്തിനായി നിഷ്പ്രയോജനങ്ങളായ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങളിലേർപ്പെട്ട സമയം നഷ്ടപ്പെടുത്തിയതോർത്തു് ഞാൻ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നു. യേശുക്രിസ്തു ഒരു സ്വരാജ്യസ്നേഹിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സ്വരാജ്യസേവനങ്ങ

ൾക്കു് അടിസ്ഥാനമിട്ടു. ദൈവരാജ്യ പ്രമാണങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കാതെയുള്ള എല്ലാ പരിഷ്ക്കാരങ്ങളും ഉദ്ധാരണശ്രമങ്ങളും സംസ്കാരസംരംഭങ്ങളും ശിഥിലീഭവിക്കും. ബൽജിയത്തിന്റെയും ജർമ്മനിയുടെയും ചരിത്രം ഈ വാസ്തവത്തെ നല്ലവണ്ണം തെളിയിക്കുന്നു."

തിലകൻ സ്വയംഭരണസംഘം എന്നപേരിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു സമൂഹത്തിന്റെ അംഗമായിരുന്നു. ഭാരതത്തിലെ വിവിധവർഗ്ഗക്കാർ തമ്മിൽ ഏകോദരസഹോദര ഭാവത്തിൽ സംഘടിച്ചു ഒരു സ്വതന്ത്രഭാരതം സൃഷ്ടിച്ചു കാണുവാൻ അദ്ദേഹം അതിയായി വാഞ്ഛിച്ചു നോക്കിപ്പാർത്തിരുന്നു. എന്നാൽ ഇൻഡ്യസ്സ് എത്രയുംവേഗത്തിൽ സ്വയഭരണം നൽകേണ്ടതാണെന്നു വാദിക്കുന്ന അമിതവാദികളോടു് പരിപൂർണ്ണമായി യോജിപ്പുണ്ടായിരുന്നില്ല. സ്വരാജ്യപ്രാപ്തിക്കു മുൻപു് ഭാരതത്തെ സാമൂഹ്യമായും ആദ്ധ്യാത്മികമായും ഒരുക്കേണ്ടതത്യാവശ്യമാണെന്നു് തിലകനു് തോന്നി. മഹാത്മഗാന്ധിയെപ്പോലെ താനും സ്വരാജ്യം ലഭിക്കുന്നതിനു മുൻപു് ഭാരതത്തിലെ തീണ്ടലും, തൊടീലും വർഗ്ഗീയവിദ്വേഷവും മാറിക്കാണ്മാൻ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. ഒന്നാമത്തെ ലോകമഹായുദ്ധത്തിൽ ഇൻഡ്യാക്കാർ ഇംഗ്ലീഷുകാരോടു പരിപൂർണ്ണമായി സഹകരിച്ചു ബ്രിട്ടന്റെ വിജയത്തിനു വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതത്യാവശ്യമാണെന്നു് പറയുമായിരുന്നു. ഒന്നാമത്തെ ലോകമഹായുദ്ധമവസാനിക്കുന്നതിനു മുൻപു് 1918 ജൂൺ, ജൂലായി എന്നീമാസങ്ങളിൽ "ടൈംസ് ഓഫ് ഇൻഡ്യാ" എന്നപത്രത്തിൽ തിലകൻ രണ്ടു ലേഖനങ്ങൾ എഴുതി. ആ ലേഖനങ്ങളിൽ ഇൻഡ്യാക്കാർ യുദ്ധവിജയത്തിനായി ഇംഗ്ലീഷുകാരെ സഹായിക്കണമെന്നും, ഇൻഡ്യാക്കാർ സ്വരാജ്യലബ്ധിക്കായി ധൃതികൂട്ടാതെ സാവധാനത്തിൽ ക്ഷമിക്കണമെന്നും പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നു. മാത്രമല്ല ഇൻഡ്യയിലെ വിവിധവർഗ്ഗക്കാർ വർഗ്ഗീയവിദ്വേഷം കൈ

വെടിഞ്ഞു് പൊതുജനസമ്മതിവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കാൻ സന്നദ്ധരാകണം എന്നു പ്രത്യേകം ആ ലേഖനങ്ങളിൽ പറഞ്ഞിരുന്നു. പ്രസ്തുത ലേഖനങ്ങൾ ബോംബെഗവർണ്ണരുടെ പ്രശംസയ്ക്കു കഥാനായകനെപ്രത്യേകം പാത്രമാക്കി. എന്നാൽ പൂനായിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്ന ഒരു പത്രത്തിൽ തിലക്കിന്റെ ലേഖനത്തെ വിമർശിച്ചും, അധിക്ഷേപിച്ചും പത്രാധിപർ ഒരു ലേഖനമെഴുതിയിരുന്നു. ആ ലേഖനത്തിൽ സ്വരാജ്യത്തിനുവേണ്ടി വാദിക്കുന്ന കുഞ്ഞാടുകളുടെ വേഷംധരിച്ച കൊടിയചെന്നായ് എന്നു തിലക്കിനെ സംബോധന ചെയ്തിരുന്നു. ഇപ്രകാരം അദ്ദേഹത്തെ അധിക്ഷേപിച്ചു് എഴുതിയിരുന്ന ലേഖനത്തിനു താൻ യാതൊരുമറുപടിയും പറഞ്ഞില്ല. ഏറെനാൾ കഴിയുന്നതിനു മുൻപു് ആ പത്രാധിപരുടെ മനോഭാവം ഭേദപ്പെട്ടുകയും തിലക്കിനെ ഒരു ഉത്തമ സ്നേഹിതനായി അയാൾ കരുതുകയും ചെയ്തു.

തിലക്കിന്റെ മരണസമയത്തു മഹാത്മഗാന്ധിയുടെ നിസ്സഹകരണപ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു. അക്കാലത്തു (1919–ൽ) ഇന്നത്തെപ്പോലെ ഭാരതത്തിലെ ക്രിസ്ത്യാനികൾ മഹാത്മഗാന്ധിയുടെ നിസ്സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിനു സ്വാഗതമരുളിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഗാന്ധിജിയുടെ നിസ്സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തോടു കഥാനായകനുണ്ടായിരുന്ന മനോഭാവമെന്താണെന്നു നമുക്കറിയുന്നതിനു നിവൃത്തിയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണത്തിനു മുൻപു്തന്നെ മഹാത്മഗാന്ധിയുടെ സത്യഗ്രഹപ്രസ്ഥാനം ഇൻഡ്യയിൽ ആരംഭിച്ചിരുന്നു. ആ പ്രസ്ഥാനം ആഫ്രിക്കയിൽ വളരെ ഫലപ്രദമായിത്തീർന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധമാണല്ലൊ. കഥാനായകൻ മരിക്കുന്നതിനു രണ്ടു മൂന്നു ദിവസങ്ങൾക്കു് മുൻപു് സത്യഗ്രഹപ്രസ്ഥാനത്തെ പ്രശംസിച്ചും സാക്ഷാൽ സത്യഗ്രഹപ്രസ്ഥാനം ലോകത്തിൽ പ്രായോഗികമാക്കി കാണിച്ചതു നസ്രായനായ യേശുവാ

ണെന്നു വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ടും ഒരു അന്ത്യസന്ദേശം ഭാരതീയർക്കു നൽകി. ആ സന്ദേശത്തിൽത്തന്നെ മഹാത്മഗാന്ധിയുടെ സത്യഗ്രഹപ്രസ്ഥാനത്തെ പ്രശംസിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ഭാരതത്തിൽ സത്യഗ്രഹം അതിന്റെ ശരിയായ പന്ഥാവിൽ നിന്നു വ്യതിചലിക്കാൻ ഇടയുണ്ടെന്നും അങ്ങനെ വരാതിരിക്കാൻ നേതാക്കന്മാർ പ്രത്യേകം കരുതിക്കൊള്ളണം എന്നും ആ സന്ദേശത്തിൽ പറഞ്ഞിരുന്നു.

അദ്ധ്യായം 9.

കവിതകൾ.

പതിനാറാംനൂറ്റാണ്ടിന്റെ അന്തിമഘട്ടത്തിൽ മറാത്തിസാഹിത്യലോകത്തിൽ വലിയ പരിഷ്കാരങ്ങൾ ഉണ്ടായി. പതിമൂന്നാംനൂറ്റാണ്ടിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ജ്ഞാനേശ്വർ എന്ന മഹാരാഷ്ട്രകവി വേദാന്തതത്വങ്ങളെ ഹൃദയസ്പൃക്കായ കവിതകളാക്കിയിരുന്നു. അതിനെ തുടർന്നു് രാമദേവ് എന്ന മഹാകവി അനേകം കവിതകൾ പതിനാലാംനൂറ്റാണ്ടിൽ നിർമ്മിച്ചു. ഈശ്വരഭക്തന്മാരായ അനവധി കവികൾ പതിനാറാംനൂറ്റാണ്ടിൽ ജീവിച്ചിരുന്നു. അപ്രകാരം മറാത്തിസാഹിത്യത്തെ പരിപോഷിപ്പിച്ച പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിലെ കവികളിൽ പ്രമുഖനായിരുന്നു തുക്കാറാം. മറാത്തിസാഹിത്യലോകത്തിനു് എല്ലാ വിധത്തിലും നല്ല ഒരു പാരമ്പര്യം പതിനാറാംനൂറ്റാണ്ടിലെ കവികൾ സൃഷ്ടിച്ചു. അതിനെ തുടർന്നു് പ്രസിദ്ധ ആംഗ്ലേയസാഹിത്യകാരന്മാരായ ഷെയിക്സ്പീയർ, വേഡ്സ്വർത്തു്, ബൈറൻ, ഷെല്ലി ആദിയായവരുടെ കവിതകളെ വിലമതിക്കാനും ആ മഹാന്മാരുടെ ആശയസമ്പത്തുകളെ മറാത്തിസാഹിത്യത്തിലേക്കു്

സ്വീകരിക്കാനും അവർ തുടങ്ങി. മറാത്തി കവികളിൽ ആരുംതന്നെ വേഡ്സ്വർത്തിനെ അനുകരിച്ചു പ്രകൃതിയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെ വർണ്ണിച്ചു് കവിതകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനു് ഉദ്യമിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ കഥാനായകൻ ഇതുവരെ മറാത്തി കവികൾ സഞ്ചരിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരു നൂതനപന്ഥാവിലേക്കു് കാൽ ചവിട്ടി. വേഡ്സ്വർത്തിനെ അനുകരിച്ചു് കുന്നുകൾ, മേടുകൾ, താഴ്വരകൾ, പുൽത്തകടികൾ ആദിയായവയെ വർണ്ണിച്ചു് അനവധി കവിതകൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചു. പുഷ്പങ്ങൾ കാറ്റിൽ ഉലയുന്നതും വണ്ടുകൾ മൂളിപ്പാട്ടുകൾ പാടി പുഷ്പങ്ങളോടു സമീപിക്കുന്നതും അവയിൽനിന്നു് തേൻ ശേഖരിക്കുന്നതുമെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തെ അത്യന്തം ആനന്ദിപ്പിക്കുന്ന കാഴ്ചകളായിരുന്നു. അക്കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്ന കേശവാസുതു് എന്ന കവി തിലക്കിന്റെ ഒരു ഉത്തമസുഹൃത്തായിരുന്നു. കേശവാസുതിന്റെ കവിതകളിൽ അധികവും സാമൂഹ്യപരിഷ്കാരങ്ങളുടെ അത്യാവശ്യകതയെപ്പറ്റി ജനാവലിയെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളവയായിരുന്നു. എന്നാൽ തിലക്കിന്റെ കവിതകളിൽ ഭൂരിഭാഗവും ഹൃദയം നിറഞ്ഞുകവിയുന്ന ഈശ്വരഭക്തിപ്രകടമായ വികാരപരമ്പരകളായിരുന്നു. അവ ഏവർക്കും ആദ്ധ്യാത്മിക ചൈതന്യത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിനു പര്യാപ്തമായിരുന്നു. തിലക്കിനു വളരെ ഇഷ്ടമുള്ള കവികളിൽ ഒരാളായിരുന്നു വേഡ്സ്വർത്തു്. തിലക്കിനെ മഹാരാഷ്ട്രത്തിലെ വേഡ്സ്വർത്തു് എന്നു ജനങ്ങൾ വിളിച്ചുവന്നു. അദ്ദേഹം സാധാരണയായി ജനവാസമധികമില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ ഈശ്വരധ്യാനത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുമായിരുന്നു. അപ്പോഴങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രചോദനം ലഭിക്കുകയും, കവിതകൾ എഴുതുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. പലപ്പോഴും താൻ ഏകാന്തധ്യാനത്തിനും വിശ്രമത്തിനുമായി പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നതു അഹമ്മദ്നഗരിലുള്ള ഒരു സ്നേഹിതന്റെ ഉദ്യാനത്തിലേക്കായിരുന്നു.

"വന്യകുസുമങ്ങൾ" എന്ന പേരിൽ ഒരു കവിത അദ്ദേഹം ഏകാന്തമായി ഒരു സ്ഥലത്തേക്ക് യാത്രചെയ്യുന്ന വേളയിൽ രചിച്ചു. മൂന്നുദിവസംകൊണ്ടാണ് ഈ കവിത പൂർത്തിയാക്കിയത്. ബോംബെയിലുള്ള പ്രാർത്ഥനാസമാജത്തിൽ പ്രസംഗിക്കുന്നതിനായി ഭാരവാഹികൾ ഒരിക്കൽ തിലകനെ ക്ഷണിച്ചു. ആ അവസരത്തിൽ യാതൊരു മുന്നൊരുക്കവും കൂടാതെ അദ്ദേഹം ആത്മനിവേശനായി ഒരു പ്രസംഗംചെയ്തു. ആ പ്രസംഗം മുഴുവൻ കവിതാരൂപത്തിലായിരുന്നു.

ഒരിക്കൽ തിലകന്റെ സഹധർമ്മിണി ഏതാനും നാൾ രോഗശയ്യയിലായി. ആ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയതമയെ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നതിനും ധൈര്യപ്പെടുത്തുന്നതിനുമായി "സുശീല" എന്ന അഭിധാനത്തിൽ അതിവിശേഷമായ ഒരു കവിത താൻ നിർമ്മിച്ചു.

മറ്റൊരവസരത്തിൽ "ഒരു കവിയുടെ അഭ്യർത്ഥന" എന്ന പേരിൽ ഒരു കവിത രചിച്ചു. ആ കവിതയിലെ ഏതാനും വരികളുടെ ആശയമിപ്രകാരമാണ്. "മാന്യവായനക്കാരെ! നിങ്ങൾ എന്റെ ചങ്കിൽ അസ്ത്രം തറച്ചാൽ എനിക്കതു ക്ഷമയോടെ സഹിക്കാം. എന്നാൽ നിങ്ങൾ എന്റെ കവിതകളെ വിമർശിക്കുകയോ കളങ്കപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്യുന്നതെനിക്കു അശേഷം സഹിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ഈശ്വരനിവേശത്താൽ പ്രേരിതനായി ഞാൻ രചിച്ചിട്ടുള്ള കവിതകളെ നിങ്ങൾ കളങ്കപ്പെടുത്തുന്നതിനേക്കാൾ ഭേദം എന്റെ ജീവനെ എന്റെ ശരീരത്തിൽനിന്നു വേർപെടുത്തുന്നതാണ്. നിങ്ങൾ എന്റെ കവിതയെ വിമർശിക്കയോ, അലങ്കോലപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്യരുതെന്നു ഞാൻ പാദത്തിൽ വീണു അപേക്ഷിക്കുന്നു".

തിലകന്റെ കൃതികളെ നാലായി തരംതിരിക്കാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതപരിവർത്തനകാലം (1895) വ

രെയുള്ള വർഷങ്ങളിൽ എഴുതിയ കൃതികളെ എല്ലാംതന്നെ ഒന്നാമത്തെ ഇനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താം. അക്കാലങ്ങളിൽ തിലകനു സംസ്കൃതകൃതികളോട് വളരെ പ്രതിപത്തിയുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് അന്നത്തെ കൃതികളിൽനിന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. 1895 മുതൽ 1900 വരെയുള്ള വർഷങ്ങളെ രണ്ടാം ഘട്ടമായി ഗണിക്കാം.

ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ തിലകന്റെ കൃതികൾ വായിച്ചാൽ അദ്ദേഹത്തിനു പുഷ്പങ്ങളോടും കുട്ടികളോടുമുള്ള വാത്സല്യം എത്രമാത്രമെന്നു നമുക്കു കാണാം.

1900-ാമാണ്ടുമുതൽ 1912 വരെയുള്ള വർഷങ്ങളിലെ കൃതികളെ മൂന്നാംഘട്ടത്തിലെ കൃതികളായി കരുതാം. ഈ കാലത്തു കവിയുടെ പ്രധാന ചിന്താവിഷയം, സ്നേഹസംപൂർണ്ണമായ കുടുംബജീവിതം, പ്രകൃതിയുടെ മനോഹരത, രാഷ്ട്രീയഗാനങ്ങൾ, സ്വരാജ്യസ്നേഹം, ഭക്തിസംവർദ്ധകങ്ങളായ ക്രിസ്തീയ കീർത്തനങ്ങൾ അതിയായവയായിരുന്നു എന്നു് അ കൃതികളിൽ നിന്നു ഗ്രഹിക്കാം.

1912 മുതൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണംവരെയുള്ള വർഷങ്ങളിലെ കൃതികളെ നാലാം ഘട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താം. ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ കൃതികൾ എല്ലാം ആദ്ധ്യാത്മികവും ഭക്തിജനകങ്ങളും മാത്രമായിരുന്നു.

ഇക്കാലത്തു് അനവധി പദ്യകൃതികൾ ചമച്ചതു് ക്രിസ്തീയ "വീരകാവ്യം" എന്ന പേരിൽ ഒരു നോവലും, "അനന്തറാവു", "ഘോരകൃഷ്ണൻ" എന്ന രണ്ടു് നാടകങ്ങളും നിർമ്മിച്ചു.

1886-ൽ ആംഗ്ലേയ കവിയായ ഗോൾഡ്സ്മിത്തിന്റെ (Goldsmith) "Deserted Village" എന്ന കൃതി സ്വതന്ത്രമായി മറാത്തിയിലേക്കു് കവിതാരൂപത്തിൽ വിവർത്തനംചെയ്തു. അടുത്തവർഷം 'എന്റെ ഭായ്' എന്ന പേരിൽ

ഒരു കവിത നിമ്മിച്ചു. ആ കൃതിയിൽ ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർ തമ്മിലുള്ള പരിശുദ്ധമായ സ്നേഹബന്ധം, കുടുംബത്തിൽ സ്ത്രീകൾക്കുള്ള സ്ഥാനം എന്നീ വക കാര്യങ്ങൾ പ്രതിപാദിച്ചിരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഥമപുത്രന്റെ മരണവേളയിൽ "ഒരു പിതാവിന്റെ കണ്ണുനീർത്തുള്ളികൾ" എന്ന പേരിൽ ഒരു കവിത രചിച്ചു. ഇരുപതു വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം അതേപേരിൽ സുദീർഘമായ മറെറാരു കവിതയും എഴുതി.

കഥാനായകനു് കുട്ടികളോടുള്ള വാത്സല്യത്തെ പ്രകടമാക്കുന്നതും "എന്റെ സോദരി" എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടുന്നതുമായ കവിതയിലെ ഏതാനും വരികളുടെ ആശയം ഇവിടെ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു.

"പ്രിയ സോദരീ! നീ അതിമനോഹരമായ ഒരു പുഷ്പമാണു്. ആകാശത്തിൽ പ്രകാശിക്കുന്ന നക്ഷത്രങ്ങളെക്കാൾ നീ അതിശോഭയുള്ളവൾതന്നെ. നീ എന്റെ നെറ്റിയിൽ അണിഞ്ഞിരിക്കുന്ന വിശേഷപ്പെട്ട ഒരു ഭൂഷണമാണു്. നീ എന്റെ കൊച്ചുസഹോദരിയാണു്. നിന്റെ ലാവണ്യത്തെ എങ്ങനെ വർണ്ണിക്കേണ്ടു എന്നറിയാതെ ഞാൻ കുഴങ്ങുന്നു. നീ പുഷ്പിച്ചു് പ്രകാശിക്കുന്ന ഒരു റോസാച്ചെടിപോലെയാകുന്നു. കണ്ണാനന്ദകരമായ നിന്റെ ഗാനങ്ങൾ കേൾക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ദൈവദൂതന്മാർ സംഘം ചേർന്നു് നിന്നോടുകൂടി പാടി സന്തോഷിച്ചു് ആനന്ദിക്കുന്നു. അന്ധകാരം നിറഞ്ഞ ഭൂമിയിൽ, പുലർവേളയിൽ പ്രകാശം ഉദിക്കുന്നതുപോലെ നിന്റെ സൌന്ദര്യമാകുന്ന സ്വർഗ്ഗീയ പ്രകാശത്താൽ നീ ഭൂലോകത്തെ പരിശോഭിപ്പിക്കുന്നു."

"വന്യപുഷ്പ"മെന്ന പേരിൽ അതിമനോഹരമായ മറെറാരു കൃതി അദ്ദേഹം രചിച്ചു. ആ കവിതയുടെ മനോഹരത്വം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി ഏതാനും വരികളുടെ ആശയം ഇവിടെ സംക്ഷേപിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"അല്ലയോ പുഷ്പമേ! എന്റെ ഹൃദയത്തിനു് നീ നൽകുന്നിടത്തോളവും അത്യാനന്ദവും പ്രചോദനവും മറ്റു് യാതൊരു ജീവിക്കും നൽകാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. പിന്നെ എങ്ങനെ നിന്നെക്കുറിച്ചു് ഞാൻ കവിതകളും പാട്ടുകളും ചമയ്ക്കാതിരിക്കും."

കഥാനായകൻ പുഷ്പങ്ങളുടെ ഭംഗികണ്ടു് അതിൽ ലയിച്ചു് ആനന്ദതുന്ദിലനായി ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. "ഞാൻ പുഷ്പങ്ങളുടെയിടയിൽ ആടിപ്പാടി പറന്നുനടക്കുന്ന ഒരു ചിത്രശലഭമാണു്". അദ്ദേഹത്തിനു് പുഷ്പങ്ങളോടുള്ള പ്രതിപത്തി എത്തുമാത്രമായിരുന്നെന്നു് ഈ വാക്കുകളിൽനിന്നു് നമുക്കൂഹിക്കാമല്ലോ. അദ്ദേഹം പുഷ്പങ്ങളുടെ ഭംഗി കണ്ടാനന്ദിക്കുമ്പോൾ സൃഷ്ടികർത്താവിന്റെ അത്ഭുതകരമായ കൈവേലകളെപ്പറ്റി ആശ്ചര്യംകൂറുകയും ജഗന്നിയന്താവിനെ സ്തുതിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. ഇപ്രകാരം മനോഹരമായി പ്രകാശിച്ചുനിൽക്കുന്ന പുഷ്പങ്ങൾ പറിച്ചെടുക്കുന്നതു് കവിക്കു് വളരെ മനോവേദനയുണ്ടാക്കുന്നതായിരുന്നു. അപ്രകാരം പുഷ്പങ്ങൾ പറിച്ചെടുക്കുന്നതു് മനുഷ്യർ അവയോടു് ചെയ്യുന്ന മഹാപാതകമാണെന്നു് തിലക്കിനു് തോന്നിയിരുന്നു. സ്ത്രീകൾ പുഷ്പങ്ങൾ പറിച്ചെടുത്തു് തലമുടിക്കെട്ടിൽ തിരുകിക്കാണുന്നതു് തനിക്കു് അസഹനീയമായ വേദന ഉണ്ടാക്കുന്നതായിരുന്നു. കാരണം ഈശ്വരന്റെ പ്രകൃതിവിലാസത്തിനു് സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്ന പുഷ്പങ്ങളെ അവർ അപ്രകാരം ദ്രോഹിക്കുകയും വേദനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നെന്നായിരുന്നു തിലക്കിന്റെ വിചാരം. ദൈവം പുഷ്പങ്ങളെ ഏതു സ്ഥാനങ്ങളിൽ പ്രകാശിക്കുവാനായി ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവോ അവിടെ പ്രകാശിച്ചു് അവിടെവച്ചു അവ നശിച്ചു പൊയ്ക്കൊള്ളട്ടെ എന്നായിരുന്നു തന്റെ ചിന്ത.

ഈ ദീർഘമായ കവിതയിലെ പ്രതിപാദനവിഷയം എന്താണെന്നു നമുക്കു നോക്കാം. വനങ്ങളിൽക്കൂടെ സഞ്ചരിക്കു

ന്ന കവിയുടെ ശ്രദ്ധയെ അതിമനോഹരമായ ഒരു പുഷ്പം ആകർഷിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ആനന്ദംകൊണ്ടു നിറയുന്നു. വയലി ലെ താമരയെ നോക്കുവിൻ, അവ എത്ര ഭംഗിയായി അലങ്ക രിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ശലോമോൻ പോലും തന്റെ മഹത്വ ത്തിൽ ഇവയിൽ ഒന്നിനോളവും ചമഞ്ഞിരുന്നില്ല എന്നു താ മരപുഷ്പങ്ങളെക്കണ്ടു് ക്രിസ്തുനാഥൻ പറഞ്ഞതുപോലെ ആ പുഷ്പത്തിൽക്കൂടെ അദ്ദേഹം ദൈവത്തിന്റെ സ്നേഹം, സൃഷ്ടിവൈചിത്ര്യം, അത്ഭുതമാന്യ സംരക്ഷണം എന്നിവ ദ ർശിച്ചു. അതിന്റെ ശേഷം കവി ആ പുഷ്പവുമായി ഒരു സംവാ ദത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നു. "അല്ലയോ പുഷ്പമേ! നിനക്കു് എത്ര ഭം ഗിയും ശോഭയും ജഗൽപിതാവു നൽകിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ നിന്റെ ശോഭയും ഭംഗിയും നീ മനുഷ്യരെ കാണിച്ചു് അവ രെ ആനന്ദിപ്പിച്ചു ഈശ്വരചൈതന്യം ലോകത്തിനു വെ ളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുക. നീ എന്നോടുക്രൂടെ വരിക. ജനവാ സമുള്ള സ്ഥലത്തു വന്നു താമസിക്കുക. നീ എന്തിനാണു് ആരും കാണാനും അറിയാനും ഇല്ലാത്ത ഈ വനത്തിൽ ജീവിക്കുന്ന തു്. നീ ആർക്കും പ്രയോജനമില്ലാത്ത വിധത്തിൽ നിന്റെ ഭം ഗിയെ എന്തിനു നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നു." പുഷ്പം കവിയോടു് ഇപ്ര കാരം മറുപടിപറയുന്നു. "മാന്യമിത്രമേ! ഞാൻ ആർക്കും പ്രയോ ജനമില്ലാത്ത സ്ഥാനത്തു ജീവിക്കുന്നു എന്നുള്ള നിങ്ങളുടെ ധാ രണ പിശകാണു്. ദൈവമെന്നെ നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന സ്ഥാ നം ഈ കാടാണു്. ഞാൻ ഇവിടെ സ്വതന്ത്രമായി ജീവിച്ചു പ്രകാശിച്ചു് സേവനമനുഷ്ഠിക്കണമെന്നാണു് ദൈവമെന്നേ ക്കുറിച്ചു് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതു്. അതാണു് ഏറ്റവും ഉപരിയായ സേവനം എന്നെനിക്കു് പരിപൂർണ്ണ ബോദ്ധ്യമുണ്ടു്. എന്നാൽ ഞാൻ ജനവാസമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ വസിച്ചാൽ എനിക്കപ്രകാരമുള്ള ഉപരിയായ സേവനത്തിനു അവസരം ലഭിക്കുകയി ല്ല. മനുഷ്യൻ സ്വാർത്ഥാഭിലാഷങ്ങൾക്കായി എന്നെ പറി ച്ചെടുക്കും." അദ്ദേഹത്തിനു പുഷ്പങ്ങളോടുണ്ടായിരുന്ന

സ്നേഹം അതിപരിശുദ്ധമായിരുന്നു. ആ സ്നേഹത്തിൽ സ്വാർത്ഥത അണുമാത്രംപോലും കലർത്തിയിട്ടില്ലായിരുന്നു. പുഷ്പങ്ങളോടുള്ള സ്നേഹം അദ്ദേഹത്തെ ഈശ്വരഭക്തിയിലേക്കു് ആനയിക്കുന്നതിനു് പ്രേരകമായി ഭവിച്ചിരുന്നു. ഈ കവിതയിലെ ഒരു ഭാഗത്തിന്റെ സംഗ്രഹം ഏകദേശം ഇങ്ങനെയാണു്. "അല്ലയോ പുഷ്പമേ, ഒരിക്കൽക്കൂടി ഞാൻ പറയുന്നു. ജീവൻ, സ്നേഹം എന്നിവ രണ്ടു പ്രത്യേക പദാർത്ഥങ്ങളല്ല. പിന്നെയോ അവരണ്ടും ഒന്നാകുന്നു. സ്നേഹംതന്നെ ജീവനാകുന്നു. സ്നേഹം നഷ്ടപ്പെട്ടാൽ പിന്നെ മരിച്ചതിനു തുല്യമാണു്. ഒരു മനുഷ്യനിൽ സ്വയമല്ലാതെ മറ്റു യാതൊന്നും മരിക്കേണ്ടതായിട്ടില്ല. ജീവിതത്തിൽ തങ്ങളെത്തന്നെ മറന്നു് മറ്റുള്ളവരെ സ്നേഹിക്കുകയും, ശുശ്രൂഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണു് സാക്ഷാൽപരമാനന്ദം അനുഭവിക്കുന്നതു്. സ്നേഹം തന്നെശാന്തി. സ്നേഹം തന്നെമുക്തിയും സൌഭാഗ്യവും. സ്വർഗ്ഗം സ്നേഹംകൊണ്ടു് നിറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ അധിപതിയായ ദൈവമോ സ്നേഹംതന്നെയാകുന്നു. അതുകൊണ്ടു് നമുക്കു് ദൈവത്തോടു് ചേർന്നു് സഹകരിച്ചു് സമസ്തജന്തുക്കളെ സ്നേഹിക്കാം. നീ ഭൂമിയെ അലങ്കരിക്കുകയും ഭരിക്കുകയുംചെയ്യുന്ന മനോഹര പുഷ്പമാലയുമാണു്. നിന്റെ പേർ സ്നേഹമെന്നാണു്. അതിനാൽ മനോഹരപുഷ്പമേ! നീ തനിയെ ഇരിക്കാതെ എന്നോടുകൂടെ വരിക." കവിയുടെ അപേക്ഷയെ പുഷ്പം നിരസിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം കവി സങ്കടപ്പെട്ടുകൊണ്ടു് മടങ്ങിപ്പോകുന്നു. എന്നാൽ അതേസമയം ഈശ്വരദത്തമായ സ്നേഹചൈതന്യം കവിയിൽനിന്നു് പുഷ്പത്തിലേക്കും പുഷ്പത്തിൽ നിന്നു് കവിയിലേക്കും പകരുന്നതായി അദ്ദേഹത്തിനു് അനുഭവപ്പെടുന്നു. കവി സങ്കടത്തോടുകൂടെ മടങ്ങുന്ന വേളയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകളിൽനിന്നു് പൊഴിയുന്ന കണ്ണീർത്തുള്ളികൾ പുഷ്പം പാനം ചെയ്യുന്നതായി ക

വി സങ്കല്പിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം പുഷ്പം എവിടെ നോക്കിയാലും കവിയെ കാണാം. പുഷ്പം എവിടേക്കു് യാത്രചെയ്താലും കവി അടുത്തുനിൽക്കുന്നതായ ഒരനുഭവം അതിനു ഉണ്ടാകുന്നു എന്നു് കവിയുടെ സങ്കല്പദൃഷ്ടിയിൽ തോന്നുന്നു. അതുപോലെ കവിയുടെ ഹൃദയവും, സങ്കല്പലോകവും, പുഷ്പത്തിന്റെ ശോഭയും പരിമളവും കൊണ്ടു് നിറയുന്നു.

തിലക്കിന്റെ ജീവിതത്തിലെ മൂന്നാം ഘട്ടത്തിലുള്ള കൃതികളിൽ മുഖ്യമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നതു് ഇത്തരത്തിലുള്ള ദൈവികമായ പരിശുദ്ധസ്നേഹം, കുടുംബജീവിതം ആദിയായവയാണു്. ഉദാഹരണമായി, "പരിശുദ്ധസ്നേഹവും ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർ തമ്മിലുള്ള വേർപാടും" "വർണ്ണിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത വിശിഷ്ടഗുണങ്ങൾ" "പരിശുദ്ധസ്നേഹവും അഭിരുചികളും" ആദിയായ കവിതകളെല്ലാം പരിശുദ്ധമായ ക്രിസ്തീയ കുടുംബജീവിതത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെക്കുറിച്ചു് പ്രത്യേകം പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൌഭാഗ്യസംപൂർണ്ണമായ അനേകവർഷത്തെ ദാമ്പത്യജീവിതത്തിനു് ശേഷം എഴുതിയ ഒരു കവിതയാണു് "എന്റെ പ്രിയതമ." ഈ കൃതിയിൽ തിലക് കുടുംബജീവിതത്തിന്റെ പരിശുദ്ധതയേയും സൌഭാഗ്യത്തെയുംപറ്റി സ്വാനുഭവത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി വർണ്ണിക്കുന്നു.

പരിശുദ്ധസ്നേഹത്തിന്റെ രൂപം പ്രകടമാക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറെറാരു കൃതി "ഒരു കടങ്കഥ" എന്നപേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. ആ കൃതിയുടെ സാരാംശം ഇവിടെ സംക്ഷേപിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"കഷ്ടതകളുടെയും, പ്രയാസങ്ങളുടെയും ക്ലേശങ്ങളുടെയും മദ്ധ്യേ തഴച്ചുവളർന്നു് പുഷ്പിച്ചു് പ്രകാശിക്കുന്ന ഒരു മാതിരി ചെടിയുണ്ടു്. ആ ചെടിയുടെ പേരെന്താണെന്നു് നിങ്ങൾക്കു ഊഹിക്കാമോ? സാധാരണ ചെടികൾ വെള്ളം വലിച്ചെടുത്തു് തഴച്ചുവളരുന്നു. എന്നാൽ ആ ചെടി സാധാരണ

യായി കണ്ണുനീർ പാനം ചെയ്യുന്നു. സംഹാരസൂര്യന്റെ മ്ലോ രകിരണങ്ങൾ ആ ചെടിയുടെമേൽ ശക്തിയായി വീഴുമ്പോ ൾ അതു വാടി തലതാഴ്ത്തുന്നതിനു പകരം തഴച്ചു പ്രകാശി ക്കുന്നു. മരിച്ചവരെ ജീവിപ്പിക്കുന്നതിനും ഉന്മത്തന്മാരെക്കൊണ്ടു പാട്ടു പാടിക്കുന്നതിനും അന്ധന്മാരെ മനോഹര കാഴ്ചകൾ കാണിക്കുന്നതിനും കഴിവുള്ള ഒരു ചൈതന്യപ്രഭാവമതിനുണ്ടു്. അതിന്റെ അത്യഗാധമായ ജ്ഞാനം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു് മനുഷ്യരെക്കൊണ്ടു് സാദ്ധ്യമല്ല. അതിന്റെ പരമരഹസ്യം മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്നവർ ആകാശവിതാനത്തെ അളന്നു് അതിന്റെ നീളം കുറിക്കുന്നതിനു പ്രാപ്തരാണു്. എവിടെ ആ ചെടി പ്രകാശിച്ചു് പുഷ്പിക്കുന്നുവോ അവിടെ ദൈവം ഉണ്ടു്. ആ വിശിഷ്ട ചെടിയുടെ പേരു പറയാമോ?"

'സുശീല' എന്ന പേരിൽ അദ്ദേഹം അതിമനോഹരമായ വേറൊരു കവിത രചിച്ചു. ഈ കവിതയിൽ സുശീല എന്നൊരു പെൺകുട്ടി ശൈശവത്തിൽ നിന്നു യൌവനത്തിലേക്കും യൌവനത്തിൽ നിന്നു് മാതൃപദത്തിലേക്കും പ്രവേശിക്കുന്നതായി കവി ചിത്രീകരിക്കുന്നു. ഇവിടെ സൌഭാഗ്യസംപൂർണ്ണവും മാതൃകായോഗ്യവുമായ ഒരു ക്രിസ്തീയകുടുംബത്തെ കവി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് നമുക്കു കാണാം. ആ വർണ്ണനയുടെ ആശയം ഏകദേശം ഇപ്രകാരമാണു്. "ഭൂമിയിൽ മനോഹരമായ ഒരു സ്ഥലമുണ്ടെങ്കിൽ അതു് ക്രിസ്തീയ കുടുംബമാണു്. അവിടെ ഞാനെന്നോ എന്റേതെന്നോ ഉള്ള യാതൊരു ചിന്തയുമില്ല. അവിടെ ഭരിക്കുന്നതു് പരിശുദ്ധമായ ദിവ്യസ്നേഹമാകുന്നു. അതേ, ദിവ്യസ്നേഹത്തെ അവിടുത്തെ ഭരണാധിപതിയായി വാഴിച്ചിരിക്കുന്നു. അവിടെ നിഗളത്തിന്റെ ഒരു ഛായയ്ക്കുപോലും സ്ഥാനമില്ല. മറ്റുള്ളവരുടെ നന്മ അവരുടെ നന്മയായി എല്ലാവരും കരുതുന്നു. ഓരോരുത്തരും അവരവരേ മറന്നു മറ്റുള്ളവരെ ശുശ്രൂഷിക്കുന്നു. വിഭിന്ന സ്വ

ഭാവക്കാരും ഭിന്നരുചിയുള്ളവരും അവിടെ ഉണ്ടെങ്കിലും എ ല്ലാവരുടെയും ചിന്തയും മനോഭാവവും ഒന്നുതന്നെ ആകുന്നു.

ക്രിസ്തീയ കുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങളെ കഷ്ടതകളും പ്രയാസങ്ങളും അശേഷം ക്ഷീണിപ്പിക്കുകയോ അധൈര്യപ്പെ ടുത്തുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. അവിടെ ചിലപ്പോൾ സങ്കടങ്ങ ൾ ഉണ്ടാകുന്നെങ്കിലും കുടുംബാംഗങ്ങൾ സദാ സന്തോഷഭ രിതരായിരിക്കുന്നു. ക്രിസ്തീയകുടുംബം ഭ്രമിയിലെ പറുദീ സ തന്നെയാണെന്നുള്ളതിനു് യാതൊരു സംശയവുമില്ല. ഇ വിടെ നിന്നാണു് ശ്രേഷ്ഠവും അതികാമ്യവുമായ സൽഗുണ ങ്ങൾ ഉത്ഭവിക്കുന്നതും വളരുന്നതും വികസിച്ചു പരിപുഷ്ടി പ്രാപിക്കുന്നതും. ക്രിസ്തീയഭവനങ്ങളിൽ നിന്നാണു് കവിക ളും യോഗികളും ഭക്തശിരോമണികളും, വീരകേസരികളും ഉത്ഭവിക്കുന്നതു്. ഭ്രമിയിൽ ക്രിസ്തീയ കുടുംബത്തെപ്പോലെ സൗഭാഗ്യത്തിന്റെ വിളനിലമായ മറ്റൊരു സ്ഥാനമാ ണുള്ളതു്.

ആദ്യകാലങ്ങളിൽ തിലക്കെഴുതിയ കൃതികളിൽ ശിശു ക്കളെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ക്രമേണ അദ്ദേഹ ത്തിന്റെ കവിതാവിഷയം ഭവനം, കുടുംബത്തിലെ പരി ശുദ്ധസ്നേഹം ആദിയായവയായിത്തീർന്നു. അതുപോലെ പ്രാ രംഭകാലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളിൽ പുഷ്പ ങ്ങളെക്കുറിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ പിൽക്കാലങ്ങ ളിൽ അത്തരം കവിതകൾ വികസിച്ചു പ്രകൃതിയുടെ മാഹാ ത്മ്യത്തെപ്പറ്റി ചിത്രീകരിക്കുന്ന കവിതകളായി രൂപാന്തര പ്പെട്ടിരുന്നു. പക്ഷികൾ മധുരഗാനങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന തും കാട്ടുമൃഗങ്ങൾ വനത്തിൽ തുള്ളിച്ചാടിഓടുന്നതും അ വയുടെ കുട്ടികൾ കളിച്ചു് ഓടിനടക്കുന്നതും കുന്നുക ൾ, താഴ്വരകൾ നദികളുടെ ഒഴുക്കു്, വൃക്ഷങ്ങളുടെ തഴച്ചു വളർന്ന ശിഖരങ്ങളുടെ ഉലച്ചിൽ ആദിയായവ അദ്ദേഹത്തി

ന്റെ മനോധർമ്മത്തിൽ പെട്ടപ്പോൾ കവിതാരൂപങ്ങളായിത്തീർന്നു.

പ്രകൃതിരമണീയത കണ്ടാനന്ദിക്കുന്നതിനും അവയെ മനോഹരമായി വർണ്ണിക്കുന്നതിനും വാസനാവൈഭവമുള്ള ആംഗ്ലേയ മഹാകവിയായ വേർഡ്സ്വെത്തിനെപ്പോലെ കഥാനായകനും വൈഭവമുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. ഭൂമി മുഴുവൻ പ്രകാശത്താൽ നിറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഭൂമിയുടെ മഹത്വം എത്രമാത്രമെന്ന് കവി സങ്കല്പലോകത്തിൽ ക്രൂടെ ദർശിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ആശ്ചര്യംകൂറുന്നു. മനോഹരമായ പർവ്വതങ്ങൾ, കുന്നുകൾ, താഴ്വരകൾ സൂര്യപ്രകാശം ആദിയായവകൊണ്ടു് ഭൂമി അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം ദൈവമഹത്വത്തെ ദർശിച്ചമാത്രയിൽ കവി ദൈവസന്നിധിയിൽ സാഷ്ടാംഗംവീണു നമസ്കരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ സൃഷ്ടികർത്താവിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യവും, മഹത്വവും, പ്രഭാവവും, ചൈതന്യവും പ്രകൃതിയിൽ കളിയാടുന്നതുകണ്ടു് അദ്ദേഹം നാൾക്കുനാൾ ഈശ്വരസാമീപ്യം അനുഭവിച്ചു ശക്തിപ്പെട്ടുവന്നു. അദ്ദേഹം എഴുതിയ ഒരു കവിതയിൽ പ്രകൃതി മനോഹര സൃഷ്ടികളാലും ഈശ്വരസാന്നിദ്ധ്യത്താലും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതായി വർണ്ണിക്കുന്നു.

"കുന്നുകളുടെ അഗ്രങ്ങളിലേക്കു്" എന്നപേരിൽ കഥാനായകൻ എഴുതിയ ഒരു കവിതയുടെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങൾ നമുക്കു് നോക്കാം. ഈ കവിത, കവി ഒരു താണപ്രദേശത്തുനിന്നു ഉയർന്സ്ഥലത്തേക്കു് ആരോഹണം ചെയ്യുന്ന അവസരത്തിൽ നിർമ്മിച്ചതാണു്. പശ്ചിമപർവ്വതത്തെ നോക്കിക്കൊണ്ടു് അവിടെ കാണുന്ന മനോഹര കാഴ്ചകളെ കവി വർണ്ണിക്കുന്നു.

തിലകിന്റെ മറെറാരു കൃതിയായ "പ്രകൃതിയുടെ ഉത്സവം" (ദാബീജു) എന്നകവിത നമുക്കു പരിശോധിക്കാം. ദാബീജു് എന്നു പറയുന്നതു ഹൈന്ദവരുടെ ഒരു ഉത്സവമാ

ന്നു. ഈ ഉത്സവസമയത്തു് ഓരോ ഭവനങ്ങളിലുമുള്ള സഹോദരന്മാർ അവരുടെ സഹോദരിമാക്കു് സമ്മാനങ്ങൾ നല്കുന്നു. അങ്ങനെ സമ്മാനം നല്കുന്നവേളയിൽ സഹോദരികൾ അവരുടെ മുമ്പിൽ വിളക്കുയത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു് സഹോദരന്മാരെ അഭിവാദ്യം ചെയ്യുന്നു. ചെടികളും, കുന്നുകളും, താഴ്വരകളും, പക്ഷികളും കാട്ടിലെ സകല മൃഗങ്ങളും, സമുദ്രത്തിലെ മത്സ്യങ്ങളും ഒന്നുപോലെ ഈ ഉത്സവം ആഘോഷിക്കുന്നതായി കവി സങ്കല്പിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, ഈ ഉത്സവസമയത്തു് പ്രകൃതിയും, ജന്തുക്കളും സസ്യജാലങ്ങളുമെല്ലാമൊന്നുപോലെ തമ്മിൽ തമ്മിൽ സഹോദരത്വംപേണവത്തിക്കുകയും അഭിവാദ്യം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നതായി കവി ചിത്രീകരിക്കുന്നു.

ഇനിയും തിലക്കിന്റെ സ്വരാജ്യസ്നേഹത്തെയും ദേശഭക്തിയേയും പ്രകടമാക്കുന്ന ചില ദേശീയ കീർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ചും രാഷ്ട്രീയ ഗാനങ്ങളെക്കുറിച്ചും നമുക്കു ചിന്തിക്കാം.

"എന്റെ വാത്സല്യഭാജനമായ ഭാരതം" എന്നപേരിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ച ഒരു കൃതി മഹാരാഷ്ട്രത്തിലെ സർവ്വപ്രധാനമായ ഒരു ദേശീയഗാനമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ആ കവിതയെപ്പറ്റി പ്രശംസിച്ചു് സർ നാരായണചന്ദാവർക്കർ "ടൈംസ് ഓഫ് ഇൻഡ്യാ" എന്നപത്രത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്.

"ഭാരതത്തിൽ വിവിധതരക്കാരായ ജനങ്ങളെ കവി കാണുന്നു. വിദ്യാസമ്പന്നർ, നിരക്ഷരകുക്ഷികൾ എന്നിവർ ഭാരതത്തിൽ അധിവസിക്കുന്നു. ഭാരതത്തിൽ അനവധി സമ്മേളനങ്ങളും പ്രതിവർഷം നടക്കുന്നതായി കവി പ്രസ്താവിക്കുന്നു. മിതവാദികൾ, അമിതവാദികൾ, ദൈവവിശ്വാസക്കാർ, നാസ്തികന്മാർ, തിയോസഫി സംഘക്കാർ, ആര്യസമാജക്കാർ, ബ്രഹ്മസമാജക്കാർ, തൊട്ടുകൂടാത്തവർ, തീണ്ടിക്കൂടാത്തവർ, സവർണ്ണ

ർ, അവർണ്ണർ, ഹരിജനങ്ങൾ, ഉൽപ്പതിഷ്ണുക്കൾ, യാഥാസ്ഥിതികന്മാർ, സാമൂഹ്യപരിഷ്ക്കാരികൾ, ഹിന്ദുക്കൾ, മഹമ്മദീയർ, എന്നിപ്രകാരമുള്ള വിവിധ വകുപ്പുകാരെ ദിനംപ്രതി കവി ദർശിക്കുന്നു. ഭാരതരാജ്യം ഏകോദരസഹോദരഭാവമില്ലാതെ ഛിന്നഭിന്നമായിരിക്കുന്നതോർത്തു് കവി സങ്കടപ്പെടുന്നു. ഭാരതീയരായ നമ്മുടെ നില എന്താണെന്നോ, നാം എവിടെ നില്ക്കുന്നുവെന്നോ, എങ്ങോട്ടു യാത്രചെയ്വാനാണു ഭാവിക്കുന്നതെന്നോ, നമ്മുടെ പരമലക്ഷ്യം എന്തെന്നോ, നാം വേണ്ടവിധത്തിൽ ഇതുവരെയും മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ല. ഭിന്നാഭിപ്രായങ്ങളും കലഹങ്ങളും ചുറുപാടും സദാ കവി കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നെങ്കിലും ശുഭോദർക്കവും സുന്ദരവുമായ ഒരു ഭാവിയെ കവി ദർശിച്ചുകൊണ്ടു് ആനന്ദസാഗരത്തിൽ ആറാടുന്നു. ഒരിക്കൽ ചിലർ തിലകിനോടിപ്രകാരം ചോദിച്ചു. "അല്ലയോ മഹാത്മാവേ! ഭാരതത്തിൽ എവിടെനോക്കിയാലും സങ്കടങ്ങളും വർഗ്ഗീയവിദ്വേഷങ്ങളും ഭിന്നതകളും മാത്രമെ കാണാൻ സാധിക്കുന്നുള്ളു. ആ സ്ഥിതിക്കു് എങ്ങനെ ഭാരതത്തിന്റെ ഭാസുരമായ ഒരു ഭാവിയെ ദർശിച്ചു് സന്തോഷഭരിതനാകുവാൻ അങ്ങേയ്ക്കു് സാധിക്കും?"

ആ ചോദ്യത്തിന്റെ മറുപടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചില കവിതകളിൽ നമുക്കു കാണാം. അവയിൽ ചിലതിന്റെ അർത്ഥം ഇപ്രകാരമാണു്. എപ്രകാരം ഇരുളിൽനിന്നു് പ്രകാശം ഉദിക്കുന്നുവോ അപ്രകാരം ഭിന്നതകളിൽനിന്നും വിദ്വേഷങ്ങളിൽ നിന്നും ഐക്യതയും സാഹോദര്യവും ഉളവാകുന്നു. ഭിന്നതകളെയും അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങളെയും നാം ശരിയായി ആനയിക്കുന്നെങ്കിൽ അവ നമ്മെ ഐക്യത്തിലേക്കു നടത്തുന്ന മുഖാന്തിരങ്ങളായിത്തീരും. ഇപ്പോൾ കേൾക്കുന്ന അസ്വാസ്ഥ്യശബ്ദങ്ങളുടെ പിമ്പിൽ ദൈവത്തിന്റെ ഇമ്പകരമായ ശബ്ദം നമുക്കു കേൾക്കാൻ സാധിക്കും. ആ ദൈവശബ്ദം അസ്വാസ്ഥ്യങ്ങളുടെയും വർഗ്ഗീയ വിദ്വേഷ

ങ്ങളുടെയും ശബ്ദത്തെ അതിലംഘിച്ചു് നമ്മുടെ ചെവിയിൽ മുഴങ്ങുന്നതിനായി ബദ്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. "സഹകരണം," "തികഞ്ഞയുവത്വം" "യഥാർത്ഥസ്വാതന്ത്ര്യം" എന്നീ കവിതകളിൽ അദ്ദേഹം പറയുന്നതു് അസ്വാസ്ഥ്യങ്ങളും കലഹങ്ങളും കലാപങ്ങളും, ബഹളങ്ങളും വർഗ്ഗീയവിദ്വേഷവും, ദാരിദ്ര്യവും, അസമത്വങ്ങളുംകൊണ്ടു് ഭാരതം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഭാരതത്തിലെ ജനാവലി അദ്ദേഹത്തെ അനുകരിച്ചു് മുമ്പോട്ടുപോകുമെങ്കിൽ സമാധാനവും സാഹോദര്യവും സമത്വവും നിഷ്പ്രയാസം കൈവരുത്താൻ സാധിക്കുമെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു തെളിവായ ബോദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ലോകചരിത്രം സൂക്ഷിച്ചാൽ അപ്രകാരം ദൈവദർശനംലഭിച്ച ആളുകളാണു് കാപട്യതകളുടെയും വിഷമതകളുടെയും മദ്ധ്യത്തിൽ സ്ഥിരമാനസ്സരായും ആനന്ദചിത്തരായും ജീവിതം നയിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു് നമുക്കു് മനസ്സിലാക്കാം. അവർക്കു മാത്രമെ ലോകത്തിനു് സമാധാനം പ്രദാനം ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. അപ്രകാരം ശോഭനമായ ഒരു ഭാവിയെ ദർശിക്കുന്നതിനു് ഭാരതീയരെ കഴിവുള്ളവരാക്കിത്തീർക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു.

"ക്രിസ്ത്യായനം" "അഭംഗാഞ്ജലി" എന്നീ രണ്ടു ആദ്ധ്യാത്മിക കവിതകളും അദ്ദേഹം അന്തിമഘട്ടത്തിൽ നിർമ്മിച്ചവയാണു്. അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള ഭക്തിരസപ്രദങ്ങളായ കീർത്തനങ്ങളും ഗാനങ്ങളും 'ഭജനസംഗ്രഹം' എന്നഗ്രന്ഥത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥം 1906-ൽ കഥാനായകൻ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ച മറ്റു ചില ഗാനങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തു് 'ഉപാസനാസംഗീത' എന്നപേരിൽ മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥവും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. 'ഉപാസനാസംഗീത' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലെ കീർത്തനങ്ങളിൽ പലതും ലളിതമാകയാൽ സാധാരണക്കാർക്കു് അവയുടെ അർത്ഥം നിഷ്പ്രയാസം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും ആ കീർത്തനങ്ങൾ

പാടിരസിച്ചു് സാരസ്യം അനുഭവിക്കുന്നതിനും കഴിയും. ഈ കീർത്തനങ്ങൾ വിവിധ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടവയാണു്. ചില കീർത്തനങ്ങൾ ദേവാലയത്തിലെ പരസ്യാരാധനകളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനും മറ്റു ചിലതു് ക്രൈസ്തവരുടെയിടയിൽ സുവിശേഷം പ്രസംഗിക്കുന്നതിനു് സഹായകരമായിത്തീരുന്നതിനുംആയി പ്രത്യേകം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്.

ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ജീവചരിത്രം മറാത്തിഭാഷയിൽ കവിതാരൂപേണ എഴുതുന്നതിനു് അനേകനാളായി അദ്ദേഹം അഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. തന്റെ അഗ്രഹംപോലെ ആ ഗ്രന്ഥം എഴുതി പൂർത്തിയാക്കാൻ സാധിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ രാമായണം എപ്രകാരം അതിവിശിഷ്ടമായ ഒരു ഹൈന്ദവപുരാണ സാഹിത്യഗ്രന്ഥമായിരിക്കുന്നുവോ അപ്രകാരം "ക്രിസ്ത്യായനം" വിലതീരാത്ത ഒരു ക്രൈസ്തവസാഹിത്യഗ്രന്ഥമായിരുന്നേനേം. ആ കൃതി ക്രിസ്തീയ സാഹിത്യത്തിനു് ലഭിക്കാവുന്നതിലേക്കും മഹത്തായ നേട്ടമായി ഭവിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥം എഴുതി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനു് സാഹചര്യങ്ങൾ തിലകിനെ അനുവദിച്ചില്ല. ഈ ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിക്കുന്നതിനു് കഥാനായകൻ ആദ്യമായി ഉദ്യമിച്ചതു് 1909-ാമാണ്ടിലായിരുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണം നിർവഹിക്കുന്നതിനായി ഇതര ജോലികളിൽനിന്നെല്ലാം വിരമിച്ചു് മഹാബലീശ്വർ എന്ന സ്ഥലത്തു് നാലുമാസക്കാലം പോയി താമസിക്കുന്നതിനു ഡോക്ടർ ഹർഡീകർ എന്ന മിഷ്യനറി തിലകിനു വേണ്ട സൌകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. എന്നാൽ ആ സമയത്തും കഥാനായകന്റെ ശ്രദ്ധപതിഞ്ഞിരുന്നതു് "അഭിനവകാവ്യം" എന്ന ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണത്തിലായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം മഹാബലീശ്വർ എന്ന സ്ഥലത്തുള്ള നാലു മാസക്കാലത്തെ താമസംകൊണ്ടു് "ക്രിസ്ത്യായനം" എഴുതിത്തീർക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനു് സാധിച്ചില്ല. അതിനാൽ ഇതരജോലികളിൽനിന്നെല്ലാം

വേർപെട്ടു് വായി എന്ന സ്ഥലത്തുപോയി "ക്രിസ്ത്യായനം" എഴുതി പൂർത്തിയാക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു. എന്നാൽ വായി എന്ന ഗ്രാമത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ മറ്റു ചില അത്യാവശ്യകാര്യങ്ങളിൽ പതിക്കേണ്ടിവന്നു. ആ ഗ്രാമത്തിൽ അനേകം രോഗികളുണ്ടായിരുന്നു. അവരെ ശുശ്രൂഷിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമെന്നു് തിലക്കിനു തോന്നി. രാപ്പകൽ ഒന്നുപോലെ അദ്ദേഹം അവരെ ശുശ്രൂഷിക്കുകയും മരുന്നു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ചിലരുടെ കിടക്കയുടെ സമീപത്തിരുന്നു് അവർക്കു് സുവിശേഷത്തിന്റെ ആശ്വാസവാക്യങ്ങൾ നൽകി. ക്ലേശങ്ങളാലും ദുരിതങ്ങളാലും ഭാരപ്പെട്ടു വലഞ്ഞിരുന്ന അനേകം ഗ്രാമീണരെ സമീപിച്ചു് സഹതാപപൂർവ്വം അവരോടു് ഇടപെട്ടു. അദ്ധ്വാനിക്കുന്നവരേയും ഭാരം ചുമക്കുന്നവരേയും ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നതിനു് ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്ന ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിങ്കലേക്കു് അവരെ ആനയിച്ചു. കൃത്യാന്തരബാഹുല്യങ്ങൾ നിമിത്തം പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നാലു് അദ്ധ്യായങ്ങൾ മാത്രമേ അവിടെവച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനു് എഴുതിത്തീർക്കുന്നതിനു് കഴിഞ്ഞുള്ളു. "ക്രിസ്ത്യായനം" എന്ന ഗ്രന്ഥം എഴുതി പൂർത്തിയാക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി 1914–ൽ 'പഞ്ചഗാണി' എന്ന സ്ഥലത്തു് മിസ്സസ് ബ്രൂസ് എന്ന പാശ്ചാത്യമഹിളയുടെ അതിഥിയായി രണ്ടുമാസക്കാലം താമസിച്ചു. അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹം അതിന്റെ അഞ്ചും ആറും അദ്ധ്യായങ്ങൾ എഴുതിത്തീർത്തു.

തിലക്കിന്റെ അന്തിമഘട്ടത്തിൽ ഭൂരിഭാഗവും "അഭംഗകൾ" "ദൈവത്തിന്റെ ഡർബാറിന്റെ ക്രമീകരണങ്ങൾ" എന്നീ കൃതികൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനായി വിനിയോഗിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണത്തോടടുത്തപ്പോഴേക്കു് "ക്രിസ്ത്യായന"ത്തിന്റെ പതിനൊന്നദ്ധ്യായങ്ങൾ മാത്രമേ എഴുതിത്തീർക്കുന്നതിനു കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളു. തിലക്കിന്റെ മരണശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ അറുപത്തിരണ്ടു് പുറങ്ങളുള്ള ആ ഗ്ര

ന്ഥം 1921-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പതി
നൊന്നദ്ധ്യായങ്ങളിൽ ക്രിസ്തുനാഥന്റെ തിരുവവതാരത്തെ
ക്കുറിച്ചു് മാത്രമേ പ്രതിപാദിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളു. "ക്രി
സ്തുായനം" ഒരു അപൂർണ്ണഗ്രന്ഥമാണെങ്കിലും മറാത്തിക്രിസ്തീയ
സാഹിത്യത്തിലെ അതിവിശിഷ്ടഗ്രന്ഥമായി പരിലസിക്കു
ന്നു. കഥാനായകന്റെ ഇതരകൃതികളെ അപേക്ഷിച്ചു് ഈ
ഗ്രന്ഥത്തിൽ പല സ്ഥലങ്ങളിലും ധാരാളം സംസ്കൃതവാക്കു
കൾ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്. തൻനിമിത്തം ഈ കൃതിയിലെ ഭാ
ഷ അല്പം കഠിനമായിരിക്കുന്നെങ്കിലും പൊതുവേ ഈ കൃതി
ക്കു് വിശേഷാൽ ഒരു മേന്മയും, സാരസ്യവും ഉണ്ടെന്നുള്ളതു്
പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യമാണു്. ഒരർത്ഥത്തിൽ ഈ ഗ്രന്ഥം അപൂ
ർണ്ണമായിരിക്കുന്നെങ്കിലും അതിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന വിഷയം
അതിൽതന്നെ പൂർണ്ണമായിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതു് ഈ കൃതിയുടെ
ഒരു പ്രത്യേകതയാണു്. യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ജീവചരിത്രം
മുഴുവൻ എഴുതി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനു് സാധിച്ചില്ലെങ്കിലും
ക്രിസ്തുനാഥന്റെ മനുഷ്യാവതാരത്തെക്കുറിച്ചു് പ്രതിപാദിക്കു
ന്ന ഒരു സംപൂർണ്ണക്രിസ്തീയ സാഹിത്യഗ്രന്ഥം ചമയ്ക്കുന്നതിനു
കഴിഞ്ഞല്ലോ എന്നോർക്കുമ്പോൾ ഭാരതത്തിലെ ക്രിസ്തുസഭയ്ക്കു
എക്കാലത്തും അദ്ദേഹത്തോടു കൃതജ്ഞതയ്ക്കു് അവകാശമുണ്ടു്.
ഈ കൃതി ആരംഭിക്കുന്നതുതന്നെ ദൈവത്തെ പിതാവെ
ന്നു സംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ടാണു്. "ക്രിസ്തുായന"ത്തിന്റെ
പ്രാരംഭത്തിൽ അപ്പോസ്തുലന്മാർക്കും വിശുദ്ധ പൌലോസി
നും വന്ദനം നൽകുന്നു. ബലഹീനതകളെ ഗണിക്കാതെ ഭാര
തഭൂമിക്കു് എല്ലാക്കാലത്തും അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്ന സജീവ
മായ ഒരു ദൂതു് നൽകുന്നതിനു് ദൈവം തന്നെ തൂക്കരങ്ങളിൽ
ഉപകരണമാക്കിയിരിക്കുന്നു എന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു് പരിപൂ
ർണ്ണവിശ്വാസമുള്ളതായി ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയി
രിക്കുന്നു. ആ കവിതയിൽ മനുഷ്യജാതികളുടെ വീഴ്ചയെപ്പ
റ്റി പ്രതിപാദിച്ചശേഷം അധഃപതിച്ച മനുഷ്യരുടെ ഉദ്ധാ

രണത്തിനായി ദൈവം മനുഷ്യാവതാരം സ്വീകരിക്കുന്നതായി പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

അല്ലേഹത്തിന്റെ അന്തിമകൃതികളിൽ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന ഒരു വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥമാണു് "അഭംഗാഞ്ജലി." ഈ കവിത മഹാകവി രവീന്ദ്രനാഥടാഗോറിന്റെ ഗീതാഞ്ജലിയെ അനുകരിച്ചു് നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. ഈ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥത്തിൽ ഭക്തിപാരവശ്യം തുളുമ്പുന്ന മുന്നൂറിൽപരം കീർത്തനങ്ങൾ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്. തിലകൻ അന്തിമദശയിൽ എഴുതിയ ഈ ഗ്രന്ഥം അല്ലേഹത്തിന്റെ മരണശേഷമേ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ സാധിച്ചുള്ളൂ. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലെ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒരു ക്രിസ്തുഭക്തൻ ക്രിസ്തുനാഥനോടുള്ള അവന്റെ സ്നേഹത്തെയും സ്വാമിഭക്തിയേയും പ്രകടമാക്കുന്നതായി നമുക്കു കാണാം. ഭക്തൻ ക്രിസ്തുനാഥനെ ധ്യാനിക്കുന്നതും അവൻ അവനെത്തന്നെ ക്രിസ്തുനാഥനായി പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നതുമായ അനവധി സമർപ്പണകീർത്തനങ്ങളും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ക്രൂരതെ ചില ആദ്ധ്യാത്മിക ജീവിതാനുഭവങ്ങളും ഈശ്വരസാമീപ്യത്തിനായുള്ള വാഞ്ഛകളും പ്രാർത്ഥനകളും ഈ കീർത്തനങ്ങളിൽ സ്പുടമായി നിഴലിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചില കീർത്തനങ്ങളിൽ ക്രിസ്തുനാഥന്റെ ദിവ്യദർശനം അന്തിമഘട്ടത്തിൽ തെളിവായി അല്ലേഹത്തിനു് ലഭിച്ചതായി പറയുന്നു. മറ്റു ചില കീർത്തനങ്ങളിൽ ക്രിസ്തുനാഥനും ഭക്തനുമായി ഏകീഭവിക്കുന്നതായി കവി പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ദിവ്യരക്ഷകനോടുള്ള സ്നേഹപാരവശ്യത്താൽ ക്രിസ്തുഭക്തൻ നിറയുന്നു. തൽഫലമായി ലോകസുഖങ്ങളെ ഭക്തൻ പാടെ പരിത്യജിക്കുന്നതായി സ്വാനുഭവങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി കവി വർണ്ണിക്കുന്നു. അഭംഗാഞ്ജലി എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലെ ചില കീർത്തനങ്ങളിൽ ഭാരതത്തിന്റെ ശ്രേഷ്ഠതരമായ ചില ആദ്ധ്യാത്മികനേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ചു് പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ഭാരതീയർക്കു് ആദ്ധ്യാത്മികചിന്ത ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നവരിൽ പ

ലരും ഭാരതത്തിന്റെ മഹത്വകരമായ നേട്ടങ്ങളെ പലപ്പോ
ഴും വിസ്മരിച്ചുപോകുന്നു. ഭാരതീയർക്ക് ദൈവിക ചിന്ത ഉ
ണ്ടാക്കി കൊടുക്കണമെന്നു് വിചാരിക്കുന്ന വേറെ ചിലർ
മഹർഷ്ടത്തെ പാശ്ചാത്യവേഷം കൃത്രിമമായി അണിയിക്കുന്ന
തിനു് പരിശ്രമിക്കുന്നതായി കവി പറയുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള
പരിശ്രമങ്ങൾ വളരെ പരിതാപകരമായ സാഹസപ്രവ
ർത്തികളാണെന്നു് ഹൃദയവേദനയോടുകൂടെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടു
ണ്ടു്. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലെ സമർപ്പണഗാനങ്ങൾ ഓരോന്നും
എഴുതുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഓരോരോ പ്രത്യേക സന്ദർ
ഭങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ചില ഹൃദയസ്പുക്കായ ഭാഗങ്ങ
ൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണക്കിടക്കയിൽ വച്ചു് നിർമ്മിച്ചതാ
ണു്. രോഗക്കിടക്കയിൽ താൻ ക്രിസ്തുനാഥനെ മുഖാമുഖമാ
യി കൺകുളിർക്കെ കണ്ടു്, അവിടുത്തെ സൌന്ദര്യത്തെ ധ്യാ
നിച്ചു്, ആനന്ദചിത്തനായി, എഴുതിയിട്ടുള്ളവയാണു് ഈ
ഗ്രന്ഥത്തിലെ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒരു ഭാഗം. തന്റെ രോഗക്കി
ടക്കയിൽ അതിവേദന തോന്നിക്കുന്ന അവസരങ്ങളിൽ മുൻ
പു് അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള കീർത്തനങ്ങൾ ധ്യാനപൂർവ്വം പാടി
ആശ്വാസം പ്രാപിക്കുമായിരുന്നു. അഭംഗാഞ്ജലി എന്ന
വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥത്തിലെ കീർത്തനങ്ങളുടെ ആശയം സാധാ
രണക്കാർക്കു് വേണ്ടവണ്ണം ഗ്രഹിക്കുന്നതിനും അവയുടെ സാ
രസ്യം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും നിവൃത്തിയില്ലാത്ത വിധം അ
ത്ര ഗഹനങ്ങളാണു്. എന്നാൽ എക്കാലത്തും അദ്ദേഹത്തി
ന്റെ സ്മരണയെ നില നിർത്തുന്നതിനും ഖ്യാതിക്കു് മങ്ങലേൽ
ക്കാതിരുന്നതിനും ഈ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥം കാരണമായിത്തീർന്നിരിക്കു
ന്നു. കഥാനായകന്റെ ശ്രേഷ്ഠമായ ആദർശങ്ങളും പദലാളി
ത്യവും കാവ്യഭംഗിയും സുന്ദരങ്ങളായ ഈ കീർത്തനങ്ങളിൽ
കാണുന്നതുപോലെ മറെറാരു കൃതിയിലും കാണ്മാനില്ല. ഇ
രുപതിൽപരം വർഷം ക്രിസ്തുനാഥന്റെ മഹനീയ സേവന
ത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ തനിക്കു് ലഭിച്ച അഗാധമായ

ആത്മീയ സന്തോഷം ഈ കീർത്തനങ്ങളിൽ പ്രകാശിച്ചു കാണുന്നു.

അക്കാലത്തു് ബോംബയിലെ നിയമസഭാ പ്രസിദ്ധനായിരുന്ന ഒരു മാന്യദേഹം തിലക്കിനു് ഇങ്ങനെ ഒരു കത്തെഴുതി. "അല്ലയോ മഹാത്മാവേ! ഞാൻ അങ്ങയെ അല്പം പ്രശംസിച്ചു പറയുന്നതു് ദയവായി എന്നോടു് ക്ഷമിക്കണമേ. അങ്ങയുടെ "അഭംഗാഞ്ജലി" എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലെ സമർപ്പണകീർത്തനങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്യുന്നതിനു് എനിക്കുള്ള താല്പര്യം എത്ര മാത്രമാണെന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പ്രയാസം. ഞാൻ ആ കീർത്തനഗ്രന്ഥം പല അവർത്തി വായിച്ചിട്ടും എനിക്കു് മതി വരുന്നില്ല. താങ്കൾ ആ കീർത്തനങ്ങളിൽ ക്രിസ്തുനാഥനെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് വായിക്കുന്തോറും എന്റെ ഹൃദയം അത്യാനന്ദംകൊണ്ടു് നിറയുന്നു.

ഞാൻ ഇക്കാലങ്ങളിൽ എല്ലാ ദിവസവും അതിരാവിലെ നാലരമണിക്കെഴുന്നേറ്റു് പുതിയനിയമം വായിച്ചു വരുന്നു. ഞാൻ അവിടെ കാണുന്ന ക്രിസ്തുവുമായി കൂടുതൽ പരിചയപ്പെടുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തോടുള്ള എന്റെ സ്വാമിഭക്തി ദിനംപ്രതി വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതിനും അവിടുത്തെ "അഭംഗാഞ്ജലി" എന്നഗ്രന്ഥം എന്നെ വളരെ സഹായിക്കുന്നു എന്നു ഞാൻ വളരെ കൃതജ്ഞതാപൂർസ്സരം അറിയിച്ചുകൊള്ളുന്നു."

തുക്കാറാം എന്ന പ്രസിദ്ധ മഹാരാഷ്ട്ര കവിയെപ്പോലെ കഥാനായകനും മഹാരാഷ്ട്രത്തിലെ ഒരു ക്രിസ്തീയ കവിയായിത്തീരുവാൻ വളരെ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിലാഷം സാധിക്കുകതന്നെ ചെയ്തു. തിലക്കിന്റെ മരണദിനംവരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹിതനും ഗുരുവുമായ ക്രിസ്തുവിനോടുള്ള ഭക്തിയേയും പ്രേമത്തേയും കീർത്തിക്കുന്ന അനവധി ഗാനങ്ങളും കീർത്തനങ്ങളും ദിവസേന എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

തിലക്കിന്റെ മരണത്തിനു് ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്കു മുൻപു് അദ്ദേഹം ഒരു കവിത നിർമ്മിച്ചു് ഇംഗ്ലീഷിലേക്കു് വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിനായി ഫാദർ വിൻസ്ലോയിക്കു് അയച്ചുകൊടുത്തു. ആ പ്രാർത്ഥനാഗാനത്തിന്റെ അർത്ഥം ഏകദേശം ഇപ്രകാരമാണു്.

"എന്റെ കർത്താവും നാഥനുമായുള്ളോവേ! അവിടുത്തെ സ്വാമീപ്യം എനിക്കു് എത്ര ലഭിച്ചാലും തൃപ്തിവരുന്നില്ല. എനിക്കു അവിടുത്തെ സാമീപ്യം കൂടുതൽ കൂടുതലായി ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള അതിവാഞ്ഛയാൽ ഞാൻ തളർന്നുപോകുന്നു. അവിടുത്തെ ദിവ്യ തിരുമുഖശോഭ കണ്ടിട്ടു് അടിയന്റെ കണ്ണുകൾ ആനന്ദാശ്രുക്കൾ പൊഴിക്കുന്നു. എന്റെ ഹൃദയം നിറഞ്ഞു കവിയുന്നു. എന്നാൽ അവിടുത്തെ തങ്കമുഖം കണ്ടിട്ടു് എന്റെ കൊതി തീരുന്നില്ല. അവിടുത്തെ ശോഭയേറിയ തിരുമുഖം കണ്ടാനന്ദിക്കുന്നതിനുള്ള അത്യാശയും അതിയാശവും പ്രതിദിനം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതേയുള്ളു. എന്റെ ഈ കൈകൾകൊണ്ടു് എന്റെ പ്രാണപ്രിയനും കർത്താവുമായവനെ ഞാൻ എത്തിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. അങ്ങയെ ഞാൻ ഒരു നാളും വിടാതെ പിടിച്ചുകൊള്ളും. എന്റെ സ്നേഹവാനായ നാഥാ! അവിടുന്നു് എന്റെ ഉള്ളിൽ വാസംചെയ്യണമെ. എന്നിലുള്ള സ്നേഹാഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിക്കേണമേ. അങ്ങയെ കൺകുളിർക്കെ കാണാനുള്ള വാഞ്ഛയാൽ എന്റെ ഉള്ളം കത്തിയെരിയുന്നു. എന്റെ പ്രിയരക്ഷകാ! എന്നെ അളവില്ലാതെ സ്നേഹിക്കുന്ന സ്നേഹമൂർത്തിയേ! അവിടുത്തെ ദാസൻ അങ്ങയുടെ പേക്കു് എന്താണു് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു് പറഞ്ഞുതരേണമേ. ഇതാ അടിയൻ അവിടുത്തെ തിരുവിഷ്ടം പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു് സന്നദ്ധനായിരിക്കുന്നു."

അദ്ധ്യായം 10.

ശിഷ്യത്വം.

തിലക്കിന്റെ സ്വരാജ്യസ്നേഹമാണ് അദ്ദേഹത്തെ ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിങ്കലേക്ക് വഴിനടത്തിയതെന്ന് നാം കണ്ടുവല്ലോ. താൻ ക്രിസ്തുമാർഗ്ഗത്തെപ്പറ്റി മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നതു് അതുചില ഉപദേശങ്ങളുടെയും വിശ്വാസങ്ങളുടെയും സംഹിത മാത്രമായിട്ടല്ലായിരുന്നു. ക്രിസ്തുനാഥനെ അനുകരിക്കുകയും സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് ക്രിസ്തുമതസിദ്ധാന്തമെന്ന് അദ്ദേഹം ധരിച്ചിരുന്നു. വിവിധ ക്രൈസ്തവവിഭാഗത്തിൽപെട്ട മിഷ്യനറിമാരോടും സഭാദ്ധ്യക്ഷന്മാരോടും തിലക് ഇപ്രകാരം പറയുമായിരുന്നു. "മാന്യ സ്നേഹിതന്മാരേ! ഇന്നു ഇൻഡ്യയ്ക്കു് അവശ്യമായിരിക്കുന്നതു നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ വിവിധതരത്തിലുള്ള ക്രിസ്തുമതതത്വങ്ങളും ഉപദേശങ്ങളുമല്ല. ഭാരതത്തിന്റെ സർവ്വവിധമായ വിഷമപ്രശ്നങ്ങൾക്കും പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നതിനു് കഴിയുന്ന ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിനെയാണു്. ക്രിസ്തുവിനെ ഭാരതീയർക്കു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊടുത്തു് അദ്ദേഹവുമായി അവരെ പരിചയപ്പെടുത്തുക എന്നതാണു് നമ്മുടെ മുമ്പതല." "നമുക്കു യേശുക്രിസ്തുവിനെ അവന്റെ സകല മഹത്വത്തോടുംകൂടെ കാണാൻ ശ്രമിക്കാം. ഞാൻ ലോകത്തിനു് മരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഇനിയും ജീവിക്കുന്നതു് എനിക്കുവേണ്ടിയല്ല, പിന്നെയോ എനിക്കായി ജീവനെ വെടിഞ്ഞ എന്റെ രക്ഷകനുവേണ്ടി മാത്രമാണു്" എന്നു് തിലക് സദാ പറയുമായിരുന്നു. യേശുക്രിസ്തു സ്വർഗ്ഗമഹിമകളെ വെടിഞ്ഞു് താണിറങ്ങി ഗോശാലയിൽ വന്നു ജനിച്ച ജനനവും രാജാവാകാൻ ലഭിച്ച അവസരങ്ങളെ പരിത്യജിച്ചു് മനുഷ്യജാതിയുടെ രക്ഷയ്ക്കായി സ്വജീവനെ ബലി അർപ്പിച്ചതിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതായ ദിവ്യസ്നേഹവും അദ്ദേഹത്തെ ഗാഢമായി സ്പർശിച്ചു.

ക്രിസ്തുനാഥനോടുള്ള അത്യഗാധമായ സ്നേഹം തന്നെ ക്രിസ്തു നാഥനുവേണ്ടി സമർപ്പിക്കുന്നതിനു് നിർബന്ധിച്ചു. ഇപ്രകാരമുള്ള ചില സമർപ്പണഗാനങ്ങളിലെ ആശയം ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"അല്ലയോ ദിവ്യ ഗുരുവേ! എനിക്കു് അവിടുത്തെ ശിഷ്യനായിത്തീരുവാൻ യാതൊരുവിധത്തിലും യോഗ്യതയില്ല. എന്നാൽ അങ്ങേക്കു് എന്നോടുള്ള അളവറ്റ ദിവ്യസ്നേഹത്താൽ എന്നെ അങ്ങയുടെ ഒരു ഉത്തമസ്നേഹിതനാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. അതു് ഓർക്കുമ്പോൾ എനിക്കു് വളരെ ആശ്ചര്യം തോന്നുന്നു. സ്നേഹവാനായ നാഥാ! അടിയൻ എല്ലാവിധത്തിലും ബലഹീനനും അയോഗ്യനുമാണു്. അങ്ങയുടെ പാദത്തിലെ പൊടി തുടച്ചുകളയുന്നതിനുപോലും ഞാൻ അയോഗ്യനാണു്. അ ലഘുവായ കൃത്യംപോലും എനിക്കു് വളരെ ഭാരമായിരിക്കുന്നു. പാപം അശേഷം സ്പർശിച്ചിട്ടില്ലാത്ത മഹാപരിശുദ്ധനായഅങ്ങു് അടിയന്റെ പാപത്തെ വഹിച്ചു് അപമാനമേറ്റു. ആ ദിവ്യസ്നേഹത്തിന്റെ നീളവും വീതിയും ആഴവും ഉയരവും എത്രമാത്രമാണെന്നു വർണ്ണിക്കാൻ ഞാൻ അപ്രാപ്തനാണു്. അയോഗ്യനായ അടിയനെപ്രതി അവിടുന്നു സ്വർഗ്ഗസിംഹാസനംവിട്ടു ഇറങ്ങിവന്നു് മനുഷ്യനായി അവതരിച്ചു് ദാഹവുംവിശപ്പും സഹിച്ചു. അവിടുത്തെ പൂമേനിയിൽ ദുഷ്ടന്മാർ ആണി അടിച്ചുകയറ്റുന്നതിനനുവദിച്ചു. അവിടുന്നു് അവയെല്ലാം എന്റെ പേക്കായി സഹിച്ചു. ഇത്ര പരിശുദ്ധനും ക്ഷമാശീലനുമായ അങ്ങയെ ഞാൻ ഏതു പേരിലാണു് സംബോധന ചെയ്യേണ്ടതെന്നു എന്റെ അല്പബുദ്ധികൊണ്ടു് ആലോചിക്കുന്നതിനുപോലും നിവൃത്തിയില്ല. കാരണം അവിടുത്തെ ദിവ്യസ്നേഹം എന്റെ ബുദ്ധിക്കു അതീതമായിരിക്കുന്നു. അവിടുന്നു് സ്നേഹത്തിന്റെ മൂർത്തീകരണമാണു്. അടിയനെ സ്നേഹിച്ചതിനാൽ അവിടുന്നു് ഈ ഭൂമിയിലേക്കു വന്നു. എന്റെ ദോഷങ്ങളും കുറവുകളും നിമിത്തം അവിടുത്തെ പരി

ശുദ്ധമായ തിരുമുഖത്തേക്ക് നോക്കുന്നതിനുപോലും എനിക്ക് നിവൃത്തിയില്ല. എന്നിൽ യാതൊരു നന്മയുമില്ല. വല്ലതുമുണ്ടെങ്കിൽ അങ്ങെയുടെ ദിവ്യകാരുണ്യത്താൽ മാത്രം ലഭിച്ചതാണ്. അവിടുത്തെ വിനീതദാസനായ അടിയനെ പരിപാലിക്കണമെ". ക്രിസ്തുനാഥന്റെ സ്നേഹദർശനം കഥാപുരുഷനെ ആകർഷിച്ചു. യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ദിവ്യസ്നേഹത്തെ സ്പുടമാക്കുന്ന മറെറാരു കീർത്തനത്തിന്റെ ആശയം നമുക്ക് നോക്കാം.

"ക്രൂശിക്കപ്പെട്ട രക്ഷകനെ നീ കണ്ടോ? അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആണിപ്പാടുകളെ നീ ദർശിച്ചോ? ആ സ്നേഹസ്വരൂപന്റെ വിലാപ്പുറം നീ സൂക്ഷിക്കുക. അരുമരക്ഷകന്റെ തലയിൽ ധരിച്ച മുൾക്കിരീടം എത്ര ഭയാനകമായിരിക്കുന്നെന്നു് നിനക്കറിയാമോ? അദ്ദേഹത്തെ വേദനിപ്പിച്ചതു പാപിയായ നീയല്ലാതെ മറാരുമല്ല എന്നു് പ്രത്യേകം ധരിക്കണം. ഇപ്രകാരം രക്ഷകൻ കഷ്ടമനുഭവിച്ചതു് നിന്നെ രക്ഷിക്കാനല്ലേ?. ഇത്ര മഹത്തായ സ്നേഹം നിനക്കു ഭൂമുഖത്തു് വേറെ എവിടെയെങ്കിലും കാണാൻ സാധിക്കുമോ? ഈവിധം നിനക്കുവേണ്ടി ജീവനെ വെടിഞ്ഞ രക്ഷകനു് നിന്നെത്തന്നെ പരിപൂർണ്ണമായി സമർപ്പിക്കുന്നതിനു് സന്നദ്ധനാകുമോ?". അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. "ഞാൻ ദൈവത്തെ കാണാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതിൽ പതിന്മടങ്ങു് ദൈവം എന്നെ കാണാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ചിലപ്പോൾ എന്റെ ധ്യാനംകൊണ്ടും പരിശ്രമങ്ങൾകൊണ്ടും എന്റെ നാഥനെ കാണാമെന്നും തന്റെ സാമീപ്യം കരസ്ഥമാക്കാമെന്നും അബദ്ധമായി ഞാൻ വിചാരിച്ചുപോകുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള പരീക്ഷകൾ പലപ്പോഴും എന്നെ ബാധിക്കുന്നു. "ക്രിസ്ത്യാനനം" എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നതു്:— മനുഷ്യരുടെ പ്രയത്നംകൊണ്ടു് അവർക്കു ദൈവത്തെ കണ്ടുപിടിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു് എന്റെ സ്വന്ത അനുഭവത്തിൽനിന്നു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയി

രിക്കുന്നു. സ്നേഹവാനായ പിതാവു് മനുഷ്യരെ അന്വേഷിച്ചു് കണ്ടുപിടിക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്. അദ്ദേഹം എന്നെ അന്വേഷിക്കുന്നു. എന്റെ പരിശ്രമങ്ങൾകൊണ്ടു് ദൈവത്തെ കണ്ടുപിടിക്കാമെന്നു് വിചാരിക്കത്തക്കവണ്ണം ഞാൻ അത്രക്കു് മൂഢനല്ല. ഒരു പെറ്റതള്ള അവളുടെ കാണാതെപോയ കുട്ടിയെ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനു ക്ലേശിച്ചു് ബദ്ധപ്പെടുന്നതുപോലെ പരമകാരുണികനായ സ്വർഗ്ഗസ്ഥപിതാവു് തന്നിൽനിന്നു അന്യപ്പെട്ടുപോയ എന്നെ മാവ്വോട്ടു ചേർത്തണയ്ക്കുന്നതിനു് ബദ്ധപ്പെടുന്നു. ഈശ്വരഭക്തരായ തുക്കാറാം ആദിയായ ഭാരതീയകവികൾ ദൈവത്തെ, മാതാവിന്റെയും പിതാവിന്റെയും ലക്ഷണങ്ങളോടുകൂടിയ സ്നേഹമേറിയ ഒരു അളത്വമായി സങ്കല്പിക്കുന്നതുപോലെ തിലക്കും ദൈവത്തെ ഗണിക്കുന്നു. ഒരു മാതാവിനു് അവളുടെ കുട്ടിയോടു എത്രമാത്രം ആർദ്രതയും സ്നേഹവും കരുതലുമുണ്ടോ അപ്രകാരം ദൈവത്തിനു് മനുഷ്യരോടു് കരുതലും സ്നേഹവുമുണ്ടെന്നു് ഭാരതീയഭക്തന്മാർ വിശ്വസിക്കുന്നു.

തിലക്കിന്റെ വേദപുസ്തകപാരായണവും പ്രാർത്ഥനാജീവിതവും ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിനോടു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ഭക്തി ദൈനംദിനം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതിനു് സഹായിച്ചു. പ്രാർത്ഥനാവേളയിൽ ക്രിസ്തുനാഥനുമായി മുഖാമുഖമായി തിലക് സംഭാഷിക്കുമായിരുന്നു. ആ സമയത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖം ആനന്ദാതിരേകത്താൽ പരിശോഭിതമായിത്തീരുമായിരുന്നു. കഥാനായകന്റെ ആഴമായ പ്രാർത്ഥനാജീവിതത്തെ പ്രകടമാക്കുന്ന ഒരു കീർത്തനത്തിന്റെ ആശയം ഇവിടെ ഉദാഹരിച്ചുകൊള്ളുന്നു. "ദൈവസ്നേഹം ഒരണുമാത്രം അനുഭവിക്കുകയും അതിനാൽ പ്രേരിതനായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരുവൻ പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ കവാടങ്ങൾ തുറക്കപ്പെടുന്നു. പ്രാർത്ഥന ദൈവത്തിന്റെ ശ്രേഷ്ഠമായ അധിവാസസ്ഥാനമാകുന്നു. പ്രാർത്ഥനാസമയത്തു് ഭക്തഗണങ്ങൾ

സ്വർഗ്ഗസ്ഥപിതാവിന്റെ മുഖതേജസ്സു കണ്ടാനന്ദിക്കുന്നു. മനുഷ്യവാസസ്ഥലമായ ഭൂമണ്ഡലത്തേയും ദൈവം അധിവസിക്കുന്ന സ്വർഗ്ഗമണ്ഡലങ്ങളെയും തമ്മിൽ സംയോജിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ഗോവേണിയാണു് പ്രാർത്ഥന. പ്രാർത്ഥന പരമകാരുണികനായ സ്വർഗ്ഗസ്ഥപിതാവിന്റെ കാൽമുട്ടാണു്. അവിടേക്കു ഭക്തന്മാർ തത്തിപ്പിടിച്ചു കയറുന്നു. പ്രാർത്ഥന ഭക്തന്മാക്കു് ചൈതന്യവും ശക്തിയും നൽകുന്ന ദൈവസ്നേഹമാകുന്ന അനുഗ്രഹമാരിയും, ആത്മാക്കൾക്കു് ഉന്മേഷവും സന്തോഷവും പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന സൂര്യകിരണങ്ങളും ആണു്. പ്രാർത്ഥനയിൽ ഏർപ്പെട്ടവർ സന്തോഷഭരിതരായി ആനന്ദബാഷ്പങ്ങൾ വർഷിക്കുന്നു. പ്രാർത്ഥന ദൈവത്തോടു ചേർന്നു നടക്കുന്നതും അവന്റെ സാന്നിദ്ധ്യമനുഭവിക്കുന്നതും ആ സ്നേഹനിധിയുടെ വാത്സല്യചുംബനം ഏല്ക്കുന്നതുമാകുന്നു." തിലക് ഇപ്രകാരം ഭക്തിയിൽ മുഴുകി ദൈവവുമായി ഏകീഭവിച്ചു. പ്രാർത്ഥന അദ്ദേഹത്തെ യോഗമാർഗ്ഗത്തിലേക്കു വഴിനടത്തി. കഥാനായകന്റെ ആളത്വം ക്രിസ്തുവുമായുള്ള ഏകീഭാവത്താൽ ദിനംപ്രതി പരിപുഷ്ടി പ്രാപിച്ചുവന്നു. "ഞാൻ ഇനിയും ജീവിക്കുന്നതു് എനിക്കുവേണ്ടിയല്ല പിന്നെയോ ക്രിസ്തു എന്നിൽ ജീവിക്കുന്നു" എന്ന വിശ്വ: പൗലൂസിന്റെ മൊഴികൾ കഥാനായകനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളവും അർത്ഥവത്തായിരിക്കുന്നു. താൻ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. "ചന്ദ്രനും അതിന്റെ രശ്മികളും തമ്മിൽ എപ്രകാരം വേർപെടുത്താൻ കഴിയാതെ ഒന്നായിരിക്കുന്നുവോ അപ്രകാരം ഞാൻ ക്രിസ്തുനാഥനുമായി ഏകീഭവിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇതു മാത്രമാണു് സാധുവും അഗതിയുമായ അടിയന്റെ ഏക അഭിലാഷവും അപേക്ഷയും. ഉത്തമയായ ഒരു ഭാര്യ അവളുടെ ഭർത്താവുമായി ഏകീഭവിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെയും ഒരു പുത്രി പിതാവിനെ സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നതുപോലെയും ഒരു സഹോദരി അവളുടെ സഹോദരനെ പ്രശംസിക്കുകയും ആദരിക്കുകയും

ചെയ്യുന്നതുപോലെയും ഞാൻ എന്റെ ആത്മസുഹൃത്തായ ക്രിസ്തുവിനെ കരുതുന്നു. വാക്കുകളെ അവയുടെ അർത്ഥത്തിൽനിന്നു് വേർതിരിക്കാൻ പാടില്ലാതിരിക്കുന്നതുപോലെ എന്റെ കർത്താവും നാഥനുമായവങ്കൽനിന്നു് എന്നെ വേർപെടുത്താൻ സാദ്ധ്യമല്ലാതിരിക്കുന്നു. എന്നിൽക്കൂടെ ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിന്റെ വാക്കുകൾ ഉച്ചരിക്കപ്പെടുന്നു. അവിടുത്തെ തേജസ്സേറിയ തിരുമുഖം ഞാൻ കണ്ടു് തൃപ്തിയടയേണ്ടുന്നതിനു് എന്റെ ആത്മാവിനു് അവിടുന്നു അതിപരിശുദ്ധമായ ഒരു മുഖക്കണ്ണാടി ആയിരിക്കേണമേ. സ്നേഹവാനായ നാഥാ! എന്റെ ചിന്തകളിലും ആലോചനകളിലും സംസാരങ്ങളിലും എല്ലാ ജീവിതപരിപാടികളിലും പ്രവർത്തനരംഗങ്ങളിലും അവിടുത്തെ മഹനീയസാന്നിദ്ധ്യം എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കേണമേ. എന്റെ എല്ലാ വഴികളും യോഗ്യമായും ഉത്തമമായും ഇരിക്കുന്നതിനു് അവിടുന്നു് കടാക്ഷിക്കേണമേ. എന്റെ ശരീരാത്മദേഹികളെ അങ്ങേക്കായി ഞാൻ സമർപ്പിക്കുന്നു. കാരുണ്യവാരിധിയായ നാഥാ! അവിടുന്നു് എന്നിൽ അധിവസിക്കണമേ, അവിടുത്തെ ആധിപത്യം എന്നിൽ നടത്താൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അരനിമിഷം അങ്ങയെ പിരിഞ്ഞു് ഇരിക്കാൻ അടിയനു് നിവൃത്തിയില്ല. അപ്രകാരം അരനിമിഷമെങ്കിലും ഞാൻ അങ്ങയെ പിരിഞ്ഞിരിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നെങ്കിൽ അതിലധികം പാതകം അടിയൻ ചെയ്യാനില്ല.'' ഇപ്രകാരമുള്ള അത്യാനന്ദലബ്ധി ലോകസുഖങ്ങളെയോ ശരീരസൗഖ്യത്തെയോ മറ്റു സാഹചര്യങ്ങളെയോ ആശ്രയിച്ചല്ല ഇരിക്കുന്നതു്. പിന്നെയോ ക്രിസ്തുനാഥന്റെ കൃപാപ്രാപ്തിയിലും, മരണത്തിലും, ഉയിർത്തെഴുന്നേല്പിലും പങ്കാളിയായിത്തീരുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രം ലഭിക്കുന്നതാണു്. വേദപുസ്തകം കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ തിലകിന്റെ ഹൃദയത്തിനു് അത്യാനന്ദം നൽകിയ ഒരു പുസ്തകം "ക്രിസ്താനുകരണ''മായിരുന്നു. ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ക്രൂശിനെപ്പററി

പ്രസ്താവിക്കുന്ന ഭാഗം അദ്ദേഹത്തെ വളരെ ആകർഷിച്ചു. പലപ്പോഴും കഥാനായകൻ ഇപ്രകാരം ചിന്തിക്കുമായിരുന്നു. "ഞാൻ എത്ര സൗഭാഗ്യവാനായി ജീവിക്കുന്നു. എനിക്ക് എല്ലാവിധമായ സുഖസൗകര്യങ്ങളും ഉണ്ട്. യാതൊന്നിനും ഒരു കുറവുമില്ല. ഭക്ഷണമുണ്ട്, വസ്ത്രമുണ്ട്, ആവശ്യത്തിനു പണമുണ്ട്. എന്നാൽ എന്റെ നാഥനു് തല ചായ്പാൻ ഇടമോ അരക്കാശിനു വകയോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ക്രിസ്തുനാഥൻ പറയുന്നതു് "കുറുനരികൾക്കു കുഴികളും ആകാശത്തിലെ പക്ഷികൾക്കു് കൂട്ടുകളുമുണ്ടു്. മനുഷ്യപുത്രനോ തല ചായ്പാൻ സ്ഥലമില്ല." അദ്ദേഹത്തെ ഉപദ്രവിക്കാൻ സർവ്വദാ ശത്രുക്കൾ അവസരമന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഞാൻ എന്റെ നാഥനെപ്പോലെ സർവ്വ സുഖസൗകര്യങ്ങളും പരിത്യജിച്ചു ജീവിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു." അന്ത്യദിവസങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം സർവ്വമുപേക്ഷിച്ചു് സന്ന്യാസജീവിതം സ്വീകരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന അല്പമായ വസ്തുവകകളെ ഉപേക്ഷിക്കാൻ തീരുമാനിച്ച നിമിഷത്തിൽ , പരമാനന്ദം കൊണ്ടു് ഹൃദയം നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞു. ഈ വിശിഷ്ട അനുഭവസ്മരണകൾ അദ്ദേഹം എഴുതിയ ചില കവിതകളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുനുണ്ടു്.

എന്നാൽ ഈശ്വരധ്യാനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതിനു മാത്രം മുഴുവൻ സമയവും അദ്ദേഹം വിനിയോഗിച്ചില്ല. അതിനും പുറമെ വിവിധങ്ങളായ സേവനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടുകൊണ്ടും ഇരുന്നു. അന്ത്യവിനാഴികവരെയും യുവസഹജമായ പ്രസരിപ്പു് തിലക്കിനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു സേവനങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്ന ഉത്സാഹം എത്തുമാത്രമായിരുന്നുവെന്നു് തന്റെ ചില കവിതകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഉദാഹരണമായി അവയിൽ ചിലതിന്റെ ആശയം ഇവിടെ ചേർക്കുന്നു.

"ഇതുവരെ അടിയൻ യാതൊന്നും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടില്ല. ഇനിയും വളരെ പ്രവർത്തിക്കാനുണ്ടു്. എനിക്കു ശക്തിയുള്ളിടത്തോളം

ത്തോളം കാലം അരുമനാഥനുവേണ്ടി അധികമധികം സേവനം ചെയ്യുക, അദ്ധ്വാനിക്കുക, കഷ്ടം സഹിക്കുക, പോരാടുക ഇതത്രെ എന്റെ ആഗ്രഹം. തഴച്ചു പടർന്നു ശാഖോപശാഖകളോടുകൂടെ നിൽക്കുന്ന തേന്മാവിന്റെ ഒരു കൊമ്പിൽ മാത്രം ഒരു കുല പൂഷ്പമുണ്ടാകുന്നുവെങ്കിൽ അതു് എത്ര സങ്കടകരമാണു്. ഒരു അർത്ഥത്തിൽ ആ മാവു് കായിച്ചെന്നു് പറയാമെങ്കിലും യഥാർത്ഥത്തിൽ അതു ഫലം പുറപ്പെടുവിക്കാതെതന്നെ ഉരിക്കുന്നു. ഭൂമിക്കടിയിലുള്ള സ്വർണ്ണ ഖനികളിൽ ധാരാളം സ്വർണ്ണം നിക്ഷേപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഒരുവൻ ഒരുപിടി സ്വർണ്ണം കൈയിൽ എടുത്തുകൊണ്ടു് ലോകത്തിലുള്ള സ്വർണ്ണമെല്ലാം അവന്റെ കൈയിൽ വഹിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ അതിൽപരം സത്യാബദ്ധം വേറെ എന്താണുള്ളതു്. ഒരുവന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അവസാനവും മരണവും ഒന്നായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഒരുവനു നിവ്വഹിക്കാനുള്ള സേവനം മുഴുവൻ നേരത്തെതന്നെ ചെയ്യുതീർത്താൽ അവൻ അകാലമരണം പ്രാപിക്കുമോ എന്നു് ഒരുപക്ഷെ വല്ലവരും ചോദിച്ചേക്കാം. അപ്രകാരമുള്ള ചോദ്യത്തിനു് യാതൊരു സ്ഥാനവും ഇല്ലെന്നാണു് എനിക്കു പറയാനുള്ളതു്. ജഗൽപിതാവു് യാതൊരു വിശ്രമവും ഇല്ലാതെ രാപ്പകൽ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഗോളങ്ങൾ എല്ലാം രാപ്പകൽ വിശ്രമംകൂടാതെ കറങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അപ്രകാരം അഖിലാണ്ഡത്തിന്റെ അധിപനായ ദൈവം സദാ വിശ്രമമില്ലാതെ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അവിടുത്തെ ദാസരായ നമ്മെ ഭരമേല്പിച്ചിരിക്കുന്ന ജോലികൾ ചെയ്യു പൂർത്തിയാക്കാതെ എങ്ങനെ സ്വസ്ഥമായിരിക്കും. നമുക്കു് അനവധി ജോലികൾ നിവ്വഹിക്കാനുള്ളപ്പോൾ ഏതോ അല്പം പ്രവർത്തിച്ചതുകൊണ്ടു് നമ്മുടെ കൃത്യങ്ങൾ നിറവേറ്റിക്കഴിഞ്ഞെന്നു് വാചാരിക്കുന്നെങ്കിൽ അപ്രകാരമുള്ള ധാരണ എത്ര പിശകാണു്. കഴിഞ്ഞ കാലത്തു് അരുമനാഥനുവേണ്ടി എന്തൊക്കെ

യോ പ്രവർത്തിച്ചു, പോരാടി, അദ്ധ്വാനിച്ചു എന്നിപ്രകാരം വിചാരിച്ചു് തൃപ്തിപ്പെടാൻ നമുക്കു് അവകാശമില്ല. ഏതെല്ലാമാണു് സൽഗുണങ്ങൾ എന്നും എന്തെല്ലാമാണു് ഉത്തമമായിട്ടുള്ളതെന്നും നിശ്ചയിക്കേണ്ടതു് നാമല്ല. ആവക കാര്യങ്ങൾ തീരുമാനിക്കാനുള്ള അവകാശം സ്രഷ്ടാവിനു മാത്രമേയുള്ളു. ലഭിച്ചിട്ടുള്ള അവസരങ്ങളെ നഷ്ടമാക്കാതെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക. അരുമനാഥനുവേണ്ടി നിർവ്വഹിക്കുന്ന സേവനങ്ങൾക്കു നമുക്കു് ഒരിക്കലും അതിരോ പ്രത്യേക കാലഘട്ടമോ നിർണ്ണയിക്കാൻ അവകാശമില്ല. കാരണം നമ്മുടെ ആയുസ്സു് എത്രയെന്നു് ഒരു പരിധി നിർണ്ണയിക്കാൻ നമുക്കു് കഴിവില്ല."

1915-ൽ അദ്ദേഹം സ്വപുത്രനെഴുതിയ ഒരു കത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. "മനുഷ്യജീവിതത്തിനു് ശാരീരികം, മാനസികം, ആദ്ധ്യാത്മികം, സാമ്പത്തികം, രാഷ്ട്രീയം, സാമൂഹ്യം എന്നിങ്ങനെ പല വശങ്ങളുണ്ടു്. ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു വശം പരിശുദ്ധമല്ല എന്നു വിചാരിച്ചു് ഒരു ക്രിസ്ത്യാനി ആ വശത്തെ അവഗണിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. എല്ലാ വശങ്ങളെയും പരിശുദ്ധവും ഉത്തമവുമാക്കിത്തീർക്കേണ്ടതു നമ്മുടെ കടമയാണു്." തിലകു് ഈ ആദർശം അനുഭവത്തിലും പ്രയോഗത്തിലും വരുത്തിയിരുന്നുവെന്നു് നമുക്കു കാണാം. എന്നാൽ അന്തിമഘട്ടത്തോടടുത്തപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ മനോഭാവത്തിനു് അല്പം വ്യത്യാസം ഉണ്ടായതുപോലെ തോന്നുന്നു. സന്യാസവൃത്തി സ്വീകരിച്ചതിൽപിന്നീടു് അദ്ദേഹം ആദ്ധ്യാത്മിക കാര്യങ്ങളിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ പതിച്ചുവന്നതായി കാണുന്നു. ഒരുപക്ഷേ കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളിൽ ആദ്ധ്യാത്മികവശത്തിനു് ആവശ്യമായ പ്രാധാന്യം കൊടുക്കുന്നതിനു വേണ്ടവിധത്തിൽ തനിക്കു സാധിച്ചിരുന്നില്ലെന്നു് അന്ത്യദശയിൽ തോന്നിയിരിക്കാം.

ക്രിസ്തീയ യുവതീയുവാക്കന്മാർ സമസ്തജീവജന്തുക്കളുടെ ദുഃഖങ്ങളിലും ദുരിതങ്ങളിലും സഹതാപം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതിനു കഴിവില്ലാതെ സുഖലോലുപന്മാരായി ജീവിക്കുന്നകാര്യം കഥാനായകനെ വളരെ വേദനപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം ഒരു കത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. "ഇൻഡ്യയിലെ അഭ്യസ്തവിദ്യരായ യുവജനങ്ങൾക്കു സ്വാർത്ഥതല്പരരായി ജീവിക്കുന്നതിനുള്ള പരീക്ഷ നേരിടുന്നു. അവരുടെ സ്വന്തം കാര്യങ്ങൾ മാത്രം നോക്കി ധനം സമ്പാദിച്ചു് സ്ഥാനമാനങ്ങൾ നേടി സുഖമായി ജീവിക്കാൻ അവർ പരിശ്രമിക്കുന്നു. അവരുടെ അസ്ഥിയിൽനിന്നു് അസ്ഥിയും മാംസത്തിൽനിന്നു മാംസവുമായ ഭാരതഭൂമിയിലെ ജനാവലിയുടെ ആവശ്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാനോ അവരോടു സഹതാപം പ്രദർശിപ്പിക്കാനോ അവരുടെ സ്നേഹം സമ്പാദിക്കാനോ ഇങ്ങനെയുള്ളവർക്കു കഴിവില്ലാതിരിക്കുന്നതു് എത്ര പരിതാപകരമാണു്. യുവജനങ്ങൾ അവരുടെ കണ്ണു തുറന്നു നോക്കുന്നുവെങ്കിൽ വിവിധതരത്തിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ അവരെക്കൊണ്ടു സാധിക്കേണ്ടതായി ഭാരതത്തിനുണ്ടെന്നു കാണാൻ കഴിയും. വർഗ്ഗീയവിദ്വേഷങ്ങൾ, മദ്യപാനം, ദുരാചാരങ്ങൾ ഇവയിൽനിന്നെല്ലാം നാം ഭാരതത്തെ ഉദ്ധരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സമസ്തജീവജന്തുക്കളുടെ വേദനകളെയും രോഗങ്ങളെയും വഹിക്കുന്നതിനെക്കാൾ ഉപരിയായ സേവനം ലോകത്തിൽ വേറെയില്ല എന്നു അദ്ദേഹത്തിനറിയാമായിരുന്നു. വേദനയും സങ്കടവും അനുഭവിക്കുന്നവരെ കാണുമ്പോൾ തിലകു് പൊട്ടിക്കരഞ്ഞുപോകുമായിരുന്നു. മറ്റുള്ളവരുടെ ക്ലേശങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്ലേശങ്ങളായി തോന്നിയിരുന്നു. ഇവിടെയെത്രെ ത്യാഗത്തിന്റെയും ശുശ്രൂഷയുടെയും മാഹാത്മ്യം അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്നതു്. യേശുക്രിസ്തുവിങ്കൽനിന്നു് താൻ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അതിരറ്റ സന്തോഷം മറ്റുള്ളവരും അനുഭവിച്ചുകാണാൻ കഥാപുരുഷൻ അതിയായി ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. ഭാരതത്തിലെ ഹൈന്ദവർക്കു് ക്രിസ്തുമതത്തി

ലേക്കുള്ള പരിവർത്തനം പലപ്പോഴും വളരെ പ്രയാസങ്ങളെ ഉളവാക്കുന്നതാണെന്നു് വിശേഷിച്ചു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. മിഷ്യനറിമാരും ഇതര ക്രിസ്ത്യീയപ്രവർത്തകരും അക്രൈസ്തവരെ ജ്ഞാനസ്നാനം ചെയ്യിച്ചു് ക്രിസ്തുമതത്തിൽ ചേർക്കൽ സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഫലരഹിതമായിത്തീർന്നുപോകുന്നുവെന്നു് വിചാരിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം അക്രൈസ്തവരെ ക്രിസ്തുമതത്തിൽ ചേർത്തു് ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ സംഖ്യ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു് അവർ ബദ്ധശ്രദ്ധരായിത്തീരുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള ക്രിസ്ത്യീയപ്രവർത്തനങ്ങളോടു് തിലകിനു് യാതൊരു അനുഭാവവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ക്രിസ്തുമതത്തെയോ അദ്ദേഹം ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സഭാവിഭാഗത്തെയോ ഉയർത്തിക്കാണിക്കണമെന്നു തനിക്കു് ഉദ്ദേശമില്ലായിരുന്നു. തന്റെ ഏക ഉദ്ദേശം ഇടയനില്ലാത്ത ആടുകളെപ്പോലെ ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടക്കുന്ന ഭാരതത്തിലെ ലക്ഷോപലക്ഷം ജനങ്ങൾക്കു് പുരുഷാരത്തെ കണ്ടു മനസ്സലിഞ്ഞ യേശുക്രിസ്തുവിനെ പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കണമെന്നുള്ളതു മാത്രമായിരുന്നു. ഭാരതത്തിലെ വിവിധ വിഷമപ്രശ്നങ്ങൾക്കു് പരിഹാരമുണ്ടാകണമെങ്കിൽ ദൈവരാജ്യം ഭാരതത്തിൽ പരിപൂർണ്ണമായി സ്ഥാപിക്കപ്പെടണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ തെളിവായ ബോദ്ധ്യം. ഈ സ്നേഹസന്ദേശമാണു് ഇൻഡ്യയ്ക്കു ജീവനും ശക്തിയും നൽകുന്നതെന്നു തിലകിനു പരിപൂർണ്ണ നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ വിശ്വാസം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചില കവിതകളിൽ വളരെ സ്പഷ്ടമായിനിഴലിച്ചുകാണുന്നുണ്ടു്. ഉദാഹരണമായി ഒരു കവിതയിലെ ആശയം ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"എല്ലാ മതവിശ്വാസങ്ങളും ഒന്നുതന്നെയാണെന്നും അവയെല്ലാം മനുഷ്യരെ ശാന്തിയിലേക്കു് ആനയിക്കുന്നുവെന്നും ചിലർ പറയുന്നു. മറ്റു ചിലരുടെ അഭിപ്രായം എല്ലാ മതവിശ്വാസങ്ങളും വിഭിന്നങ്ങളായിരിക്കുന്നുവെന്നാണു്. അവ

യെല്ലാം ഒന്നുപോലെ മനുഷ്യക്ക് ശാന്തിയെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിനു ഉപകരിക്കുന്നില്ല. 78907

മുൻപറഞ്ഞ രണ്ടു അഭിപ്രായങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നു നിങ്ങൾക്കു് യുക്തമെന്നു തോന്നുന്നതുപോലെ സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളുക. ഇപ്രകാരമുള്ള ചിന്താഗതികൾക്കു ഞാൻ വലിയ വില കല്പിക്കുന്നില്ല. ഈദൃശമായ നിരർത്ഥകവാദപ്രതിവാദങ്ങളിൽ എനിക്കു അശേഷം സന്തോഷമില്ല. എന്നാൽ ഞങ്ങളുടെ ചിന്ത ഇങ്ങനെയുള്ള വിഭിന്നചിന്താഗതികളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിനെ അനുകൂലിക്കണമെന്നോ മറെറാന്നിനെ പ്രതികൂലിക്കണമെന്നോ അല്ല. നാനാജാതിമതസ്ഥർക്കും ആവശ്യമായിരിക്കുന്നതു് ദൈവരാജ്യമാണു്. ക്രിസ്തുനാഥൻ ആ രാജ്യം സ്ഥാപിച്ചു. ഞങ്ങൾ ക്രിസ്തുവിനോടുകൂടെ മരിച്ചു് അദ്ദേഹത്തോടുകൂടെ ഉയർത്തിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങളിൽ ക്രിസ്തുനാഥന്റെ ജീവൻ പകരപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആ ജീവൻ മരണത്തിനധീനമല്ല. ഞങ്ങൾ ദൈവരാജ്യത്തിനുവേണ്ടി മാത്രം ജീവിക്കുകയും പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു."

മററു മതക്കാരോടോ സഭാവിഭാഗക്കാരോടോ വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ നടത്തി അവരെ പരാജിതരാക്കി സ്വപക്ഷം സ്ഥാപിപ്പാൻ ശ്രമിക്കുന്നവരോടു അദ്ദേഹത്തിനു് അശേഷം അനുകൂലമില്ലായിരുന്നു.

"ഇന്നു ഭാരതം മാത്രമല്ല ലോകം മുഴുവൻ ആകാംക്ഷയോടു നോക്കിപ്പാർത്തിരിക്കുന്നതു് യേശുക്രിസ്തുവിനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂർണ്ണസൗന്ദര്യത്തിൽ കാണുന്നതിനാണു്. അപ്രകാരം ലോകം കണ്ടുകഴിയുമ്പോൾ ഇപ്പോൾ ഉണ്ടായിരിക്കുന്ന എല്ലാവിധ വൈഷമ്യപ്രശ്നങ്ങൾക്കും പോംവഴിയുണ്ടാകും. അങ്ങനെ യേശുക്രിസ്തുവിനെ ലോകത്തിനു കാണിച്ചുകൊടുക്കണമെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിൽ വെളിപ്പെട്ട ദൈവസ്നേഹത്താൽ നാം നിറയപ്പെടണം. ആ സ്നേഹം നമ്മിൽനിന്നു മററുള്ളവരിലേക്കു് പകരപ്പെടണം. സ്വന്ത പുത്രനെ അദരി

ക്കാതെ അവനെ നൽകുവാൻതക്കവണ്ണം ദൈവം ലോകത്തെ അത്രയ്ക്കു സ്നേഹിച്ചു. ദൈവത്തിന്റെ പുത്രനായ ശ്രീയേശു ക്രിസ്തുവോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശത്രുക്കളെക്കൂടി രക്ഷിക്കുന്നതിനായി ക്ഷമയോടു കഷ്ടം സഹിച്ചു അപമാനം ഏറ്റു. ഭാരതത്തിലെ ക്രിസ്ത്യാനികൾ അവർക്കുള്ള സകലവും ഭാരതത്തിനുവേണ്ടി ബലി അർപ്പിക്കത്തക്കവണ്ണം ഭാരതത്തെ അത്രയ്ക്കു സ്നേഹിക്കട്ടെ. അപ്പോൾ ഭാരതീയർ യേശുക്രിസ്തുവിനെ കാണും. അദ്ദേഹത്തെ അവരുടെ കർത്താവും ഗുരുവുമായി അവർ സ്വീകരിക്കും."

എന്നിപ്രകാരം പറയുമായിരുന്നു. അപ്രകാരം ഭാരതത്തെ യേശുക്രിസ്തുവിങ്കലേക്കു കൊണ്ടുവരുന്നതിനായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ എല്ലാവിധ സ്വാധീനങ്ങളും വിശിഷ്ട താലന്തുകളും വിനിയോഗിച്ചു. തന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു ഫലം ഉണ്ടാകുമെന്നു തനിക്കു പരിപൂർണ്ണ വിശ്വാസം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഭാരതഭൂമി ഒരു പരിവർത്തനഘട്ടത്തിൽ എത്തിയിരിക്കുകയാണെന്നു അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. ഈ പരിവർത്തനഘട്ടം ഭാരതഭൂമി അതിവ്യഥയോടും പ്രാണവേദനയോടുംകൂടെ തരണംചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നെന്നായിരുന്നു തിലക്കിന്റെ വിശ്വാസം. ഒരുകാലത്തു് ലോകം മുഴുവൻ ആദ്ധ്യാത്മിക ചൈതന്യത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിനു് ഭാരതത്തെ സർവ്വശക്തനായ ദൈവത്തിന്റെ തൂക്കരങ്ങളിൽ ഒരു ഉപകരണമാക്കുമെന്നു് ദൈവാത്മാവു് അദ്ദേഹത്തിനു ബോധപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ആ ഘട്ടത്തിൽ ഇൻഡ്യാക്കാർ അവരുടെ സർവ്വ കഴിവുകളും ക്രിസ്തുനാഥനായി സമർപ്പിക്കുമെന്നു് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ ശുഭപ്രതീക്ഷ "ക്രിസ്ത്യായനം" രണ്ടാം അദ്ധ്യായത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നുണ്ടു്. അതിന്റെ ആശയം ഏകദേശം ഇപ്രകാരമാണു്.

"ആര്യന്മാരുടെ അധിവാസസ്ഥാനമായിരുന്ന ഭാരതമാതാവേ! ഭവതി അനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടവൾ. ഭാരതം എന്ന ആ മ

ഹനീയനാമത്തിൽതന്നെ എന്തെല്ലാം അത്ഭുതശക്തികൾ അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭവതിയുടെ പൂവ്വികമഹിമകൾ എക്കാലത്തും പ്രസിദ്ധമാണ്. അതിനോട്ട് തുലനം ചെയ്യാൻ മറ്റൊന്നും ഇല്ല.

ഇപ്പോൾ ഭാരതഭൂമി നെടുവീർപ്പിടുന്നു, ഞരങ്ങുന്നു, അതിവേദന അനുഭവിക്കുന്നു. എന്നാൽ അവളുടെ പ്രയത്നങ്ങളും ബദ്ധപ്പാടുകളും ഫലപ്രാപ്തിയിൽ എത്തുന്ന ഒരു സുദിനം വേഗം സമാഗതമാകും. അവസാനത്തിൽ ഭാരതം യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ പാദത്തിങ്കൽ വന്ന് സാഷ്ടാംഗം വണങ്ങും. അങ്ങനെ ക്രിസ്തുനാഥനെ ഭാരതീയർ സേവിക്കും. എന്റെ ഈ വാഞ്ഛയും പ്രതീക്ഷയും എപ്പോൾ നിറവേറിക്കാണാൻ എനിക്കു സാധിക്കുമെന്നുള്ള ചിന്ത സർവ്വനേരവും എന്നെ ഭരിക്കുന്നു. എന്നാണ് എന്റെ ഭാരതഭൂമി ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിന്റെ പാദത്തിങ്കൽ വന്നു സാഷ്ടാംഗപ്രണാമം ചെയ്യുന്നത്. ആ ഭാഗ്യകരമായ സുദിനത്തിന്റെ സുപ്രഭാതം കാണ്മാൻ എന്റെ കണ്ണുകൾ കൊതിക്കുന്നു. ഈ അടിയന്റെ ശരീരവും, ആത്മാവും ബുദ്ധിയും, സ്ഥാനമാനങ്ങളും പദവികളും, സഹോദരന്മാരെയും, ചാർച്ചക്കാരെയും, ഭാര്യയേയും, കുട്ടികളെയും, എനിക്കുള്ള എല്ലാറ്റിനേയും മാതൃഭൂമിയുടെ ഉദ്ധാരണത്തിനായി സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു."

തിലക്കിന്റെ ജീവിതോദ്ദേശം യേശുക്രിസ്തുവിനായി ജീവിക്കുക, പ്രവർത്തിക്കുക എന്നുള്ളതു മാത്രമായിരുന്നു. ഓരോദിവസവും അദ്ദേഹം ക്രിസ്തുവുമായുള്ള സഖിത്വത്തിൽ ജീവിച്ചുവന്നു. താൻ അനേകരെ ക്രിസ്തുവിങ്കലേക്കാകർഷിച്ചിട്ടുപിച്ചു. ഏർപ്പെട്ടിരുന്ന എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും ക്രിസ്തുനാഥന്റെ നാമം അഭിവൃദ്ധിപ്പെടണമെന്ന് അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. തന്റെ ഒരു കീർത്തനത്തിൽ ഈ ചിന്ത പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുനുണ്ട്. ആ കീർത്തനത്തിന്റെ ആശയം ഇവിടെ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു.

എന്റെ ആത്മാവേ! നീ ഉണർന്നു നിന്റെ നാഥനും രക്ഷകനുമായവനെ രാപ്പകൽ ഒന്നുപോലെ സ്തുതിക്കുകയും ആരാധിക്കുകയും ചെയ്യുക. ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റിയുള്ള ചിന്ത എന്റെ ഉറക്കത്തിൽ എന്നെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദസേവയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു എനിക്കു പരമാനന്ദമാകുന്നു. അവന്റെ പാദപീഠത്തിങ്കൽ ഇരുന്നു സംസാരിക്കയും പാടിക്കയും ചെയ്വാൻ സാധിക്കുന്നതു എനിക്കു എത്ര ഭാഗ്യമേറിയ ഒരു പദവിയാകുന്നു. നിന്റെ ഭാവി എന്തായിരിക്കുമെന്നു നീ സംശയിക്കേണ്ടാ. നീ യേശുക്രിസ്തുവിനെ വിശ്വസിക്കുക, സ്നേഹിക്കുക, തൃപ്പാദസേവയിൽ നിന്നെത്തന്നെ സമർപ്പണം ചെയ്യുക. എന്റെ അരുമനാഥനേപ്പോലെ ഉത്തമനായ ഒരു സ്നേഹിതനെ ഭൂമുഖത്തെങ്ങും കാണാൻ സാധിക്കുകയില്ല. തന്റെ അദ്ഭുതമേറിയ കൈകൊണ്ടു നിന്നെ വീഴാതെവണ്ണം പിടിച്ചുകൊള്ളും. നീ അവനെ അനുഗമിക്കുക. ആ സ്നേഹമൂർത്തി നിന്റെ ഭാരങ്ങളെ ലഘൂകരിക്കുകയും പ്രയാസങ്ങളെ തീർക്കുകയും ദുഃഖങ്ങളെ മാറുകയും രോഗങ്ങളെസൗഖ്യമാക്കുകയും സ്വസ്ഥതയും സമാധാനവും നൽകുകയുംചെയ്യും. നിന്റെഎല്ലാ വഴികളേയും അദ്ദേഹത്തെ ഭരമേല്പിക്കുക. നിന്നെത്തന്നെ അദ്ദേഹത്തിനായി പ്രതിഷ്ഠിക്കുക. നിന്നെ തൃക്കരങ്ങളിൽ വഹിച്ചുകൊള്ളും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇഷ്ടവും കാരുണ്യപരിപാടികളും നിന്നിൽക്കൂടെ നിവർത്തിക്കപ്പെട്ടും. നീ ഇന്നുമുതൽ ക്രിസ്തുവുമായി ചേർന്നു നടക്കുക."

അദ്ധ്യായം 11.

സന്ന്യാസജീവിതം.

തിലക്കിനു് ആഴമായ ആദ്ധ്യാത്മിക അനുഭവങ്ങളും ഉന്നതമായ ദൈവദർശനങ്ങളും ലഭിച്ചിരുന്നെങ്കിലും അതു കൊണ്ടൊന്നും പൂർണ്ണമായ തൃപ്തി തോന്നിയിരുന്നില്ല. ദിനം പ്രതി ഉപരിയായ അനുഭവങ്ങൾ പ്രാപിക്കുന്നതിനു അദ്ദേഹം അതിയായി വാഞ്ഛിക്കുകയും പരിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇതേവരെ എത്തിയിട്ടില്ലാത്ത മഹത്തരമായ ആദ്ധ്യാത്മിക മണ്ഡലങ്ങളിലേക്കു് പ്രവേശിക്കുന്നതിനു തിലകു ബദ്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. 1916–ൽ തന്റെ പുത്രനെഴുതിയ ഒരു കത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. "ഞാൻ കഴിഞ്ഞ മാസത്തിൽ പൂനായിലേക്കു് പോകുന്നവഴി ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണനെ കാണുന്നതിനിടയായി. അദ്ദേഹം എന്റെ അടുത്തുവന്നു് എന്നെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തു. മുപ്പതുവർഷത്തിനു മുൻപു് തന്നെ ആ വൃദ്ധനു് എന്നെ പരിചയമായിരുന്നു. എന്റെ മതപരിവർത്തനത്തെക്കുറിച്ചു കേട്ടപ്പോൾ അയാൾക്കും സ്നേഹിതന്മാർക്കും എന്നെപ്പറ്റി ചില തെറ്റിദ്ധാരണകൾ തോന്നിയിരുന്നു. ഞാൻ ഒരു രാജ്യദ്രോഹിയും ഹിന്ദുമത ശത്രുവുമാണെന്നായിരുന്നു അവരുടെ ധാരണ. എന്നാൽ ആ ധാരണകൾ എല്ലാം പിശകായിരുന്നെന്നു് അവർക്കിപ്പോൾ പരിപൂർണ്ണ ബോദ്ധ്യമായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഇപ്പോഴും ഒരു സ്വരാജ്യസ്നേഹിയാണെന്നറിയുന്നതിൽ അവർക്കു വളരെ സന്തോഷമുണ്ടു്. എന്നാൽ ഞാൻ ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയായിത്തീർന്നതിന്റെ ആവശ്യം എന്താണെന്നു അവർക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിവില്ല. ആ ബ്രാഹ്മണൻ എന്നോടിങ്ങനെ പറഞ്ഞു. 'നിങ്ങൾ ഒരു ഹിന്ദുവായിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ഭാരതീയ യോഗിവര്യനുവേണ്ട എല്ലാ വരപ്രാപ്തികളും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ നിങ്ങൾ ക്രിസ്ത്യാനിയായിത്തീർന്നതോടുകൂടെ അപ്രകാരം ഉണ്ടായിരുന്ന എല്ലാ സ്വാധീനശക്തികളും വരപ്രാപ്തിക

ളും നഷ്ടപ്പെട്ടു. പണ്ഡിതന്മാരും, പാമരന്മാരും, കുലീനന്മാരും കുലഹീനന്മാരും ഒരു കാലത്തു നിങ്ങളുടെ സ്വാധീനശക്തിയാൽ ആകർഷിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ ആദ്യകാലങ്ങളിൽ നിങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്ന സ്വാധീനശക്തി നഷ്ടപ്പെടുവാൻ കാരണമെന്താണു്?' അല്ലേഹത്തിന്റെ ചോദ്യത്തിനു് എന്തുമറുപടിയാണു് പറയേണ്ടതെന്നറിയാതെ ഞാൻ കുഴങ്ങി. ഞാൻ മൗനം അവലംബിച്ചു. പിൽക്കാലങ്ങളിൽ എനിക്കു ലഭിച്ച പുതിയ അനുഭവങ്ങളെപ്പറ്റി യാതൊന്നും തന്നെ അല്ലേഹത്തോടു പറയാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. കാരണം അല്ലേഹത്തിന്റെ ചോദ്യം എന്റെ മുൻകാലഅനുഭവങ്ങളേയും ഇപ്പോഴത്തെ അനുഭവങ്ങളേയും തമ്മിൽ താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കുന്നതിനു് എനിക്കൊരവസരം നല്കി. എന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ ആദ്ധ്യാത്മികനിലയെ യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ദിവ്യപ്രകാശത്തിൽ ഞാൻ പരിശോധനചെയ്തു. എന്റെ കുറവുകളും തോൽവികളും ബലഹീനതകളും എനിക്കു ബോദ്ധ്യമായി. ഞാൻ എന്നെത്തന്നെ ദൈവസന്നിധിയിൽ വിനയപ്പെടുത്തി. ഇനിയും ആഴമായ അനുഭവങ്ങളും ദർശനങ്ങളും ഞാൻ പ്രാപിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണെന്നു് എനിക്കു ബോദ്ധ്യമായി. അപ്രകാരം എന്റെ യഥാർത്ഥനില ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു് ആ സംഭാഷണം എന്നെ സഹായിച്ചു. ഞാൻ തൽക്ഷണം എന്റെ മുഴങ്കാലുകൾ ദൈവസന്നിധിയിൽ മടക്കി പ്രാർത്ഥനയിലും ധ്യാനത്തിലും ഏർപ്പെട്ടു. ഞാൻ പുറകോട്ടു തിരിഞ്ഞുനോക്കി, എന്റെ ജീവിതത്തെ മുഴുവൻ ആദ്യവസാനം പരിശോധിച്ചു. ഞാൻ ഒരു പുതിയ ദർശനം പ്രാപിച്ചവനായി പ്രാർത്ഥനയിൽ നിന്നെഴുന്നേറ്റു. എനിക്കു മുമ്പിലത്തേതിനേക്കാൾ പതിന്മടങ്ങുശക്തി ലഭിച്ചതായി അനുഭവപ്പെട്ടു. ഞാൻ പുതിയ അനുഭവങ്ങൾ പ്രാപിച്ചതായി എനിക്കു തോന്നി. ഭാരതഭൂമിക്കു യേശുക്രിസ്തുവിനെ കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിനായി ദൈവം എന്നെ

നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള പരിപൂർണ്ണ ബോദ്ധ്യം എനിക്കുണ്ടായി. അന്നുമുതൽ അതിനു മുമ്പൊരിക്കലും ലഭിച്ചിട്ടില്ലാത്ത അത്യഗാധമായ ആത്മീയാനുഭവങ്ങൾ എനിക്കുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആ വിനാഴികമുതൽ ഞാൻ അനുഭവിക്കുന്ന സന്തോഷം എത്രമാത്രമെന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല."

ഇരുപതിൽപരം വർഷം കഥാനായകൻ അമേരിക്കൻ മറാത്തിമിഷ്യന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ സേവനം അനുഷ്ഠിച്ചു. അതിന്റെ ശേഷം അദ്ദേഹം പുതിയ പ്രവർത്തനപരിപാടി സ്വീകരിച്ചു. 1916 ജൂലായ് മാസത്തിൽ അദ്ദേഹം സ്വപുത്രനു് ഇപ്രകാരം എഴുതി. "എനിക്കു് ഇതുവരെ ലഭിച്ചതിൽ ഉപരിയായ ദർശനങ്ങളും, ആത്മീയാനുഭവങ്ങളും ദിവ്യ നടത്തിപ്പുകളും ലഭിക്കേണ്ടതിനു് ഞാൻ വിശുദ്ധ പൌലൂസിന്റെ ജീവചരിത്രം ധ്യാനപൂർവ്വം പാരായണം ചെയ്യുകയാണു്. ഞാൻ വളരെ പ്രാർത്ഥനയോടും വിനയത്തോടുമാണു് ആ ജീവചരിത്രം പഠിക്കുന്നതു്. ദൈവം എന്നെ അത്ഭുതകരമായ വിധത്തിൽ നടത്തുമെന്നു് എനിക്കു പരിപൂർണ്ണവിശ്വാസം ഉണ്ടു്. എന്റെ സ്വർഗ്ഗസ്ഥ പിതാവു് എന്നെ എവിടേക്കാണു് നടത്തുന്നതെന്നു് എനിക്കറിയാൻ പാടില്ല. എന്നാൽ ഒരു കാര്യം എനിക്കു പരിപൂർണ്ണ നിശ്ചയം ഉണ്ടു്. അദ്ദേഹം എന്നെ നടത്തുന്നതു് ഉന്നതമായ അനുഭവങ്ങളിലേക്കും ഇതുവരെ പ്രവർത്തിച്ചതിനെക്കാൾ വലുതും സഫലവുമായ പ്രവർത്തനരംഗങ്ങളിലേക്കുമാണു്. ഭാരതരാജ്യത്തിനു യേശുക്രിസ്തുവിനെ അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്നു. ഭാരതീയരെയെല്ലാം ക്രിസ്ത്യാനികളാക്കിത്തീർക്കണമെന്നല്ല ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതു്. ക്രിസ്തുനാഥന്റെ പാദത്തിങ്കൽ ഇൻഡ്യാക്കാർ നമസ്കരിച്ചു കാണാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അപ്രകാരം ഭാരതീയരെ യേശുക്രിസ്തുവിങ്കലേക്കു് നയിക്കുന്നതിനു ദൈവം അനവധി യുവതീയുവാക്കന്മാരെ എഴുന്നേല്പിക്കു

ട്ടെ, എന്നു ഞാൻ സവ്വാത്മനാ പ്രാത്ഥിക്കുന്നു. ഇതുവരെ പ്രവത്തിച്ചതിൽ അധികമായി പ്രവത്തിക്കുന്നതിനു് ദൈവം എന്നെ നിമിഷംപ്രതി വിളിക്കുന്നു." അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം തുടർന്നു പറയുന്നു. "പ്രസിദ്ധ ഹൈന്ദവഭക്തനായ തുക്കാറാം എന്ന കവിയെപ്പോലെ ഒരു ഭാരതീയക്രൈസ്തവ കവിയായും വിശുദ്ധ പൌലൂസിനെപ്പോലെ യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ഒരു ഉത്തമ പടയാളിയായും ഞാൻ ഇൻഡ്യയിൽ സേവനം ചെയ്യുന്നതിനു് കാരുണ്യവാനായ ദൈവം തിരുമനസ്സായിരിക്കുന്നു. ഭാരതത്തിലെ ജനാവലിയെ ഏകോപിപ്പിച്ചു പാശ്ചാത്യസമ്പ്രദായങ്ങളോടു് അവക്കുള്ള അനുകരണഭ്രമത്തെ പരിത്യജിക്കുന്നതിനു അവരെ പരിശീലിപ്പിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്നു."

പൌരസ്ത്യ സമ്പ്രദായങ്ങൾക്കും പാരമ്പര്യങ്ങൾക്കും സംസ്കാരങ്ങൾക്കും അനുയോജ്യമായ വിധത്തിൽ സ്വതന്ത്രഭാരതത്തിൽ ഒരു ഭാരതീയ സഭയുണ്ടായിക്കാണാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. വിദേശിയരുടെ അനുകരണയോഗ്യമായ ഗുണഗണങ്ങളെ നാം സ്വീകരിക്കണം. എന്നാൽ ഈ നൂതനപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പരിപാടികൾ പ്രായോഗികമാക്കുന്നതിനു് അമേരിക്കൻ മറാത്തിമിഷ്യന്റെ അഭിമുഖ്യത്തിൽ അവരുടെ ശമ്പളംപറ്റിക്കൊണ്ടു പ്രവത്തിക്കുന്നതു് ബാധകമായിരിക്കുമെന്നു തനിക്കു തോന്നി. അദ്ദേഹം അതിനെപ്പറ്റി ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. "ഞാൻ അമേരിക്കൻ മറാത്തി മിഷ്യൻകാരുടെ ഒരു ഉത്തമ സുഹൃത്താണു്. എന്നാൽ എനിക്കു് തെളിവായി ദൈവബോദ്ധ്യമുള്ള കാര്യങ്ങൾ തുറന്നുപറയുകയും ഞാൻ തികഞ്ഞ പുരുഷത്വത്തിലേക്കു് നടത്തപ്പെടുകയും ദൈവം എന്നെ ഭരമേൽപ്പിച്ച ജോലി വിശ്വസ്തതയോടു് നിറവേറുകയും ചെയ്യണമെങ്കിൽ ഞാൻ ഒരു സഭാവിഭാഗത്തോടും ചേരാതെ സ്വതന്ത്രമായി നിൽക്കേണ്ടതത്യാവശ്യമാണു്. പ്രായംതികഞ്ഞ ഒരു പക്ഷിക്കുഞ്ഞു്

എപ്രകാരം അതിന്റെ തള്ളയുടെ സുഖപ്രദമായ തുവലുകൾ ക്കിടയിൽ ഭദ്രമായും ക്ഷേമമായും പറ്റിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്നതി നു് ആഗ്രഹിക്കാതെ സ്വതന്ത്രമായി ഉയരത്തിലേക്കു് പ റക്കുന്നതിനാഗ്രഹിക്കുന്നുവോ അപ്രകാരം അമേരിക്കൻ മറാ ത്തിമിഷ്യൻകാരുടെ തണലിനെ ആശ്രയിച്ചു നിൽക്കാതെ സ്വാതന്ത്ര്യമായി ദൈവം എന്നെ നിയോഗിച്ച സ്ഥാനത്തേക്കു് മാത്രംപോകാൻ ഞാൻ അതിയായി ആഗ്രഹിക്കുന്നു." ഇപ്ര കാരം ഭാരതീയ സംസ്കാരങ്ങളെയും പാരമ്പര്യങ്ങളെയും പു ലർത്തുകയും പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ക്രിസ്തീയ പ്രവ ർത്തനസംരംഭങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനു് അദ്ദേഹം തീരുമാനി ച്ചു. ഇന്നു ഭാരതത്തിനു് ആവശ്യമായിരിക്കുന്നതു് ക്രിസ്തുവി നെപ്പോലെ തികഞ്ഞ പുരുഷത്വം പ്രാപിച്ച ആളുകളെയാ ണു്. അവർ ദാരിദ്ര്യത്തെ സ്വയംവരിക്കാനും പീഡകളെ സ്വാഗതം ചെയ്യാനും മരണത്തെ ആലിംഗനം ചെയ്യാനും അന്ത്യവിനാഴികയിൽ "സകലവും നിവൃത്തിയായി" എന്നു് ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പോലെ പറയുവാനും സന്നദ്ധരാ യിരിക്കണം. തിലക് മറാത്തിമിഷ്യന്റെ അഭിമുഖ്യത്തിലു ള്ള ജോലി ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനു് തീരുമാനിച്ചെങ്കിലും സ്നേ ഹിതന്മാരുടെ നിർബന്ധംനിമിത്തം ഒരു വർഷംകൂടെ ആ ജോലിതുടർന്നു. എന്നാൽ ക്രിസ്തുവർഷം 1917–ൽ തില കിനു് ഒരു ദിവ്യദർശനമുണ്ടായി. ആദ്യകാലങ്ങളിൽ അ ദ്ദേഹത്തിനു് ലഭിച്ച ദർശനത്തെപ്പറ്റി അധികം പേരോ ടു പറഞ്ഞിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ചുരുക്കം ചില സ്നേഹിതന്മാ രോടു മാത്രം പറഞ്ഞിരുന്നു. പിൽക്കാലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹ ത്തിനു് ലഭിച്ച വിശിഷ്ട അനുഭവങ്ങളെക്കുറിച്ചു് പ്രതിപാ ദിക്കുന്ന അനവധി കീർത്തനങ്ങൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചു. ഉ ദാഹരണമായി ചില കീർത്തനങ്ങളുടെ അർത്ഥം ഇവിടെ ചേ ർത്തുകൊള്ളുന്നു. "എന്റെ കണ്ണുകൾകൊണ്ടു് എന്റെ കർത്താ വും ഗുരുവുമായവനെ ഞാൻ കണ്ടു. അതു് ഒരു സ്വപ്നമ

ല്ലായിരുന്നുവെന്നു് എനിക്കു് പരിപൂർണ്ണ ബോദ്ധ്യമുണ്ടു്. ഞാൻ അരുമരക്ഷകനെ മുഖാമുഖമായി കണ്ട നിമിഷത്തിൽ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. എന്റെ ശബ്ദം പതറി, തൊണ്ട ഇടറി, അതൊരിക്കലും യേശുക്രിസ്തുവല്ല, പിന്നെയോ എന്റെ വെറുംതോന്നൽ മാത്രമാണെന്നു് ഞാൻ സംശയിച്ചു. എന്നാൽ അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ ഭോഷത്വമായി ചിന്തിച്ചുപോയെന്നു് എനിക്കു് മനസ്സിലായി. ഞാൻ വളരെ അവിശ്വാസിയും വക്രബുദ്ധിയുമാണെന്നു എനിക്കു് ബോദ്ധ്യമായി. എങ്കിലും സ്നേഹവാനും ശാന്തനുമായ എന്റെ പരമരക്ഷകനു് എന്നിൽ യാതൊരു അനിഷ്ടവും തോന്നിയില്ല. എന്നെ കരുതുകയോ സംരക്ഷിക്കുകയോ ചെയ്യാതെ അരനിമിഷംപോലും ഇരിക്കുന്നതിനു അദ്ദേഹത്തിനു് സാധിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം പിന്നെയും ആർദ്രതയോടെ എന്റെ അടുക്കലേക്കു വന്നു. ഒരു പെറ്റതള്ളയ്ക്കു് അവളുടെ കുഞ്ഞിനോടു് ഇത്രത്തോളം സ്നേഹമുണ്ടോ? ഇല്ല, ഒരുനാളുമില്ല. എനിക്കു് പ്രയാസങ്ങൾ നേരിടുന്ന നിമിഷത്തിൽ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ സമീപിക്കും. എന്റെ സങ്കടങ്ങൾ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്നിധിയിൽ പകരും. ആ ഘട്ടങ്ങളിൽ എന്റെ പ്രാണനാഥൻ എന്നോടിപ്രകാരം പറയും. "എന്റെ പ്രിയ പൈതലേ! ഓമനേ! വാത്സല്യഭാജനമേ! നീ എന്തിനു് കരയുന്നു? ഞാൻ നിന്റെ അടുത്തും നിന്നിലും സദാ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ നിന്റെ കണ്ണു് മൂടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ നിനക്കു് എന്നെ കാണാൻ നിവൃത്തിയില്ല." "കർത്താവേ! അവിടുത്തെ തിരുമുഖശോഭ കണ്ടാനന്ദിക്കുന്നതിനു് അടിയന്റെ അടയ്ക്കപ്പെട്ട കണ്ണുകളെ തുറക്കേണമേ" എന്നിപ്രകാരം പറഞ്ഞു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഞാൻ അരുമനാഥന്റെ കാലിൽ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. എന്റെ പരമരക്ഷകൻ കൈയ്ക്കു പിടിച്ചു് എന്നെ എഴുന്നേല്പിച്ചു്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ നിർത്തി. അപ്പോൾ എനിക്കുണ്ടായ സന്തോഷം എത്രമാത്രമെ

ന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. എന്നാൽ ഒരു കാര്യം എനിക്കു് നല്ലവണ്ണം അറിയാം. എന്റെ സ്വാശ്രയക്കോട്ട കൾ എല്ലാം തകർന്നു. സർവ്വവല്ലഭനായ നാഥാ! സാധുവും ഏഴയുമായ അടിയനെ അവിടുത്തെ സ്നേഹമാവ്വോടു് ചേത്ത ണയ്ക്കുന്നതിനു് അങ്ങേക്കു് തിരുമനസ്സായല്ലോ. ഇപ്രകാരം അവിടുത്തെ അളവറ്റ സ്നേഹത്തെ ഓർത്തു ഞാൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു."

ഈ ദിവ്യദർശനം ലഭിച്ചശേഷം അരനിമിഷംപോലും നഷ്ടമാക്കാതെ നൂതനകാര്യപരിപാടികൾ പ്രവർത്തനപഥത്തിലേക്കു് കൊണ്ടുവരേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണെന്നു് തിലക്കിനു തോന്നി. അതിലേക്കു് ദൈവം അനുനിമിഷം തന്നെ വിളിക്കുന്നതായി ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു. ആഡംബരങ്ങളെയും പ്രതാപത്തെയും മുഴുവൻ പരിത്യജിക്കേണ്ടതാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ബോദ്ധ്യം ശതഗുണീഭവിച്ചു. ക്രിസ്തുനാഥൻ സമ്പന്നനായിരുന്നിട്ടും നമ്മെപ്രതി ദാരിദ്ര്യത്തെ സ്വയം വരിച്ചു. ക്രിസ്തുവിനെ അനുകരിച്ചു് ദാരിദ്ര്യവും ലളിതജീവിതവും സ്വീകരിച്ചു് ഒരു ഭാരതീയ സന്യാസിയായി തീരേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു് ബോദ്ധ്യമായി. അപ്രകാരം ഒരു ഭാരതീയ സന്യാസിയായി ദൈവരാജ്യപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു് ഭാരതീയർക്കു എല്ലാ വിധത്തിലും ആകർഷണീയമായിരിക്കുമെന്നു് ഉത്തമ ബോദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ തിലക്കിനുണ്ടായിരുന്ന ബുദ്ധുപ്പാട്ടുകളും തിട്ടുക്കവും ഉത്സാഹവും എത്രമാത്രമായിരുന്നുവെന്നു് തന്റെ ചില കീർത്തനങ്ങൾ വെളിവാക്കുന്നു. അവയിൽ ഒരു കീർത്തനത്തിന്റെ ആശയം ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളുന്നു. "അല്ലയോ അഭിവന്ദ്യഗുരുവേ! അങ്ങയെ ശുശ്രൂഷിക്കുന്നതിനു് അവിടുത്തേക്കു് ദാസന്മാരില്ലായിരുന്നു. അവിടുന്നു് ദാസവേഷം പൂണ്ടു് മറ്റുള്ളവരെ ശുശ്രൂഷിച്ചു. എന്റെ രക്ഷകനില്ലാതിരുന്ന സുഖസൌകര്യാദി

കൾ യാതൊന്നും എനിക്കു് വേണ്ടാ. എന്റെ അരുമനാഥാ! അങ്ങേക്കു് വിശേഷപ്പെട്ട ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ ലഭിച്ചിരുന്നില്ല. ഒരു നേരത്തെ ആഹാരത്തിനുപോലും അവിടുത്തേക്കു് വകയുണ്ടായിരുന്നില്ല. പലപ്പോഴും എന്റെ ദിവ്യഗുരുവിനു് ആഹാരം ലഭിക്കാത്ത അവസരങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അങ്ങനെയെങ്കിൽ പിന്നെ എന്തിനാണെനിക്കു് വിഭവസമൃദ്ധമായ ഭക്ഷണം. ആകാശത്തിലെ പറവകൾക്കു് കൂട്ടും, കുറുനരികൾക്കു് കുഴികളും ഉണ്ടു്. എന്റെ പ്രാണനാഥനു് വിശ്രമിക്കുന്നതിനു് സ്ഥലമില്ലായിരുന്നു. ആ സ്ഥിതിക്കു് എനിക്കു് എന്തിനാണു് പട്ടുമെത്തകളും വൻമാളികകളും? അവയൊന്നും എനിക്കു് വേണ്ടാ. ഞാൻ അവയെല്ലാം വലിച്ചു് ദൂരെയെറിയും. ഞാൻ എത്ര നിർഭാഗ്യവാനായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ എന്താണിപ്രകാരം ഭാഗ്യരഹിതനായിരിക്കുന്നതെന്നു് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. അടിയനെ ഭാരപ്പെട്ടുത്തുന്ന ഈ ലോകത്തിന്റെ എല്ലാ സുഖസൌകര്യാദികളെയും എന്നിൽ നിന്നു് അകറ്റേണമേ. അവിടുന്നു് സ്നേഹവാനും കരുണാനിധിയും ആണല്ലോ. അടിയൻ ചിലപ്പോൾ അക്ഷമനായി സംസാരിച്ചുപോകുന്നു. കർത്താവേ, അവിടുന്നു് അടിയന്റെ അപേക്ഷ കേൾക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ സാധുവും ഏഴയുമായ അവിടുത്തെ ദാസന്റെ ഗതി പിന്നെയെന്താണു്? അവിടുത്തേക്കു് തല ചായ്ക്കുന്നതിനു് ലഭിച്ചതു് വയ്ക്കോൽ മാത്രമായിരുന്നു. അങ്ങേക്കു ലഭിച്ച പരുപരുത്ത വയ്ക്കോൽകിടക്കയിൽ എന്റെ തലക്കുടെ വയ്ക്കുന്നതിനു് അല്പം ഇടം എനിക്കു് തരേണമേ."

ഒരു സന്യാസി എന്ന നിലയിൽ മാതൃഭൂമിക്കുവേണ്ടി സ്വരാജ്യക്കാരോടു് അദ്ദേഹം ചെയ്യുന്ന അഭ്യർത്ഥനകൾക്കു് ഭാരതീയർ അധികം വില കല്പിക്കുമെന്നുള്ളതിനു് യാതൊരു സംശയവുമില്ല. എന്നാൽ അമേരിക്കൻ മറാത്തിമിഷ്യന്റെ അഭിമുഖ്യത്തിൽ അവരുടെ ശമ്പളംപറ്റിക്കൊണ്ടു് ഇത്തരം

പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടാൽ ഭാരതീയർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു പാശ്ചാത്യനിറമുണ്ടെന്നു സംശയിക്കും. തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു ഫലം കുറയാനും ഇടയുണ്ട്. "ഇന്നു എന്റെ സേവനം ഭാരതഭൂമിക്കു അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്നു. എന്റെ അരുമനാഥനെ അനുകരിച്ചു അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ അരക്കാശിനു വകയില്ലാത്തവനായും, വിശ്രമസ്ഥാനമില്ലാത്തവനായും ചുങ്കക്കാരുടെയും പാപികളുടെയും സ്നേഹിതനായും ജീവിക്കുന്നതിനു ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ ഞാനും ദൈവഇഷ്ടം നിവർത്തിക്കുന്നതുതന്നെ എന്റെ ആഹാരവും പാനീയവുമായി ഗണിച്ചുകൊണ്ടു സഞ്ചരിക്കുകയും കുഞ്ഞാടിനെപ്പോലെ സൌമ്യനായും അതേസമയം ധീരനായും ദൈവരാജ്യപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുകയും അപമാനത്തെയും നിന്ദയെയും അവഗണിച്ചു ക്ലേശിനെ സഹിക്കാൻ സന്നദ്ധനാവുകയും ചെയ്യും. ആ ഉദ്യമത്തിൽ എന്റെ ജീവനെ ബലി അർപ്പിക്കാൻ ഞാൻ ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ചില എതിർ ശക്തികൾ എന്നെ പുറകോട്ടു വലിക്കുന്നുവെന്നു എനിക്കു തോന്നുന്നു. ഞാൻ എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതു? എന്റെ കർത്താവിനു ശുശ്രൂഷയ്ക്കായി മൂന്നരവർഷങ്ങൾ മാത്രമേ ലഭിച്ചുള്ളു. ഒരു പക്ഷേ എനിക്കു ലഭിക്കുന്ന അവസരം അതിൽ കുറവായിരുന്നേക്കാം. എന്നാലും കർത്താവേ എനിക്കും അങ്ങയെപ്പോലെ ശുശ്രൂഷചെയ്യുന്നതിനു അവസരവും സൌകര്യവും നൽകണമേ."

1917 സെപ്റ്റംബർമാസം ആറാം തീയതി അദ്ദേഹം അമേരിക്കൻമറാത്തി മിഷ്യൻ സഭാധികാരികൾക്കു ഇപ്രകാരം ഒരു കത്തെഴുതി." ഒരു അമ്മ അവളുടെ കുഞ്ഞിനെ സംരക്ഷിക്കുകയും പരിശീലിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുപോലെ ദൈവാത്മനിയോഗത്താൽ അമേരിക്കൻ മറാത്തിമിഷ്യൻകാർ എന്നെ സംരക്ഷിക്കുകയും പരിശീലിപ്പിക്കുകയും മഹത്തരങ്ങളാ

യ സേവനങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളുന്നതിനു് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യു. അപ്രകാരം എന്നെ പ്രസൂത സഭക്കാർ വളത്തിപ്പോറ്റിയതോർക്കുമ്പോൾ എന്റെ ഹൃദയം നന്ദികൊണ്ടും സ്നേഹംകൊണ്ടും നിറയുന്നു. എന്നാൽ എന്റെ നൂതന സേവനപരിപാടികളുടെ പുരോഗമനത്തിനായി എന്നെ ആ സഭയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽനിന്നു് വിടർത്തി സ്വതന്ത്രനാക്കണമെന്നു് അപേക്ഷിക്കുന്നു. അതേസമയം പ്രസൂത സഭാവിഭാഗക്കാരുടെ എല്ലാവിധമായ ആശിർവ്വാദങ്ങളും എനിക്കുണ്ടാകണമെന്നു് ഞാൻ വിനയപൂർവ്വം അഭ്യർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു."

"യുദ്ധം (ഒന്നാമത്തെ ലോകമഹായുദ്ധം 1914—1918) ലോകത്തിലുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള ധാർമ്മികഫലങ്ങൾ വിവിധങ്ങളാണു്. യുദ്ധം ലോകത്തിന്റെ ചിന്താഗതികളെയും വീക്ഷണരീതികളെയും മുഴുവൻ വ്യത്യാസപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഭാരതവും ഒരു നൂതനപന്ഥാവിലേക്കു് സഞ്ചരിക്കുകയാണെല്ലോ. മനുഷ്യജാതിക്കു് സാമൂഹ്യമായും, സാമ്പത്തികമായും ധാർമ്മികമായും ആദ്ധ്യാത്മികമായും, രാഷ്ട്രീയമായും ഉള്ള ഉൽക്കർഷങ്ങളെ പ്രദാനംചെയ്യുന്ന ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിനെ സ്വീകരിക്കാൻ ഭാരതീയർ സന്നദ്ധരായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇൻഡ്യയെ ഇപ്രകാരമുള്ള ശ്രേഷ്ഠപദവികളിലേക്കു് ആനയിക്കുന്നതിനു് ഒരാളെ ദൈവം തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്നു. ആ ഉദ്ദേശസാദ്ധ്യത്തിനായി സർവ്വശക്തനായ ദൈവം നിസ്സാരനും ബലഹീനനും അഗതിയുമായ അടിയനെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനു് തിരുമനസ്സായിരിക്കുന്നു. ആ സന്തോഷവാർത്ത എന്റെസഭാധികാരികളേയും പൊതുലോകത്തെയും ഞാൻഅറിയിച്ചുകൊള്ളുന്നു. എനിക്കു ഇപ്പോൾ ലഭിച്ചുവരുന്ന പ്രതിമാസശമ്പളത്തെയും അതുപോലെയുള്ള ഇതര മാനുഷിക സഹായങ്ങളെയും ഉപേക്ഷിച്ചു് കാരുണ്യവാനായ ദൈവത്തിൽ മാത്രം ശരണപ്പെട്ടുകൊണ്ടു് മുമ്പോട്ടു പോകണമെന്നു് ദൈവം എന്നോടു ആവശ്യപ്പെടുന്നു. ഞാൻ എല്ലാക്കാലത്തും

എന്റെ മാതൃസഭയുടെ ഒരു ഉത്തമസ്നേഹിതനും ഗുണകാംക്ഷിയും ആയിരിക്കും." അമേരിക്കൻ മറാത്തിമിഷ്യന്റെ പ്രതിനിധി എന്ന നിലയിൽ കഥാനായകനെ അഭിനന്ദിച്ചു് ഡോക്ടർ ഹൂം എന്ന മിഷ്യനറി ഇപ്രകാരം അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു മറുപടി എഴുതി. "താങ്കളുടെ വ്യക്തമായ ദൈവവിളിയെ ഞങ്ങൾ ശ്ലാഘിക്കുകയും അഭിനന്ദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭാരതത്തിനു് വ്യക്തമായ ദൈവവിളി ലഭിച്ച ഇൻഡ്യൻ ക്രിസ്ത്യാനികളെ അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്നു. അവർ എല്ലാവിധമായ സുഖസൗകര്യാദികളെയും പരിത്യജിച്ചു് മാനുഷിക സഹായങ്ങളിൽ ആശ്രയിക്കാതെ ദൈവത്തിൽ മാത്രം ശരണപ്പെട്ടുകൊണ്ടു് മാതൃകാപരമായ ജീവിതം നയിക്കുന്നതിനു് സന്നദ്ധരാകണം. അങ്ങനെ ഭാരതത്തിന്റെ ആദ്ധ്യാത്മിക പുരോഗതിക്കു് പറ്റുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങളെ അവലംബിക്കാൻ കഴിയുന്നവർക്കുമാത്രമേ ഭാരതത്തെ ഉദ്ധരിക്കാൻസാധിക്കുകയുള്ളു. അപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു ഒരുക്കമുള്ള അനേകം പുരുഷകേസരികൾക്കു് താങ്കളുടെ ആദർശവും പ്രവർത്തനങ്ങളും മാർഗ്ഗദർശകമായിരിക്കട്ടെ. ഭാരതഭൂമി ഇതാ മരണവേദനപോലെയുള്ള അതിവ്യഥയിൽക്കൂടെ നെടുവീർപ്പിട്ടുകൊണ്ടു് പുരോഗമനം ചെയ്യുന്നു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ താങ്കൾ ഭാരതീയരുടെ വഴികാട്ടിയും പിന്തുണയുമായിത്തീരുവാൻ ഞങ്ങൾ അകമഴിഞ്ഞു സർവ്വശക്തനായ ദൈവത്തോടു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു."

1917 സെപ്റ്റംബർ മാസത്തിൽ തിലക് പരസ്യമായി ഇപ്രകാരം ഒരു പ്രസ്താവനചെയ്തു. "എന്റെ മാതൃഭൂമിക്കുവേണ്ടിയും 'ക്രിസ്തുവിന്റെ ഡർബാർ' എന്ന സ്വതന്ത്ര പ്രസ്ഥാനത്തിനുവേണ്ടിയും യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ സുവിശേഷത്തിനുവേണ്ടിയും സ്വതന്ത്രമായി പ്രവർത്തിക്കാൻ ദൈവം എന്നെ പ്രത്യേകം വിളിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു് എനിക്കു പരിപൂർണ്ണബോദ്ധ്യമുണ്ടു്. തന്നിമിത്തം മറാത്തിമിഷ്യന്റെ അഭിമുഖ്യത്തിൽ ശമ്പളം പറ്റിക്കൊണ്ടു് ഇന്നുമുതൽ ഞാൻ സേ

വനം തുടരുന്നതല്ല. ലോകത്തെ പാടേ ത്യജിച്ചു് ഒരു ഭാരതീയ ക്രിസ്തീയസന്ന്യാസിയായി ദൈവരാജ്യപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതിനു ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഞാൻ ദൈവവിളിയെ അനുസരിക്കാൻ സന്നദ്ധനായിരിക്കുന്നു. യേശുക്രിസ്തുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നവർ എല്ലാം എന്നെയും ഭാരതഭൂമിയേയും സ്നേഹിക്കാൻ കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സ്വർഗ്ഗസ്ഥപിതാവിന്റെ സന്നിധിയിൽ കഴിക്കുന്ന പ്രാർത്ഥനകളിൽ എന്നെയും എന്റെ നൂതനസേവനപരിപാടികളെയും സദാ ഓർത്തു് മദ്ധ്യസ്ഥത ചെയ്തു എന്നെ സഹായിക്കണമെന്നു് എല്ലാ ക്രിസ്തുഭക്തന്മാരോടും ഞാൻ അഭ്യർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു."

ഇപ്രകാരം കഥാനായകൻ തന്റെ 55-ാമത്തെ വയസ്സിൽ സന്ന്യാസവൃത്തി സ്വീകരിച്ചു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ കുടുംബസംരക്ഷണത്തിനും പുത്രന്റെയും പുത്രിയുടെയും വിദ്യാഭ്യാസച്ചെലവുകൾക്കും യാതൊരുമാർഗ്ഗവും അവശ്യില്ലായിരുന്നു. ഇപ്രകാരം ഇരുപതു മാസത്തോളം അദ്ദേഹം സന്ന്യാസവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടു് സ്വതന്ത്രമായി ദൈവരാജ്യപ്രവർത്തനങ്ങൾ ചെയ്തുവന്നു. ഈ കാലഘട്ടം ഈശ്വരധ്യാനത്തിലേർപ്പെട്ടു് അത്യാനന്ദത്തിൽ മുഴുകുന്നതിനും മുൻകാലങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു കൂടുതൽ ഫലകരമായ സേവനങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. അമേരിക്കൻ മറാത്തിമിഷ്യൻകാർ തിലകിനും കുടുംബത്തിനും താമസിക്കുന്നതിനായി ഒരു വീടു് സറാറാ എന്ന സ്ഥലത്തു് സൌകര്യപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു. അദ്ദേഹം സറാറായിലും പരിസരപ്രദേശങ്ങളിലും നൂതനപ്രവർത്തനപരിപാടികൾ ആരംഭിച്ചു. ക്രിസ്ത്യാനികളെയും ക്രിസ്തുമതരെയും വ്യക്തിവിലാസത്താൽ ആകർഷിച്ചു്, എല്ലാവരുടെയും സ്നേഹബഹുമാനാദികൾക്കു് ഒന്നുപോലെ അദ്ദേഹം പാത്രീഭൂതനായി. കഥാനായകന്റെ സറാറായിലെ ജീവിതത്തെപ്പറ്റി ഒരു മാന്യദേഹം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "സറാറായിലെ പള്ളി ആരാധനാ ഭാരതീയവും അതേ

സമയം ഭയഭക്തിജനകവും ആക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു് തിലകു് വളരെ പരിശ്രമിച്ചു. മുറുപാട്ടം താമസിച്ചിരുന്ന സാധുക്കൾക്കും നിർദ്ധനർക്കും അദ്ദേഹം ഒരു ഉത്തമസുഹൃത്തായിരുന്നു. താൻ അവരുടെ സുഖദുഃഖങ്ങളിൽ ഭാഗഭാക്കായിരുന്നു. ആ പ്രദേശത്തെ അഭ്യസ്തവിദ്യരായ ജനാവലി അവരുടെ ഭവനങ്ങളിൽ തിലകനു സ്വാഗതം അരുളി. എന്നാൽ ഭൂരിഭാഗം സമയവും മുറുപാട്ടമുള്ള ഗ്രാമീണരുടെ ഉന്നമനത്തിനായി അദ്ദേഹം വിനിയോഗിച്ചു. സഞ്ചരിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നൊക്കെയും ദിനംപ്രതി അനവധി പുതിയ സ്നേഹിതന്മാരെ താൻ സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ ചില സാഹിത്യപരിശ്രമങ്ങൾക്കായും പ്രത്യേകം സമയം വേർതിരിച്ചിരുന്നു. "ദൈവത്തിന്റെ ഡർബാർ" എന്ന ഒരു നൂതനപ്രസ്ഥാനരൂപവൽക്കരണമായിരുന്നു ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ മറെറാരു പ്രധാനപ്രവർത്തനം. അനേകനാളായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ രൂപപ്പെട്ടുതിയിരുന്ന ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ഇൻഡ്യയുടെ സംസ്കാരത്തിനും പാരമ്പര്യങ്ങൾക്കും ചിന്താഗതികൾക്കും സ്വീകാര്യമായവിധത്തിൽ യേശുക്രിസ്തുവിനെ ഇൻഡ്യാക്കാർക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയാണു്. യേശുക്രിസ്തുവിനെ യാതൊരുവിധമായ പാശ്ചാത്യവേഷങ്ങളോ ഭൂഷണങ്ങളോ അണിയിക്കാതെ യഥാർത്ഥരൂപത്തിലും സൗന്ദര്യത്തിലും ഭാരതീയർക്കു് കാണിച്ചുകൊടുക്കുമെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തെ ഭാരതീയർ സന്തോഷപുരസ്സരം സ്വീകരിക്കുമെന്നായിരുന്നു തിലകന്റെ വിശ്വാസം. ബാഹ്യമായി ജ്ഞാനസ്നാനം സ്വീകരിച്ചു് ക്രിസ്തുസഭയിൽ ചേരാതെ ആന്തരികമായി യേശുക്രിസ്തുവിനെ രക്ഷിതാവായി സ്വീകരിച്ച അനേകായിരങ്ങൾ ഈ ഭാരതരാജ്യത്തു് ഉണ്ടെന്നു തനിക്കറിയാമായിരുന്നു. ഇപ്രകാരം യേശുക്രിസ്തുവിനെ ബാഹ്യമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളവരെയും ആന്തരികമായി മാത്രം സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളവരെയും ഒന്നിച്ചു ചേർത്തു് ഏകോദരസഹോദര രൂപത്തിൽ ഒരു സംഘം രൂപവൽക്കരിക്കാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. യേശു

ക്രിസ്തുവിന്റെ അധിപത്യം ഓരോ വ്യക്തിയുടേയും ഹൃദയത്തിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ ഓരോ സമൂഹത്തിലും രാഷ്ട്രത്തിലും സ്ഥാപിക്കാൻ താൻ ഉദ്യമിക്കുന്നു എന്നു് ഡർബാറിനെപ്പറ്റി തിലക് വിളംബരം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. "ദൈവത്തിന്റെ ഡർബാർ" എന്നു പറയുന്നതു് യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ അധിപത്യം സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളവരുടെ ഒരു സംഘടനയാണു്. ഈപ്രസ്ഥാനംകൊണ്ടു നിവൃത്തിക്കണമെന്നുദ്ദേശിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്നവയാണു്.

ജ്ഞാനസ്നാനം സ്വീകരിച്ചവരും അല്ലാത്തവരുമായ ക്രിസ്തുശിഷ്യഗണങ്ങളെ ചേർത്തു് ഒരു സംഘം സ്ഥാപിക്കുക.

സംഘാംഗങ്ങളെ ക്രിസ്തീയസ്നേഹത്താലും ശുശ്രൂഷകളാലും അന്യോന്യം ബന്ധിക്കുക. അതേസമയം ഈ സംഘം ഇപ്പോൾ നിലവിലിരിക്കുന്ന ക്രിസ്തീയസഭകൾക്കോ, സ്ഥാപനകൾക്കോ യാതൊരുവിധത്തിലും എതിരായോ പ്രതിബന്ധമായോ തീരുന്നതല്ല. സ്വർഗ്ഗസ്ഥപിതാവു് ഈ സംഘാംഗങ്ങളുടെ ഓരോരുത്തരുടെയും ഹൃദയത്തിൽ അധിവസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് സമസ്തജനങ്ങളെയെല്ലാം സഹോദരസഹോദരികളായി കരുതേണ്ടതാണു്.

എല്ലാവരും ക്രിസ്തുനാഥനെ അനുകരിച്ചു്, ഒരു കുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങൾ എന്നവണ്ണം അന്യോന്യം സ്നേഹമായി വർത്തിക്കണം. ക്രിസ്തുനാഥൻ തന്നെ ക്രൂശിച്ചവരോടുപോലും സ്നേഹിക്കയും അവരുടെ നന്മയ്ക്കായി പ്രവർത്തിക്കയും ചെയ്തു. അപ്രകാരം ഭാരതീയർ പ്രവർത്തിക്കുന്നപക്ഷം യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ യഥാർത്ഥരൂപലാവണ്യം ലോകം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനിടയാകും. സാക്ഷാൽ പൗരസ്ത്യനായിരുന്ന യേശുക്രിസ്തുവിനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൗരസ്ത്യരൂപത്തിൽ പൗരസ്ത്യർക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കണം.

അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന എല്ലാവിധമായ എതിർശക്തികളേയും പ്രതികൂലസാഹചര്യങ്ങളെയും ജയിച്ചു പുരോഗമനംചെ

യുന്ന ഒരു മാർഗ്ഗമുണ്ടെങ്കിൽ അതു് ക്രിസ്തീയസ്നേഹം, ക്രീസ്തീ
യ ജീവശക്തി, ക്രിസ്തീയസ്വാതന്ത്ര്യം എന്നിവ മാത്രമാകുന്നു.
ഈ സംഘം ഈ പരമരഹസ്യം ലോകത്തിനു മനസ്സിലാക്കി
ക്കൊടുക്കുന്നതിനു് പരിശ്രമിക്കും. ഇങ്ങനെ ക്രിസ്തുമാർഗ്ഗത്തി
ന്റെ പാശ്ചാത്യവേഷം മാറ്റി അതിന്റെ യഥാർത്ഥരൂപത്തി
ൽ ഭാരതീയമാക്കിത്തീർക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണു്.

ഈ സംഘത്തിലെ അംഗങ്ങൾ യേശുക്രിസ്തുവിനെ
അവരുടെ ഗുരുവും രക്ഷിതാവുമായി സ്വീകരിക്കുകയും അ
ദ്ദേഹത്തെ ധ്യാനപൂർവ്വം നിരന്തരം പഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന
വരായിരിക്കണം. ഇപ്രകാരം യേശുക്രിസ്തുവിനോടു് ചേ
ർന്നു ചിന്തിക്കുകയും പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതു് ഇ
തിന്റെ പ്രത്യേക ലക്ഷ്യമായിരിക്കും. സംഘാംഗങ്ങൾ എ
ല്ലാദിവസവും കാലത്തും ഉച്ചയ്ക്കും വൈകിട്ടും പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന
തിൽ അതിശ്രദ്ധയുള്ളവരായിരിക്കണം. സംഘത്തിൽ പെടാ
ത്തവരെയും സ്വസഹോദരങ്ങളെപ്പോലെ സ്നേഹിക്കണം. സം
ഘാംഗങ്ങൾ അവരിൽ വിളങ്ങുന്ന ദിവ്യസ്നേഹത്താൽ മറ്റുള്ള
വരെ ആകർഷിക്കുന്നതിനു് കഴിവുള്ളവരായിരിക്കണം. അ
പ്രകാരം അവരിൽക്കൂടെ ദൈവനാമം മഹിമപ്പെടുന്നതിനി
ടയാകണം.

സംഘാംഗങ്ങൾ ആഴ്ചയിൽ ഒരുദിവസം പരസ്യാരാധ
നയിൽ സംബന്ധിക്കുന്നതിനു ബദ്ധശ്രദ്ധരായിരിക്കണം.

അംഗങ്ങൾ ഓരോരുത്തരും ആഴ്ചയിൽ ഏതെങ്കിലും
ഒരു സൽപ്രവൃത്തി എങ്കിലും സഹജീവികൾക്കുവേണ്ടി ചെ
യ്യണം.

സംഘാംഗങ്ങൾ സംഘത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കു് അ
വരാൽ കഴിവതു് സഹായിക്കാൻ സന്നദ്ധരായിരിക്കണം.
ഓരോ അംഗവും വർഷംതോറും കുറഞ്ഞപക്ഷം ഒരു പുതി
യ അംഗത്തെയെങ്കിലും സംഘത്തിൽ ചേർക്കുന്നതിനുസാഹി
ക്കണം.

സംഘാംഗങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്ന പ്രതിജ്ഞകൾ ചെയ്യേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണു്.

1. ഞാൻ നസറായനായ യേശുവിനെപ്പോലെ ദരിദ്രത്തെ സ്വയം വരിച്ചുകൊള്ളാം.

2. ക്രിസ്തുനാഥനെപ്പോലെ മറ്റുള്ളവരുടെ പാദശുശ്രൂഷയ്ക്കു് ഞാൻ സന്നദ്ധനായിരിക്കുന്നു.

3. യേശുനാഥനെപ്പോലെ ക്രൂശുമരണം ഏൽക്കേണ്ടിവന്നാൽ ഞാൻ അതും സന്തോഷത്തോടെ സ്വാഗതം ചെയ്യാൻ ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

4. ഞാൻ യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പോലെ എല്ലാവരെയും എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരായി ഗണിക്കും. ഒരു ഒറ്റ ആളെപ്പോലും ഞാൻ ശത്രുവായി ഗണിക്കുകയില്ല.

5. രക്ഷിതാവിനെപ്പോലെ ദൈവഇഷ്ടം പരിപൂർണ്ണമായി എന്നിൽക്കൂടി നിവർത്തിക്കപ്പെടുന്നതിനു് ഞാൻ അശ്രാന്തപരിശ്രമം ചെയ്യും.

6. ക്രിസ്തുനാഥനെപ്പോലെ ഞാൻ എല്ലാവരെയും സ്നേഹിക്കും.

7. വിശ്വാസത്താൽ ഞാൻ അവിടുത്തെ സന്നിധിയിൽ ജീവിക്കും. അവിടുത്തെ വായുമണ്ഡലവും എന്റെ വായുമണ്ഡലവും ഒന്നായിരിക്കും.

8. ക്രിസ്തുവിനെപ്പോലെ ആയിത്തീരാൻ ഞാൻ ശ്രമിക്കും. അന്ത്യത്തിൽ ക്രിസ്തുനാഥനും ഞാനുമായി പരിപൂർണ്ണമായി ഏകീഭവിക്കും.

9. "നിങ്ങൾ ക്രിസ്തുവിനോടുകൂടെ മരിച്ചു് നിങ്ങളുടെ ജീവൻ ക്രിസ്തുവിൽ മറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു" എന്ന വിശുദ്ധ പൌലൂസിന്റെ മൊഴികൾ അക്ഷരംപ്രതി വാസ്തവമാണെന്നു ഞാൻ എന്റെ ജീവിതംകൊണ്ടു് തെളിയിച്ചുകാണിക്കും.

ഈ ഡർബാറിന്റെ സ്ഥാപകനായ തിലകിനെ ഡർബാറിന്റെ പ്രധാന ഭൃത്യൻ എന്നു ജനങ്ങൾ സംബോധന

ചെയ്യുവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യമില്ലാത്ത ആശ്രമഭവനം ഈ സംഘത്തിന്റെ കേന്ദ്രസ്ഥാനമായിത്തീർന്നിരുന്നു. മുരുങ്ങിയ ദിവസങ്ങൾകൊണ്ട് ഏകദേശം അമ്പതുപേർ ഈ സംഘത്തിന്റെ അംഗങ്ങളായി ചേർന്നു. എന്നാൽ അവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും ജ്ഞാനസ്നാനം സ്വീകരിച്ച് ക്രിസ്തുസഭയിൽ ചേർന്ന ശിഷ്യഗണങ്ങളായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പ്രത്യാശിച്ചിരുന്നതുപോലെ അക്രൈസ്തവരുടെ ഇടയിൽ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു വേണ്ടവിധത്തിലുള്ള സ്വീകരണം ലഭിച്ചില്ല. അക്രൈസ്തവരുടെയിടയിൽ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു സ്വീകരണം ലഭിക്കുവാൻ വേണ്ട പരിശ്രമങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനു തിലക്കിനു സമയം ലഭിച്ചിരുന്നില്ല. അതിനുമുമ്പ് അതിലുമുപരിയായ സേവനങ്ങൾക്കായി അദ്ദേഹം തിരശ്ശീലക്കപ്പുറത്തേക്ക് വിളിക്കപ്പെട്ടു. അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന ഇൻഡ്യയിലെ മിഷ്യനറിമാരിൽ പലരും തിലക്കിന്റെ നൂതന പ്രസ്ഥാനത്തെ തെറ്റിദ്ധരിച്ചിരുന്നു. അവർ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനെതിരായി പ്രചരണവേലകൾ ചെയ്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു വിഘ്നം വരുത്താൻ പരിശ്രമിച്ചു. ഈ വസ്തുത തിലക്കിനെ വല്ലാതെ വേദനിപ്പിക്കുകയും നിരാശപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരം എതിർപ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും ചുരുങ്ങിയ സമയംകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനു സന്ദർശിക്കാൻ സാധിച്ച എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിലും ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു സ്വീകരണം ലഭിച്ചു. ഏതാനും വർഷങ്ങൾകൂടെ ജീവിച്ചിരിക്കാൻ സാധിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നൂതനപ്രസ്ഥാനം ഭാരതത്തിൽ വേരുറച്ചു പടർന്ന ക്രിസ്ത്യാനികളുടെയും അക്രൈസ്തവരുടെയും ഇടയിൽ ഒന്നുപോലെ വ്യാപിക്കുമായിരുന്നു.

ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു പരാജയം ഉണ്ടായെന്നു ചിലർക്കു പ്രഥമദൃഷ്ടിയിൽ തോന്നിയേക്കാം. എന്നാൽ ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പരാജയം അതിൽത്തന്നെ വളരെ മനോഹരമാ

യിരിക്കുന്നു. ഈ നൂതനപ്രസ്ഥാനത്തിനു് പരാജയം ഒരു കാലത്തും സംഭവിക്കുന്നതല്ല. "ദൈവത്തിന്റെ ഡർബാർ" എന്ന പ്രസ്ഥാനത്തെ പ്രത്യക്ഷത്തിൽ കാണാൻ ഇന്നു നമുക്കു് കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും ആ പ്രസ്ഥാനം ഇന്നു് അനേകായിരങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ അപഹരിച്ചിരിക്കുന്നു. അപ്രകാരം അനേകായിരങ്ങളെ ശുശ്രൂഷാപദത്തിലേക്കു് ആനയിക്കുന്നതിനു് ഈ നൂതനപ്രസ്ഥാനം ഇൻഡ്യയിലെ ജനാവലിക്കു് മാർഗ്ഗദർശകമായിത്തീരുമെന്നുള്ളതിനു് സംശയമില്ല.

അദ്ധ്യായം 12.

സായാഹ്നം.

കഥാനായകന്റെ അന്തിമഘട്ടത്തിൽ ഭ്രരിഭാഗവും സാഹിത്യപരിശ്രമങ്ങൾക്കായി വിനിയോഗിക്കണമെന്നു് സ്നേഹിതന്മാർ നിർബന്ധിച്ചു. സ്നേഹിതന്മാരുടെ നിർബന്ധത്തിനു് അദ്ദേഹം വഴിപ്പെട്ടു. ചുരുങ്ങിയ കാലംകൊണ്ടു് "ക്രിസ്ത്യായനം" എഴുതി പൂർത്തിയാക്കാമെന്നു് അദ്ദേഹം പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു. 'മനോരഞ്ജൻ' എന്ന അച്ചടിശാലയിൽ അതു് അച്ചടിക്കുന്നതിനുവേണ്ട പ്രാരംഭ ക്രമീകരണങ്ങൾ ചെയ്തു. എന്നാൽ ഏറെത്താമസിയാതെ തിലകൻ രോഗബാധിതനായിത്തീർന്നു. തന്നിമിത്തം പതിനൊന്നു വാല്യങ്ങളായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കണമെന്നു് വിചാരിച്ചിരുന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ വാല്യം മാത്രം മുദ്രണം ചെയ്യുന്നതിനേ തനിക്കു സാധിച്ചുള്ളു. അന്തിമദശയിൽ രോഗബാധിതനായിരിക്കുമ്പോഴും "ജ്ഞാനോദയ" എന്ന പ്രതിവാരപ്പത്രികയിൽ അദ്ദേഹം തുടർച്ചയായി കീർത്തനങ്ങൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവ എല്ലാം തന്നെ അദ്ദേഹം ദൈവാത്മനിവേശിതനായിത്തീർന്ന അവസരങ്ങളിൽ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു് കവിതയൊഴുകിയ കാവ്യതല്ലജങ്ങളായിരുന്നു. അന്തിമഘട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം രചി

ച്ച മുന്നൂറിൽപരം കീർത്തനങ്ങളെന്നിച്ചുചേർത്ത് "അഭംഗാഞ്ജലി" എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം ഭാരതത്തിലെ ക്രിസ്തുസഭയ്ക്ക് സമ്പാദിച്ചു കൊടുത്തിട്ടുള്ള നേട്ടങ്ങളിൽ സുപ്രധാനമായ ഒന്നായിരുന്നു ഈ വിശിഷ്ടകൃതി.

കഥാനായകൻ സമപ്രായക്കാരെയും സഹപ്രവർത്തകരെയുംകാൾ അധികം അദ്ധ്വാനിക്കുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അൻപത്തിഅഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിൽപോലും (1917-ൽ) സന്ധ്യാസമയത്തിൽനിന്നും ഇരുപതുമൈൽ അകലമുള്ള 'വായി' എന്ന സ്ഥലത്തേക്ക് സാധാരണയായി നല്ല മഴയത്തുപോലും പുത്രനോടൊരുമിച്ച് കാൽനടയായി യാത്രചെയ്യുകയും പിറേറദിവസം തിരികെ പോകുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. ചിലപ്പോഴെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെപുത്രനു് ഈ ദീർഘയാത്ര ക്ഷീണമുണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനു് അതുകൊണ്ടു യാതൊരു ക്ഷീണവും ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

എന്നാൽ മുമ്പുതന്നെ ചിലപ്പോഴെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടിവയറ്റിൽ വേദന ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു. അവസാനഘട്ടത്തോടു സമീപിച്ചപ്പോൾ ഈ രോഗം കഠിനമായി വർദ്ധിച്ചു. വേദനയും ക്രമേണ അധികരിച്ചുവന്നു.

1919 ജനുവരി മാസം 19-ാംതീയതി രോഗാവസ്ഥയെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം എഴുതി. "വളരെ വ്യത്യസ്തമായ അത്മീയാനുഭവങ്ങളിൽക്കൂടെയാണു് ഞാൻ ഈ ദിവസങ്ങൾ കഴിക്കുന്നതു്. ഞാൻ രോഗബാധിതനായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഒരു രോഗമല്ല എന്നെ ബാധിച്ചിരിക്കുന്നതു്. പല രോഗങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുചേർന്നു് എന്നെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നു. എന്റെ അതിവേദന എത്രയെന്നു് പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പ്രയാസം. പലപ്പോഴും കിടന്ന കിടപ്പിൽനിന്നു ഒന്നു തിരിഞ്ഞു കിടക്കുന്നതിനുപോലും എനിക്കു വളരെ വിഷമമാണു്. രോഗശമനത്തിനായി ഞാൻ സ്വർഗ്ഗസ്ഥപിതാവിനോടു് പ്രാ

ത്ഥിച്ചു. അവിടുന്നു എന്റെ പ്രാർത്ഥനകൾക്കു് അതിശയകരമായവിധത്തിൽ മറുപടി നൽകിയിരിക്കുന്നു. എനിക്കു് അത്ഭുതകരമാംവണ്ണം സൌഖ്യം ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ചില ദിവസങ്ങളിൽ എന്റെ രോഗം വർദ്ധിക്കുകയും ഞാൻ അതിവേദന അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ അടുത്ത ദിവസങ്ങളിൽ എന്റെ രോഗത്തിനു് വളരെ ശമനമുണ്ടാകുമായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ രോഗം കുറഞ്ഞും വർദ്ധിച്ചും ഒരു മാസക്കാലം കഴിഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ ഇതാ വീണ്ടും ഞാൻ രോഗിയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അടുത്ത മണിക്കൂറിൽ ഞാൻ പരിപൂർണ്ണ സൌഖ്യമുള്ളവനായിത്തീരും."

ഫെബ്രുവരിമാസത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രോഗത്തിനു് പരിപൂർണ്ണശമനം ലഭിച്ചു. നൂതന കായ്പരിപാടികൾക്കായി വീണ്ടും വേണ്ടക്രമീകരണങ്ങൾ ചെയ്തു. 1919 ഫെബ്രുവരി മാസം 21-ാംതീയതി ഇപ്രകാരമൊരു കത്തെഴുതി. "ഡർബാർ എന്ന പ്രസ്ഥാനം മുഖേന സ്ഥാപിതമായ ദൈവരാജ്യപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനു് ദൈവമെന്നെ നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. സർവ്വകലാശാലാബിരുദധാരികളായ രണ്ടു യുവതികളും വേറെ ഒരു യുവാവും അവരുടെ സേവനങ്ങൾ ഡർബാറിനു് നൽകാമെന്നു് സദയം സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു. അവർക്കു് ജീവസന്ധാരണത്തിന്റെ അത്യാവശ്യത്തിനു വേണ്ട ധനം കൊടുക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മിഷ്യൻസമൂഹങ്ങളുടെ അഭിമുഖ്യത്തിൽ സുവിശേഷപ്രവർത്തനങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന അഞ്ചു യുവാക്കന്മാർ അവരുടെ ശമ്പളമുപേക്ഷിച്ചു് ഡർബാറിനെ സഹായിക്കാൻ സന്നദ്ധരായിരിക്കുന്നു. "ക്രിസ്ത്യായനം" എന്ന ഗ്രന്ഥം പൂർത്തിയാക്കിയശേഷം ദൈവം അനുവദിക്കുന്നപക്ഷം മഹാരാഷ്ട്രത്തിന്റെ തെക്കൻപ്രദേശങ്ങളിൽ ഡർബാർ സംബന്ധിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കണമെന്നു് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു."

എന്നാൽ ദൈവഹിതം അപ്രകാരമല്ലായിരുന്നു. ഫെബ്രു

വരിമാസത്തിന്റെ അവസാനത്തോടുകൂടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രോഗം വീണ്ടും കഠിനമായി വർദ്ധിച്ചു. തന്നിമിത്തം പ്രവർത്തനപരിപാടികൾ ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടതായി വന്നു. കഥാനായകനെ പൂനായിലുള്ള ഫ്രീച്ചർച്ചുകാരുടെ വകയായ ആസ്പത്രിയിലേക്കു് കൊണ്ടുപോയി. അവിടെ അദ്ദേഹം ഏപ്രിൽമാസം വരെ താമസിച്ചു. വിശേഷാൽ ബ്രോങ്കയിറ്റിസ് എന്ന രോഗത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുതുടങ്ങി. ശസ്ത്രക്രിയ നടത്തി രോഗം ഭേദപ്പെടുത്തുന്നതിനു് അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ഡോക്ടറന്മാർക്കു് ധൈര്യം തോന്നിയില്ല. ശസ്ത്രക്രിയ അപകടകരമായി ഭവിച്ചേക്കാനിടയുണ്ടെന്നായിരുന്നു ഡോക്ടറന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. ശസ്ത്രക്രിയ ഒഴിച്ചു് മറ്റെല്ലാ വിധത്തിലും മനുഷ്യപ്രയത്നം കൊണ്ടും വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിനും കഴിവുള്ളതൊക്കെയും അവർ ചെയ്തിട്ടും വലിയ ഫലമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ദിനംപ്രതി അനവധി സ്നേഹിതന്മാർ അദ്ദേഹത്തെ കാണാൻ വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേദന ഒന്നിനൊന്നു വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിവേദന അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അവസരങ്ങളിൽപ്പോലും ആ ദൈവഭൃത്യൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിയ ധൈര്യം അസാധാരണമായിരുന്നു. വേദന അതികഠിനമായിത്തീരുന്ന അവസരങ്ങളിൽ അതിമനോഹരങ്ങളായ ഗാനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാവിൽനിന്നു് പുറപ്പെട്ടുമായിരുന്നു. ഇപ്രകാരം മരണക്കിടക്കയിൽവച്ചു് അനവധി ഗാനങ്ങൾ രചിച്ചു്, അവ ചൊല്ലി അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാഥനെ ധ്യാനിച്ചു് ആശ്വാസം പ്രാപിക്കുമായിരുന്നു. രോഗക്കിടക്കയിൽവച്ചു് അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള പാട്ടുകൾ എക്കാലത്തുമുള്ള ക്രിസ്തുഭക്തന്മാർക്കു് അവരുടെ വിഷമസന്ധികളിൽ ആശ്വാസത്തെ പ്രദാനംചെയ്യുന്നതിനു് പര്യാപ്തമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

രോഗക്കിടക്കയിൽവച്ചു് അദ്ദേഹം ആത്മപ്രിയന്റെ മുഖദർശനം നടത്തിക്കൊണ്ടു് ഭക്തിലഹരിയിൽ മുഴുകി പാ

ട്ടുകൾ പാടി ആനന്ദിക്കുന്ന കാഴ്ച ആസ്പത്രിയിലുണ്ടായിരുന്ന രോഗികളെയെല്ലാം ഒന്നുപോലെ പുളകം കൊള്ളിച്ചു. യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ മാർഗ്ഗം കഷ്ടതയിലും മരണക്കിടക്കയിലും ആനന്ദത്തെ പ്രദാനംചെയ്യുന്നതാണെന്നുള്ളതിനു് യാതൊരു സംശയവുമില്ല. ആ ദൈവഭൃത്യൻ സുവിശേഷത്തിന്റെ ദിവ്യരഹസ്യം ആസ്പത്രിയിലുണ്ടായിരുന്നവരെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു. എല്ലാ ഞായറാഴ്ചയും അദ്ദേഹം കിടന്നിരുന്ന വാർഡിലുള്ള രോഗികളോടു് യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി പ്രസംഗിക്കുമായിരുന്നു. "ഞാൻ യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി പ്രസംഗിക്കുന്നതിനു് ഭാവിക്കുമ്പോൾ എന്റെ വേദനകൾ എല്ലാം മാറും". എന്നിങ്ങനെ ആസ്പത്രിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന വരോടു പറയുമായിരുന്നു. 1919 ഏപ്രിൽ 16-ാംതീയതി അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ എഴുതി. "ഡോക്ടറന്മാരേ, എനിക്കോ എന്റെ രോഗം ഭേദമാകുമോ ഇല്ലയോ എന്നു് പറയാൻ യാതൊരു നിവൃത്തിയുമില്ല. എന്നാൽ ഒരു കാര്യമെനിക്കു് പരിപൂർണ്ണനിശ്ചയമാണു്. എന്റെ വേദനകളും കഷ്ടപ്പാടുകളുമെല്ലാം എന്റെ നന്മയ്ക്കായി ക്രമേണ വ്യാപരിക്കും. ഞാൻ യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ മൂടടയാളം എന്റെ ശരീരത്തിൽ വഹിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്റെ രോഗം എനിക്കു് ത്രിവിധങ്ങളായ അനുഗ്രഹങ്ങളെ പ്രദാനംചെയ്യുന്നു. എന്റെ രക്ഷകനുമായുള്ള പരിപൂർണ്ണ ഐക്യത്തിലേക്കു് ഈ രോഗം എന്നെ ആനയിക്കുന്നു.

"ഞാൻ കർത്താവായ യേശുക്രിസ്തുവിനോടുകൂടെ ചേർന്നു കഴിയുമ്പോൾ എന്റെ വേദനകൾ എല്ലാം മാറുന്നു. എന്റെ കർത്താവുമായുള്ള സ്നേഹബന്ധത്തിൽനിന്നു് അല്പം അകലുമ്പോൾ അവ വീണ്ടും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. പെട്ടെന്നു് എന്റെ വേദനകൾ മാറുകയും വീണ്ടും ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്യുന്നതിന്റെ രഹസ്യം മനസ്സിലാക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ ഡോക്ടറന്മാരും പരിചാരികമാരും കുഴങ്ങുന്നു. ഈ അ

തിവേദനകളുടെ മദ്ധ്യേ യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ വിശ്വസ്തനും ഉത്തമനുമായ ഒരു പടയാളി ആയി സ്നേഹക്കൊടി ഉയർത്തിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ ഈ ആസ്പത്രിയിൽ ഞാൻ സാക്ഷിക്കുന്നു. എന്റെ കർത്താവിന്റെ മഹനീയനാമം വാഴ്ത്തപ്പെട്ടമാറാകട്ടെ."

മെയ്മാസത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ രോഗിയെ ബോംബെയിലുള്ള ജെ. ജെ. ഹോസ്പിറ്റലിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അവിടെവച്ചു ശസ്ത്രക്രിയ ചെയ്തു സുഖപ്പെടുത്താമെന്നു എല്ലാവരും പ്രത്യാശിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ശരീരം നന്നായി ക്ഷീണിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു ശസ്ത്രക്രിയ നടത്തുന്നതിനു നിവൃത്തിയില്ലായിരുന്നു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ മുമ്പുണ്ടായിരുന്നതിനേക്കാൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖം പ്രസന്നമായിരുന്നു. വേദന അശേഷം ഗണ്യമാക്കാതെ ഭക്തിരസം കവിഞ്ഞൊഴുകുന്ന പാട്ടുകൾ പാടി കേൾപ്പിച്ചു അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന രോഗികളെ അദ്ദേഹം ആശ്വസിപ്പിച്ചുവന്നു. അതിവേദന അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അനവധി രോഗികൾക്കു കഥാനായകന്റെ അചഞ്ചലമായ ദൈവവിശ്വാസവും കൃതകളുടെ മദ്ധ്യേ പ്രദർശിപ്പിച്ച ആനന്ദവും വളരെ പ്രചോദനം നൽകി. മരിക്കുന്നതിന്റെ തലേദിവസം സഹധർമ്മിണിയും പുത്രിയും അദ്ദേഹത്തെ കാണാൻവന്നു. ആ അവസരത്തിൽ പനി അതികഠിനമായിട്ടുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനു അവരോടു പറയാനുണ്ടായിരുന്ന അന്ത്യസന്ദേശം അവർക്കു നൽകി. അദ്ദേഹം അവരോടിപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "നിങ്ങൾ മരണത്തെ ഒരു നാളും ഭയപ്പെടേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ആത്മാവും ഭൌതിക ശരീരവും തമ്മിലുള്ള വേർപാടു താൽക്കാലികം മാത്രമാകുന്നു. ഈ വേർപാടു യേശുക്രിസ്തുവുമായുള്ള പരിപൂർണ്ണസ്നേഹബന്ധത്തിലേക്കു നമ്മെ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു നിങ്ങൾ ധൈര്യപ്പെടുക. ഒരു ദൈവപൈതലിന്റെ ആളത്വ

ത്തോട്ട് മരണത്തിനു് യാതൊന്നും ചെയ്വാൻ കഴികയില്ല".

അദ്ദേഹം മരണക്കിടക്കയിൽവച്ചു് രചിച്ച ചില കീർത്തനങ്ങളുടെ ആശയം ഇവിടെ ഉദാഹരിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"കർത്താവായ യേശുവേ! അവിടുന്നു് എന്നോടുകൂടെ ഒന്നിച്ചിരിക്കുകയും കിടക്കുകയും ചെയ്യേണമേ. നമുക്കൊന്നിച്ചു് ചിരിക്കുകയും കളിക്കുകയും ചെയ്യാം. എന്റെ ഭൌതിക ശരീരത്തിൽനിന്നു് ആത്മാവു് വേർപെട്ടശേഷം ദുഃഖവും, ദുരിതവും, ക്ലേശവും ഇല്ലാത്ത ഭാഗ്യസ്ഥലത്തു് നമുക്കൊന്നിച്ചു വസിക്കാം, വിശ്രമിക്കാം, സന്തോഷിക്കാം. എന്നാൽ ഈ ശരീരത്തിൽ ഞാൻ ഇരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം നമുക്കു തമ്മിൽ മുഖാമുഖമായി എപ്പോഴും കാണുന്നതിനും സംസാരിക്കുന്നതിനും അവസരം ലഭിക്കുന്നില്ല. എന്റെ ശരീരത്തിനു് അളത്വത്തോട്ട് യാതൊന്നും ചെയ്യുന്നതിനു് സാധിക്കുകയില്ല. എന്റെ ആത്മാവു് ശരീരത്തെ വേർപെട്ടു കഴിയുന്ന നിമിഷത്തിൽ ഞാൻ ജയാളിയായ സ്വതന്ത്രനാകും, അങ്ങനെ ആത്മാവു് ശരീരബന്ധത്തിൽനിന്നു് വേർപെടുന്ന ദിവസം എന്റെ ആയുസ്സിൽ അത്യാനന്ദം അതിന്റെ പരമകോടിയിലെത്തുന്ന ഒരു സുദിനം തന്നെയായിരിക്കും.

"ഞാൻ എന്റെ രക്ഷകനോട്ട് പൂർണ്ണമായി ചേർന്നു കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ രക്ഷകന്റെയും അവിടുത്തെ വിനീത ദാസനായ എന്റെയും ഹൃദയം ഒന്നായിരിക്കും. എന്റെ ജ്യേഷ്ഠ സഹോദരാ! അങ്ങയുടെ വാത്സല്യമേറിയ കൈയ് എന്റെ തോളിൽ വയ്ക്കേണമേ. എന്റെ ആത്മാവു് ധൈര്യമവലംബിച്ചു് അങ്ങയെ നോക്കിക്കാത്തിരിക്കുന്നു. അവിടുന്നു് അടിയന്റെ കൈക്കു് പിടിച്ചു നടത്തുമ്പോൾ ഞാൻ എത്ര സന്തോഷവാനായി ആ നിത്യതയുടെ തുറമുഖത്തു് ശോഭയേറിയ പളുങ്കുകടൽത്തീരത്തു് ചെന്നുചേരും. അവിടുത്തെ വാ

സല്യകരങ്ങളാൽ എന്നെ സ്നേഹമാവ്വോടു് ചേത്തണ
സ്സുമ്പോൾ എന്റെ സങ്കടമെല്ലാം അവസാനിക്കും. സം
ശയക്കോട്ടകളെല്ലാം തകരും. എന്റെ പ്രാണപ്രിയാ! അ
ങ്ങയുടെ ശോഭയേറിയ തങ്കത്തിരുമുഖം അടിയൻ കൺകുളി
ക്കെ കണ്ടു് ആനന്ദചിത്തനായി അവിടുത്തെ സന്നിധിയിൽ
ജീവിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ എന്തിനെയാണു് ഭയപ്പെടേണ്ടതു്?
മരണത്തിനു് എന്നോടു് എന്തുചെയ്വാൻകഴിയും. എനിക്കു്
യാതൊരു നാശവും നേരിടുന്നില്ല. പിന്നെയോ മരണത്തിനാ
ണു് നിർമ്മൂലനാശം സംഭവിക്കുന്നതു്. ഇന്നേദിവസംതന്നെ
ഞാൻ മരണത്താഴ്വരയിൽ യോർദ്ദാൻനദിയുടെ തീരത്തെ
ത്തും. മരണം ഇന്നുതന്നെ നശിക്കും. ഞാൻ പിന്നെ എന്തിനു്
ഭയപ്പെടുന്നു. യോർദ്ദാൻനദി വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ അത്ര
ആഴമുള്ളതല്ല. എന്റെ രക്ഷകനും അനേക വിശ്വാസവീര
ന്മാരും ധൈര്യശാലികളായി ആ നദിയിലിറങ്ങി അക്കരെ
കടന്നു. എന്റെ നാഥൻ എന്നെ കൈക്കു പിടിച്ചു് അക്കരയ്ക്കു
ക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകും. എന്റെ വരവിനെ പ്രതീക്ഷിച്ചു് അ
ക്കരനാട്ടിലെ വിശ്വാസവീരന്മാർ കാത്തിരിക്കുന്നു. പ്രിയ
യേശുവേ! അവിടുത്തെ സ്നേഹമാവ്വിൽ വിശ്രമിക്കുന്നതിനു്
അടിയനെ അനുവദിക്കേണമേ. എന്റെ പിതാവും മാതാവു
മായുള്ളോവേ! എന്നെ അവിടുത്തെ വാത്സല്യകരങ്ങളാൽ ആ
ശ്ലേഷിക്കേണമേ. എന്റെ ആത്മാവു് സന്തോഷത്തോടും ആ
നന്ദത്തോടും ശരീരത്തിൽനിന്നു് വേർപെടുന്നതിനു് എനി
ക്കു് തുണക്കേണമേ".

1919 മെയ്മാസം 9-ാംതീയതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ
ആത്മാവു് ശരീരത്തെ വേർപിരിഞ്ഞു് മഹാസന്തോഷത്തി
ലേക്കു് പ്രവേശിച്ചു. ആ ഭക്തന്റെ ഭൌതികശരീരം
ബോംബെയിലെ ഹൃം മെമ്മോറിയൽ ദേവാലയത്തിലേക്കു്
ഘോഷയാത്രയായി കൊണ്ടുപോയി. അവിടെവച്ചു് അന്നേ
ദിവസം പ്രത്യേക പ്രാർത്ഥനകളും ശുശ്രൂഷകളും നടത്തി. അ

ന്നത്തെ ദിവസം അ പള്ളിയിലെ സർവ്വപ്രധാനമായ ഒരു വിശേഷദിവസമായിരുന്നു. സ്നേഹിതന്മാരും ബന്ധുക്കളുമായി അനവധി ആളുകൾ അന്നു് അ പള്ളിയിൽക്കൂടി അല്ലേഹത്തോടുള്ള അവരുടെ സ്നേഹബഹുമാനാദികൾ പ്രകടമാക്കി. അനവധി ആളുകൾ അല്ലേഹത്തിന്റെ ശരീരത്തിൽ പുഷ്പമാല്യങ്ങൾ ചാർത്തി. പിറേറദിവസം ശവശരീരം ഒരു വമ്പിച്ച ജനസമൂഹത്തിന്റെ അകമ്പടിയോടുകൂടെ വാർലി എന്ന സ്ഥലത്തേക്കു് കൊണ്ടുപോയി. വഴിയാത്രയിൽ പട്ടക്കാരും ഗായകസംഘവും പുരുഷാരവും ഒന്നിച്ചുചേർന്നു കഥാനായകൻ രചിച്ചിട്ടുള്ളതും അല്ലേഹർത്തിനു് വളരെ ഇമ്പംകൊടുത്തിരുന്നതുമായ ഗാനങ്ങൾ ആലപിച്ചു. കഥാനായകനെ വാർലി എന്ന സ്ഥലത്തു് സംസ്കരിക്കണമെന്നു അല്ലേഹം ജീവിച്ചിരുന്നപ്പോൾതന്നെ പറഞ്ഞിരുന്നു. അ നിർദ്ദേശപ്രകാരം വാർലിയിലെ ശ്മശാനഭൂമിയിൽ അല്ലേഹത്തിന്റെ ശവശരീരം സംസ്കരിച്ചു. അല്ലേഹത്തിന്റെ ഭൌതികശരീരം സംസ്കരിക്കുന്നതിനു് അല്പംമുമ്പു് അ പുണ്യപുരുഷന്റെ ശവശരീരം അവസാനമായി ഒന്നുകൂടെ കാണുന്നതിനായി ജനാവലി കാണിച്ച ബദ്ധപ്പാടുകൾ കണ്ടാൽ ആരുടെയും കണ്ണിൽനിന്നു് കണ്ണുനീർ പൊഴിയുമായിരുന്നു.

അല്ലേഹത്തിന്റെ മരണപത്രികയിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു. "ഒരുവന്റെ ആത്മാവു് അവന്റെ ശരീരത്തിൽനിന്നു് വേർപെടുന്നതു് എപ്പോഴാണെന്നു് അ ക്ഷണത്തെ മുൻകൂട്ടി പറയാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അങ്ങനെ മുൻകൂട്ടി അവക കാര്യങ്ങൾ മനുഷ്യർ അറിയേണ്ട ആവശ്യവുമില്ല. ശരീരവും ആത്മാവും തമ്മിലുള്ള വേർപാടിനെ മരണമെന്നു' ഞാൻ പേരു വിളിക്കുന്നില്ല. അത്യാനന്ദപ്രദമായ ഒരു ഉയിർത്തരം അനുഭവത്തിനുലേക്കുള്ള ഒരു ദൈവവിളിയാണു് മരണം. അതു ഇതേവരെ പ്രവേശിച്ചിട്ടില്ലാത്ത പുതി

യ ജീവിതാനുഭവങ്ങളിലേക്കുള്ള ഒരു പ്രവേശനസംരംഭം മാത്രമാണ്. ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിക്ക് ക്രിസ്തുവിനായി ജീവിക്കുന്നതോ മരിക്കുന്നതോ യാതൊന്നുംതന്നെ പ്രയാസമേറിയ കായ്ക്കങ്ങളല്ല. ജീവിക്കുന്നതും മരിക്കുന്നതും എനിക്ക് ഒന്നുപോലെ സന്തോഷപ്രദമായിരിക്കുന്നു. യേശുക്രിസ്തുവിൽക്കൂടെ ഈ മഹത്വകരമായ അനുഭവങ്ങൾ എനിക്ക് ലഭിച്ചതിനാൽ ഞാൻ അനുഭവിക്കുന്ന പരമാനന്ദം എത്രമാത്രമെന്ന് മറ്റുള്ളവർക്ക് ചിന്തിക്കുന്നതിനോ ഊഹിക്കുന്നതിനോ നിവൃത്തിയില്ല."

തിലക്കിന്റെ മരണശേഷം ബോംബെയിൽവച്ചു കൂടിയ ഒരു വമ്പിച്ച പൊതുയോഗത്തിൽ ബോംബെ നിയമസഭയുടെ പ്രസിഡണ്ടായിരുന്ന സർ നാരായണചന്ദ്രാവർക്കർ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു. "യേശുക്രിസ്തുവിനെ വാസ്തവമായി അനുഗമിച്ച ഒരു യഥാർത്ഥ മിഷ്യനറിയായിരുന്നു നാരായണവാമനതിലക്. "കൈസർക്കുള്ളതു കൈസർക്കും ദൈവത്തിനുള്ളതു ദൈവത്തിനും" എന്ന ക്രിസ്തുനാഥന്റെ മൊഴികളുടെ അർത്ഥം എന്താണെന്നദ്ദേഹം ഭാരതീയരെ മനസ്സിലാക്കി. പലരും ക്രിസ്തുനാഥന്റെ ഈ മൊഴികളെ തെറ്റായി വ്യാഖ്യാനിക്കാറുണ്ട്. ഒരു ക്രിസ്തുഭക്തനു രാഷ്ട്രീയ കായ്ക്കങ്ങളിൽ ഇടപെടേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നാണവരുടെ അഭിപ്രായം. ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിക്കു അവൻ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സമൂഹത്തിൽനിന്നു വേർപെട്ടിരിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ മേല്പറഞ്ഞ മൊഴികളുടെ അർത്ഥമിപ്രകാരമാണ്. എല്ലാ ഗവൺമെണ്ടുകൾക്കും രാജ്യത്തു നീതിയും സമാധാനവും പാലിക്കേണ്ട ചുമതലയുണ്ട്. അതേസമയം ഓരോ വ്യക്തിയും സമാധാനപരിപാലനത്തിൽ ഗവൺമെണ്ടിനെ സഹായിക്കാൻ കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ദൈവത്തിനുള്ളതു ദൈവത്തിനു കൊടുക്കേണ്ട ആവശ്യം നമുക്കുണ്ട്. ഓരോ വ്യക്തിക്കും സ്വാതന്ത്ര്യവും, സമത്വവും പുലർത്തിക്കൊടുക്കുന്നതിനാണു ഗവൺമെ

ണ്ടു് നിലകൊള്ളുന്നതു്. നീതിക്കും, സത്യത്തിനുംവേണ്ടി ധൈര്യമായി പോരാടാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യവും, തന്റേടവും ഓരോ പൌരനും സമ്പാദിച്ചു കൊടുക്കുകയാണു എല്ലാ പരിഷ്കൃത ഗവമ്മെണ്ടുകളുടെയും കടമ. ഒരു യഥാർത്ഥ പൌരൻ എന്ന നിലയിൽ ഇപ്രകാരം ഗവമ്മെണ്ടിനെ സഹായിച്ച ഒരു മഹാനായിരുന്നു തിലകു്. ഒരു യഥാർത്ഥ ക്രിസ്തുഭക്തനായി നമ്മുടെയിടയിൽ ജീവിക്കയും, പ്രവർത്തിക്കയും ചെയ്ത തിലക്കിന്റെ വേർപാടു് ഭാരതീയരായ നമുക്കു ഒരു വലിയ നഷ്ടം തന്നെയാണു്. നമ്മുടെ ഒരു കവി മാത്രമല്ല നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്, പിന്നെയോ ഭാരതീയർക്കു് എല്ലാ വിധത്തിലും പ്രചോദനം നൽകിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു ജീവശക്തിയും, പ്രകാശവും അപരിഹാര്യമായ വിധത്തിൽ നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ഭാരതീയർ ഒരു വലിയ ജനസമൂഹമായിത്തീരണമെങ്കിൽ അവർ ദൈവശബ്ദം കേട്ടു് അനുസരിക്കുന്നതിനു സന്നദ്ധരാകണമെന്നദ്ദേഹം അവരെ ഉണർത്തിച്ചിരുന്നു".

THE HOLY FAMILY

A Song of the Christian Home

Is there on earth a spot so fair
As can with that true home compare,
Where every thought of "mine" and "me"
Is swallowed up, nor shall you see
One speck of selfish coveting,
For Love is crowned eternal King;

Where grasping pride is all unknown,
And others' good is as one's own,
And each with each makes speed to vie
In deeds of lowliest ministry;

Where beneath forms of diverse kind
One single self-harmonious mind
Suffers and triumphs, laughs and sighs,
And mortal earth seems Paradise;

Where, under tenderest cherishing,
All loftiest, fairest virtues spring,
Blossom as in some garden bower,
And ripen into fruit and flower;

That home which nurtures from their birth,
And gives in largesse to the earth
Poet and hero, saint and sage,
First source of all their pilgrimage;

God's stairway by which men aspire
To the three summits of desire;
A precinct which the Lord Divine
Inhabits as His sacred shrine;

Is there on earth a spot so fair
As can with that true home compare?

NARAYAN VAMAN TILAK.

Translated from the Marathi by J. C. WINSLOW.

Literature Press, Tiruvalla—J. N. 86—2000—5—8—1950

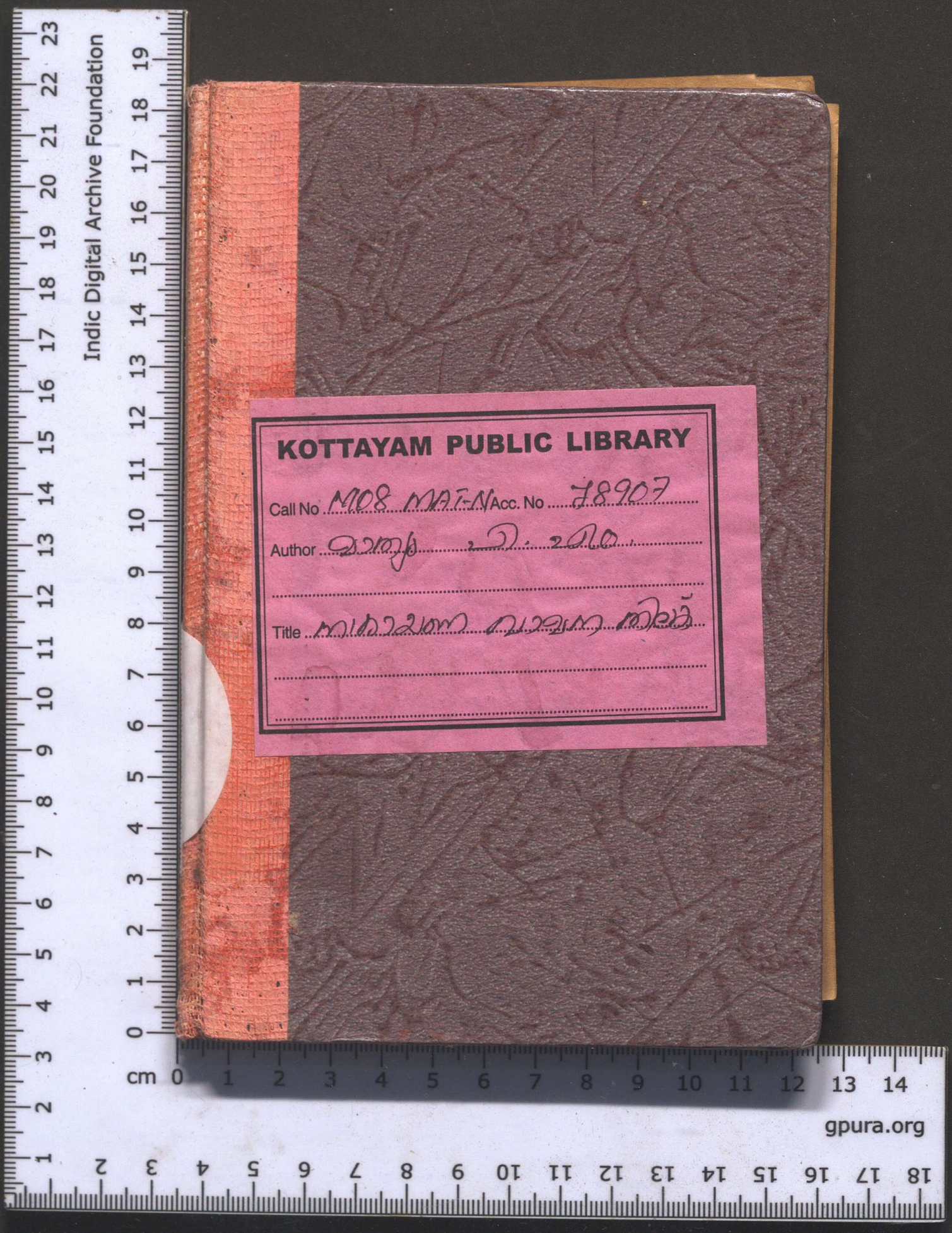
KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
KOTTAYAM
Cl. No. M08 MAT-N Acc. No. 78907

This book should be returned on or before the date last stamped below.

If the book is not returned on due date
a fine of ₹1 per day will be charged

M08
078907
MAT-N

മാതൃ പി. എം
സാമാന്യ ആവശ്യങ്ങൾക്ക്

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
Call No 808 MAT-N Acc. No 18907
Author ...
Title ...
Indic Digital Archive Foundation
gpura.org